

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

**Raport
asupra stării sistemului
național de învățământ
preuniversitar din România**

- 2012 -

CUPRINS

Cap. 1 SINTEZA ANALIZEI ASUPRA STĂRII SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN ROMÂNIA - 2012	pag. 3
Cap. 2 ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ	pag.13
Cap. 3 PRINCIPALELE REZULTATE ALE ANULUI ȘCOLAR 2011 – 2012	pag.78
Cap. 4 MODERNIZAREA ȘI DOTAREA INFRASTRUCTURII ȘCOLARE	pag.111
Cap. 5 PROGRAME NAȚIONALE FINANȚATE DIN FONDURILE BEI, BERD, BDCE.....	pag.116
Cap. 6 REZULTATE ALE ACȚIUNILOR DE CONTROL ȘI AUDIT ...	pag.124
Cap. 7 PRIORITĂȚI ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE PENTRU ANUL ȘCOLAR 2012-2013	pag.128
Cap. 8 PROIECTE FINANȚATE DIN FONDURI EUROPENE DERULATE DE CĂTRE MECTS ȘI INSTITUȚIILE DIRECT SUBORDONATE	pag.132
Lista de Abrevieri	pag.146

Raportul privind Starea învățământului preuniversitar din România 2012 a fost elaborat la nivelul ministerului, sub coordonarea Unității de Strategii și Politici Publice, după încheierea anului școlar 2011-2012. Avizat de secretarul de stat în funcție la momentul finalizării acestuia, Raportul utilizează contribuțiile Institutului de Științe ale Educației, departamentelor MENCS și ale altor instituții aflate în subordonarea/coordonarea ministerului.

CAP. 1 - SINTEZA ANALIZEI ASUPRA STĂRII SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN ROMÂNIA - 2012

ANSAMBLUL SISTEMULUI DE EDUCAȚIE

Resurse umane

- ***În anul școlar 2011/2012 diminuarea personalului didactic s-a accentuat în comparație cu anii anteriori, în special în cazul învățământului primar și gimnazial.***

În anul școlar 2011/2012, numărul angajaților din învățământul preuniversitar a scăzut ușor față de anul precedent. Această evoluție negativă s-a înregistrat la nivelul tuturor categoriilor de personal, însă este vizibilă în special în cazul personalului didactic (-4000 persoane) și a personalului de întreținere și operațional (-1600 persoane).

Pe niveluri de educație, observăm tendințe diferite: în timp ce numărul profesorilor din învățământul primar, gimnazial și liceal este în scădere, în cazul învățământului postliceal și de maiștri continuă tendința pozitivă înregistrată în anul școlar anterior.

Analiza pe medii de rezidență a evoluției numărului cadrelor didactice indică faptul că tendința de scădere este în continuare mai accentuată în mediul rural în comparație cu mediul urban. Aceași stare de fapt poate fi observată și în cazul nivelului de calificare al cadrelor didactice, chiar dacă în cazul acestui indicator tendința este de diminuare a decalajului.

- ***Ponderea personalului didactic feminin a crescut ușor în perioada de referință***

În comparație cu anul precedent, ponderea personalului feminin a crescut cu aproximativ 0,8 p.p. În sistemul de educație de nivel preuniversitar, cadrele didactice de sex feminin reprezintă aproximativ trei pătrimi din totalul personalului didactic. Cele mai multe cadre didactice femei profesază în învățământul preșcolar (unde au o pondere de 99,6%), primar de masă (86,9%), precum și în învățământul special primar și special gimnazial (87,8% respectiv 81,7%). Cadrele didactice de gen feminin sunt cu aproximativ 6-7 p.p. mai numeroase în mediul urban, în comparație cu mediul rural, în învățământul primar, gimnazial și liceal.

- ***Pe fondul evoluției similare a personalului didactic și a numărului de elevi, raportul elevi/cadru didactic nu a înregistrat modificări importante***

Raportul elevi per cadru didactic a înregistrat în anul 2011/2012 valori relativ constante, în comparație cu anul școlar precedent. În cazul învățământului preșcolar media este sensibil mai ridicată în mediul rural (20 copii/cadru didactic, față de 17 în urban) în timp ce în învățământul primar raportul se inversează în favoarea mediului urban (20 în urban față de 17 în rural). În ultimii

ani putem observa că diferențele pe medii scad în cazul învățământului preșcolar în timp ce în cazul învățământului primar cresc.

Participarea la educație

- **În anul școlar 2011/2012, efectivele de elevi înscrise în sistemul de învățământ pre-universitar au continuat să scadă, apropiindu-se de pragul de 3,2 milioane de elevi. Pe niveluri de educație, doar învățământul liceal și cel post-liceal înregistrează o evoluție pozitivă**

În anul școlar 2011/2012 numărul de elevi înscriși în învățământul preuniversitar și-a accentuat scăderea, diferența față de anul anterior fiind de aproximativ 70 mii de elevi. Cel mai mult îngrijorează diminuarea accentuată a numărului elevilor din învățământul gimnazial, primar și profesional. Evoluții ușor pozitive înregistrează doar învățământul liceal și post-liceal.

- **Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ are valoarea de 74,1%**

Astfel, în anul școlar 2011/2012 valoarea indicatorului este cu 2,9 p.p. mai redusă față de anul anterior. Este o scădere aproape dublă față de cea înregistrată anual începând cu anul școlar 2007/2008, ceea ce indică faptul că acest indicator trebuie inclus cu prioritate pe agenda de decizie în perioada următoare.

Ca și în anii precedenți, scăderea este mai ridicată în cazul fetelor, astfel încât diferențele pe sexe s-au diminuat, ajungând la 2,4 p.p. în defavoarea băieților în perioada de referință în comparație cu aproape 6 p.p. în anul școlar 2007/2008.

- **Durata medie de frecvență a școlii a scăzut sub pragul de 16 ani**

După o perioadă în care a înregistrat o tendință continuu ascendentă, în perioada 2007-2011 durata medie de frecvență a învățământului (incluzând și învățământul preșcolar) s-a menținut constantă – 16,3 ani. În anul de referință evoluția este negativă, ajungând la 15,9 ani, ceea ce înseamnă o scădere cu 0,4 p.p. față de anul precedent.

- **Rata specifică de cuprindere școlară pentru tinerii de 18 ani a continuat să scadă**

La nivelul anului de referință se constată continuarea scăderii ratei de cuprindere pentru populația de 18 ani (de la 71,5% la 68,3%). Fenomenul este îngrijorător, în condițiile în care observăm o tendință similară și în cazul celelalte grupe de vârstă analizate (19-20 și 21-22 ani).

Rezultatele educației pe piața muncii

Rezultatele educației pe piața muncii – tineri de 15-24 de ani (ocupare și șomaj BIM)

- La nivelul trim. IV 2011, **rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani** se păstrează în tendința ultimilor ani (atingând valoarea de 23,1%); situația este mai bună în mediul rural (30,1% față de 16,9% în urban), iar populația masculină este în avantaj (26,6% față de

19,4%); cele mai mari rate de ocupare se constată în cazul tinerilor cu studii postliceale (57,5%), profesionale (52,1%), universitare (42,4%), iar cele mai mici în cazul celei cu studii inferioare - 15%.

- Ocuparea este mai mare în mediul rural pentru tinerii cu nivel liceal (33,1% față de 18,2%), profesional (55,4% față de 46,8%) și pentru cei cu nivele inferioare; ocuparea este mai mare în urban decât în rural pentru tinerii cu nivel de educație postliceal (60,8% față de 54,9%);
- Fetele care înregistrează o rată de ocupare mai mare decât băieții sunt cele cu nivel de educație universitar (44,7% față de 41%) și postliceal (58,5% față de 56,4%); băieții înregistrează rate mai mari de ocupare în cazul următoarelor niveluri de studii absolvite: liceal (10 p.p.), profesional (16 p.p.) și studii inferioare;
- La nivelul trim. IV 2011, tinerii în vârstă de 15-24 ani sunt afectați semnificativ de criza economică, **rata șomajului** atingând cele mai ridicate cote din întreaga perioadă analizată;
- Un sfert dintre tinerii în vârstă de 15-24 de ani sunt afectați de șomaj; sunt de două ori mai mulți tineri în această situație în mediul urban decât în rural (35,1% față de 17,7%);
- Se înregistrează valori mai mari ale șomajului la nivelul tinerilor din mediul urban cu următoarele niveluri de educație: gimnazial (48,9% față de 12,5%); profesional (33,5% față de 14,9%) și liceal (33,5% față de 21,7%);
- Fetele cu nivel de educație universitar se confruntă în mai mare măsură decât băieții cu situația de șomaj (38,9% față de 26,6%); băieții cu nivel gimnazial de educație se confruntă în mai mare măsură decât fetele cu situația de șomaj (21,9% față de 12,8%).
- ***În raport cu țintele europene 2020 în domeniul educației și formării profesionale, România nu a înregistrat progrese semnificative în acest an.***
- Agenda Europa 2020 include ca indicator care măsoară performanța sistemele naționale de educație ale statelor membre „**Ponderea în cadrul grupei de vârste 30 – 34 de ani a persoanelor care dețin o diplomă de studii de nivel ISCED 5**”. Valoarea asumată de statele membre UE, așadar și de România, a acestui indicator este de 40% până în anul 2020. În prezent, România se situează pe penultimul loc în ceea ce privește valoarea acestui indicator, cu o valoare de 20,4%. Cu toate acestea, valoarea se află în graficul de evoluție al indicatorului asumat de România prin Programul Național de Reformă 2011 – 2013. De asemenea, trebuie subliniat faptul că, conform datelor prezentate în raport, există unele premise care ar putea justifica o prognoză negativă în ceea ce privește posibilitatea României de a atinge nivelul asumat al acestui indicator.
- **Participarea la formarea continuă.** În ceea ce privește participarea angajaților la programe de formare profesională, România se situează în continuare la sfârșitul clasamentului european cu o valoare de doar 1,6%. În condițiile în care media europeană este de 8,9% creșterea acestui procent nu pare dificilă. Totuși, decalajul dintre state precum România sau Bulgaria și țările nordice (Finlanda, Suedia, Danemarca) este semnificativ și nu poate fi recuperat pe termen mediu cel puțin. Formarea continuă a angajaților trebuie să constituie o prioritate strategică cel puțin în următorii ani, pentru a încerca recuperarea decalajelor existente.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Resurse umane

- **Efectivele de cadre didactice din învățământul preșcolar au crescut în anul școlar 2011/2012. Concomitent, a crescut numărul copiilor ce revin unei educatoare.**

În anul școlar 2011/2012, învățământul preșcolar a cuprins aproximativ 37.391 educatoare, ceea ce reprezintă 15,3% din totalul cadrelor didactice din sistemul educațional românesc.

În anul școlar 2011/2012 a scăzut foarte puțin procentul cadrelor didactice calificate, concomitent cu scăderea ușoară a procentului cadrelor didactice cu timp integral de lucru.

Raportul copiilor la un cadru didactic a fost în creștere față de anii anteriori, ajungându-se la valoarea înregistrată la începutul anilor 2004/2005 (18 copii la un cadru didactic). Această creștere a fost determinată de creșterea efectivelor de personal didactic, concomitent cu creșterea efectivelor de preșcolari.

Participarea la educație

- **În anul școlar 2011/2012, efectivele de copii preșcolari au crescut în mediul urban și au scăzut în mediul rural.**

În anul școlar 2011/2012, în învățământul preșcolar au fost cuprinși 673.196 copii, efectivele fiind în scădere cu 540 copii față de anul anterior. Creșterea a fost relevantă în mediul urban (5.478 copii). La polul opus, în mediul rural s-a înregistrat o scădere cu aproximativ 6.018 copii preșcolari – pe fondul scăderii demografiei la grupa de vârstă 3-6 ani la acest nivel.

- **Aproape 80% dintre copiii de 3-6 ani au fost cuprinși în grădiniță în anul 2011/2012. Aproximativ 92% dintre copiii înscriși la școală în acest an au fost anterior la grădiniță.**

Tot mai mulți copii din România sunt cuprinși în învățământul preșcolar: rata brută de cuprindere a copiilor în vârstă de 3-6 ani în acest nivel de învățământ a păstrat un ușor trend ascendent și în anul școlar 2011/2012, ajungând la valoarea de 78,4%.

Diferența dintre cele două medii de rezidență privind participarea la educația preșcolară s-a redus treptat în ultimii ani, dar are încă valori de peste 5 puncte procentuale. Aceste date evidențiază necesitatea susținerii continue a mediului rural prin proiecte naționale și măsuri specifice privind participarea la educația timpurie.

Rata brută de cuprindere are valori ușor mai ridicate pentru populația preșcolară feminină, dar tendința generală este de reducere a diferenței dintre cele două sexe.

Proporția elevilor intrați pentru prima oară în clasa I care au frecventat grădinița a continuat să crească în ultimii ani, având valoarea de 92,4%. Tendința ascendentă se înregistrează atât pe cele două medii de rezidență, cât și pe sexe.

- **În anul școlar 2010/2011, un copil a petrecut în medie 3,1 ani în grădiniță.**

În ultimii patru ani școlari, durata medie de frecventare a învățământului preșcolar a avut o valoare constantă (3,1 ani), ușor peste durata oficială de frecventare a învățământului preșcolar.

Copiii din mediul urban petrec mai mult timp în învățământul preșcolar (3,2 ani) decât copiii din mediul rural (3 ani). Diferența pe medii de rezidență este determinată de faptul că, în urban, mai mulți copii încep grădinița mai devreme de vârsta de 3 ani și au debutul școlar mai târziu de vârsta de 6 ani.

- **În 2011/2012 a crescut semnificativ participarea la învățământul preșcolar a copiilor de 3 ani. O proporție semnificativă dintre copiii de 6 ani sunt în grădiniță; concomitent, o pondere din ce în ce mai redusă dintre aceștia sunt înscriși în clasa I.**

În anul școlar 2011/2012 rata specifică de cuprindere în învățământul preșcolar a crescut semnificativ pentru vârsta de 3 ani, cu peste 2,5 punct procentuale față de anul școlar anterior. Astfel, peste două treimi dintre copiii de 3 ani (69,1%) au fost cuprinși în grădinițe.

Se remarcă ponderea semnificativă a copiilor de 6 ani care frecventează grădinița. Astfel, în anul școlar 2011/2012, 76,7% dintre copiii de 6 ani au fost înscriși în grădiniță și aproape 20% în învățământul primar – în condițiile prevederii legislative a debutului școlar de la 6 ani (la nivelul anului școlar de referință). Introducerea clasei pregătitoare în locul clasei I pentru această vârstă și, respectiv, implementarea unor redimensionări curriculare corespunzătoare – începând cu anul școlar 2012/2013 – pot constitui un răspuns pozitiv la tendința părinților de a amâna vârsta debutului școlar.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR ȘI GIMNAZIAL

Resurse umane

- **În contextul eficientizării corelării dintre numărul de elevi și necesarul de personal didactic, în 2011/2012 s-a înregistrat o scădere cu peste 4.000 de cadre didactice față de anul școlar anterior.**

În anul școlar 2011/2012, învățământul primar a cuprins 45.959 de cadre didactice, iar cel gimnazial, 74.968 de cadre didactice – ceea ce reprezintă 56,1% din totalul cadrelor didactice din sistemul educațional preuniversitar românesc. Efectivele de cadre didactice din învățământul primar și gimnazial au scăzut în ultimii ani; în anul 2011/2012 scăderea a fost de 4.078 de cadre didactice față de anul școlar anterior.

În anul școlar de referință ponderea cadrelor didactice calificate s-a menținut constantă la nivelul învățământului primar (98,8%), și a înregistrat o ușoară creștere în învățământul gimnazial (98,1%) – cele mai mari valori din ultimii zece ani.

Ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru (normă întreagă) este în ușoară scădere atât la primar, cât și la gimnaziu, cu diferențe semnificative pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural.

Raportul copii la un cadru didactic a înregistrat o creștere față de anii anteriori în ciclul primar (18 elevi la un cadru didactic) și o relativă stabilizare în ciclul gimnazial (12 elevi la un cadru didactic). S-au păstrat diferențele pe medii de rezidență, raportul elevi / profesor fiind mai mare în urban față de rural la ambele niveluri de educație.

Participarea la educație

- ***În anul școlar 2011/2012, efectivele de elevi au scăzut accentuat atât în ciclul primar, cât și în cel gimnazial, cu peste 62.000 elevi față de anul anterior. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în învățământul gimnazial din mediul urban.***

Anul școlar 2011/2012 a cuprins 810.126 elevi în învățământul primar și 819.280 elevi în învățământul gimnazial. Pentru ambele niveluri de educație, efectivele de elevi au fost în scădere accentuată față de anul anterior, cu 62.035 elevi: 18.727 elevi în primar și 43.308 elevi în gimnazial.

- ***Rata de cuprindere în învățământul primar și gimnazial a fost de puțin peste 94% în anul 2011/2012. S-au păstrat diferențele semnificative pe medii de rezidență, în special la nivelul învățământului gimnazial, în defavoarea mediului rural.***

În ultimii ani, rata de participare la educația de nivel primar și gimnazial s-a apropiat de valoarea de 100%. În anul școlar 2011/2012, valoarea indicatorului a scăzut semnificativ față de anii anteriori, ajungând la valoarea de 94,2%.

Pe medii de rezidență, diferențele privind participarea la învățământul primar și gimnazial s-au accentuat, în defavoarea mediului rural. Astfel, în timp ce în mediul urban valoarea indicatorului a crescut ușor în ultimii zece ani, în mediul rural rata a avut o tendință constant descendentă. Tendința descendentă începe să fie înregistrată și la nivelul învățământului urban în anul școlar 2011/2012. Rata brută de cuprindere are valori ușor mai ridicate pentru populația masculină, cu aproximativ 1,5 puncte procentuale față de populația feminină.

- ***În perioada 2003-2010, rata brută de cuprindere școlară în învățământul obligatoriu de 10 ani s-a situat în jurul valorii de 96%. În anul școlar 2011/2012 se înregistrează o tendință descendentă a acestui indicator.***

Perioada 2003-2010 marchează tendințe relativ constante privind participarea la învățământul obligatoriu de 10 ani. În anul școlar 2011/2012 tendința este de scădere a participării la învățământul obligatoriu, înregistrându-se o rată de 93,8%.

- ***La nivelul anului școlar 2011/2012, un elev a petrecut în medie 7,1 ani în învățământul primar și gimnazial. În medie, elevii din rural petrec cu aproximativ 1 an mai puțin în învățământul primar și gimnazial, comparativ cu cei din urban.***

În perioada 2008-2010, durata medie de frecventare a învățământului primar și gimnazial s-a menținut constantă, la valoarea de 7,4 ani. În anul școlar 2011/2012 aceasta a scăzut la 7,1 ani, păstrându-se disparitățile importante între mediile de rezidență. Durata medie de frecventare a învățământului primar și gimnazial a fost de 7,6 ani în mediul urban și de 6,4 ani în mediul rural.

Astfel, pentru anul școlar 2011/2012, datele evidențiază faptul că, în medie, un elev din mediul urban a urmat învățământul primar cu 0,4 ani mai mult, iar învățământul gimnazial cu 0,7 ani mai mult decât un elev din mediul rural.

- ***În anul școlar 2011/2012, ratele specifice de cuprindere pe vârste s-au menținut la un nivel apropiat de cele înregistrate în anul școlar anterior, excepție făcând vârstele de 10, respectiv 14 ani. Față de anii anteriori, când tendința ponderii elevilor de 6 ani înscriși în învățământul primar era descendentă, în anul școlar 2011/2012 aceasta a crescut cu 0,9 puncte procentuale.***

Datele statistice evidențiază reducerea continuă a ratei specifice de cuprindere în învățământul primar la vârsta de 6 ani (de la aproape 42% în anul 2003/2004 la 19% în 2010/2011). Acest aspect arată că tot mai puțini părinți au optat pentru înscrierea copiilor în clasa I la 6 ani. În anul școlar 2011/2012 rata de cuprindere în clasa I la 6 ani este ascendentă pentru prima dată în intervalul de timp 2003-2011 ca urmare a introducerii clasei pregătitoare.

Există o serie de diferențe pe medii de rezidență și pe sexe. Astfel, mai mulți părinți din rural decât din urban își înscriu copiii la școală la 6 ani; mai multe fete decât băieți își fac debutul școlar la această vârstă.

De asemenea, se păstrează ponderea relativ ridicată a elevilor care depășesc grupele oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului primar (peste 10 ani), respectiv gimnazial (peste 14 ani). Aceasta se datorează în primul rând debutului școlar întârziat, dar și fenomenului repetenției.

- ***În anul școlar 2010/2011, rata abandonului școlar la nivelul învățământului primar și gimnazial a fost de 1,8%. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial înregistrează valori similare, o ușoară variații regăsindu-se la nivelul învățământului gimnazial, în defavoarea mediului rural.***

Anul 2010/2011 a întrerupt tendința descendentă a ratei abandonului școlar înregistrată în perioada 2006-2009. Astfel, valoarea acesteia a crescut în anul de referință la 1,8%. Cele mai importante creșteri ale abandonului școlar s-au înregistrat în mediul urban, respectiv la nivelul ciclului gimnazial.

Cu toate acestea, valorile cele mai mari ale abandonului școlar continuă să se înregistreze în școlile din mediul rural, la nivel gimnazial, respectiv la populația școlară masculină.

- ***Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial a fost de 105,7% în anul școlar 2010/2011. Diferențele pe medii de rezidență rămân semnificative.***

Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial a înregistrat în anul școlar 2010/2011 o creștere semnificativă față de anul școlar anterior. Aceasta se datorează absolvirii gimnaziului de către elevi care au depășit vârsta oficială de școlarizare pentru acest nivel de educație datorită debutului școlar întârziat, repetenției, amânărilor din motive medicale.

În ultimii ani, rata de absolvire a învățământului gimnazial s-a menținut constant mai ridicată în cazul fetelor decât în cazul băieților.

Rata de absolvire s-a ameliorat față de anul anterior, dar continuă să înregistreze diferențe îngrijorătoare pe medii de rezidență. Astfel, în anul școlar 2010/2011, această diferență a fost de 25,5 p.p. în defavoarea mediului rural (119,4% în mediul urban și 93,9% în mediul rural).

Rezultatele elevilor la evaluările naționale

- Evaluarea Națională la clasa a VIII-a. Pe ansamblu, rezultatele la evaluarea națională din anul 2010-2011 evidențiază discrepanțe importante pe medii de rezidență, dar și pe sexe. Aproape un sfert dintre elevii din mediul rural au obținut medii sub 5. Diferențele pe sexe situează fetele în avantaj cu aproape 10 puncte procentuale față de băieți.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL ȘI PROFESIONAL

Resurse umane

- *Efectivele de cadre didactice din învățământul liceal s-au menținut relativ constante de-a lungul intervalului analizat, în timp ce acelea corespunzătoare celui profesional au înregistrat o reducere accentuată începând cu anul școlar 2009/2010, anul intrării în lichidare a unităților de tip SAM.*

Numărul cadrelor didactice din învățământul liceal a înregistrat o scădere ușoară în ultimii ani, ajungând la valoarea de 59.725 în 2010/2011. Majoritatea cadrelor didactice sunt cuprinse în liceele din mediul urban. Învățământul profesional a înregistrat o reducere continuă și puternică a efectivelor de personal didactic începând cu anul școlar 2009/2010, ajungându-se la numai 116 persoane în 2010/2011.

Ponderea personalului didactic calificat a crescut de-a lungul ultimilor ani atât la nivelul învățământului liceal, cât și al celui profesional. În anul școlar 2010/2011, ponderile corespunzătoare au ajuns la 99,4% personal calificat la liceu și 96,6% la învățământul profesional. Ponderea personalului didactic feminin a fost de 68% în învățământul liceal și de peste 50% în cel profesional.

Numărul de elevi ce revine la un cadru didactic pe ansamblul învățământului liceal și profesional s-a menținut la valori constante în ultimii ani. În anul școlar 2010/2011, valoarea acestui indicator a fost de 16 elevi/cadru didactic.

Participarea la educație

- În anul școlar 2011/2012, **rata de cuprindere școlară în învățământul liceal și profesional** scade ușor față de anul anterior, ajungând la 96%; la nivelul liceal se ating cele mai mari valori (94,6% pe total) din intervalul analizat, în timp ce la profesional se ating cele mai mici (1,8% pe total); diferența între mediul urban și rural se menține la un nivel important în favoarea celui dintâi, în același an aceasta fiind de 22,1 p.p.;

- La nivel liceal, se mențin decalaje importante după mediul de rezidență al elevilor, la nivelul lui 2011/12 înregistrându-se o diferență de 21 p.p. în favoarea mediului urban; diferențele pe sexe se reduc foarte mult, în favoarea băieților;
- Cuprinderea după **filiere și profiluri de formare** evidențiază următoarea situație: continuă creșterea valorii acestuia la filiera tehnologică a liceului, ajungându-se la 53% la nivelul anului 2011/2012 (de la 24,7% în 2003/2004); scade puternic cuprinderea în fostele SAM-uri (de la 20,1% la 1,8%); crește cea aferentă liceelor teoretice și vocaționale, de la 30,3% la 41,7%;
- **Durata medie de frecvență a învățământului liceal** crește pe parcursul perioadei analizate, ajungând la 2,9 ani (de la 1,9 ani în 2003/2004) la nivelul anului școlar 2011/2012, în timp ce aceea corespunzătoare învățământului profesional ajunge la 0 ani (ca urmare a măsurilor de restructurare a acestei rute de formare); evoluția negativă din ultimii ani a duratei de frecvență a învățământului profesional va conduce la o situație de dezechilibru în ceea ce privește acoperirea necesarului de pe piața muncii cu personal de calificări 1, 2 și 3;
- **Ratele specifice de cuprindere pe vârste** încep să crească în învățământul liceal începând cu anul școlar 2009/10, în timp ce, la nivelul celui profesional, scad; la nivelul lui 2011/12, valorile înregistrate la nivelul învățământului liceal ating maximele intervalului, în timp ce, la nivelul celui profesional, ajung la (sau spre) zero – cu excepția grupei de vârstă 21 de ani;
- Analiza **ratelor specifice de cuprindere școlară pe vârste, la nivelul învățământului liceal** evidențiază, începând cu 2009/10 (anul intrării în lichidare a SAM-urilor), o creștere importantă în special la vârsta de 15 ani (aproximativ 16 p.p. – de la 56,9% la 73%), dar și la 16 și 18 ani;
- **Rata specifică de cuprindere în învățământul profesional** înregistrează, începând cu 2009/10, anul intrării în lichidare a unităților de tip SAM, scăderi dramatice, ajungând la (sau spre) zero la nivelul anului școlar 2011/12; astfel, sistemul de educație românesc nu mai produce viitori angajați cu niveluri de calificare 1 și 2 și, mai mult, scade și numărul celor care sunt formați cu nivel 3, prin dispariția rutei progresive de profesionalizare prin SAM;
- **Rata de tranziție la nivelul secundar superior** – numai liceal, în ultimii doi ani (ca urmare a lichidării unităților de tip SAM) – înregistrează valori mari, de peste 91,8%, ceea ce indică un nivel bun de tranziție la acest nivel de educație; efectele negative se resimt însă, deoarece a fost eliminată șansa unor categorii de elevi (prin intrarea în lichidare a unităților de tip SAM) de a obține nivelurile minimale de certificare profesională (1 și 2) pentru acei elevi care urmau numai ciclul inferior al învățământului profesional/secundar superior;
- **Rata abandonului școlar în învățământul liceal** ajunge, la nivelul anului școlar 2010/11, la unele dintre cele mai înalte valori din intervalul analizat, atât pe total (3,2%), cât și pe sexe (3,7 băieții, față de 2,7% fetele); la nivelul învățământului profesional, situația e și mai gravă, valorile dublându-se față de anii precedenți (19,8% față de 8,6% în anul anterior);
- **Ponderea absolvenților învățământului liceal**, atât a celor cu sau fără examen de bacalaureat, cât și a celor cu examen, atinge, la nivelul lui 2010/11, cele mai mici valori din ultimii trei ani ai perioadei analizate (76,2%, respectiv 42,4%); fetele înregistrează o situație mai bună decât a băieților, mai ales în ceea ce privește absolvirea cu examen de bacalaureat (51,1% față de 34,1%).

- **Rata de absolvire a învățământului profesional**, la nivelul lui 2010/11, a înregistrat cele mai mici valori din întreg intervalul analizat, atât pe total (14,9%), cât și pe sexe; băieții au o situație mai bună decât cea a fetelor, ei înregistrând o rată mai mare de absolvire (19,3 față de 10,2);
- **Rata de absolvire a învățământului liceal și profesional** (cu și fără diplomă de absolvire) scade și ea, ajungând la valoarea de 90,1% în anul școlar 2010/11 (cu 25 p.p. mai puțin decât la nivelul anului precedent);
- Situația din învățământul profesional, așa cum o relevă analiza indicatorilor (absolvire, abandon, cuprinderea pe vârste și durata medie de frecventare), pare a fi îngrijorătoare în acest moment, cauzele acestei situații fiind cauzate pe de o parte de reducerea a participării și de creștere a eșecului școlar (efecte acutizate de măsura de lichidare a unităților de tip SAM);
- Totodată, datele raportului ne atrag atenția asupra situației din învățământul liceal. Rata de absolvire a scăzut foarte mult în ultimii doi ani, probabil și ca urmare a creșterii măsurilor anti-fraudă, dar și a abandonul în continuă creștere.

Rezultatele elevilor la evaluările naționale

- În anul școlar 2010/2011 rata de promovare a examenului de bacalaureat a absolvenților care s-au prezentat la examen a înregistrat cea mai scăzută valoarea de până în prezent - 55,6%, cu aproape 21 p.p. mai redusă decât în anul școlar anterior . Analiza pe genuri a valorilor indicatorilor relevă în continuare o situație mai bună a populației școlare feminine.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL POSTLICEAL ȘI DE MAIȘTRI

Participarea la educație

- *Abandonul școlar în învățământul postliceal a înregistrat valori relativ constante în ultimii doi ani.*

În anul școlar 2010/2011 abandonul școlar la nivelul învățământului postliceal a înregistrat o tendință constantă, indicând o consecvență a participării la acest nivel de educație. Se păstrează diferența dintre valorile indicatorului pe genuri – 0,5 p.p., în defavoarea populației masculine.

Rezultate

- *Rata de absolvire a învățământului postliceal a crescut ușor în anul școlar 2009/2010.*

Rata de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri a atins valoarea de 6,3%, raportată la populația în vârstă de 21 de ani. Creșterea ratei de absolvire a învățământului postliceal și de maiștri este vizibilă și în cazul ambelor sexe (cu un anumit avantaj pentru fete). Această rată relativ redusă de absolvire se datorează faptului că, potrivit datelor prezentate în raport, majoritatea persoanelor

frecventează această formă de învățământ începând cu vârsta de 21 de ani și absolvă mai târziu decât vârsta teoretică folosită în calcule.

CAP.2. ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ

Prezentul raport analizează situația înregistrată în sistemul de învățământ preuniversitar în anul școlar 2011/2012 și principalele tendințe în perioada 2003/2004 – 2011/2012. Analiza de tip statistic utilizează indicatorii de bază incluși în SNIE - Sistemul Național de Indicatori pentru Educație. SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori (Sistemul Statistic European Eurostat, sistemul OECD, sistemul UNESCO, sistemul Banca Mondială) și include o parte a indicatorilor-țintă specifici obiectivelor europene comune în domeniul educației și formării profesionale.

Setul de indicatori a fost calculat atât pe ansamblul sistemului, cât și pentru fiecare nivel de educație în parte (preșcolar, primar, gimnazial, liceal, profesional și postliceal). Raportul de față prezintă situația înregistrată în cazul învățământului preuniversitar și are în vedere următoarele dimensiuni: resursele umane; participarea la educație; rezultatele elevilor și rezultatele educației pe piața muncii.

La calcularea indicatorilor au fost utilizate datele primare oficiale referitoare la educație ale Institutul Național de Statistică. În cazul indicatorilor care utilizează informații culese la începutul anului școlar (*indicatori de intrare*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2011/2012. Pentru indicatorii care utilizează informații culese la final de an școlar (*indicatori de ieșire*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2010/2011, datele pentru 2011/2012 nefiind disponibile la momentul realizării analizei.

ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ

	A. Ansamblul sistemului de învățământ	B. Învățământul preșcolar	C. Învățământul primar și gimnazial	D. Învățământul liceal și profesional (SAM)	E. Învățământul postliceal și de maiștri
I. Resursele umane ale sistemului de învățământ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea personalului didactic calificat 2. Ponderea personalului didactic cu normă întreagă 3. Ponderea personalului didactic feminin 4. Numărul de copii ce revine la un cadru didactic 				
II. Participarea la educație și eficiența internă a sistemului de învățământ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ 2. Durata medie de frecvență a învățământului 3. Speranța de viață școlară 4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste și sexe 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar 2. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste în învățământul preșcolar 4. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial 2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste 4. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial 5. Rata de părăsire a sistemului de educație și formare a tinerilor cu vârste între 28-24 ani 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul liceal /profesional 2. Durata medie de frecvență a învățământului liceal /profesional 3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste 4. Rata de tranziție în învățământul liceal /profesional 5. Rata abandonului școlar în învățământul liceal /profesional 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul postliceal și de maiștri 2. Durata medie de frecvență 3. Rata specifică de cuprindere pe vârste 4. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal și de maiștri
III. Rezultate	<p>Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație 2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație 3. Rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație 4. Rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație 5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii 		<p>Rezultatele elevilor la evaluări și testări naționale și internaționale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de absolvire în învățământul primar și gimnazial 2. Rezultatele elevilor la evaluarea la clasa a IV-a 3. Rezultatele elevilor la evaluarea la clasa a VIII-a 	<p>Rezultatele elevilor la evaluări și testări naționale și internaționale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de absolvire în învățământul liceal /profesional 2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat 	<p>Rezultatele elevilor la evaluări și testări naționale și internaționale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de absolvire în învățământul postliceal și de maiștri

Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane - Evoluția efectivelor de personal din învățământ

În perioada de referință numărul personalului angajat în învățământ și cel al personalului didactic a continuat să se reducă, ca efect al măsurilor de raționalizare a rețelei școlare și al evoluției efectivelor de elevi.

Repere europene

În anul 2011, la nivelul învățământului secundar continuă să se înregistreze cele mai importante scăderi ale personalului didactic în sistemele de educație din țările membre ale UE. O evoluție negativă, însă mai puțin accentuată, se observă și în cazul învățământului primar.

Sursa: Eurostat, 2012.

În anul școlar 2011/2012, numărul angajaților din învățământul preuniversitar a scăzut ușor față de anul precedent. Această evoluție negativă s-a înregistrat la nivelul tuturor categoriilor de personal, însă este vizibilă în special în cazul personalului didactic (-4000 persoane) și a personalului de întreținere și operațional (-1600 persoane).

Pe niveluri de educație, învățământul primar și gimnazial au înregistrat cea mai importantă scădere de personal (-4700 persoane). De asemenea, învățământul liceal și cel profesional are o evoluție ușor descendentă în perioada de referință. La polul opus se situează învățământul preșcolar și învățământul postliceal și de maiștri, unde observăm o creștere ușoară a personalului angajat.

La nivel general, ponderea personalului didactic în total personal din învățământ a rămas relativ constantă, reprezentând aproximativ 72% din totalul angajaților din învățământ. Se mențin diferențele pe niveluri de educație: cadrele didactice din învățământul primar și gimnazial au o pondere de aproape 77% în total personal din învățământ, în timp ce în cazul celorlalte niveluri valoarea indicatorului este cu aproximativ 10 p.p. mai scăzută.

O excepție o întâlnim în cazul învățământului postliceal și de maiștri, în acest caz ponderea personalului didactic fiind de 72,5% în totalul personalului angajat. Aici constatăm și cea mai importantă evoluție în comparație cu anul anterior a valorii acestui indicator (+ 8 p.p.).

Este interesant de observat faptul că în cazul învățământului primar și gimnazial reducerea cea mai importantă a afectat personalul didactic (de la 125.505 profesori în anul școlar 2010/2011 la 120.297 profesori în anul școlar 2011/2012). O tendință descendentă o întâlnim și în cazul personalului administrativ și operațional. Totuși, în această perioadă de referință personalul didactic auxiliar a crescut ușor (de la 8585 la 8916).

Personalul didactic auxiliar crește ușor și în cazul învățământului preșcolar în timp ce în învățământul liceal și postliceal și de maiștri evoluția este ușor descendentă.

Cu excepția învățământului primar și gimnazial personalul didactic are o evoluție relativ constantă în cazul celorlalte niveluri de învățământ. Se poate observa o corelație a acestui indicator cu evoluția numărului de elevi înscriși în sistemul de învățământ, după cum va fi indicat în capitolul următor.

Analiza pe medii de rezidență a evoluției numărului cadrelor didactice indică faptul că tendința de scădere continuă să fie mai accentuată în mediul rural în comparație cu mediul urban, în special în cazul învățământului primar și gimnazial de masă. Această situație este explicată în primul rând de continuarea măsurilor de raționalizare a rețelei școlare în perioada de referință a acestui raport.

Singura excepție este reprezentată de învățământul liceal, unde personalul didactic care predă în unități de învățământ din mediul rural a înregistrat o creștere ușoară (de la 4514 la 4541 cadre didactice).

**Definirea indicatorului/
Note metodologice**

Informațiile privind efectivele personalului didactic provin din sursă INS.

Conform metodologiei actuale de culegere a datelor este dificilă o defalcare strictă a personalului didactic din învățământul liceal, profesional și postliceal.

Această situație generează o serie de dificultăți în calcularea unor indicatori referitori la resursele umane (de exemplu, numărul de elevi per cadru didactic pe nivele de educație).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane - Evoluția efectivelor de personal din învățământ

1. Structura efectivelor personalului din învățământul preuniversitar, anul școlar 2011/2012

Nivel învățământ	Personal didactic	Personal didactic auxiliar	Personal administrativ	Personal întreținere și operațional	Total personal	% personal didactic
Preșcolar	37391	1640	1716	15484	56231	66.50
Primar și gimnazial	120927	8916	3739	23950	157532	76.76
Liceal	59380	8641	3542	16263	87826	67.61
Profesional	64	41	44	7	156	41.03
Postliceal și de maiștri	1360	162	208	146	1876	72.49
Total	219122	19400	9249	55850	303621	72.17

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012.

2. Numărul de cadre didactice pe niveluri de învățământ și medii de rezidență

		Preșcolar	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional/SAM	Postliceal
2004/2005	Total	35288	54932	2167	89119	3950	62192	6290	1066
	Urban	19646	22561	1925	41835	3464	57807	4761	1060
	Rural	15642	32371	242	47284	486	4385	1529	6
2005/2006	Total	35755	53523	2298	84928	3740	61914	6234	1099
	Urban	19977	22898	2098	40167	3413	57410	4662	1093
	Rural	15778	30625	200	44761	327	4504	1572	6
2006/2007	Total	36555	52918	2569	82458	3565	62048	5643	888
	Urban	20289	22907	2368	39117	3350	58543	3889	883
	Rural	16266	30011	201	43341	306	3505	1754	5
2007/2008	Total	37348	52115	2435	80706	3716	61620	5939	1006
	Urban	21119	22637	2275	38327	3423	58287	3838	1000
	Rural	16229	29478	160	42379	293	3333	2101	6
2008/2009	Total	38253	51696	2373	80681	3810	60647	5129	864
	Urban	21905	22497	2227	37633	3528	57167	3090	856
	Rural	16348	29199	146	43048	282	3480	2039	8
2009/2010	Total	38322	49817	2455	79059	3900	60255	2803	965
	Urban	22202	22012	2294	36642	3656	56077	1745	960
	Rural	16120	27805	161	42417	244	4178	1058	5
2010/2011	Total	37353	45291	2269	73511	3934	59609	116	1124
	Urban	22032	20166	2143	33474	3675	55095	111	1112
	Rural	15321	25125	126	40037	259	4514	5	12
2011/2012	Total	37391	43693	2266	71093	3875	59380	64	1360
	Urban	22164	19759	2122	32538	3593	54839	62	1306
	Rural	15227	23934	144	38555	282	4541	2	54

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004 -2012.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

1. Ponderea personalului didactic calificat

Tendința de creștere a ponderii personalului didactic calificat, înregistrată în anii precedenți, a continuat în anul școlar 2011/2012 în cazul învățământului gimnazial de masă și a celui postliceal și de maiștri.

Repere europene

Deși nu există date recente privind nivelul de calificare al personalului didactic în statele europene, diferite studii indică faptul că politicile naționale din majoritatea statelor din Europa au ca prioritate sprijinirea cadrelor didactice pentru a răspunde cerințelor din ce în ce mai variate legate de cunoașterea profundă a domeniului, pentru a dezvolta competențe pedagogice avansate, pentru utilizarea noilor tehnologii ale informației. Există o legătură strânsă între formarea inițială de calitate, atractivitatea și statutul profesiei didactice, pe de o parte, și calitatea serviciilor educaționale oferite elevilor și studenților, pe de altă parte, astfel încât se așteaptă ca în viitor toate cadrele didactice să aibă un nivel de studii de nivel Master.

Sursa: ETUCE "Teacher Education in Europe", 2008.

În cazul învățământului preșcolar se observă cea mai ridicată rată a personalului didactic necalificat (4,8%), în creștere cu 0,4 p.p. în comparație cu anul precedent. În mod surprinzător, scăderea se înregistrează în cazul mediului urban, în mediul rural ponderea cadrelor didactice calificate crescând ușor. Astfel diferența pe medii de rezidență s-a redus sub 0,5 p.p. în defavoarea mediului rural.

O situație asemănătoare se observă și în învățământul primar de masă: ponderea cadrelor didactice calificate, pe ansamblu, a rămas identică cu cea înregistrată anul trecut (98,8%) însă, în timp ce ponderea cadrelor calificate din mediul rural a crescut ușor, în cazul mediului urban există o tendință opusă. Astfel, ecartul pe medii de rezidență în favoarea mediului urban s-a redus și pentru acest nivel de învățământ.

În învățământul liceal ponderea personalului didactic calificat are o valoare foarte apropiată de cea înregistrată în anul precedent. Și în acest caz ponderea personalului calificat în cazul mediului rural a înregistrat o creștere de 0,5 p.p. în comparație cu anul anterior

În cazul învățământului postliceal observăm o creștere de 1,2 p.p. pe ansamblu, determinată de o evoluție pozitivă a indicatorului în cazul unităților din mediul urban. În mediul rural personalul calificat are o pondere de 100% în toată perioada de referință.

O tendință pozitivă în ceea ce privește ponderea personalului didactic calificat din mediul rural poate fi observată și în cazul învățământului gimnazial de masă. Astfel, în cazul acestui nivel, ponderea personalului necalificat a scăzut de la 3,2% în anul școlar 2010/2011 la 2,6% în anul 2011/2012. Această stare de fapt a fost influențată pozitiv de programele de calificare (în principal derulate din Fonduri Structurale) cât și de politicile recente de angajare a personalului didactic în învățământ.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Acest indicator reprezintă numărul cadrelor didactice calificate, ca expresie procentuală din numărul total al cadrelor didactice.

Indicatorul determină potențialul de resurse umane din sistemul de educație și reflectă calitatea procesului instructiv-educativ.

În funcție de valorile înregistrate poate fi evaluată oportunitatea inițierii unor noi politici de personal la nivel de sistem sau a unor politici corective.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

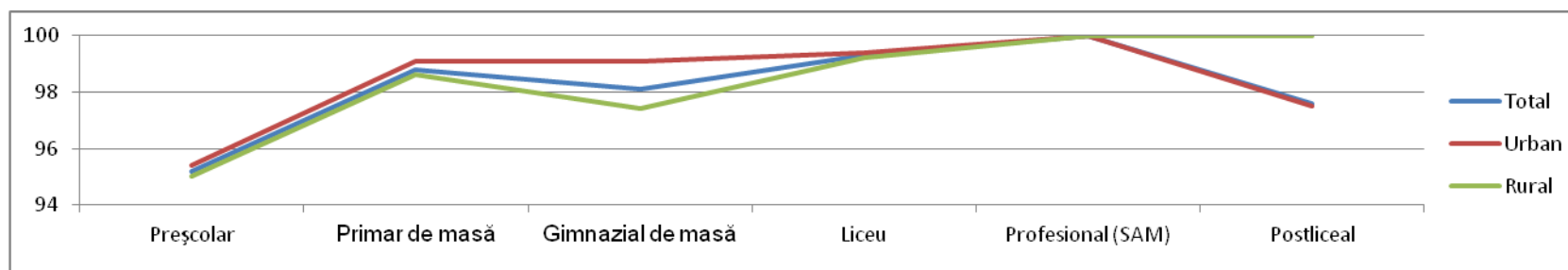
I. Resurse umane

1. Ponderea personalului didactic calificat

1. Ponderea cadrelor didactice calificate, pe niveluri de învățământ

		Preșcolar	Primar de masă	Gimnazial de masă	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal și de maștri
2004/2005	Total	94,7	96,2	91,4	97,8	91,7	97,7
	Urban	97,3	98,4	96,8	98,0	94,6	97,6
	Rural	91,5	94,7	86,6	95,5	82,8	100,0
2005/2006	Total	94,0	96,2	92,2	98,2	91,1	96,9
	Urban	96,6	98,3	96,8	98,4	93,3	96,9
	Rural	90,7	94,7	88,1	95,6	84,6	100,0
2006/2007	Total	93,7	96,6	92,9	98,0	90,8	98,1
	Urban	96,2	98,0	97,1	98,1	93,5	98,1
	Rural	90,6	95,5	89,2	95,3	84,8	100,0
2007/2008	Total	93,5	97,1	94,2	98,4	92,6	97,9
	Urban	96,0	98,8	97,7	98,5	93,7	97,9
	Rural	90,2	95,9	91,0	96,4	90,6	100
2008/2009	Total	94,6	97,7	96,3	99,1	92,5	99,0
	Urban	96,8	98,8	98,3	99,1	93,8	99,0
	Rural	91,7	96,9	93,5	97,8	90,5	100,0
2009/2010	Total	95,4	98,5	97,1	99,5	96,0	98,9
	Urban	97,0	98,9	98,6	99,5	95,5	98,9
	Rural	93,2	98,1	95,7	99,1	97,0	100,0
2010/2011	Total	95,6	98,8	97,8	99,4	96,6	96,4
	Urban	97,1	99,4	99,1	99,5	99,1	96,3
	Rural	93,3	98,3	96,8	98,7	40,0	100,0
2011/2012	Total	95,2	98,8	98,1	99,3	100,0	97,6
	Urban	95,4	99,1	99,1	99,4	100,0	97,5
	Rural	95,0	98,6	97,4	99,2	100,0	100,0

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

2. Ponderea personalului didactic cu timp integral de lucru (normă întreagă)

În anul școlar 2011/2012 nu s-au înregistrat schimbări semnificative în ceea ce privește ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă, cu excepția învățământului gimnazial de masă și liceal. De asemenea, se mențin diferențele pe medii de rezidență.

Repere europene

În anul 2011, la nivelul învățământului secundar, sistemele educaționale din Cipru, Bulgaria și Malta au cele mai mari rate de personalului didactic cu timp integral de lucru. Sistemele din Marea Britanie, Irlanda, Polonia, Austria și Germania continuă să aibă cei mai mulți profesori angajați cu timp parțial de lucru.

Sursa: EUROSTAT, 2012.

În perioada de referință ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă în învățământul preșcolar a continuat să aibă cea mai ridicată valoare, comparativ cu celelalte niveluri de învățământ (98,8%), în ușoară scădere față de anul precedent.

Ponderi ridicate de personal cu timp integral de lucru se înregistrează și în învățământul primar de masă și special (94,7% respectiv 96,4%) și în învățământul gimnazial special (91,5%).

La polul opus se situează învățământul postliceal, unde se înregistrează cea mai scăzută pondere a cadrelor didactice cu timp integral de lucru (58,5%) și unde observăm cea mai mare scădere în comparație cu anul anterior, de aproape 8 p.p.

O pondere mai scăzută a personalului cu normă întreagă se constată și în învățământul gimnazial de masă (65,4%), în acest caz înregistrând o scădere a valorii acestui indicator cu aproximativ 2,5 p.p. în comparație cu anul anterior. Această situație demonstrează că la acest nivel există încă un număr important de profesori care nu au o normă întreagă sau care predau în sistemul plății cu ora. Și în cazul învățământului liceal unul din cinci cadre didactice sunt în această situație.

O analiză pe medii de rezidență indică faptul că, în învățământul gimnazial de masă și în cel liceal se observă și cele mai importante diferențe, în defavoarea mediului rural. Astfel, în cazul învățământului gimnazial de masă ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă este cu peste 6 p.p. mai ridicată în mediul urban în comparație cu mediul rural, însă diferența pe medii pare în scădere. O situație asemănătoare întâlnim și în cazul învățământului liceal, ecartul în acest caz fiind de aproximativ 4 p.p.

La nivelul învățământului profesional și postliceal diferențele sunt mai dificil de estimat datorită dezechilibrului între numărul de unități școlare de acest nivel pe medii de rezidență. Este de remarcat totuși faptul că ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă în învățământul postliceal este în anul 2011/2012 mai ridicată în mediul rural în comparație cu cel urban (61,1% față de 58,3%).

Actualul proces de descentralizare trebuie să țină cont de faptul că există efecte benefice ale creșterii ponderii personalului didactic cu timp integral de lucru (reflectate în servicii de educație de calitate) în diferite niveluri de educație. Este nevoie însă ca acest proces să nu blocheze flexibilitatea sistemului de a angaja personal în funcție de nevoi locale, inclusiv în ceea ce privește o ofertă relevantă de CDS (curriculum la decizia școlii).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul pondere personal cu normă întreagă reflectă numărul cadrelor didactice cu timp integral de lucru, ca expresie procentuală din numărul total al cadrelor didactice. Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul de ocupare al cadrelor didactice din sistem și este foarte important pentru analiza oportunității introducerii unor restructurări de personal la nivel de sistem sau pentru anumite niveluri de învățământ.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

2. Ponderea personalului didactic cu timp integral de lucru (normă întreagă)

1. Ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru (normă întreagă) pe niveluri de învățământ

		Preșcolar	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal
2004/2005	Total	99,5	95,7	96,8	75,5	93,0	87,9	79,9	58,1
	Urban	99,5	96,1	96,6	77,6	92,8	88,1	80,1	58,3
	Rural	99,4	95,5	98,3	73,7	94,2	85,4	79,3	16,7
2005/2006	Total	99,5	96,3	96,4	76,1	92,6	88,3	79,0	48,3
	Urban	99,7	97,0	96,1	77,7	92,7	88,5	78,1	48,5
	Rural	99,3	95,8	99,5	74,7	91,4	86,5	81,5	16,7
2006/2007	Total	99,3	95,7	96,3	74,0	91,6	87,6	80,9	54,8
	Urban	99,2	96,6	96,1	76,0	91,5	87,7	82,3	55,1
	Rural	99,5	95,1	99,0	72,1	91,8	85,0	77,9	0,0
2007/2008	Total	99,3	94,5	95,0	73,1	90,4	87,7	78,3	50,6
	Urban	99,3	95,6	94,9	76,9	90,6	87,8	76,8	50,7
	Rural	99,4	93,7	96,9	69,7	88,1	85,2	81,0	33,3
2008/2009	Total	99,4	93,8	96,0	71,7	91,6	85,6	77,9	65,6
	Urban	99,5	95,0	95,7	76,0	91,6	85,8	76,7	65,9
	Rural	99,4	92,8	100,0	68,0	91,5	81,6	79,6	37,5
2009/2010	Total	99,1	93,7	96,3	70,2	91,3	84,4	70,3	61,7
	Urban	98,9	94,7	96,4	75,0	91,2	84,8	69,6	62,0
	Rural	99,4	92,9	95,7	66,1	93,4	79,7	71,5	0,0
2010/2011	Total	98,8	95,1	96,6	67,9	92,2	82,4	70,7	66,4
	Urban	98,5	96,2	96,5	72,7	92,1	82,9	69,4	66,8
	Rural	99,2	94,2	97,6	63,9	93,4	76,5	100,0	25,0
2011/2012	Total	98,4	94,7	96,4	65,4	91,5	79,9	92,2	58,5
	Urban	98,0	95,4	96,4	68,8	91,5	80,2	93,5	58,3
	Rural	98,9	94,1	96,5	62,6	91,8	76,1	50,0	61,1

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

3. Ponderea personalului didactic de sex feminin

Cadrele didactice de sex feminin sunt majoritare în cazul tuturor nivelurilor de învățământ pre-universitar. În învățământul preșcolar această pondere este apropiată de 100% în timp ce în învățământul liceal și profesional diferențele în favoarea femeilor cresc.

Repere europene

La nivelul învățământului primar, Danemarca, Luxemburg, Spania și Finlanda au cea mai mică proporție a femeilor în învățământul primar (sub 80%), în timp ce în state precum Cehia, Ungaria sau Slovenia valoarea acestui indicator depășește 95%. În cazul învățământului gimnazial proporția cadrelor didactice femei este în medie în jur de 70%, în timp ce la nivelul învățământului secundar superior distribuția pe sexe se echilibrează.

Sursa: EUROSTAT, 2011.

În comparație cu anul precedent, ponderea personalului feminin a crescut cu aproximativ 0,8 p.p. În sistemul de educație de nivel preuniversitar, cadrele didactice de sex feminin reprezintă trei pătrimi din totalul personalului didactic.

Cele mai multe cadre didactice femei profesează în învățământul preșcolar (unde au o pondere de 99,6%), primar de masă (86,9%), precum și în învățământul special primar și special gimnazial (87,8% respectiv 81,7%).

În învățământul gimnazial, liceal și post-liceal femeile reprezintă aproximativ 70% din totalul personalului didactic. Ponderea cea mai scăzută se înregistrează în învățământul profesional (56,3%), situație influențată de desființarea SAM-urilor. În cazul acestui nivel și a celui liceal observăm cele mai importante diferențe, în timp ce în cazul celorlalte niveluri de învățământ valorile indicatorului sunt foarte apropiate față de 2010/2011.

În cazul acestui indicator observăm că se mențin anumite diferențe pe medii de rezidență. Astfel, cadrele didactice de sex feminin sunt cu aproximativ 67 p.p. mai numeroase în mediul urban, în comparație cu mediul rural, în învățământul primar de masă, gimnazial de masă și special și liceal.

În cazul învățământului preșcolar și a celui special primar și gimnazial aceste diferențe sunt mult mai reduse (sub 1 p.p.). În comparație cu anii precedenți, se observă faptul că aceste diferențe pe medii se păstrează relativ constante.

La nivelul anului școlar 2011/2012, după cum am indicat deja, nu se înregistrează diferențe semnificative pe sexe în ceea ce privește nivelul de calificare sau norma de lucru a personalului didactic. Este totuși necesară analiza sistematică a altor indicatori relevanți (de exemplu, ponderea femeilor cu funcții de conducere în învățământul preuniversitar), din perspectiva egalității de gen.

**Definirea indicatorului/
Note metodologice**

Indicatorul ponderea cadrelor didactice femei reflectă numărul cadrelor didactice femei exprimat ca raport procentual din numărul total de cadre didactice într-un anumit an școlar. Indicatorul se utilizează pentru a evidenția echilibrul sau dezechilibrul în distribuția cadrelor didactice pe sexe, atât pentru întregul sistem cât și la diferite niveluri de învățământ.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

3. Ponderea personalului didactic de sex feminin

1. Ponderea personalului feminin în total personalului didactic

		Preșcolar	Primar de masă	Special primar	Gimnazial de masă	Special gimnazial	Liceu	Profesional (SAM)	Postliceal
2004-2005	Total	99,8	86,4	88,4	67,7	78,5	64,9	52,5	71,1
	Urban	99,9	91,7	89,1	72,0	79,3	65,5	54,8	71,2
	Rural	99,7	82,7	82,6	63,9	72,6	57,9	45,5	50,0
2005-2006	Total	99,8	86,7	88,3	67,6	78,2	67,6	55,6	72,1
	Urban	99,8	91,5	88,5	71,7	78,7	68,2	57,9	72,2
	Rural	99,7	83,1	86,5	64,0	73,1	60,4	48,7	50,0
2006/2007	Total	99,7	86,6	89,0	67,7	78,5	66,1	55,0	74,8
	Urban	99,8	91,6	89,2	71,4	79,0	66,4	57,0	75,2
	Rural	99,7	82,8	86,6	64,3	73,8	60,2	50,7	0,0
2007/2008	Total	99,7	85,9	87,3	68,0	78,4	66,7	57,6	67,6
	Urban	99,8	90,4	87,5	71,4	78,6	67,1	58,7	67,9
	Rural	99,6	82,4	85,0	65,0	75,8	60,2	55,5	16,7
2008-2009	Total	99,7	85,7	89,3	67,7	80,0	67,3	57,3	69,9
	Urban	99,8	90,2	89,4	70,9	80,1	67,8	57,8	70,2
	Rural	99,6	82,2	86,3	64,9	78,4	60,1	56,4	37,5
2009-2010	Total	99,7	86,0	88,6	67,7	80,8	67,8	58,3	68,4
	Urban	99,8	90,1	88,6	70,7	80,9	68,3	59,2	68,5
	Rural	99,6	82,8	88,8	65,0	78,3	60,5	56,8	40,0
2010-2011	Total	99,6	86,7	87,9	68,1	81,6	68,1	50,9	69,9
	Urban	99,8	90,9	87,9	71,3	81,9	68,5	51,4	69,9
	Rural	99,5	83,4	87,3	65,5	77,2	62,5	40,0	75,0

Observație: Pentru învățământul liceal, profesional și postliceal, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2011.

2. Ponderea personalului didactic feminin în învățământul primar și secundar, date comparative, 2009

	R. Cehă	Slovenia	Belgia	Marea Britanie	Ungaria	Spania	Portugalia	Polonia	Slovacia	Finlanda	Bulgaria	Germania	Italia	Franta	România
ISCED 1	97,6	97,5	80,6	80,8	96,1	74,3	79,6	83,7	89,2	78,5	93,7	85,0	94,0	82,6	85,9
ISCED 2	74,1	78,8	61,3	62,6	78,5	56,7	71,1	74,2	78,0	71,4	81,3	62,4	70,8	63,9	68,3
ISCED 3	58,5	65,4	60,2	63,4	64,8	49,4	67,7	66,6	71,5	58,2	76,9	48,6	59,9	59,8	66,5
ISCED 5-6	48,0	36,6	42,9	42,6	37,6	38,9	43,4	42,9	43,5	50,5	47,3	38,7	35,6	37,8	44,2

Sursa: EUROSTAT, 2011.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

4. Numărul de elevi ce revine la un cadru didactic

Numărul elevilor ce revin la un cadru didactic a rămas constant în comparație cu anul anterior în cazul majorității nivelurilor de învățământ.

Repere europene

Numărul preșcolarilor/elevilor care revin la un cadru didactic a avut o tendință descendentă în cazul majorității statelor europene în ultimii ani, situație determinată în primul rând de evoluțiile demografice și de creșterea numărului personalului didactic specializat /de sprijin. La nivel european, Portugalia, Lituania, Danemarca, Malta și Lichtenstein sunt sistemele de educație care au valorile cele mai scăzute ale acestui indicator în cazul învățământului primar și secundar (ISCED 1-3). România înregistrează un raport apropiat mediei europene în cazul învățământului gimnazial și unul mai ridicat în cazul învățământului primar și secundar superior. Sursa: Eurostat, 2011.

Raportul elevi per cadru didactic a înregistrat în anul 2011/2012 valori relativ constante, în comparație cu anul școlar precedent.

Această evoluție se explică prin stabilizarea personalului didactic angajat, în conformitate cu evoluția populației școlare, în cazul tuturor nivelurilor de învățământ, după măsurile succesive din anii precedenți de raționalizare a rețelei și de desființare/comasare unor unități care funcționau cu un număr redus de elevi. Cel mai scăzut raport (11 elevi/cadru didactic) continuă să se înregistreze în cazul învățământului gimnazial, în timp ce învățământul preșcolar și primar observăm cea mai ridicată valoare (18 elevi/cadru didactic) a acestui indicator.

Mediul de rezidență rămâne să fie un important factor de diferențiere al acestui indicator, cu excepția învățământului liceal și profesional unde întâlnim în ambele cazuri un raport de 16 elevi/cadru didactic.

În cazul învățământului preșcolar media este sensibil mai ridicată în mediul rural (20 copii/cadru didactic, față de 17 în urban) în timp ce în învățământul primar raportul se inversează în favoarea mediului urban (20 în urban față de 17 în rural). Diferențele pe medii par să se diminueze în cazul învățământului preșcolar în ultimii ani în timp ce în cazul învățământului primar cresc.

Din anul școlar 2004/2005 și până în prezent în învățământul gimnazial din mediul rural se înregistrează cel mai redus raport elevi/profesor din întreg sistemul de învățământ: 10 elevi la 1 profesor. Acest lucru demonstrează că măsurile de raționalizare a rețelei în școlile rurale nu au avut un efect direct și asupra raportului elevi/profesor. O situație asemănătoare întâlnim și în cazul nivelului gimnazial în mediul urban: în aceeași perioadă în aceste școli media a crescut de la 12 la 13 elevi/cadru didactic.

Ca și în cazul altor sisteme educaționale din statele foste comuniste (Polonia, Cehia, Lituania), România trebuie să găsească în viitorul apropiat un mai bun echilibru între măsurile curente de asigurare a calității și cele de asistare a unităților școlare, în special a celor care școlarizează un număr ridicat de elevi cu oportunități reduse. De asemenea, politicile în aria formării profesionale continue a cadrelor didactice trebuie să țină seama într-o măsură mai ridicată de diferențele existente în prezent în sistemul de educație, în ceea ce privește numărul mediu de elevi cu care se lucrează la clasă.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul numărul de elevi ce revine la un cadru didactic reflectă raportul elevilor per cadru didactic într-un anumit an școlar. Indicatorul se utilizează pentru a măsura nivelul resurselor umane alocate în raport cu numărul elevilor. Valoarea raportului este evaluată în funcție de normele oficiale stabilite la nivel de sistem pentru fiecare nivel de învățământ.

Acest indicator este deosebit de important pentru politicile de salarizare și de formare a cadrelor didactice din sistem și, în general, oferă o imagine asupra resurselor alocate educației cât și a politicilor privind asigurarea calității.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

I. Resurse umane

4. Numărul de elevi ce revine la un cadru didactic

1. Numărul elevilor per cadru didactic în învățământul pre-universitar

		Preșcolar	Primar	Gimnazial	Liceal și profesional
2004/2005	Total	18	17	11	16
	Urban	16	18	12	15
	Rural	21	16	10	19
2005/2006	Total	18	17	11	15
	Urban	16	18	12	15
	Rural	21	16	10	18
2006/2007	Total	18	17	11	16
	Urban	16	19	12	15
	Rural	20	16	10	18
2007/2008	Total	17	16	11	15
	Urban	16	18	12	15
	Rural	20	15	10	15
2008/2009	Total	17	16	11	15
	Urban	16	18	12	15
	Rural	19	15	10	15
2009/2010	Total	17	17	11	16
	Urban	16	19	12	16
	Rural	19	15	10	15
2010/2011	Total	18	18	12	16
	Urban	17	20	13	16
	Rural	20	17	10	16
2011/2012	Total	18	18	11	16
	Urban	17	20	13	16
	Rural	20	17	10	16

Observație: Indicatorul s-a calculat prin raportarea numărului de elevi la numărul de cadre didactice (persoane fizice). Pentru învățământul secundar superior datele sunt estimate, indicatorul fiind calculat prin raportarea numărului de elevi din învățământul liceal și profesional (cumulat) la numărul personalului didactic din învățământul liceal și profesional (cumulat). În acest caz, pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ. Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Participarea la educație

Evoluția efectivelor de elevi

În anul școlar 2011/2012 numărul de elevi și-a accentuat scăderea, diferența față de anul anterior fiind de aproximativ 70 mii de elevi. Putem însă remarca evoluția pozitivă a numărului elevilor din mediul rural înscriși în învățământul liceal și postliceal.

Pentru prima dată după anul 1989 numărul copiilor și elevilor înscriși în sistemul preuniversitar de învățământ a coborât în anul școlar 2011/2012 sub pragul de 3,3 milioane. Această cifră este un efect atât al evoluțiilor demografice cât și al fenomenului de migrație înregistrat în această perioadă la nivelul populației generale.

În ultimii ani, se observă menținerea și chiar accentuarea tendinței descendente. Diferența față de anul anterior este de aproximativ 70 mii elevi, cu 20 mii mai mare în comparație cu media din ultimii ani. La această stare de fapt, contribuie, cum vom vedea în analiza diferitelor niveluri de educație și fenomenul de neșcolarizare și cel de renunțare prematură la studii.

Această tendință se reflectă în mod diferit pe niveluri de învățământ și medii de rezidență. Astfel, pe ansamblul populației școlare, elevii din învățământul gimnazial înregistrează cea mai importantă scădere (peste 40 mii elevi). O scădere importantă se înregistrează și în cazul învățământului primar (aproape 19 mii elevi). Observăm faptul că evoluțiile negative în comparație cu anii anteriori se accentuează.

La polul opus se situează învățământul liceal și cel postliceal unde identificăm o tendință pozitivă, pe fondul restructurării învățământului profesional și creșterii numărului de opțiuni pentru continuarea studiilor într-o altă formă decât în învățământul universitar.

Datele analizate pe medii de rezidență indică o vulnerabilitate mai accentuată în cazul mediului rural, în special în cazul învățământului primar și preșcolar. În învățământul primar școlile din mediul urban au pierdut doar aproximativ 2,5 mii elevi, în timp ce școlile din mediul rural au pierdut peste 16 mii elevi în comparație cu anul precedent. De asemenea, chiar dacă pe ansamblu evoluția numărului de copii înscriși în învățământul preșcolar a rămas

constantă, în mediul rural în anul de referință evoluția este negativă în comparație cu anul anterior.

Ne așteptăm ca, pe ansamblu, această tendință de scădere a efectivelor școlare corespunzătoare învățământului primar să continue, fiind necesare noi măsuri de ajustare la nivel de sistem, în special în ceea ce privește resursele umane și structura rețelei școlare.

După cum am văzut, la nivelul învățământului liceal – ca urmare a desființării SAM, reorganizării învățământului profesional, creșterii cererii de educație pentru profilele tehnologice, precum și ca efect al măsurii de prelungire a duratei învățământului obligatoriu la 10 ani – efectivele de elevi au continuat să înregistreze o tendință ascendentă. Creșterea se observă în principal în cazul elevilor care provin din mediul rural.

Aceeași tendință, pe ansamblu și pe medii de rezidență, poate fi observată și în cazul învățământului postliceal unde se înregistrează o creștere de 10 mii elevi în perioada de referință. În cazul mediului urban creșterea este de 6 mii elevi iar în cazul mediului rural creșterea este de 4 mii.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

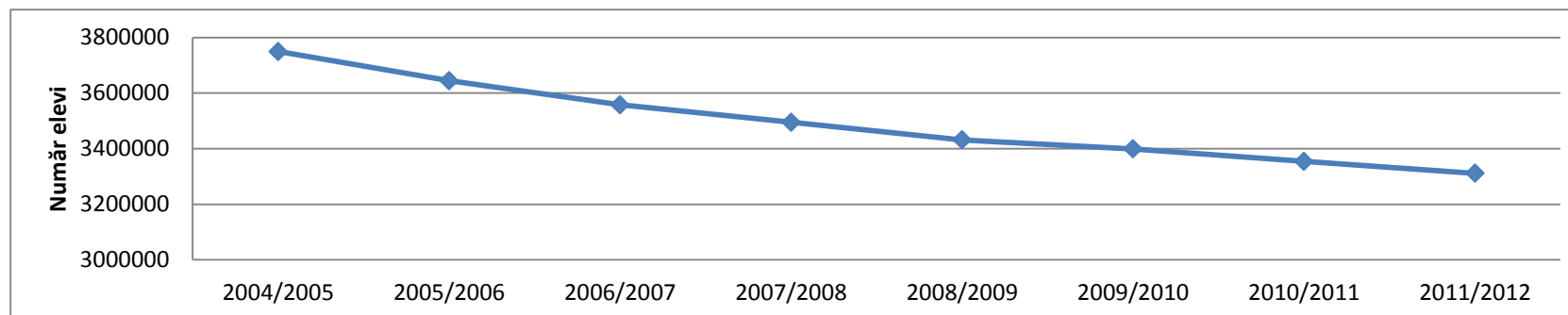
II. Participarea la educație

Evoluția efectivelor de elevi

1. Evoluția efectivelor de elevi

		2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Învățământul preșcolar	Total	644911	648338	648862	650324	652855	666123	673736	673641
	Urban	316817	320950	320682	332593	340394	352857	364115	369962
	Rural	328094	327338	328180	317731	312461	313266	309621	303679
Învățământul primar*	Total	969654	939330	919439	865175	859169	845679	828853	810126
	Urban	447198	451650	444696	418453	419318	414547	410576	407984
	Rural	522456	487680	474743	446722	439851	431132	418277	402142
Învățământul gimnazial*	Total	1025840	961231	922769	924518	893166	873997	862588	819280
	Urban	550658	520062	492222	482133	462556	451433	444831	422467
	Rural	475182	441169	430547	442385	430610	422564	417757	396813
Învățământul liceal	Total	770888	767543	778351	788827	782056	835343	864271	886521
	Urban	553970	542784	543866	524977	500648	501650	492920	484086
	Rural	216918	221759	234485	263850	281408	333693	371351	402435
Învățământul profesional	Total	289478	284394	250366	220322	189234	115432	54531	12382
	Urban	146470	144064	125877	103702	83836	51747	25348	10720
	Rural	143008	140330	124489	116620	105398	63685	29183	1662
Învățământul postliceal	Total	48664	43596	37678	45497	55058	62538	69928	79368
	Urban	37723	33286	29186	34781	41399	45835	52017	58326
	Rural	10941	10310	8492	10716	13659	16703	17911	21060
Total	3749435	3644432	3557465	3494663	3431538	3399112	3353907	3281318	3281318

* Include atât învățământul de masă, cât și învățământul special. Observație: Datele nu includ elevii străini. Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere în toate nivelurile de învățământ

În anul școlar 2011/2012 rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație, ca raport din populația în vârstă de 7-23 ani, înregistrează o scădere pentru al patrulea an consecutiv, aproape 3 p.p. în comparație cu anul precedent.

Repere europene

Conform datelor disponibile la nivel european (2011), România se situează pe ultimele locuri, devansând numai Bulgaria și Cipru, în ceea ce privește rata de participare la toate nivelurile de educație (raportat la populația în vârstă de 3-29 ani). Sistemul de educație din România înregistrează un decalaj de aproape 8 p.p. față de media UE-27.

Sursa: EUROSTAT, 2011.

După tendința continuu ascendentă înregistrată până în anul școlar 2007/2008, rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ (ISCED 1-6) își continuă și chiar își accentuează scăderea în perioada de referință a acestui raport. Astfel, în anul școlar 2011/2012 valoarea indicatorului este cu 2,9 p.p. mai redusă față de anul anterior, ceea ce înseamnă o scădere aproape dublă față de cea înregistrată anual începând cu anul școlar 2007/2008. În consecință, acest indicator necesită cu prioritate o analiză specială în perioada următoare, fiind un indicator care reflectă atât provocări la nivelul sistemului de educație cât și a altor domenii (demografic, sănătate, protecție socială etc.).

Această tendință negativă afectează în proporții apropiate populația școlară feminină și pe cea masculină. Ca și în anii precedenți, scăderea este mai ridicată în cazul fetelor, astfel încât diferențele pe sexe s-au diminuat, ajungând la 2,4 p.p. în defavoarea băieților în perioada de referință, în comparație cu aproape 6 p.p. în anul școlar 2007/2008.

Scăderea înregistrată de rata de participare la toate nivelurile de educație reflectă și evoluția negativă a efectivelor de studenți din ultimii trei ani. Măsura de coborâre a vârstei de școlarizare la 6 ani și de prelungire a duratei învățământului obligatoriu par să nu compenseze, până în prezent, aceste evoluții

din nivelul superior de educație

După întreruperea tendinței pozitive privind participarea la educație înregistrată în anii școlari 2007/2008 și 2008/2009, România se îndepărtează constant de valoarea medie a unui indicator apropiat înregistrat la nivelul UE-27: participarea la toate nivelurile de educație a populației în vârstă de 3-29 ani. În prezent ecartul se apropie de 10 p.p.

România este alături de Slovacia, Bulgaria sau Cipru una dintre țările EU-27 cu rata de participare cea mai redusă, în timp ce țările nordice înregistrează cele mai înalte valori ale acestui indicator.

Analiza pe diferite niveluri de învățământ poate să ofere datele necesare atât pentru identificarea grupurilor vulnerabile din grupa de vârstă 7-23 de ani, cât și pentru fundamentarea unor intervenții care să sprijine participarea acestora la educație (inclusiv prin programe de tip A doua șansă).

Definirea indicatorului / Note metodologice

Indicatorul rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ exprimă numărul total al copiilor, elevilor și studenților cuprinși în toate nivelurile de învățământ, indiferent de vârstă, ca raport procentual din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare tuturor nivelurilor de educație (3-23 ani).

Indicatorul se utilizează pentru a evidenția nivelul general de participare la educație a populației, precum și capacitatea sistemului de învățământ de a permite accesul la toate nivelurile de învățământ.

Unul dintre indicatorii UE, derivat al ratei brute de cuprindere în toate nivelurile de educație, este rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 0-6), ca raport din populația în vârstă de 3-29 ani.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere în toate nivelurile de învățământ

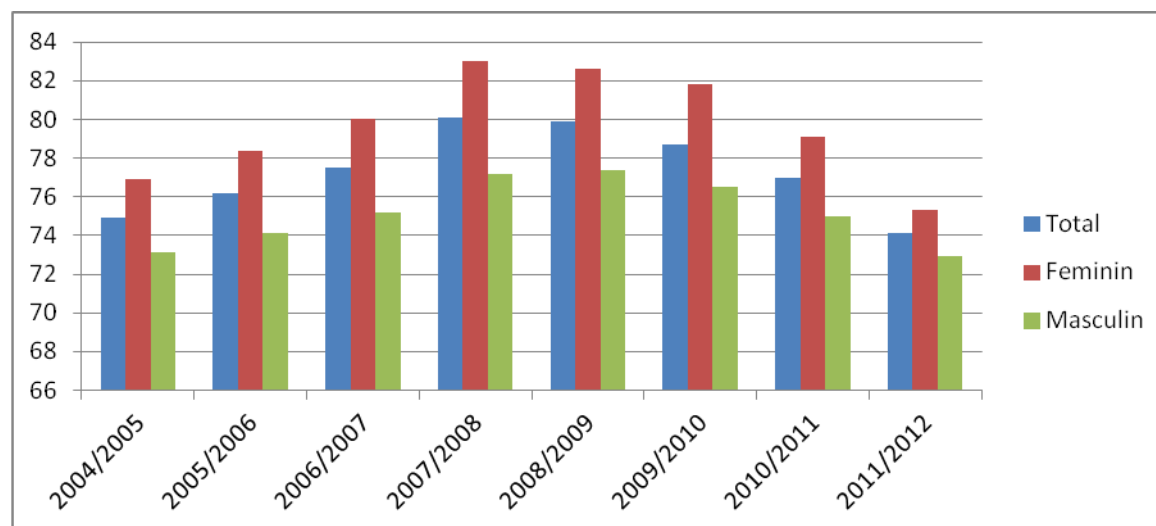
1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație ca raport din populația în vârstă de 7-23 ani

	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
Total	74,9	76,2	77,5	80,1	79,9	78,7	77,0	74,1
Feminin	76,9	78,4	80,0	83,0	82,6	81,8	79,1	75,3
Masculin	73,1	74,1	75,2	77,2	77,4	76,5	75,0	72,9

Obs.: În calcularea indicatorilor nu a fost inclus învățământul preșcolar.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere școlară în toate nivelurile de educație (ca raport din populația în vârstă de 7-23 ani)

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

2. Rata de participare la toate nivelurile de educație (ISCED 0-6), ca raport din populația în vârstă de 3-29 ani – date comparative

	2006
EU-27	63,9
Finlanda	70,2
Lituania	67,9
Estonia	65,9
Slovenia	65,3
Ungaria	63,7
Letonia	63,6
Polonia	62,9
Marea Britanie	61,7
Rep. Cehă	60,2
Slovacia	57,5
Malta	57,4
Romania	56,1
Bulgaria	55,1
Cipru	54,2

Sursa: Key Data on Education in Europe, 2009.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

II. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

3. Sperața de viață școlară

4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste și sexe

Durata medie de frecvență a învățământului a scăzut la 15,9 ani, după ce s-a situat, pentru patru ani consecutiv, la valoarea de 16,3 ani.

Repere europene

Comparațiile internaționale trebuie realizate cu precauție, date fiind deosebirile dintre sistemele de învățământ în ceea ce privește vârsta de debut a școlarității, durata ciclurilor de învățământ, ponderea participanților la programe cu timp integral sau parțial etc.

Dincolo de aceste limite, speranța de viață școlară în România, deși în creștere în ultimii ani, este sub media UE 27 și sensibil mai redusă decât cea înregistrată în alte țări europene precum Finlanda, Olanda, Portugalia, Slovenia sau Polonia - EUROSTAT, 2011

După o perioadă în care a înregistrat o tendință continuu ascendentă, în perioada 2007-2011 durata medie de frecvență a învățământului (incluzând și învățământul preșcolar) s-a menținut constantă – 16,3 ani. În anul de referință evoluția este negativă, înregistrând o scădere cu 0,4 p.p. față de anul precedent. Dacă se exclude învățământul preșcolar, durata medie de frecvență a învățământului pentru un copil în vârstă de 6 ani este de 13,6 ani. Și în acest caz se observă o scădere similară în comparație cu anul precedent, valoarea indicatorului revenind la cea înregistrată în anul 2005/2006.

O analiză a indicatorului pe sexe indică faptul că valoarea indicatorului s-a diminuat proporțional, atât în cazul băieților cât și al fetelor. Diferența în favoarea fetelor rămâne constantă și este, în principal, consecința ratei mai mari de cuprindere a fetelor în învățământul superior.

La nivelul anului 2011/2012, se constată continuarea reducerii ratei de cuprindere la populația de 18 ani (de la 71,5 la 68,3%) dar și la toate celelalte grupe de vârstă analizate. Este un fenomen îngrijorător, în condițiile în care în cazul grupelor de vârstă 19-20 și 21-22 ani în anul anterior s-au înregistrat creșteri ușoare.

În perioada de referință rata specifică de cuprindere școlară este mai mare cu 2-10% în cazul fetelor decât al băieților pentru toate grupele de vârstă luate în considerare – tendință care s-a păstrat pe toată perioada de referință a prezentului raport.

Fetele continuă să aibă o speranță de viață școlară mai ridicată în comparație cu băieții, în cazul duratei medii de frecvență a învățământului pentru un copil în vârstă de 6 ani, însă decalajul a continuat să se reducă, ajungând la 0,3 p.p.

România se situează sub media UE-27 în cazul indicatorului *speranța de viață școlară pentru un copil în vârstă de 5 ani* iar evoluția recentă indică faptul că această distanță se va mări. Astfel, la nivelul anului 2009, valoarea indicatorului pentru România este de 16,6 (în creștere față de 16,4 în 2008), comparativ cu media europeană de 17,2.

Definirea indicatorului / Note metodologice

Indicatorul durata medie de frecvență a învățământului exprimă numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează o persoană de vârstă oficială corespunzătoare tuturor nivelurilor de învățământ (3-23 ani), presupunând că aceasta va fi cuprinsă în unitățile școlare corespunzătoare acestor niveluri. Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de educație din perspectiva numărului de ani de studii pe care îi parcurg persoanele de vârstă oficială corespunzătoare.

Indicatorul speranța de școlarizare exprimă numărul total de ani de școlarizare care se așteaptă să fie parcurși de o persoană de-a lungul vieții și este calculat prin adunarea ratelor nete de participare pentru fiecare vârstă. De exemplu, pentru un copil în vârstă de 3 ani (vârsta minimă de acces în învățământul preșcolar) speranța de viață școlară este egală cu valoarea indicatorului durata de viață școlară.

Indicatorul rata specifică de cuprindere școlară pe vârste exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă. Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

3. Sperața de viață școlară

4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste și sexe

1. Durata medie de frecvență a învățământului (ani)¹

	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
Total	15,7	15,8	16,0	16,3	16,3	16,3	16,3	15,9
Feminin	16,0	16,1	16,3	16,7	16,6	16,5	16,5	16,1
Masculin	15,4	15,5	15,7	16,0	16,0	16,0	16,1	15,7

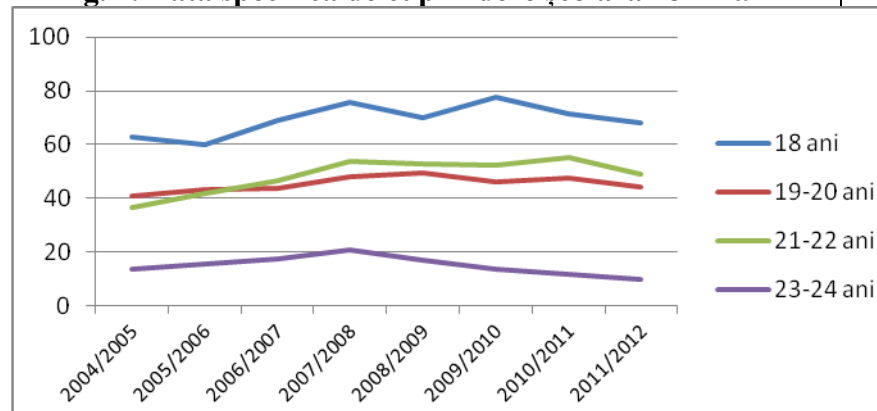
¹ Inclusive învățământul preșcolar. Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste și sexe (%)

		04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
18 ani	T	63,0	60,2	69,1	75,5	70,1	77,7	71,5	68,3
	F	69,2	67,0	74,5	81,4	75,1	81,4	74,3	70,3
	M	57,1	53,7	63,9	69,7	65,2	74,1	68,8	66,4
19-20 ani	T	41,1	43,1	43,9	48,1	49,7	46,1	47,6	44,1
	F	45,7	48,7	48,9	54,5	56,1	51,1	52,6	49,2
	M	36,8	37,8	39,2	41,9	43,6	41,3	42,8	39,2
21-22 ani	T	36,8	41,8	46,4	53,9	52,7	52,3	55,2	49,2
	F	39,9	45,5	50,6	59,6	56,0	56,1	60,0	53,1
	M	33,8	38,4	42,5	48,6	49,6	48,6	50,6	45,3
23-24 ani	T	13,8	15,4	17,4	20,7	16,9	13,9	11,8	9,9
	F	14,8	16,1	18,5	22,0	17,7	14,8	12,2	9,8
	M	12,8	14,8	16,3	19,5	16,2	13,1	11,4	10,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

Fig. 1. Rata specifică de cuprindere școlară 18-24 ani

3. Sperața de viață școlară, în ani, pentru un copil în vârstă de 6 ani (%)

	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Total	13,5	13,6	13,8	14,0	14,0	13,9	14,0	13,6
Feminin	13,8	13,9	14,0	14,4	14,2	14,2	14,2	13,7
Masculin	13,3	13,4	13,5	13,7	13,7	13,7	13,8	13,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

4. Sperața de viață școlară, în ani, pentru un copil în vârstă de 5 ani (ISCED 0-6) – date comparative

	2009
EU-27	17,2
Finlanda	20,4
Lituania	18
Estonia	17,9
Slovenia	18,5
Ungaria	17,6
Letonia	17,5
Polonia	18,1
Marea Britanie	16,7
Republica Cehă	17,7
Franța	16,4
Olanda	17,9
Romania	16,6
Bulgaria	15,6
Portugalia	18,8

Sursa: Eurostat 2011

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație

La nivelul anului 2011 (trim. IV), ponderea persoanelor cu studii primare sau fără studii a scăzut față de anul precedent, ajungând la valoarea de 2,5% din totalul populației active. În același timp, s-au înregistrat creșteri ușoare, față de anul precedent, ale ponderii populației active cu nivelurile de studii liceale și universitare. Se mențin diferențe importante pe medii de rezidență în defavoarea celui rural, în special la nivelurile superioare de educație (universitar, postliceal și liceal).

La nivelul anului 2011 (trim. IV), **distribuția populației active pe niveluri de educație a rămas relativ constantă**, comparativ cu anii anteriori. Schimbările cele mai semnificative s-au înregistrat în ultimul deceniu la nivelul populației active cu studii universitare (în creștere de la 10,6% în 2003 la 18,8% în 2011), precum și la nivelul populației active cu nivel redus de educație (în scădere de la 8,3% în 2003 la 2,5% în 2011).

Pe medii de rezidență, se păstrează discrepanțe semnificative privind valorile acestui indicator. Astfel, ponderea populației active din urban care a absolvit niveluri superioare de educație (universitar, postliceal, liceal) este mai mare, comparativ cu mediul rural. Complementar, ponderea populației active din urban care a absolvit niveluri inferioare de educație (primar sau fără studii, gimnazial, profesional) este mai redusă, comparativ cu mediul rural.

Cea mai ridicată pondere a populației active cu nivel scăzut de educație (fără studii sau cu studii primare) se regăsește în mediul rural (4,7% față de 1% în urban). Ultimul deceniu a înregistrat însă o reducere importantă a acestei discrepanțe a mediului rural, cu aproape 6 p.p. în 2011 față de anul 2003. Cu toate acestea, diferențele în favoarea mediului urban continuă să se păstreze pentru acest nivel de educație.

Aceeași situație se înregistrează și în cazul populației cu studii gimnaziale. Astfel, în trimestrul IV al anului 2011, peste o treime din populația activă a mediului rural absolvise doar studiile gimnaziale, în timp ce ponderea corespunzătoare mediului urban era de numai 6,4%.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul ponderea populației de 15-64 ani, după nivelul de educație exprimă proporția persoanelor în vârstă de 15-64 ani, în funcție de nivelul de educație, în numărul total al persoanelor de aceeași vârstă.

Acest indicator evidențiază repartizarea populației în vârstă de muncă după nivelul de educație.

Indicatorul, comparabil la nivel internațional, se calculează pe baza informațiilor colectate prin ancheta forței de muncă (AMIGO).

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație

1. Ponderea populației active (15-64 ani), pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe, în perioada 2004 -2011 (trim. III)

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (inclusiv tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar și fără șc,
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2004	Total	9487927	100	12,1	4,8	32,2	26,9	18,5	5,5
	Urban	5394523	100	19,1	7,0	38,4	25,3	8,6	1,7
	Rural	4093406	100	2,8	1,9	24,1	29,1	31,6	10,5
	Masculin	5249107	100	11,3	4,4	28,2	33,9	17,1	5,0
	Feminin	4238820	100	13,0	5,2	36,4	19,0	20,4	6,0
2005	Total	9387493	100	12,7	4,8	32,3	27,1	18,1	5,0
	Urban	5335547	100	20,1	7,1	38,9	24,8	7,8	1,4
	Rural	4051946	100	2,9	1,9	23,6	30,2	31,6	9,8
	Masculin	5211930	100	11,8	4,6	28,4	34,0	16,6	4,7
	Feminin	4175563	100	13,8	5,2	37,1	18,6	19,9	5,4
2006 (trim. IV)	Total	9356603	100	13,7	4,8	33,3	26,7	17,4	4,1
	Urban	5392962	100	21,4	6,9	39,5	23,6	7,2	1,4
	Rural	3963641	100	3,2	1,9	24,7	31,0	31,3	7,9
	Masculin	5249015	100	12,4	4,7	29,2	33,0	16,6	4,1
	Feminin	4107588	100	15,3	4,9	38,4	18,8	18,4	4,2
2007 (trim. IV)	Total	9307653	100	14,6	4,6	33,7	26,4	16,8	3,9
	Urban	5381689	100	22,8	6,5	39,9	22,9	6,4	1,5
	Rural	3925964	100	3,5	1,9	25,0	31,2	31,2	7,3
	Masculin	5196830	100	13,3	4,1	30,4	32,4	15,8	3,9
	Feminin	4110823	100	16,3	5,2	37,8	18,8	18,1	3,9
2008 (trim. IV)	Total	9332298	100	15,4	4,4	33,1	26,1	17,4	3,6
	Urban	5426300	100	23,8	6,3	38,6	23,5	6,5	1,4
	Rural	3905999	100	3,8	1,9	25,7	29,9	32,5	6,6
	Masculin	5231332	100	13,6	3,9	30,2	32,4	16,5	3,8
	Feminin	4100966	100	17,7	5,1	37,1	18,3	18,5	3,5
2009 (trim. IV)	Total	9350269	100	16,4	4,2	33,9	24,3	18,0	3,3
	Urban	5428207	100	25,4	6,0	39,6	21,2	6,7	1,3
	Rural	3922062	100	4,0	1,6	26,0	28,6	33,5	6,0
	Masculin	5235478	100	14,2	3,6	31,7	30,8	16,7	3,2
	Feminin	4114791	100	19,2	5,0	36,8	16,1	19,5	3,4
2010 (trim. IV)	Total	9389206	100	17,5	4,1	34,1	23,1	18,1	3,1
	Urban	5557226	100	26,5	5,8	39,8	19,7	7,0	1,2
	Rural	3831979	100	4,4	1,5	25,9	28,2	34,1	5,9
	Masculin	5274638	100	15,1	3,5	31,9	29,2	17,2	3,2
	Feminin	4114568	100	20,7	4,9	36,9	15,4	19,2	2,9
2011 (trim. IV)	Total	9410745	100	18,8	3,9	35,3	21,7	17,9	2,5
	Urban	5507021	100	28,4	5,4	40,6	18,3	6,4	1,0
	Rural	3903724	100	5,1	1,6	27,9	26,5	34,2	4,7
	Masculin	5279628	100	16,3	3,3	34,0	26,6	17,1	2,7
	Feminin	4131117	100	21,9	4,5	37,0	15,4	18,9	2,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS (Forța de muncă în România, Ocupare și Șomaj), 2004-2012.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație

Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 a rămas relativ constantă, situându-se însă la o distanță de 12 p.p. față ținta de ținta europeană (70%). Continuă să existe diferențe pe medii de rezidență și pe genuri, în defavoarea mediului urban și a femeilor.

Repere europene

La nivelul anului 2011, conform Eurostat 2012, rata de ocupare a populației de 15-64 ani din România, în funcție de nivelul de educație a fost de 58,8%, mai scăzută cu 5,5 p.p. față de media europeană (64,3%).

În țări precum Franța, Finlanda, Marea Britanie și Olanda, ratele de ocupare înregistrează valori de peste 60%.

Scăderea ratelor de ocupare, în special în cazul persoanelor cu un nivel redus de educație, este corelată direct cu creșterea semnificativă a șomajului.

Sursa: EUROSTAT 2012.

În comparație cu anul precedent, în 2011 (trim. IV) **rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani** a rămas constantă, având valoarea de 57,9%.

Pe medii de rezidență, se constată o ușoară creștere a ratei de ocupare în rural, comparativ cu anul anterior. În mediul urban, evoluția este relativ constantă, astfel încât reapare un ecart pe medii de rezidență, în favoarea mediului rural.

Diferențele între mediile de rezidență devin mai vizibile atunci când analizăm ponderea populației ocupate pe niveluri de educație. Astfel, ratele de ocupare a populației cu niveluri inferioare de educație sunt mult mai ridicate în rural față de urban. De exemplu, la nivelul lui 2011, pentru populația cu nivel gimnazial de educație, diferența ajunge la 27,9 p.p. în favoarea mediului rural. Această situație este determinată de faptul că zona rurală oferă oportunitatea angajării în activități desfășurate în agricultură a persoanelor cu nivel mai scăzut de calificare sau chiar necalificate.

Cu cât nivelul de educație crește, cu atât diferența pe medii de rezidență se reduce. Astfel, pentru nivelurile profesional și liceal, ratele de ocupare sunt mai mari în cazul mediului rural – diferența fiind de 13,3 p.p. la nivelul învățământului profesional și de 4,6 p.p. la nivelul învățământului liceal, comparativ cu mediul urban.

Rata de ocupare este mai ridicată în urban decât în rural numai pentru nivelul superior de educație, cu o diferență de 7,1 p.p.

În ceea ce privește **ținta națională** de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020, România rămâne la o distanță de aproximativ 12 p.p. față de acest obiectiv. Această situație continuă să fie o provocare importantă pentru politicile viitoare din domeniul educației, formării profesionale și ocupării.

În ceea ce privește **distribuția valorilor ratei de ocupare pe sexe**, constatăm diferențe importante. Per total, populația masculină continuă să aibă o rată de ocupare mai mare decât a celei feminine, diferența fiind de 13,7 p.p. în 2011. Dacă analizăm indicatorul în funcție de distribuția pe niveluri de educație, constatăm că diferențele cele mai mari, tot în favoarea bărbaților, se înregistrează în special în cazul absolvenților de învățământ profesional (diferența ajunge, la nivelul lui 2011, la 18,1 p.p.), dar și în cazul celor din învățământul liceal (diferența ajunge, la nivelul lui 2011, la 15,7 p.p.).

**Definirea indicatorului/
Note metodologice**

Indicatorul exprimă proporția populației ocupate în vârstă de 15-64 ani în populația totală de aceeași vârstă, exprimată procentual. Acest indicator măsoară gradul de ocupare a populației în vârstă de muncă și capacitatea pieței muncii de a absorbi forța de muncă.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

2. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani, pe niveluri de educație

1. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani*, pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe, în perioada 2004-2011 (trim. IV)

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (inclusiv tr. I)	Profesional	Gimnazial	Primar și fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2004	Total	8689371	59,0	85,1	70,5	64,3	68,1	40,9	38,8
	Urban	4877909	56,8	85,2	70,3	62,0	64,3	23,1	16,9
	Rural	3811462	62,1	83,7	71,8	69,8	72,9	53,7	48,4
	Masculin	4759218	65,4	87,2	68,5	70,3	73,2	46,8	44,4
	Feminin	3930153	52,7	82,8	72,9	60,3	57,3	36,4	34,7
2005	Total	8683252	59,3	85,3	70,9	63,3	68,8	41,3	38,5
	Urban	4863193	56,2	85,1	70,4	60,3	63,5	21,9	14,8
	Rural	3820059	63,9	86,4	73,7	70,9	75,3	55,3	49,4
	Masculin	4791834	66,5	86,7	70,2	70,4	75,1	47,9	44,6
	Feminin	3891418	52,4	83,7	71,8	57,8	57,8	36,1	34,0
2006 (trim. IV)	Total	8651410	57,4	84,6	71,3	60,0	65,0	39,6	36,8
	Urban	4926890	55,5	84,6	71,2	57,8	60,5	21,4	16,7
	Rural	3724520	60,3	84,4	72,1	65,3	70,3	51,8	46,0
	Masculin	4798546	63,9	85,7	71,4	65,9	70,1	46,7	44,9
	Feminin	3852864	51,0	83,4	71,2	55,2	56,1	33,9	30,7
2007 (trim. IV)	Total	8708430	57,9	86,6	70,2	59,9	64,8	39,6	36,0
	Urban	4984794	56,3	86,9	69,0	58,0	59,6	20,7	18,1
	Rural	3723633	60,1	83,5	77,0	64,7	70,8	51,3	44,5
	Masculin	4809463	64,1	87,3	70,8	66,1	69,7	46,0	43,5
	Feminin	3898966	51,7	85,9	69,7	54,8	56,4	34,6	30,4
2008 (trim. IV)	Total	8764480	58,3	84,7	70,4	59,7	65,2	41,0	36,1
	Urban	5071042	57,6	85,4	69,1	57,7	61,7	23,5	20,7
	Rural	3693437	59,3	79,0	77,0	64,2	69,3	50,7	43,8
	Masculin	4865640	64,9	85,6	70,4	66,1	71,2	47,5	45,8
	Feminin	3898840	51,7	83,8	70,3	54,2	55,0	35,8	28,8
2009 (trim.,IV)	Total	8619204	57,4	82,1	69,5	58,4	63,4	41,9	35,8
	Urban	4945853	56,4	82,8	69,2	56,3	58,7	23,8	20,9
	Rural	3673351	58,8	76,3	71,0	63,3	68,9	51,6	42,3
	Masculin	4795299	64,0	83,4	68,6	64,9	70,5	48,7	41,3
	Feminin	3823905	50,8	80,9	70,3	52,8	51,0	36,4	31,4
2010 (trim.,IV)	Total	8675809	57,9	81,5	70,0	59,6	63,1	41,8	36,4
	Urban	5054473	57,9	82,5	69,6	58,9	57,8	24,6	25,6
	Rural	3621338	57,8	74,2	72,0	61,3	68,9	50,9	40,7
	Masculin	4841031	64,7	83,1	69,6	66,8	70,1	48,9	44,7
	Feminin	3834778	51,0	80,2	70,3	53,3	50,8	36,0	29,3
2011 (trim. IV)	Total	8660070	57,9	81,8	69,6	60,4	61,8	41,5	31,3
	Urban	5001371	57,8	82,6	69,0	59,0	55,5	22,9	22,1
	Rural	3658699	58,2	75,5	72,3	63,6	68,8	50,8	35,0
	Masculin	4831034	64,8	84,2	68,6	68,7	68,7	48,2	36,8
	Feminin	3829036	51,1	79,6	70,5	53,0	50,6	36,0	26,4

* Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS (Forța de muncă în România, Ocupare și Șomaj), 2004 -2012.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

3. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

La nivelul trim. IV 2011, rata de ocupare a tinerilor în vârstă de 15-24 ani se păstrează în trendul ultimilor ani (atingând valoarea de 23,1%). Situația este mai bună în mediul rural (30,1% față de 16,9% în urban), iar populația masculină este în avantaj (26,6% față de 19,4%). Cele mai mari rate de ocupare se constată în cazul tinerilor cu studii postliceale (57,5%), profesionale (52,1%), universitare (42,4%), iar cele mai mici în cazul celor cu un nivel redus de studii - 15%.

Analiza valorilor indicatorului după criteriile mediu de rezidență și nivel de educație relevă următoarea situație la nivelul trim. IV 2011:

- Ocuparea este mai mare în mediul rural pentru tinerii cu nivel liceal (33,1% față de 18,2%), profesional (55,4% față de 46,8%) și cu nivele inferioare;
- Ocuparea este mai mare în urban decât în rural pentru tinerii cu nivel de educație postliceal (60,8% față de 54,9%) și universitar (42,9% față de 41,1%).

Analiza valorilor indicatorului după criteriile sex și nivel de educație relevă că:

- Fetele care înregistrează o rată de ocupare mai mare decât băieții sunt cele cu nivel de educație universitar (44,7% față de 41%) și postliceal (58,5% față de 56,4%);
- Băieții înregistrează rate mai mari de ocupare în cazul următoarelor niveluri de studii absolvite: liceal (9,5 p.p.), profesional (16,4 p.p.) și studii inferioare.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul exprimă proporția populației ocupate în vârstă de 15-24 ani în populația totală de aceeași vârstă, exprimată procentual. Măsoară gradul de ocupare a tinerilor de 15-24 ani și capacitatea pieței muncii de a absorbi forța de muncă.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

3. Rata de ocupare a populației în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

1. Rata de ocupare* a tinerilor în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație, medii de rezidență și sexe

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (incl. tr.I)	Profesional	Gimnazial	Primar/ fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2004	Total	980279	29,8	65,2	69,2	30,1	64,3	18,9	21,5
	Urban	432772	22,5	65,5	68,8	26,1	60,6	6,5	10,1
	Rural	547507	40,1	63,4	70,4	41,9	67,6	32,6	30,4
	Masculin	566116	33,9	65,9	66,1	32,3	67,8	22,5	28,2
	Feminin	414163	25,6	64,7	70,6	28,1	58,4	15,3	16,7
2005	Total	858480	26,7	64,9	65,9	26,2	63,0	17,3	18,0
	Urban	365604	19,2	64,8	67,9	21,6	58,8	5,7	5,9
	Rural	492877	37,6	65,4	59,4	40,6	66,9	30,6	26,2
	Masculin	504268	31,0	69,5	68,3	28,6	67,9	20,9	23,8
	Feminin	354213	22,3	61,6	64,8	24,2	55,1	13,7	10,8
2006 (trim. IV)	Total	753736	23,2	50,2	55,6	21,0	54,4	15,5	19,1
	Urban	308705	16,4	47,0	62,9	16,4	52,7	6,1	9,0
	Rural	445030	32,4	69,2	39,4	33,1	55,8	25,6	26,3
	Masculin	444860	26,8	44,6	50,3	22,5	57,3	18,6	24,7
	Feminin	308876	19,4	52,7	59,8	12,4	48,6	12,4	11,2
2007 (trim. IV)	Total	723169	22,7	62,3	64,5	21,2	50,8	14,9	17,8
	Urban	321382	17,7	61,9	65,7	17,9	51,4	6,2	12,2
	Rural	401787	29,4	65,1	62,5	29,8	50,4	23,6	21,7
	Masculin	430630	26,5	66,1	57,7	24,5	52,2	17,8	24,1
	Feminin	292539	18,8	59,3	68,0	18,1	48,4	12,0	9,9
2008 (trim. IV)	Total	729284	23,4	58,8	77,6	21,6	57,6	14,3	16,1
	Urban	321750	18,4	58,7	83,2	17,5	59,1	6,0	11,7
	Rural	407534	29,8	59,1	69,1	31,5	56,7	21,7	19,8
	Masculin	437672	27,5	62,1	87,6	25,0	59,3	18,0	23,9
	Feminin	291612	19,1	57,0	73,6	18,4	54,6	10,3	8,2
2009 (trim. IV)	Total	714874	23,5	53,7	56,5	22,3	52,3	14,4	20,5
	Urban	291124	17,3	54,8	57,9	17,4	46,1	4,6	9,0
	Rural	423750	31,0	49,3	53,2	34,0	56,0	22,5	28,1
	Masculin	413315	26,6	55,3	48,1	24,7	57,5	16,9	21,4
	Feminin	301559	20,2	52,9	59,6	19,8	43,5	11,9	19,3
2010 (trim. IV)	Total	660435	22,5	38,2	63,3	22,4	49,5	15,1	**
	Urban	269296	17,0	38,2	65,2	19,1	39,2	5,2	**
	Rural	391139	29,1	38,2	59,3	29,6	55,5	23,1	**
	Masculin	387445	25,9	42,9	70,0	24,8	54,6	18,0	**
	Feminin	272990	19,0	34,8	59,9	20,0	41,2	12,0	**
2011 trim. IV)	Total	651193	23,1	42,4	57,5	23,2	52,1	15,4	15,0
	Urban	251557	16,9	42,9	60,8	18,2	46,8	3,7	8,2
	Rural	399636	30,1	41,1	54,9	33,1	55,4	24,1	18,5
	Masculin	383167	26,6	44,7	56,4	28,0	58,6	17,4	18,2
	Feminin	268026	19,4	41,0	58,5	18,5	42,2	13,4	11,0

*Exclusiv persoanele plecate în străinătate pentru o perioadă nedeterminată. ** Date nedisponibile, Sursa: *Date calculate pe baza inf. INS (Ancheta AMIGO 2004 - trim. IV 2011)*

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

4. Rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație

La nivelul trim. IV 2011, tinerii în vârstă de 15-24 ani sunt afectați semnificativ de criza economică, rata șomajului atingând cele mai ridicate cote din întreaga perioadă analizată.

Analiza datelor înregistrate în trim. IV 2011 relevă că un sfert dintre tinerii în vârstă de 15-24 de ani sunt afectați de șomaj. Sunt de două ori mai mulți tineri în această situație în mediul urban decât în rural (35,1% față de 17,7%). Pe sexe nu se înregistrează diferențe semnificative.

Se înregistrează valori mai mari ale șomajului la nivelul tinerilor din mediul urban cu următoarele niveluri de educație: gimnazial (48,9% față de 12,5%); profesional (33,5% față de 14,9%) și liceal (33,5% față de 21,7%).

În ceea ce privește distribuția șomajului în cazul populației de 15-24 de ani după criteriile sex și nivel de educație, analiza relevă că:

- Fetele cu nivel de educație universitar se confruntă în mai mare măsură decât băieții cu situația de șomaj (38,9% față de 26,6%);
- Băieții cu nivel gimnazial de educație se confruntă în mai mare măsură decât fetele cu situația de șomaj (21,9% față de 12,8%).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata șomajului la tinerii în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educație reprezintă ponderea șomerilor BIM din această grupă de vârstă în populația activă de 15-24 ani. Acest indicator măsoară nivelul șomajului în rândul tinerilor și se calculează pe baza informațiilor colectate prin ancheta forței de muncă în gospodărie, respectându-se recomandările și standardele BIM (Biroul Internațional al Muncii).

1.Rata șomajului la tineri în vârstă de 15-24 ani, pe niveluri de educației, medii de rezidență și sexe, în perioada 2004-2011

		Total		Universitar	Postliceal	Liceal (incl. tr.I)	Profesional	Gimnazial	Primar și fără șc.
		Nr.	%	%	%	%	%	%	%
2004	Total	259853	21,0	20,9	17,4	22,4	21,3	18,3	25,8
	Urban	159489	26,9	21,3	16,5	24,6	25,8	37,8	45,1
	Rural	100364	15,5	18,3	19,5	17,9	17,2	12,4	18,6
	Masculin	163439	22,4	19,5	22,6	23,2	22,2	20,7	27,6
	Feminin	96414	18,9	21,8	15,1	21,5	19,5	14,6	20,2
2005	Total	210262	19,7	21,9	18,7	21,6	22,0	15,0	20,4
	Urban	130485	26,3	21,7	16,6	24,9	26,7	32,5	38,3
	Rural	79766	13,9	22,8	25,7	15,4	17,7	10,1	14,2
	Masculin	130248	20,5	21,1	17,8	23,7	22,6	14,9	23,0
	Feminin	80014	18,4	22,5	19,1	19,4	20,7	15,2	12,3
2006 (trim. IV)	Total	206616	21,5	34,2	14,3	25,2	19,4	16,6	26,0
	Urban	126664	29,1	37,0	13,6	27,8	25,4	29,7	54,9
	Rural	79952	15,2	20,5	16,9	21,7	14,2	12,4	12,5
	Masculin	126295	22,5	40,8	19,0	26,3	19,3	18,9	25,6
	Feminin	80321	20,6	31,3	10,9	24,1	19,5	12,9	27,1
2007 (trim. IV)	Total	168783	18,9	21,6	2,5	19,8	19,8	14,6	29,5
	Urban	96946	23,2	22,4	3,9	20,5	23,9	26,8	41,2
	Rural	71837	15,2	15,9	0,0	18,7	16,4	10,7	23,5
	Masculin	120256	21,8	20,2	7,7	21,7	22,7	18,8	31,0
	Feminin	48527	14,2	22,8	0,0	17,3	13,4	7,5	24,5
2008 (trim. IV)	Total	159269	17,9	24,5	5,0	17,3	13,6	19,6	27,1
	Urban	91613	22,2	25,9	7,5	19,6	18,8	31,3	32,0
	Rural	67656	14,2	17,7	0,0	13,8	9,7	16,0	24,5
	Masculin	97771	18,3	19,2	0,0	16,3	14,0	22,2	28,2
	Feminin	61498	17,4	27,1	7,1	18,5	12,7	14,0	23,6
2009 (trim. IV)	Total	178903	20,0	26,2	10,5	23,1	20,3	13,6	15,9
	Urban	109887	27,4	25,5	3,5	28,0	27,2	31,8	43,0
	Rural	69016	14,0	29,3	24,8	16,1	16,4	9,5	7,7
	Masculin	105638	20,4	23,7	27,3	23,8	19,9	14,5	24,8
	Feminin	73265	19,5	27,6	4,1	22,2	21,1	12,2	1,4
2010 (trim IV)	Total	195127	22,8	35,0	*	24,4	25,2	15,5	*
	Urban	122365	31,2	35,0	*	26,7	40,2	37,6	*
	Rural	72762	15,7	34,9	*	20,8	16,7	9,7	*
	Masculin	115392	22,9	29,8	*	24,8	24,9	18,1	*
	Feminin	79735	22,6	38,9	*	24,0	13,0	11,2	*
2011 (trim. IV)	Total	221712	25,4	34,4	*	28,3	22,5	18,3	*
	Urban	135932	35,1	33,9	*	33,5	33,5	48,9	*
	Rural	85780	17,7	35,9	*	21,7	14,9	12,5	*
	Masculin	127702	25,0	26,6	*	27,1	23,4	21,9	*
	Feminin	94010	26,0	38,9	*	30,0	20,4	12,8	*

* Date nedisponibile.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS (Ancheta AMIGO 2004 - trim. IV 2011)

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii

În anul 2009 (trim II), rata de inserție pe piața muncii a persoanelor de 25-34 de ani, în perioada premergătoare anchetei complementare, a fost de 33,6% la un an de la încetarea studiilor. Rata de inserție înregistrează cele mai ridicate valori în cazul absolvenților de învățământ superior. Dintre aceștia, 60,9% lucrau deja la un an de la încheierea studiilor.

În anul 2009, trim II, Institutul Național de Statistică a publicat rezultatele anchetei *Accesul tinerilor pe piața forței de muncă*, modul complementar la *Ancheta forței de muncă în gospodăria* (AMIGO). Obiectivul principal al anchetei a fost acela de a furniza informații referitoare la tranziția tinerilor de la educație la piața muncii: tiparele tranziției, caracteristicile primului loc de muncă semnificativ, factori de influență pentru accesul pe piața muncii.

Rata de inserție pe piața muncii a persoanelor de 25-34 de ani care au părăsit educația, indiferent când, în perioada premergătoare anchetei complementare, a fost de 33,6% la un an de la încetarea studiilor.

Rata de inserție înregistrează cele mai ridicate valori în cazul absolvenților de învățământ superior. Dintre aceștia, 60,9% lucrau deja la un an de la încheierea studiilor.

Pe locul secund se află absolvenții de postliceale tehnice de maiștri sau de specialitate, cu o rată de inserție de aproape 50% la 1 an de la momentul absolvirii.

Absolvenții de liceu și cei de învățământ profesional ating rate de inserție ceva mai scăzute, doar 34,3% și respectiv 33,3% dintre aceștia având un loc de muncă la 1 an după absolvire.

Cele mai scăzute rate de inserție se regăsesc la nivelul absolvenților de gimnaziu, ai învățământului primar sau ai celor care nu au absolvit nici o formă de învățământ. În cazul acestora, șansele de integrare pe piața muncii sunt foarte scăzute, doar 14,6% dintre aceștia având un loc de muncă semnificativ, la un an după părăsirea sistemului de educație.

Pe medii de rezidență, absolvenții din mediul urban prezintă un avantaj semnificativ în raport cu cei din mediul rural, diferențele între ratele de absolvire pe medii fiind de 3,3 puncte procentuale per total, de aproape 5 puncte procentuale în cazul absolvenților de învățământ superior și de aproape 4 puncte procentuale în cazul absolvenților de liceu.

Există însă și situații în care absolvenții din mediul rural înregistrează rate de inserție mai ridicate decât cele din urban, de exemplu în cazul absolvenților cu nivel scăzut de educație sau ai celor de învățământ postliceal. Această situație este însă distorsionată de modul în care este definită ocuparea în agricultură, cei mai mulți dintre absolvenții din rural având acest statut.

Pe sexe, se constată valori ale ratei de inserție constant mai ridicate la băieți, comparativ cu fetele, indiferent de nivelul de instruire absolvit, cu excepția învățământului superior.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii *exprimă proporția absolvenților diferitelor niveluri de învățământ care și-au găsit un loc de muncă după un an de la terminarea studiilor.*

Acest indicator urmărește evaluarea eficienței externe a sistemului de educație și gradul de adaptare a acestuia la nevoile pieței forței de muncă.

De asemenea, acest indicator, calculat pe niveluri de educație, permite identificarea cererii pe piața forței de muncă pentru un anumit nivel de instruire.

A. Ansamblul sistemului de învățământ

III. Rezultatele educației și formării profesionale pe piața muncii

5. Rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii

1. Rata inserției pe piața muncii la un an de la părăsirea educației, după nivelul de instruire absolvit, pe sexe și medii, în anul 2009, trim II (%)

Nivelul instituției de învățământ absolvite	Total	Masculin	Feminin	Urban	Rural
TOTAL	33,6	34,6	32,6	39,6	26,3
Superior (universitar de scurtă sau lungă durată, inclusiv masterat, doctorat)	60,9	60,7	61,1	61,3	56,6
Mediu , din care:					
• Postliceal de specialitate sau tehnic de maiștri	49,7	49,6	49,9	49,1	52,7
• Liceal, inclusiv treapta I	34,3	36,3	32,5	35,6	31,7
• Profesional, complementar sau de ucenici	33,3	35,2	30,0	33,7	32,9
Scăzut (gimnazial, primar sau fără școală)	14,6	16,2	13,1	8,3	16,8

B. Învățământul preșcolar

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

În anul școlar 2011/2012, rata brută de cuprindere a copiilor în vârstă de 3-6 ani în învățământul preșcolar se încadrează în continuare în trendul ascendent din ultimii, ajungând la valoarea de 78,4%. Diferențele valorii indicatorului pe medii și pe sexe au rămas relativ constante față de anul anterior. Proporția elevilor intrați pentru prima oară în clasa I care au frecventat grădinița a continuat să crească: peste 92% dintre copiii înscriși la școală în 2011/2012 au fost anterior la grădiniță.

Repere europene

La nivelul anului 2009, media UE-27 privind participarea la educația preșcolară a copiilor de peste 4 ani a fost de 90,5%, în creștere față de anul anterior. În Franța, valoarea ratei este cea mai crescută din Europa (100%). De asemenea, în alte 14 țări europene (Belgia, Spania, Olanda, Italia, Marea Britanie etc.) s-au înregistrat valori care exced obiectivul Barcelona de 90%. Multe alte țări au înregistrat, în ultimii ani, creșteri importante ale participării la educația preșcolară a copiilor de peste 4 ani (Polonia, Letonia, Lituania, Austria, Finlanda). Este și cazul României: de la 59% în 2000 la 78,4% în 2011.

Sursa: EUROSTAT 2011.

Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar a crescut constant în perioada 2003 - 2012, de la 71,8% în 2003/2004 la 78,4% în 2011/2012. În anul școlar 2011/2012 s-a înregistrat însă o ușoară scădere de 0,4 p.p. față de anul anterior (Tabel 1), păstrând însă, pe ansamblu, trendul pozitiv de participare la educația preșcolară.

Pe fondul evoluției pozitive a indicatorului din ultimii ani, continuă să se păstreze discrepanțele pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural. Aceste diferențe s-au micșorat însă de la un an la altul, de la 9 p.p. în 2003/2004 la 4,5 p.p. în 2011/2012. În anul școlar 2011/2012, această diferență a crescut din nou la 5,5 p.p., pe fondul scăderii ratei brute de cuprindere în grădinițele din rural (75,5% rural, respectiv 81% urban). Aceste date evidențiază necesitatea susținerii continue a mediului rural prin proiecte naționale și măsuri specifice privind participarea la educația timpurie.

Diferențele pe sexe privind participarea în învățământul preșcolar nu sunt semnificative, înregistrând valoarea de 0,8 p.p. în anul școlar 2011/2012 (78,8% pentru fete, respectiv 78% pentru băieți) (Tabel 1).

Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar a înregistrat, în general, o evoluție ascendentă în perioada 2003-2012. La nivelul anului școlar 2011/2012 valoarea indicatorului a fost de 92,4%, în creștere cu 0,7 p.p. față de anul anterior (Tabel 2). Faptul că numai 7,6% dintre elevii care intră pentru prima oară în clasa I nu au frecventat grădinița este un aspect pozitiv al sistemului de educație, sporind astfel șansele de succes la educație. Aceste date reprezintă, în primul rând, rezultatul multiplelor programe de promovare a participării la educația preșcolară – derulate prin proiecte la nivel național sau inițiate de diferite ONG-uri ori alte organizații prin intervenții punctuale (la nivel regional, local sau la nivelul anumitor categorii de populație școlară aflată în risc: copiii provenind din familii sărace, populația roma etc.).

Deși rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar continuă să înregistreze valori mai mari în mediul urban, ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița continuă să fie mai redusă în mediul urban (92,1% față de 92,8% în rural) (Tabel 2).

Evoluția pe sexe a ponderii elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița evidențiază păstrarea unei ușoare diferențe în favoarea fetelor – cu 1,3 p.p. față de băieți, în anul școlar 2011/2012.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata brută de cuprindere școlară în învățământul preșcolar exprimă numărul total al elevilor cuprinși în învățământul preșcolar, indiferent de vârstă, ca raport procentual față de totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului preșcolar (3-5/6 ani).

Indicatorul ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar reprezintă proporția elevilor care au frecventat grădinița intrați pentru prima dată în clasa I, exprimată ca raport procentual din numărul total al elevilor intrați pentru prima dată în clasa I. Elevii intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat grădinița indică faptul că acești copii au participat la programe organizate de educație anterioare învățământului primar, ca fundament al progreselor școlare ulterioare.

B. Învățământul preșcolar

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere

2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011 /2012
Total	71,8	73,0	74,7	76,2	77,6	77,8	78,4	78,8	78,4
Urban	76,9	77,8	79,6	79,3	81,8	81,3	80,7	80,9	81,0
Rural	67,9	68,8	70,5	73,4	73,7	74,4	76,0	76,6	75,5
Feminin	72,6	73,6	75,3	76,8	78,0	78,3	78,7	79,1	78,8
Masculin	71,1	72,4	74,3	75,7	77,2	77,3	78,1	78,5	78,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011 /2012
Total	90,0	90,8	91,5	90,4	91,2	90,7	91,1	91,7	92,4
Urban	90,6	90,5	91,3	90,0	90,6	90,1	90,1	90,8	92,1
Rural	89,5	91,0	91,7	90,7	91,8	91,3	92,1	92,7	92,8
Feminin	90,4	91,0	91,7	91,0	91,6	91,5	91,9	92,4	93,1
Masculin	89,6	90,6	91,2	89,9	90,9	90,0	90,4	91,1	91,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar, pe medii

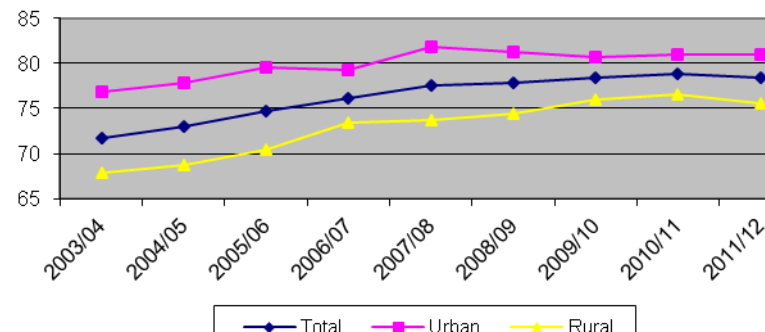
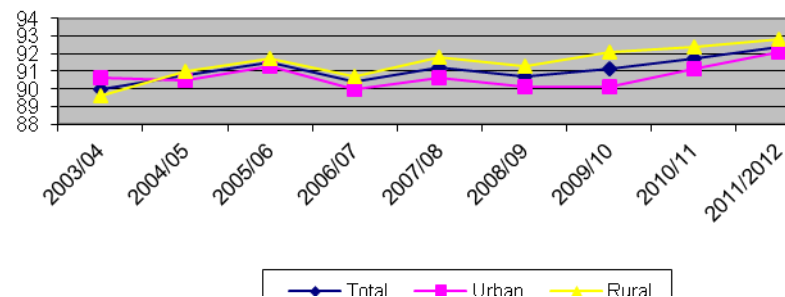

Fig. 2. Ponderea elevilor intrați pentru prima dată în clasa I care au frecventat învățământul preșcolar, pe medii

B. Învățământul preșcolar

II. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență

4. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Durata medie de frecvență a grădiniței de către copiii din România era la începutul anului școlar 2011-2012 de 3,1 ani. Copiii din mediul urban frecventează grădinița cu o medie de 0,2 ani mai mult decât cei din rural. O proporție din ce în ce mai redusă dintre copii își fac debutul în învățământul primar la vârsta de 6 ani.

Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar a înregistrat o creștere continuă în ultimii ani, de la 2,8 ani în 2003/2005 la 3,1 ani în 2011/2012. În ultimii patru ani școlari, durata medie de frecvență a învățământului preșcolar s-a păstrat constantă, atât per total (3,1 ani), cât și pe medii și sexe.

În medie, fetele și băieții petrec o perioadă relativ similară în învățământul preșcolar, cu foarte mici diferențe în favoarea fetelor, pentru unii ani școlari din perioada de referință analizată; în 2011/2012, durata medie de frecvență a grădiniței este egală între fete și băieți.

În ultimul deceniu, durata de frecvență a învățământului preșcolar a fost mai mare în urban cu 0,2-0,4 ani față de rural; în ultimii trei ani școlari, această diferență a păstrat valoarea constantă de 0,2 ani (Tabel 1). Creșterea duratei de frecvență a grădiniței (atât în urban, cât mai ales în rural) este consecința creșterii gradului de participare la acest nivel de educație.

Analiza **ratelor specifice de cuprindere în grădiniță** din ultimii ani reflectă creșterea participării la învățământul preșcolar a copiilor de toate vârstele cuprinse în grupa oficială corespunzătoare acestui nivel de educație (3-5/6 ani). Cea mai amplă creștere a fost înregistrată pentru vârsta de 3 ani, cu 2,5 p.p. în 2011/2012 față de anul școlar anterior (Tabel 2); astfel, peste două treimi dintre copiii de 3 ani (69,1%) sunt cuprinși în învățământul preșcolar. În același timp, valorile ratelor specifice de cuprindere în grădiniță au înregistrat valori ușor mai reduse pentru vârstele de 5 și 6 ani, față de anul anterior.

Analiza ratei de cuprindere în grădiniță a copiilor de 6 ani este relevantă în perspectiva introducerii obligativității clasei pregătitoare de la această vârstă. În anul școlar 2011/2012, 76,7% dintre copiii de 6 ani au fost înscriși în grădiniță și aproape 20% în învățământul primar – în condițiile prevederii legislative a debutului școlar de la 6 ani.

Aceste date evidențiază faptul că introducerea clasei pregătitoare pentru vârsta de 6 ani și, respectiv, implementarea unor redimensionări curriculare corespunzătoare – începând cu anul școlar 2012/2013 – pot constitui un răspuns pozitiv la tendința părinților de a amâna vârsta debutului școlar din cauza „fricii” de dificultățile școlii.

Creșterea ratelor specifice de cuprindere în învățământul preșcolar este vizibilă în cazul ambelor sexe (cu un anumit avantaj pentru fete), precum și al ambelor medii de rezidență (cu avantaj pentru mediul urban). Ca și în anii trecuți, rata specifică de cuprindere în grădiniță este semnificativ mai mare în mediul urban decât în rural, mai ales pentru vârstele de 3 ani (mai mulți copii de 3 ani din mediul urban merg la grădiniță, comparativ cu cei din mediul rural) și de 6 ani (mai puțini copii de 6 ani din mediul urban merg la școală, comparativ cu cei din mediul rural).

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul durata medie de frecvență a învățământului preșcolar exprimă numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează un copil de vârstă oficială corespunzătoare acestui nivel de învățământ (3-5/6 ani), presupunând că acesta va fi cuprins în unitățile de învățământ corespunzătoare acestui ciclu. Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de învățământ din perspectiva numărului de ani de pregătire pe care îi parcurg copiii de vârstă oficială corespunzătoare. Acest indicator se poate calcula pentru fiecare nivel de învățământ.

Pentru prezentul raport, în vederea asigurării comparabilității datelor, durata oficială de școlarizare pentru învățământul preșcolar a fost considerată 4 ani (pentru copiii în vârstă de 3-6 ani), deși, începând din 2003, copiii în vârstă de 6 ani aparțin grupei de vârstă corespunzătoare învățământului primar.

Indicatorul rata specifică de cuprindere școlară pe vârste exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă (din grupa oficială de vârstă corespunzătoare unui anume nivel de educație) cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației de aceeași vârstă. Indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică. Indicatorul se poate calcula și pentru fiecare nivel de educație, luându-se în considerare populația de o anumită vârstă (din grupa oficială de vârstă corespunzătoare unui anumit nivel de învățământ) cuprinsă în nivelul respectiv de educație.

B. Învățământul preșcolar

II. Participarea la educație

3. Durata medie de frecvență

4. Rata specifică de cuprindere școlară, pe vârste

1. Durata medie de frecvență a învățământului preșcolar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Total	2,8	2,9	2,9	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1
Urban	3,0	3,1	3,1	3,1	3,2	3,3	3,2	3,2	3,2
Rural	2,7	2,7	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0
Feminin	2,9	2,9	2,9	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
Masculin	2,8	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1

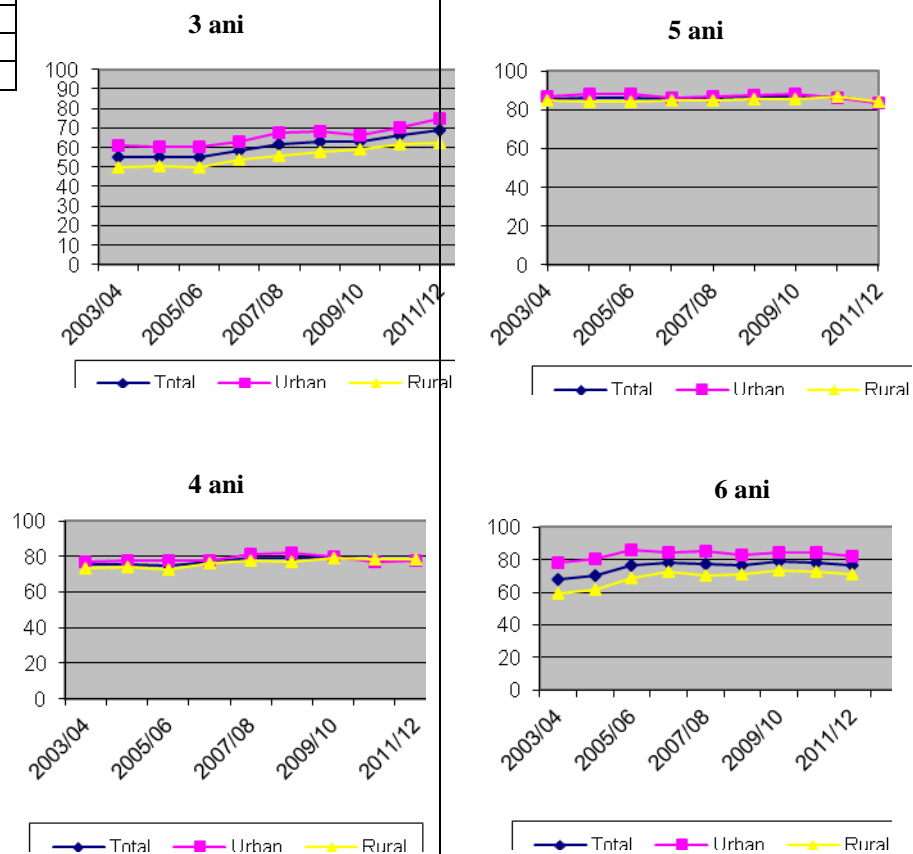
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste, în învățământ preșcolar

		2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
3 ani	T	54,8	55,2	55,0	58,1	61,8	63,3	63,1	66,6	69,1
	U	60,9	60,1	60,3	62,7	67,7	68,2	66,3	70,5	74,8
	R	49,9	50,8	50,1	53,7	55,8	57,8	59,3	62,0	62,3
	F	56,0	56,1	56,6	59,4	63,0	64,4	64,5	67,9	70,3
	M	53,6	54,2	53,4	56,9	60,6	62,3	61,7	65,4	67,9
4 ani	T	75,2	75,9	75,0	76,7	79,5	79,5	79,6	77,8	78,0
	U	77,1	78,0	77,7	77,4	81,3	81,8	80,0	77,1	77,5
	R	73,7	74,1	72,7	76,0	77,8	77,2	79,1	78,6	78,6
	F	76,1	76,9	75,5	78,2	79,8	80,3	80,3	78,5	78,6
	M	74,3	74,9	74,6	75,4	79,2	78,8	79,0	77,2	77,5
5 ani	T	85,7	86,2	86,0	85,4	86,2	86,8	87,0	86,7	83,7
	U	86,7	88,3	88,1	86,1	87,2	87,8	88,3	86,5	83,5
	R	84,8	84,5	84,3	84,8	85,3	85,8	85,7	87,0	84,0
	F	86,7	86,5	86,3	85,8	87,4	87,4	87,5	87,1	84,6
	M	84,7	85,9	85,8	85,1	85,1	86,2	86,5	86,4	82,9
6 ani	T	67,8	70,3	76,5	78,2	77,2	76,6	78,9	78,4	76,7
	U	78,0	80,1	85,8	84,7	85,2	83,1	84,3	84,1	82,2
	R	59,5	61,9	68,6	72,6	70,2	70,7	73,7	72,8	70,9
	F	67,8	70,5	76,4	77,7	76,6	76,5	78,0	77,9	76,2
	M	67,8	70,1	76,6	78,7	77,8	76,7	79,7	78,9	77,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

Fig. 1. Rata specifică de cuprindere în învățământ preșcolar, pe vârste și pe medii de rezidență

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație 1. Rata brută de cuprindere școlară

În anul școlar 2011/2012 rata de participare la educația de nivel primar și gimnazial înregistrează o scădere semnificativă față de anul anterior, atingând cea mai scăzută valoare din întreaga perioadă analizată (94,2%). Se mențin diferențele pe cicluri de școlarizare, precum și disparități importante pe medii de rezidență în defavoarea mediului rural, în special la nivelul învățământului gimnazial. Este de așteptat ca introducerea începând cu acest an școlar a clasei pregătitoare să producă însă modificări pozitive ale acestei rate în anii următori, tot mai mulți copii în vârstă de 6 ani fiind acum înrolați în învățământul primar.

*Definirea
indicatorului/
Note metodologice*

*Valorile ratelor de
cuprindere școlară
reflectă capacitatea
sistemului de educație*

Rata brută de cuprindere școlară în învățământul primar și gimnazial a crescut considerabil în anul școlar 2003/2004, ca urmare a intrării în vigoare a prevederilor ce stipulau debutul școlar la 6 ani (care a determinat, astfel, intrarea în clasa I concomitent a copiilor de 6 și 7 ani). Ulterior valoarea acestui indicator s-a diminuat treptat, cu aproximativ 1 p.p. în fiecare an școlar (Tabel 1). În anul școlar 2011/2012, rata brută de cuprindere în primar și gimnazial a cunoscut cea mai semnificativă scădere cu 3 p.p. față de anul anterior, înregistrând valoarea de 94,2%. Tendințe similare se constată atât în cazul populației feminine, cât și masculine, diferența pe sexe menținându-se în favoarea băieților (93,1% fete, respectiv 95,2% băieți).

Diferențe mai importante, care tind să se accentueze, se constată pe medii de rezidență, în defavoarea mediului rural. Dacă valoarea indicatorului pentru mediul urban a crescut din 2003 până în 2010 cu 2,8 p.p. (cu mici scăderi nesemnificative, urmate de creșteri recuperatorii în anii următori), în 2011 valoarea indicatorului scade sub cea din 2003. În mediul rural rata a avut o tendință constantă descendentă, având în prezent un minus de 11 p.p. față de anul școlar 2003/2004. Astfel, discrepanțele pe medii de rezidență au crescut continuu, iar în anul școlar 2011/2012 s-a înregistrat cea mai mare diferență: 16,2 p.p. (102,8% în urban, respectiv 86,6% în rural).

La nivel general, tendința descendentă înregistrată de rata brută de cuprindere din primar și gimnazial în anul școlar 2011/2012 se manifestă diferit pe cicluri de școlarizare.

În învățământul primar (Tabel 2), în perioada 2007-2012 rata brută de cuprindere a manifestat o ușoară fluctuație: creșteri și scăderi succesive cuprinse între 0,1-0,5 p.p. În 2011/2012 indicatorul înregistrează o scădere de 1,9 p.p. față de anul precedent.

Indicatorul (95,6%) este cu 13,5 p.p. mai scăzut față de maximum de 109,1% înregistrat în anul școlar 2003/2004 (anul de implementare a măsurii privind coborârea vârstei debutului școlar la 6 ani). Diminuarea ratei de cuprindere în învățământul primar reprezintă, printre altele, consecința reducerii treptate a numărului copiilor în vârstă de 6 ani care intră în clasa I. O dată cu generalizarea debutului în învățământul primar la 6 ani și introducerea clasei pregătitoare, este de așteptat ca rata brută de cuprindere să înregistreze tendințe pozitive.

Tendințe similare la nivelul învățământului primar se constată pe sexe și pe medii de rezidență, inclusiv în mediul rural care în anul școlar anterior înregistrase o creștere ușoară. În anul școlar de referință scăderea ratei brute de cuprindere în mediul rural este de 2,6 p.p, iar în mediul urban de 1,2 p.p.

În gimnaziu (Tabel 3), valoarea ratei brute de cuprindere în perioada 2008 - 2012 a manifestat o tendință descendentă, diferența față de anul anterior fiind de 4,8 p.p. Această scădere era oarecum așteptată având în vedere că în anul școlar 2007/2008 (anul în care cohorta copiilor care au intrat în 2011/2012 în clasa a V-a, intra în clasa I), s-a înregistrat o scădere bruscă a ratei brute de cuprindere la nivel primar de 6 p.p. În anul școlar 2011/2012 valoarea indicatorului a fost de 92,8%, tendința regăsindu-se atât pe medii de rezidență, cât și pe sexe. Discrepanțele dintre rural și urban sunt semnificative, păstrând pentru anul școlar de referință diferența de 21,1 p.p. în favoarea mediului urban. Această diferență este de peste două ori mai mare decât cea înregistrată în 2003, necesitând intervenții ameliorative.

de a cuprinde toți copiii din grupa oficială de vârstă corespunzătoare acestui nivel de educație. Valorile de peste 100% înregistrate în perioada 2003 - 2007 se datorează faptului că în acești ani au fost școlarizați în clasa I copiii din două cohorte de vârstă – de 6 și de 7 ani (sau o proporție importantă dintre aceștia). Începând cu anul 2007, rata de cuprindere scade treptat sub 100%, cel mai probabil din cauza stabilizării opțiunilor părinților de a-și înscrie copiii în clasa I la vârsta de 7 ani. Este de așteptat ca introducerea începând cu acest an școlar a clasei pregătitoare să producă însă modificări ale acestei rate în anii următori, tot mai mulți copiii în vârstă de 6 ani fiind acum înrolați în învățământul primar.

C. Învățământul primar și gimnazial
II. Participarea la educație
1. Rata brută de cuprindere școlară

1. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Total	100.3	100.3	101.5	100.1	99.2	98.4	98.3	97.5	94.2
Urban	103.0	100.2	106.7	106.4	105.7	106.3	106.4	105.8	102.8
Rural	97.6	100.4	96.6	94.4	93.3	91.6	91.2	90.3	86.6
Feminin	99.5	99.4	100.7	99.4	98.4	97.7	97.5	96.7	93.1
Masculin	101.1	101.2	102.3	100.9	99.9	99.2	99.0	98.3	95.2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

2. Rata brută de cuprindere în învățământul primar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Total	109.1	107.9	106.1	103.8	97.8	97.3	97.6	97.5	95.6
Urban	110.2	105.6	109.3	107.9	102.2	103.1	103.2	102.6	101.4
Rural	108.1	109.9	103.3	100.3	94.1	92.4	92.8	92.9	90.3
Feminin	108.1	107.0	105.4	103.2	96.9	96.5	96.9	96.7	94.7
Masculin	109.8	108.7	106.7	104.4	98.7	98.1	98.3	98.2	96.4

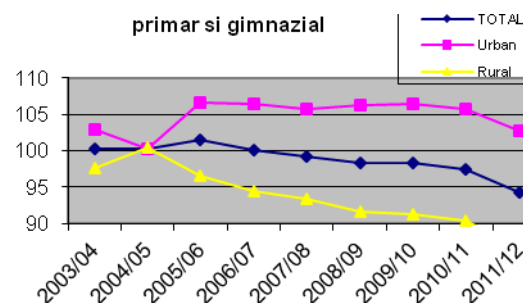
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

3. Rata brută de cuprindere în învățământul gimnazial

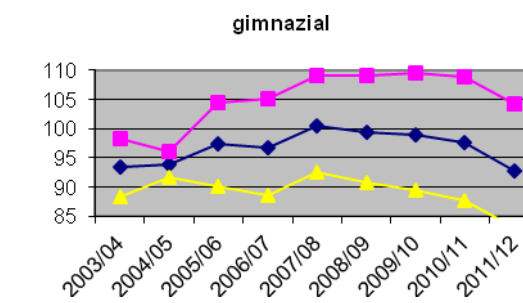
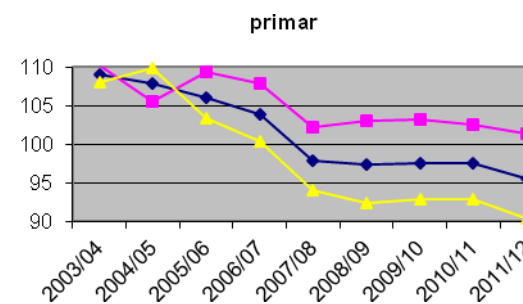
	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Total	93.5	94.0	97.4	96.7	100.5	99.5	98.9	97.6	92.8
Urban	98.2	96.1	104.5	105.1	109.1	109.2	109.6	108.9	104.2
Rural	88.3	91.7	90.1	88.7	92.5	90.8	89.5	87.8	83.1
Feminin	92.8	93.1	96.4	95.8	99.7	98.8	98.1	96.7	91.6
Masculin	94.2	94.9	98.2	97.6	101.1	100.2	99.6	98.4	94.0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere, pe medii

Fig. 2. Rata brută de cuprindere, pe sexe

C. Învățământul obligatoriu de 10 ani

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

După o perioadă de 7 ani în care se înregistrează valori constante în jurul a 96% ale ratei de participare la învățământul obligatoriu de 10 ani, în anul școlar 2011/2012 se accentuează tendința descrescătoare înregistrată începând cu anul școlar anterior. În acest an școlar, valoarea indicatorului atinge o pondere de 93,8%, cea mai scăzută valoare din întreaga perioadă analizată. Această scădere se datorează mai ales ratei descrescătoare înregistrate în învățământul primar și gimnazial, per total rata de participare la învățământul obligatoriu fiind însă contrapoderată de o creștere semnificativă a ratei brute de cuprindere în clasele IX-X de liceu și de SAM, tendință manifestată și în anul școlar de referință.

În perioada 2003 - 2009, **rata brută de cuprindere școlară în învățământul obligatoriu de 10 ani** s-a situat în jurul valorii de 96%. În anul școlar 2011/2012 acest indicator își continuă tendința descendentă din 2010, înregistrând valoarea de 93,8%. Scăderea este, însă, semnificativă comparativ cu anul școlar anterior (Tabel 1).

După cum a fost prezentat și în Rapoartele anterioare asupra stării sistemului de învățământ, se poate estima (deși seriile de date nu sunt în totalitate comparabile) că rata de participare la învățământul obligatoriu de 10 ani (structura actuală) s-a diminuat ușor față de rata de participare la învățământul obligatoriu de 8 ani (structura anterioară anului 2003) – de la aproximativ 98% în 2002/2003 la aproximativ 96% în perioada ulterioară.

De-a lungul perioadei analizate, rata brută de cuprindere în învățământul obligatoriu a înregistrat ușoare diferențe pe sexe, în favoarea băieților. Acestea s-au diminuat ușor, de la valori de 2,6-2,8 p.p. în primii doi ani după adoptarea măsurii de prelungire a învățământului obligatoriu la 10 ani, la valori relativ constante, de aproximativ 1 p.p. în ultimii ani. În anul școlar 2011/2012 diferența pe sexe a fost de 1,4 p.p. în favoarea băieților, continuând tendința ascendentă din ultimii ani.

Fără a lua în analiză ciclul primar, evoluția **ratei brute de cuprindere a elevilor în învățământul gimnazial, clasele IX-X de liceu și de SAM**, se constată o tendință vizibilă de creștere a participării școlare la aceste niveluri (de la 91% la aproape 96%) în perioada 2003 - 2010.

Această tendință de creștere este însă întreruptă în anul școlar 2010 - 2011, când se înregistrează pentru prima dată o descreștere a ratei de participare la acest nivel. În anul școlar 2011/2012 acest indicator continuă tendința descendentă începută în anul școlar anterior, atingând valoarea de 92,7%. Această scădere este, prin comparație cu cea din anul anterior, semnificativă (2,1 p.p. față de 0,9 p.p. în anul școlar 2010/2011). Scăderea este ușor mai amplă în cazul fetelor, fapt ce sporește puțin diferența pe sexe a indicatorului, în favoarea băieților (Tabel 2).

Analiza **ratei brute de cuprindere calculate numai pentru clasele IX-X de liceu și de SAM**, în aceeași perioadă de referință (2003-2010), ilustrează o evoluție oscilantă începând din anul școlar 2003/2004 și o creștere semnificativă în perioada 2006-2010. În 2011/2012 valoarea indicatorului este de 92,5%, în creștere față de anul anterior. În anul de referință al acestui raport au intrat în clasa a IX-a copii care în anul școlar 2003/2004 au intrat în clasa I, atunci când rata brută de cuprindere a înregistrat cea mai crescută valoare (Tabel 3). Diferența pe sexe s-a accentuat în anul 2011/2012, întrerupând tendința descendentă din ultimii doi ani. Valoarea indicatorului continuă să fie mai ridicată în cazul fetelor cu 1,5 p.p.

La nivel general, participarea la învățământul obligatoriu de 10 ani pentru clasele a IX-a și a X-a a înregistrat valori mai ridicate, ca efect al schimbărilor de structură și, probabil, al programelor implementate, care au promovat participarea școlară la acest nivel de școlaritate.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Valorile ratei brute de cuprindere în învățământul obligatoriu și chiar în învățământul secundar superior vor fi distorsionate pentru o perioadă de încă 8-10 ani, până la ieșirea din sistemul de învățământ preuniversitar a elevilor (de 6 și 7 ani) care au intrat în clasa I în anul școlar 2003/2004.

În vederea identificării unor posibile obstacole pentru succesul măsurii de prelungire a duratei învățământului obligatoriu la 10 ani ar fi relevante ratele brute de cuprindere în învățământul obligatoriu (cu actuala structură), pe medii de rezidență. În prezent, nu sunt însă disponibile informații privind elevii înscriși în învățământul liceal și în școlile de arte și meserii, pe clase, respectiv pe ani de studii.

C. Învățământul obligatoriu de 10 ani

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

1. Rata brută de cuprindere în învățământul obligatoriu de 10 ani (învățământul primar și gimnazial, clasele IX-X de liceu și de SAM)*

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total	96,3	96,1	95,8	95,7	96,6	96,2	96,4	95,8	93,8
Feminin	95,0	94,7	95,3	95,2	96,2	95,8	96,0	95,3	93,1
Masculi	97,6	97,5	96,2		96,1	97,1	96,6	96,4	94,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

2. Rata brută de cuprindere în gimnaziu, clasele IX-X de liceu și de SAM*

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total	88,5	90,2	90,3	91,0	95,9	95,5	95,7	94,8	92,7
Feminin	88,5	88,6	90,0	90,7	95,7	95,4	95,4	94,4	92,1
Masculi	88,4	91,7	90,5		91,4	96,1	95,7	96,0	93,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

3. Rata brută de cuprindere în clasele IX-X de liceu și de SAM*

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total	80,2	84,2	80,0	82,0	87,8	88,3	89,8	89,5	92,5
Feminin	81,5	85,1	80,8	82,5	88,5	89,2	90,3	89,8	93,2
Masculi	78,9	83,2	79,3		81,4	87,4	89,3	89,2	91,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

* Începând cu anul școlar 2009/2010, a fost aplicată măsura de creștere a cifrei de școlarizare în învățământul liceal, ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor. Astfel, la nivelul anului 2010/2011 în sistemul de învățământ nu mai existau clasele a IX-a și a X-a SAM.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere în învățământul obligatoriu de 10 ani (primar, gimnazial și clasele IX-X de liceu și de SAM)

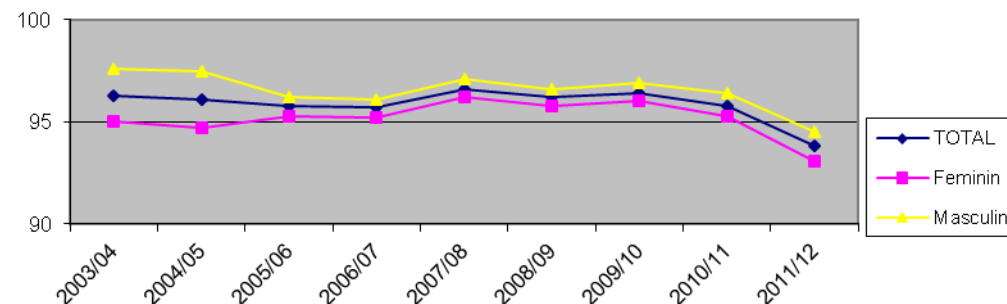
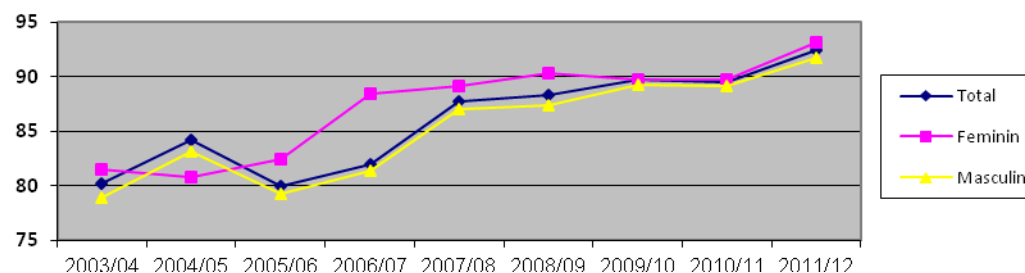

Fig. 2. Rata brută de cuprindere în clasele IX-X de liceu și de SAM

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial a scăzut cu 0,3 p.p. față de anul școlar anterior, atât la nivel general, cât și pe medii de rezidență și pe sexe. Astfel, în anul școlar 2011/2012, un elev a petrecut în medie 7,1 ani în învățământul primar și gimnazial. Se mențin disparități importante între mediul urban și cel rural: elevii din rural petrec cu 1,2 ani mai puțin în învățământul primar și gimnazial, comparativ cu cei din urban.

În perioada 2003 - 2010, **durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial**, în ansamblu, este de aproximativ 7,5 ani. În ultimii trei ani ai intervalului de referință, valoarea indicatorului s-a situat constant în jurul valorii de 7,4 ani, însă, în anul de referință al acestui raport se înregistrează o scădere semnificativă a duratei medii de frecvență a învățământului primar și gimnazial cu 0,3 ani (Tabel 1). Această tendință este consecința scăderii ratei specifice de cuprindere la unele dintre vârstele corespunzătoare acestui nivel de învățământ. Scăderi semnificative în ultimul an se înregistrează la vârstele de 10 și 7 ani.

În general, pe durata intervalului analizat, valoarea indicatorului este similară în cazul fetelor și băieților, cu tendințe descendente. În ultimii patru ani se manifestă un ușor avantaj în favoarea populației școlare masculine.

Un decalaj important care s-a accentuat în ultimii ani se înregistrează între cele două medii de rezidență. Diferența între urban și rural variază între 0,1 ani (în 2004/2005) și 1,2 ani (în ultimul an școlar). Astfel, în anul școlar 2011/2012, dacă în mediul urban indicatorul păstrează încă o valoare ridicată (dar în scădere față de durata oficială a învățământului primar și gimnazial – 8 ani), în mediul rural indicatorul are o valoare cu 1,6 ani mai mică decât durata oficială (Tabel 1).

Tendențe similare cu cele prezentate se înregistrează și **la nivelul fiecărui ciclu de învățământ**. Astfel, durata medie de frecvență a învățământului primar și a celui gimnazial se mențin relativ constante pe întreaga perioadă analizată (2003 - 2010), cu oarecare tendințe descendente în anul școlar 2011/2012. Variațiile în funcție de criteriul gen sunt aproape inexistente, pentru ambele niveluri de studiu. De altfel, și la nivel teoretic, modificări semnificative ale indicatorului se produc pe parcursul unor perioade mai mari de timp.

Atât pentru primar, cât și pentru gimnaziu, se înregistrează diferențe semnificative ale duratei medii de frecvență a învățământului pe medii de rezidență, cu tendințe de accentuare în ultimii ani. Pentru anul școlar 2011/2012 se poate afirma că, în medie, un elev din mediul urban studiază în învățământul primar cu 0,4 ani mai mult, iar în învățământul gimnazial cu 0,7 ani mai mult decât un elev din mediul rural (Tabelele 2 și 3, Fig. 1 și 2). Aceste date se mențin constante față de anul școlar anterior.

Diferențele pe medii de rezidență în ceea ce privește durata medie de frecvență a învățământului evidențiază, la fel ca și alți indicatori, situația defavorizată a populației de vârstă școlară din ariile rurale.

*Definirea indicatorului/
Note metodologice*

Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial sau a oricărui nivel de învățământ nu coincide cu durata oficială prevăzută (durata teoretică). Aceasta poate fi influențată de factori diferiți: în primul rând de rata de participare a copiilor la educația preșcolară, implicit de rata abandonului școlar, rata repetenției ș.a.

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

1. Durata medie de frecvență a învățământului primar și gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Total	7,5	7,5	7,6	7,5	7,5	7,4	7,4	7,4	7,1
Urban	7,8	7,6	7,9	8,0	8,0	8,0	7,8	7,8	7,6
Rural	7,3	7,5	7,2	7,1	7,0	6,9	6,7	6,7	6,4
Feminin	7,5	7,5	7,6	7,5	7,5	7,4	7,2	7,2	6,9
Masculin	7,5	7,5	7,6	7,6	7,5	7,5	7,3	7,3	7,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

2. Durata medie de frecvență a învățământului primar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2010/ 2011
Total	3,8	3,7	3,8	3,7	3,5	3,5	3,6	3,6	3,5
Urban	3,9	3,7	3,9	3,9	3,7	3,8	3,8	3,8	3,7
Rural	3,7	3,8	3,6	3,6	3,4	3,3	3,4	3,4	3,3
Feminin	3,8	3,7	3,8	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Masculin	3,8	3,8	3,8	3,7	3,5	3,6	3,6	3,6	3,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

3. Durata medie de frecvență a învățământului gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Total	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,3
Urban	3,6	3,6	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9	3,7
Rural	3,2	3,4	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2	3,0
Feminin	3,5	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,3
Masculin	3,4	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

Fig. 1. Durata medie de frecvență a învățământului primar

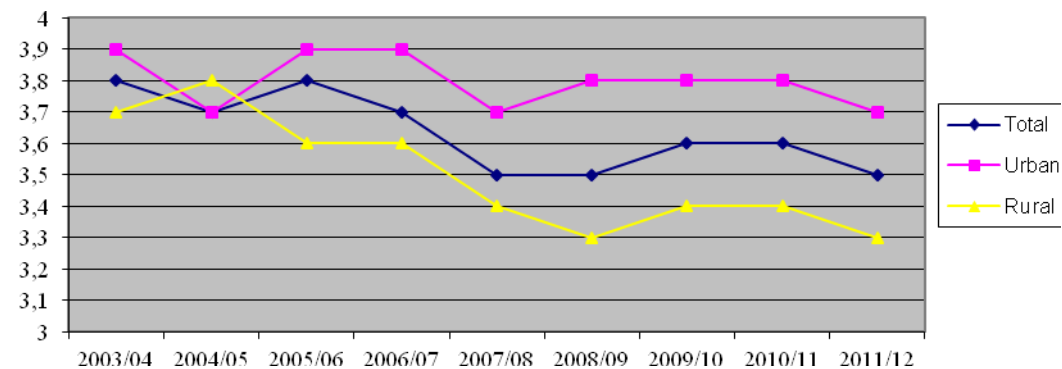
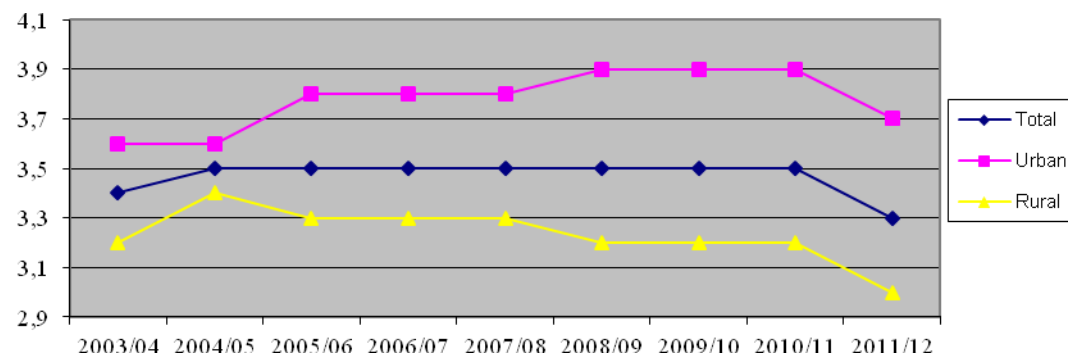

Fig. 2. Durata medie de frecvență a învățământului gimnazial

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

În anul școlar 2011/2012, ratele specifice de cuprindere pe vârste se mențin, în general, la un nivel apropiat de cele înregistrate în anul școlar anterior, cu o tendință de scădere. Tendința ultimilor ani de scădere a ponderii elevilor de 6 ani înscriși în învățământul primar este inversată într-una de creștere (cu 0,9 p.p.). Mai mulți părinți din rural decât din urban își înscriu copiii la școală la 6 ani; mai multe fete decât băieți își fac debutul școlar la această vârstă. Se păstrează ponderea relativ ridicată a elevilor care depășesc grupele oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului primar (peste 10 ani), respectiv gimnazial (peste 14 ani). La vârsta de 14 ani se constată o scădere semnificativă a ratei specifice de cuprindere.

În perioada 2003-2010, ratele specifice de cuprindere școlară pe vârste prezintă tendințe oscilante. Cea mai relevantă evoluție este rata specifică de cuprindere pentru vârsta de 6 ani. În anul școlar 2003/2004 s-a înregistrat cea mai ridicată rată de cuprindere – 41,7% (de aproape două ori mai mult decât în anul anterior) – ca efect al coborârii vârstei debutului școlar la 6 ani. După acest moment, nivelul indicatorului a scăzut în fiecare an, astfel încât în anul 2010/2011 acesta a ajuns la 19%. Anul școlar 2011/2012 înregistrează o creștere a valorii acestui indicator cu 0,9 p.p. (Tabel 1, Fig.1).

Creșterea ratei specifice de cuprindere la vârsta de 6 ani reflectă o revenire a opțiunii părinților de a-și înscrie copiii în clasa I la 6 ani, probabil și datorită intrării în vigoare a noii Legi a Educației 1/2011.

Analiza datelor evidențiază faptul că, în mod constant, nivelul ratei de cuprindere în școală la vârsta de 6 ani este mai ridicat în mediul rural decât în urban (cu 1,1 p.p.) și în cazul fetelor decât al băieților (cu 2,1 p.p.). Astfel, se pot susține următoarele: mai mulți părinți din rural decât din urban își înscriu copiii la școală la 6 ani; mai multe fete decât băieți își fac debutul școlar la această vârstă.

La celelalte vârste corespunzătoare învățământului primar rata specifică de cuprindere pe vârste manifestă tendințe descendente în anul școlar 2011/2012, valoarea indicatorului variind între 0,1-4,5 p.p. (excepție face rata specifică de cuprindere la 12 ani care înregistrează o creștere ușoară de 0,1 p.p.).

De asemenea, evoluția ratelor specifice de cuprindere în învățământul gimnazial este relativ oscilantă de la o vârstă la alta. În anul școlar 2011/2012, comparativ cu anul anterior, tendința este descendentă, la vârsta de 14 ani înregistrându-se cea mai mare diferență față de valoarea înregistrată în anul anterior (12,6 p.p.). Singura valoare a indicatorului care se menține constantă este la vârsta de 16 ani și peste (8,7%), în continuă creștere din 2003.

O altă tendință care trebuie semnalată în ultimii ani școlari, atât pentru învățământul primar, cât și gimnazial, este ponderea relativ ridicată a elevilor care depășesc vârsta oficială corespunzătoare nivelului respectiv. Aceasta se datorează în primul rând debutului școlar întârziat, dar și fenomenului repetenției, ultimul cu impact asupra eficienței interne a sistemului de educație.

Astfel, în anul școlar 2011/2012, proporția elevilor în vârstă de peste 10 ani din învățământul primar (din totalul acestora) reprezintă 4,1%, iar a celor de peste 14 ani din gimnaziu – 5,4%.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Ratele specifice de cuprindere pentru vârstele oficiale corespunzătoare debutului, respectiv finalului unui anumit nivel de învățământ trebuie considerate în relație cu ratele specifice populației de aceeași vârstă care se regăsesc în nivelul inferior, respectiv superior de educație. De exemplu, rata specifică de cuprindere a populației în vârstă de 11 ani cuprinsă în învățământul primar se cumulează cu rata specifică de cuprindere a populației de aceeași vârstă cuprinsă în învățământul gimnazial.

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ primar

		2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
6 ani	T	41,7	37,8	27,2	23,5	22,2	21,4	20,1	19,0	19,9
	U	37,4	32,7	25,9	22,7	21,3	20,8	19,3	18,2	19,4
	R	45,2	42,1	28,3	24,1	23,0	21,9	20,9	19,9	20,5
	F	42,5	38,9	28,1	24,6	23,2	22,5	21,1	20,0	21,0
	M	40,9	36,7	26,4	22,3	21,3	20,3	19,2	18,0	18,9
7 ani	T	94,7	94,7	91,9	90,4	89,8	90,4	89,9	90,0	88,3
	U	97,9	93,8	96,2	94,7	93,6	95,6	93,4	93,2	93,0
	R	92,1	95,4	88,1	86,8	86,5	85,8	86,7	86,9	83,7
	F	94,8	94,3	92,4	90,4	90,1	90,2	90,7	90,2	88,4
	M	94,7	95,1	91,3	90,5	89,5	90,6	89,1	89,7	88,1
8 ani	T	97,2	97,6	98,3	95,2	94,4	93,9	93,9	93,9	93,8
	U	99,7	96,5	100,7	99,4	98,7	99,2	99,1	97,8	97,7
	R	95,2	98,6	96,2	91,6	90,8	89,4	89,4	90,4	90,1
	F	97,3	97,6	97,6	95,3	94,0	93,9	93,4	93,6	93,4
	M	97,1	97,6	98,9	95,1	94,9	93,8	94,4	94,2	94,1
9 ani	T	97,7	99,0	98,5	100,0	95,9	95,0	94,9	94,1	92,2
	U	100,0	98,4	102,4	104,2	100,1	100,4	101,0	99,6	98,5
	R	95,7	99,5	95,1	96,2	92,2	90,5	89,8	89,3	86,7
	F	97,1	99,0	98,5	99,6	96,0	94,5	94,7	93,4	92,2
	M	98,3	99,0	98,5	100,4	95,7	95,5	95,1	94,8	92,1
10 ani	T	86,8	83,4	87,3	86,5	73,4	74,3	76,8	78,0	73,5
	U	89,1	83,6	91,3	90,7	79,1	80,5	83,0	84,6	79,9
	R	84,8	83,2	83,7	82,9	68,3	68,9	71,7	72,4	68,0
	F	85,9	82,2	86,7	86,1	71,4	73,3	75,1	76,3	71,8
	M	87,6	84,5	87,9	87,0	75,2	75,1	78,5	79,6	75,1
11 ani	T	12,8	12,5	13,7	13,7	9,9	10,7	10,6	10,6	10,3
	U	11,6	11,4	12,9	13,5	9,5	10,7	10,9	10,9	10,4
	R	13,9	13,6	14,4	14,0	10,4	10,6	10,4	10,4	10,2
	F	11,3	11,2	12,3	12,3	8,.	9,5	9,6	9,5	9,0
	M	14,2	13,7	15,0	15,1	11,1	11,8	11,6	11,7	11,5
12 ani	T	6,1	6,0	6,0	5,6	5,8	5,4	5,1	4,4	4,5
	U	5,3	5,5	6,1	5,8	6,3	6,0	5,9	5,3	5,5
	R	6,9	6,5	6,0	5,4	5,3	4,9	4,4	3,7	3,7
	F	4,6	4,6	4,7	4,2	4,4	4,1	3,9	3,4	3,4
	M	7,5	7,4	7,4	6,9	7,0	6,7	6,2	5,4	5,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ gimnazial

		2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
11 ani	T	83,6	85,7	83,2	83,9	85,6	86,4	84,0	83,6	83,0
	U	89,1	89,5	90,5	92,0	94,1	95,0	93,1	93,2	92,9
	R	78,3	82,0	76,5	76,6	78,0	78,9	76,2	75,6	74,8
	F	84,7	86,6	84,0	85,0	86,7	86,8	85,2	84,0	83,8
	M	82,6	84,8	82,4	82,8	84,6	86,1	82,8	83,2	82,2
12 ani	T	95,7	92,7	93,7	92,0	93,0	92,1	93,9	91,4	89,5
	U	100,0	95,3	101,0	99,9	101,9	102,1	103,0	101,4	99,3
	R	90,2	90,1	86,7	84,7	85,0	83,2	85,9	83,0	81,3
	F	96,2	93,1	94,0	92,2	93,4	92,7	93,5	92,2	89,2
	M	95,3	92,4	93,4	91,8	92,6	91,4	94,2	90,7	89,8
13 ani	T	85,7	96,8	93,0	94,3	91,9	93,1	92,9	94,1	92,8
	U	90,1	99,0	98,4	101,3	98,9	103,1	103,1	103,8	102,2
	R	80,8	94,3	87,4	87,5	85,3	84,2	83,8	85,6	84,8
	F	86,2	97,2	93,4	94,3	91,9	93,4	93,0	93,5	92,9
	M	85,3	96,5	92,4	94,3	91,8	92,8	92,7	94,7	92,7
14 ani	T	79,7	70,6	84,5	82,1	83,2	81,5	82,2	81,3	68,7
	U	83,1	72,0	89,4	87,8	90,0	88,9	91,1	91,0	79,2
	R	75,6	68,9	78,8	76,2	76,7	74,7	74,4	72,7	59,6
	F	79,3	70,4	84,4	82,1	82,8	81,2	81,7	80,8	66,7
	M	80,1	70,8	84,5	82,2	83,7	81,8	82,7	81,8	70,6
15 ani	T	12,8	13,0	12,3	15,4	14,7	14,8	14,3	13,9	10,7
	U	12,4	12,0	11,9	15,3	15,0	15,1	14,8	14,8	10,9
	R	13,2	14,3	12,7	15,5	14,5	14,5	13,8	13,1	10,5
	F	10,7	10,8	10,2	13,2	12,6	12,7	12,4	11,8	8,8
	M	14,7	15,1	14,3	17,5	16,7	16,8	16,1	15,9	12,5
16 ani	T	4,9	5,5	6,0	5,9	7,6	7,6	8,4	8,7	8,7
	U	5,9	6,2	7,0	7,2	9,9	9,9	11,7	12,9	13,1
	R	3,8	4,3	4,7	4,2	5,0	5,2	5,1	4,8	4,6
	F	3,2	3,7	4,0	3,9	5,1	5,2	5,9	6,1	6,0
	M	6,6	7,2	8,0	7,8	9,9	9,9	10,8	11,1	11,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste

Fig 1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământul primar

Fig 1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământul primar

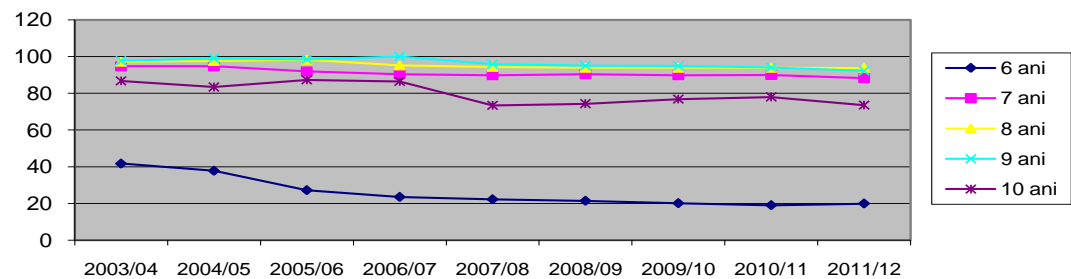
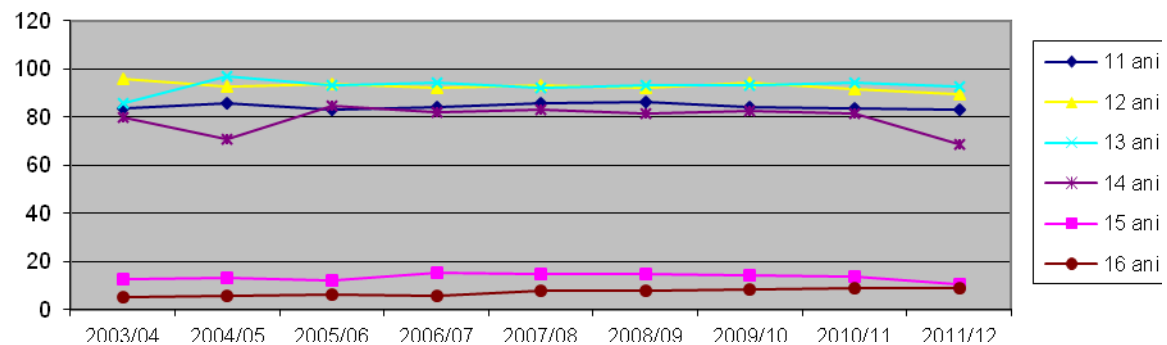

Fig. 2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământul gimnazial

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Eficiența internă a sistemului de educație

4. Rata abandonului școlar

5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare a tinerilor în vârstă de 18-24 ani

În anul școlar 2010/2011 rata anuală a abandonului școlar a crescut după trei ani consecutivi de scădere. Cele mai importante creșteri ale ratei abandonului școlar se înregistrează la nivelul învățământului gimnazial din mediul urban și pentru populația școlară feminină. Cu toate acestea, mediul rural, gimnaziul, respectiv populația școlară masculină înregistrează, în continuare, valorile cele mai mari ale abandonului școlar. În anul 2011, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare de către tinerii de 18-24 ani înregistrează o scădere importantă. Reducerea indicatorului în anul 2011 la 17,8% față de 18,4% în anul anterior situează România mai aproape de media europeană din acest an, reușind astfel să surclaseze la acest indicator țări ca Italia, Portugalia sau Spania.

Reducerea indicatorului european privind rata de părăsire timpurie a educației și formării tinerilor în vârstă de 18-24 ani, în anul 2011, situează România mai aproape de media europeană din acest an, reușind astfel să înregistreze un progres, surclasând țări ca Italia, Portugalia sau Spania.

Până la nivelul anului școlar 2006/2007, rata abandonului școlar (indicator calculat pe baza metodei „intrare-ieșire”), a înregistrat un trend continuu ascendent, atât pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, cât și la nivelul fiecăruia dintre cele două cicluri. Anul școlar 2007/2008 marchează pentru prima dată o tendință descendentă în ceea ce privește abandonul, tendință continuată și în următorii doi ani școlari.

Anul școlar 2010/2011 marchează o nouă creștere a ratei abandonului școlar, pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, înregistrând valoarea de 1,8%, cu 0,3 p. p. mai mult decât în anul școlar precedent. Această creștere se regăsește atât la nivelul învățământului primar (cu 0,2 p.p.), cât și la nivelul învățământului gimnazial (cu 0,3 p.p.).

Pe medii de rezidență, rata abandonului păstrează tendințele ascendente, înregistrând cu 0,3 p.p. mai mult în mediul urban, și cu 0,2 p.p. mai mult în mediul rural. O creștere semnificativă a ratei abandonului școlar se înregistrează la nivelul învățământului gimnazial din mediul urban (cu 0,4 p.p.).

La nivelul învățământului primar, ca și în anul anterior, nu se înregistrează variații între valoarea ratei abandonului în mediul urban și cea din mediul rural. La nivel gimnazial, există o ușoară diferență între ratele de abandon înregistrate în cele două medii de rezidență, cu 0,1 p.p. mai crescută în mediul rural. Se remarcă, însă, diminuarea acesteia diferențe, față de anul anterior când valoarea ratei abandonului este cu 0,3 p.p. mai mare în rural decât în urban.

În ceea ce privește rata abandonului pe sexe, se înregistrează o creștere a acesteia atât în cazul fetelor (cu 0,3 p.p.), cât și în cazul băieților (cu 0,2 p.p.), pe ansamblul învățământului primar și gimnazial. Pe fiecare nivel de învățământ, creșterea este mai semnificativă în învățământului gimnazial decât în cazul învățământului primar. Rata abandonului este mai crescută în cazul băieților, indiferent de nivel, iar diferența dintre sexe din perspectiva acestui indicator a scăzut cu 0,1 p.p. față de anul școlar anterior.

În ceea ce privește rata de părăsire timpurie a sistemului de educație, în perioada 2000 - 2011, aceasta a înregistrat o evoluție oscilantă, cu perioade de creșteri sau scăderi semnificative. Astfel, după o scădere relativ constantă de 7 puncte procentuale în perioada 2000 - 2008, indicatorul a înregistrat o creștere progresivă de la 15,9 % în anul 2008 (cea mai scăzută valoare înregistrată), la 18,4% în anul 2010.

Creșterea valorii indicatorului în perioada 2008 - 2010 coincide cu debutul crizei economice în România, fenomen care a avut efecte și în plan educațional. Criza economică a pus multe familii în dificultatea de a susține participarea copiilor pe trepte superioare de educație și formare. De asemenea, reducerea efectivelor resurselor umane din învățământ, dar și nivelul mai scăzut de investiții în infrastructură au afectat cel mai probabil și participarea la educație.

Anul 2011 marchează însă o îmbunătățire a situației acestui indicator, România reușind să atingă prognoza estimată pentru acest an, conform datelor propuse în Planul Național de Dezvoltare și comunicate la nivel european. Această îmbunătățire a indicatorului din ultimul an ar putea fi un efect al dezvoltării programelor de tip a doua șansa în sistemul național de educație, concomitent cu implementarea programelor POS-DRU care au avut ca obiect prioritar reducerea acestui indicator.

Pentru a atinge ținta propusă de România pentru anul 2020 – 11,3%, este necesară continuarea și dezvoltarea politicilor și măsurilor existente care vizează reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului de educație

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata abandonului școlar reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar. Acest indicator permite evaluarea eficienței interne a sistemului de educație. Este, totodată, un indicator important pentru analiza și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui nivel de educație. Rata ideală a abandonului trebuie să se apropie de 0; o rată ridicată a abandonului evidențiază serioase probleme privind eficiența internă a sistemului de educație.

Indicatorul rata de părăsire timpurie a sistemului de educație reprezintă proporția populației în vârstă de 18 - 24 ani cu nivel gimnazial de educație sau care nu și-a completat studiile gimnaziale și care nu urmează nici o formă de educație și formare profesională, din totalul populației în vârstă de 18 - 24 ani. Indicatorul poate fi considerat și în categoria celor care vizează participarea la formarea profesională continuă (educația permanentă).

C. Învățământul primar și gimnazial

II. Eficiența internă a sistemului de educație

4. Rata abandonului școlar

1. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	1,5	1,7	1,8	2,0	1,9	1,7	1,5	1,8
Urban	1,3	1,5	1,8	2,2	1,7	1,5	1,5	1,8
Rural	1,7	1,8	1,8	1,8	2,2	1,9	1,6	1,8
Feminin	1,3	1,4	1,6	1,8	1,7	1,5	1,4	1,7
Masculin	1,7	1,9	2,0	2,2	2,2	1,8	1,7	1,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

2. Rata abandonului școlar în învățământul primar

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	1,2	1,3	1,5	1,7	1,7	1,4	1,4	1,6
Urban	1,0	1,3	1,6	2,0	1,4	1,3	1,4	1,6
Rural	1,4	1,4	1,4	1,4	1,9	1,5	1,4	1,6
Feminin	1,1	1,2	1,3	1,5	1,5	1,3	1,3	1,5
Masculin	1,4	1,5	1,7	1,9	1,9	1,6	1,6	1,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

3. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	1,7	2,0	2,1	2,3	2,2	1,9	1,7	2,0
Urban	1,4	1,8	2,0	2,3	1,8	1,6	1,5	1,9
Rural	2,1	2,2	2,2	2,3	2,5	2,2	1,8	2,0
Feminin	1,5	1,7	1,8	2,1	1,9	1,8	1,5	1,9
Masculin	2,0	2,3	2,3	2,5	2,4	2,0	1,8	2,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

Fig. 1. Rata abandonului școlar în învățământul primar, pe medii

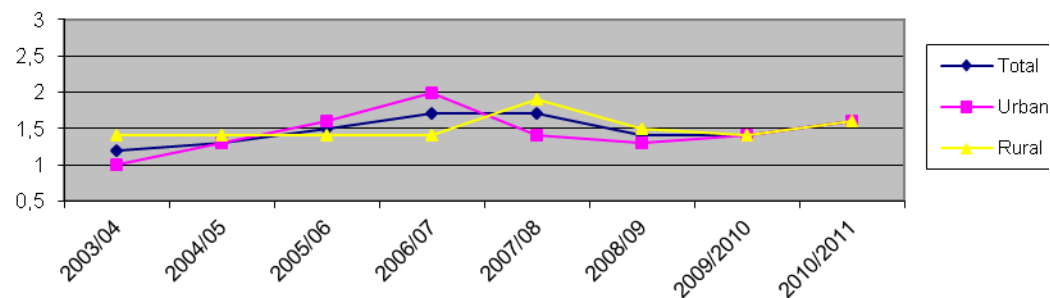
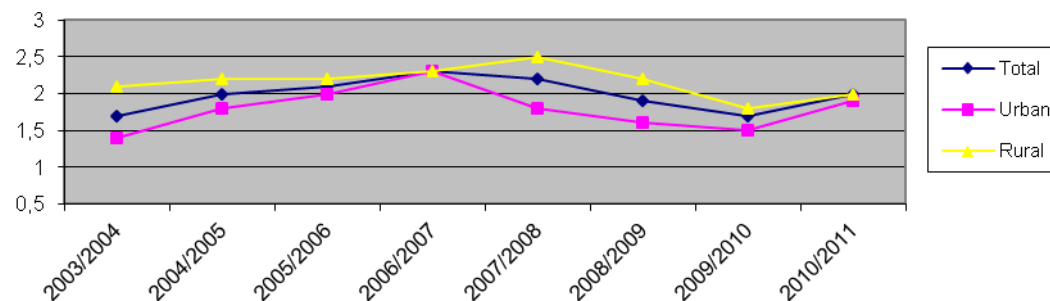

Fig. 2. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial, pe medii

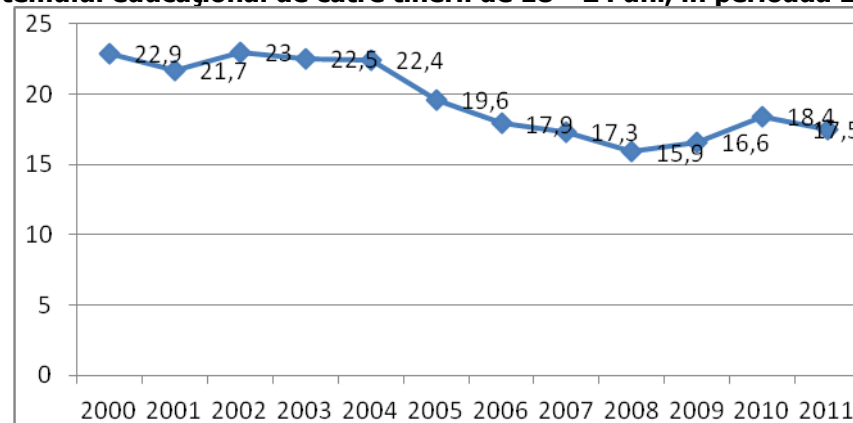

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Eficiența internă a sistemului de educație

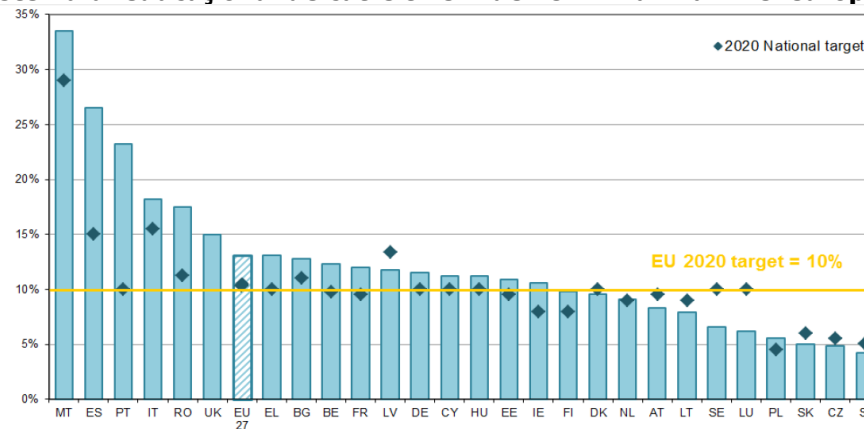
5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație a tinerilor în vârstă de 18 - 24 ani

Gravic. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tinerii de 18 - 24 ani, în perioada 2000 - 2011 (%)

Sursă: INS, Ancheta asupra forței de muncă, 2012

Gravic. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tinerii de 18 - 24 ani la nivel european, 2011

Sursă: EUROSTAT, Ancheta asupra forței de muncă, 2012

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial

Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial înregistrează în anul școlar 2010/2011 o creștere semnificativă față de anul școlar anterior. Diferențele pe medii de rezidență se mențin la valori îngrijorătoare, în defavoarea mediului rural (cu 25,5 p.p.).

Rata de absolvire a clasei a VIII-a a înregistrat, la nivelul anului 2010/2011, o creștere semnificativă față de anul școlar anterior, cu 16,6 p.p. Valoarea din anul școlar 2010 - 2011 (105,7%) o depășește chiar și pe cea din 2004/2005 (103,7%).

Datele evidențiază așadar că o dată cu absolvenții din promoția curentă au absolvit gimnaziul și elevi care nu finalizaseră acest nivel de educație o dată cu colegii de generație. Cauzele care au putut contribui la creșterea ratei de absolvire pot fi: dezvoltarea unor programe la nivel național în vederea prevenirii și combaterii abandonului școlar, promovarea anului școlar după un an de repetenție, revenirea în sistem a unor elevi care au abandonat școala etc.

Pe sexe, în perioada de referință a acestui raport, rata de absolvire a învățământului gimnazial se menține constant mai ridicată în cazul fetelor decât în cazul băieților. În cazul fetelor, creșterea ratei de absolvire este mai mare decât cea a băieților cu 0,7 p.p. Diferențele pe sexe au crescut față de anul școlar anterior, ajungând în anul școlar 2010/2011 la 1,8 p.p. în favoarea fetelor.

Pentru întreaga perioadă analizată, rata de absolvire a învățământului gimnazial a înregistrat valori mai mici în mediul rural, comparativ cu mediul urban. În anul școlar 2010/2011 diferența pe medii de rezidență a fost de 25,5 p.p. în favoarea mediului urban, în ușoară creștere față de anul anterior: 119,4% în mediul urban și numai 93,9% în mediul rural.

Valorile foarte ridicate ale ecartului respectiv constituie un semnal îngrijorător pentru eficiența învățământului din mediul rural.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Rata de absolvire reprezintă procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de învățământ. În cazul învățământului primar și gimnazial, vârsta teoretică de absolvire este de 14 ani.

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Rezultate

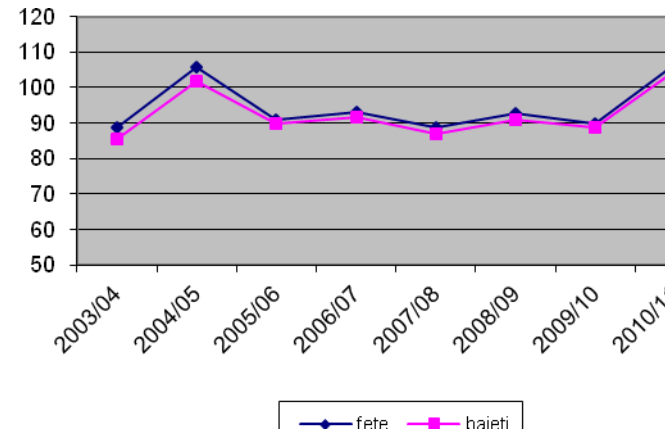
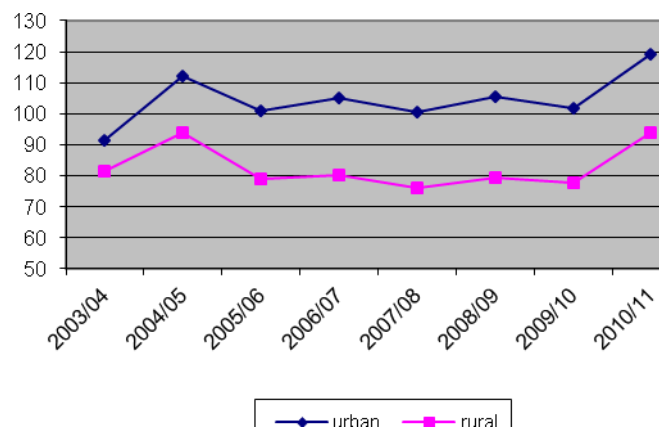
1. Rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial

1. Rata de absolvire a învățământului gimnazial

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	87,0	103,7	90,3	92,4	87,8	91,8	89,1	105,7
Urban	91,5	112,1	101,0	105,0	100,4	105,6	101,9	119,4
Rural	81,5	94,1	79,0	80,1	76,1	79,6	77,9	93,9
Feminin	88,7	105,8	90,9	93,2	88,7	92,6	89,7	106,6
Masculin	85,5	101,7	89,7	91,6	86,9	91,0	88,6	104,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

Fig. 1. Rata de absolvire a învățământului gimnazial, pe medii și pe sexe

C. Învățământul primar și gimnazial

III. Rezultate la evaluări naționale

Evaluarea Națională la clasa a VIII-a

Tabel. Distribuția mediilor obținute de elevii de clasa a VIII-a la evaluarea națională din 2010 - 2011, pe medii de rezidență și sexe (%)

	Media 1-2	Media 2-3	Media 3-4	Media 4-5	Media 5-6	Media 6-7	Media 7-8	Media 8-9	Media 9-10	Media 10	TOTAL
Masculin	0,6	2,3	6,3	13,8	22,4	21,6	15,7	10,8	6,5	0,1	100,0
Feminin	0,2	1,2	3,8	8,3	15,6	21,1	20,7	17,1	11,6	0,3	100,0
Rural	0,6	2,4	6,6	13,7	22,5	23,0	16,9	10,1	4,3	0,0	100,0
Urban	0,3	1,1	3,6	8,6	15,8	19,8	19,5	17,5	13,6	0,4	100,0
TOTAL	0,4	1,7	5,0	11,0	19,0	21,4	18,2	14,0	9,1	0,2	100,0

Tabel. Ponderea mediilor peste 5 obținute de elevii de clasa a VIII-a la evaluarea națională din 2010-2011, pe medii de rezidență și sexe (%)

	Medii peste 5	Medii sub 5	TOTAL
Masculin	77,1	22,9	100
Feminin	86,4	13,6	100
Rural	76,8	23,2	100
Urban	86,5	13,5	100

Sursa: Centrul național de Evaluare și Examinare

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

În anul școlar 2011/2012, rata de cuprindere școlară în învățământul liceal și profesional scade ușor față de anul anterior, ajungând la 96%; la nivelul liceal se ating cele mai mari valori (94,6% pe total) din intervalul analizat, în timp ce la profesional se ating cele mai mici (1,8% pe total). Diferența între mediul urban și rural se menține la un nivel important în favoarea celui dintâi, în același an aceasta fiind de 22,1 puncte procentuale.

Rata de participare la nivelul secundar superior de educație și-a continuat în anul școlar 2011/2012 tendința ușor descendentă începută în urmă cu un an. La nivelul acestui an, valoarea indicatorului a fost cu 21,6 p.p. mai mare față de cea din 2003/2004 (tabel 1). Analiza pe sexe nu relevă diferențe semnificative.

Rata de participare la **nivelul liceal** (tabel 2) atinge, la nivelul anului școlar 2011/12, cele mai mari valori, atât pe total, cât și pe sexe și medii de rezidență. De-a lungul perioadei de analiză, decalajul între mediul urban și rural s-a păstrat la un nivel ridicat, deși s-au înregistrat ameliorări din 2003 până în prezent – de la o diferență de 37 p.p. în 2003/04, la 21 p.p. în 2011/12, în defavoarea mediului rural. Diferențele pe sexe se reduc și ele de-a lungul intervalului, de la 12 p.p. la sub 1 p.p.; mai mult decât atât, băieții ajung în avantaj la nivelul lui 2011/12 (95% față de 94,3%).

Cuprinderea în învățământul **profesional** (tabel 3) este, începând cu anul școlar 2009/10, profund negativ influențată de decizia de intrare în lichidare a SAM-urilor; de la valoarea de 15,8% înregistrată în acel an, se ajunge la 1,8% în 2011/12. Interesant este că, deși de-a lungul întregului interval de timp cuprinderea a fost mai mare în rândul elevilor din mediul rural, la nivelul lui 2011/12 se inversează trendul, probabil ca urmare a lichidării (cu prioritate a) unităților de tip SAM din rural. Populația masculină are, de-a lungul întregului interval, o cuprindere școlară mai mare decât cea feminină.

Analiza indicatorului pe **filiere și profiluri de formare** (tabel 4) evidențiază următoarea situație:

- continuarea creșterii valorii acestuia la filiera tehnologică a liceului, ajungându-se la 53% la nivelul anului 2011/2012 (de la 24,7% în 2003/2004);
- scăderea puternică a ratei în cazul SAM-urilor (de la 20,1% la 1,8%);
- creșterea cuprinderii în licee teoretice și vocaționale, de la 30,3% la 41,7%.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

O rată brută de cuprindere înaltă indică un grad ridicat de participare la educația de nivel secundar superior.

În calcularea indicatorului se iau în considerare și elevii de vârstă mai mică sau mai mare decât vârsta oficială (15-18 ani pentru liceu/liceu și profesional și 15-17 ani pentru profesional).

Imaginea dată de acest indicator trebuie coroborată cu cea furnizată de rata repetenției și de proporția elevilor care au intrat mai târziu la școală.

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

1. Rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior (liceu și SAM)

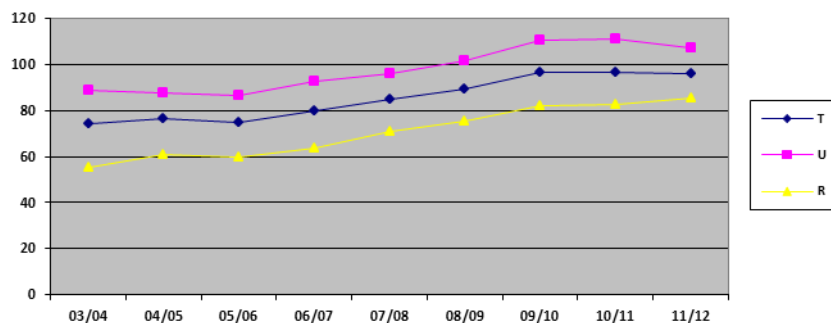
	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10	10/ 11	11/ 12
T	74,4	76,4	75,0	80,0	84,9	89,3	96,7	96,5	96,0
U	89,0	87,8	86,6	92,5	96,2	101,4	110,6	111,0	107,3
R	55,4	61,0	59,9	63,9	70,7	75,4	81,9	82,6	85,2
F	76,1	78,0	75,9	80,0	84,4	89,0	96,0	95,6	95,3
M	72,8	74,9	74,2	80,0	85,4	89,6	97,4	97,7	96,6

Obs.: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini.

Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului secundar superior.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

Fig. 1. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal și profesional

2. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal

	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10	10/ 11	11/ 12
T	54,9	55,5	54,7	60,5	66,4	72,0	85,0	90,8	94,6
U	70,3	69,4	68,4	75,1	80,3	86,8	100,3	105,6	105,7
R	33,6	36,8	36,7	41,7	49,0	54,8	68,7	76,5	84,0
F	60,6	61,8	59,9	64,9	70,1	75,8	87,2	91,4	94,3
M	48,3	49,5	49,6	56,3	62,9	68,3	82,9	90,6	95,0

Obs.: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare respectivului nivel de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

3. Rata brută de cuprindere în învățământul profesional

	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10	10/ 11	11/ 12
T	26,6	27,4	27,6	26,8	25,8	25,3	15,8	7,8	1,8
U	25,1	18,2	24,6	24,1	22,6	17,5	11,4	7,6	2,1
R	28,6	31,5	31,5	30,1	29,6	29,0	17,3	8,1	1,5
F	20,5	21,2	21,	20,7	20,0	19,2	11,9	5,7	1,3
M	32,4	33,3	33,3	32,6	31,4	31,0	19,5	9,7	2,2

Obs.: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-17 ani, vârstă oficială corespunzătoare respectivului nivel de învățământ.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

1. Rata brută de cuprindere școlară

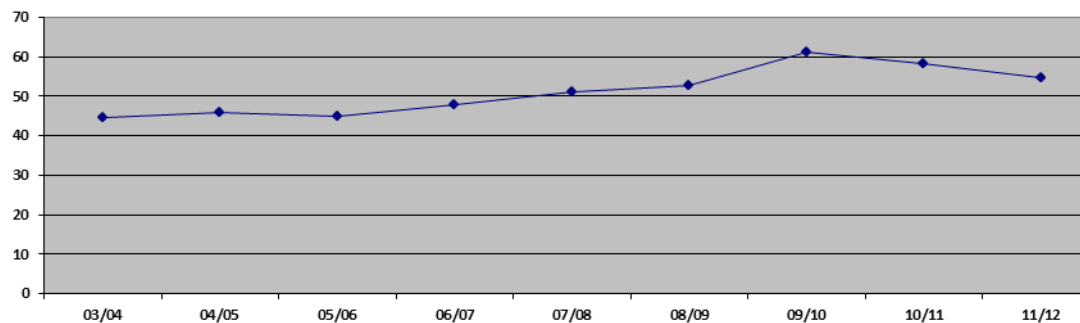
4. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul secundar superior, pe filiere și profiluri de formare

Nivelul de învățământ	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Total învățământ secundar	75,0	76,4	75,0	80,0	84,9	89,3	96,7	96,5	96,0
Total învățământ liceal, din care:	54,9	55,5	54,7	60,5	66,4	72,0	85,0	90,8	94,6
- Licee teoretice și vocaționale	30,3	30,5	30,1	32,0	33,9	36,5	39,5	40,3	41,7
- Licee tehnologice	24,7	25,1	24,6	28,5	32,6	35,5	45,5	50,4	53,0
Școli profesionale și de ucenici / SAM	20,1	20,9	20,3	1,5	18,5	17,4	15,8	7,8	1,8
Total licee tehnologice, școli de arte și meserii	44,7	46,0	44,9	48,0	51,1	52,8	61,3	58,2	54,8

Obs.: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii străini. Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului secundar superior.

Sursa: Date preluate sau calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

Fig. 2. Rata brută de cuprindere școlară în învățământul profesional și tehnic
(licee tehnologice, școli de arte și meserii)

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

Durata medie de frecvență a învățământului liceal crește pe parcursul perioadei analizate, ajungând la 2,9 ani (de la 1,9 ani în 2003/2004) la nivelul anului școlar 2011/2012, în timp ce aceea corespunzătoare învățământului profesional ajunge la 0 ani (ca urmare a măsurilor de restructurare a acestei rute de formare).

Pe parcursul intervalului analizat, **durata medie de frecvență a învățământului liceal** a crescut treptat, ajungând la 2,9 ani, ceea ce reprezintă aproape trei sferturi din durata oficială a liceului (față de aproape jumătate, cât era la nivelul lui 2003/2004). Aceeași situație se constată și pe sexe, principalul aspect de semnalat aici fiind egalizarea valorilor; astfel, dacă la începutul perioadei de raportare diferența era de 0,6 p.p. în favoarea fetelor, la nivelul ultimului an aceasta a ajuns la 0,1 p.p. (tabelul 1).

Numărul mediu de ani de frecvență a liceului s-a menținut, în perioada 2003-2008, în intervalul 1,9-2,1 ani, creșterea bruscă (de la 2,1 la 2,5) începând din momentul intrării în lichidare a unităților școlare de tip SAM (2009/10).

Durata de frecvență a învățământului profesional se reduce puternic și constant începând cu anul școlar 2009/2010 (anul intrării în lichidare a SAM-urilor), ajungând la valoarea zero în 2011/12 atât pe total, cât și pe sexe (tabelul 2).

Reducerea la zero a duratei de frecvență a învățământului profesional are efecte negative puternice asupra posibilității de acoperire a nivelurilor de calificare 1 și 2, cât și asupra celui de calificare 3 - prin ruta progresivă (SAM și anul de completare). În mod cert, cei mai afectați de această evoluție a sistemului de educație sunt elevii din mediul rural, care, fiind privați în ultimii ani de posibilitatea continuării studiilor prin SAM și/sau ruta progresivă a liceului, vor intra în categoria celor care părăsesc timpuriu studiile.

Totodată, evoluția negativă din ultimii ani a duratei de frecvență a învățământului profesional va conduce la o situație de dezechilibru în ceea ce privește acoperirea necesarului de pe piața muncii cu personal de calificări 1, 2 și 3.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Numărul (mediu) de ani de școlarizare pe care îi frecventează un elev de vârstă oficială corespunzătoare nivelului respectiv, presupunând că el va fi cuprins în unitățile de învățământ de acel nivel.

Deoarece lipsesc datele primare necesare (numărul de elevi înscriși după domiciliul părinților) indicatorul nu se poate calcula, în prezent, decât pe genuri, nu și după domiciliul elevilor (urban/rural).

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

2. Durata medie de frecvență a învățământului

1. Durata medie de frecvență a învățământului liceal

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
T	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1	2,5	2,8	2,9
F	2,2	2,2	2,1	2,2	2,3	2,4	2,7	2,9	3,0
M	1,6	1,7	1,6	1,7	1,8	1,9	2,4	2,7	2,9

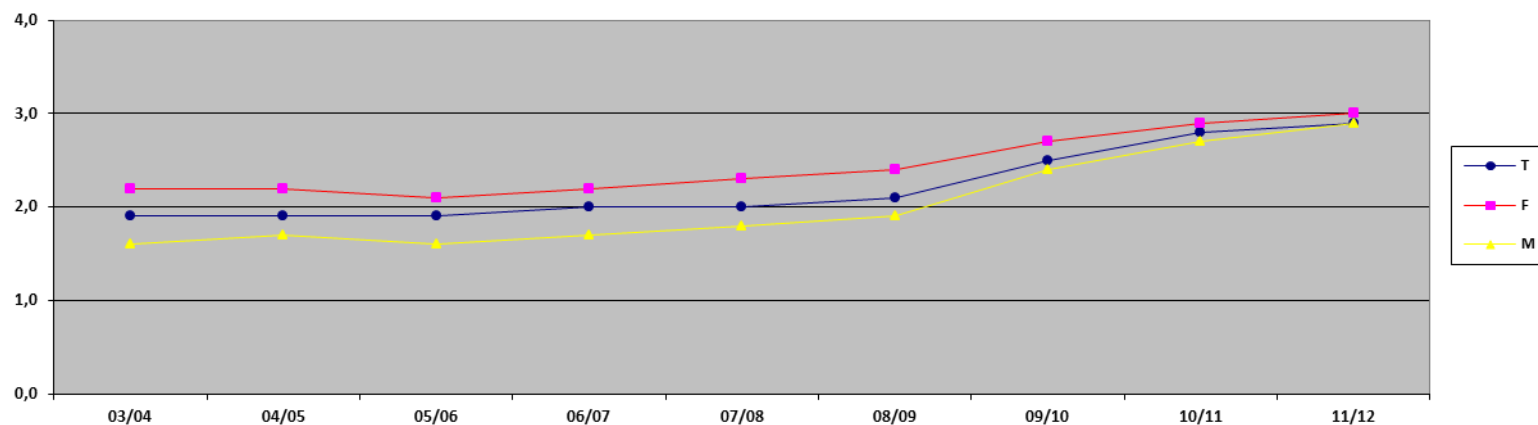
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

2. Durata medie de frecvență a învățământului profesional

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
T	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,3	0,1	0,0
F	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,3	0,1	0,0
M	0,8	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,4	0,2	0,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

Fig.1. Durata medie de frecvență a învățământului liceal

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

2. Rata specifică de cuprindere pe vârste

Ratele specifice de cuprindere pe vârste încep să crească în învățământul liceal începând cu anul școlar 2009/10, în timp ce, la nivelul celui profesional, scad. La nivelul lui 2011/12, valorile înregistrate la nivelul învățământului liceal ating maximele intervalului, în timp ce, la nivelul celui profesional, ajung la (sau spre) zero – cu excepția grupei de vârstă 21 de ani.

Analiza **ratelor specifice de cuprindere școlară pe vârste, la nivelul învățământului liceal** evidențiază, începând cu 2009/10 (anul intrării în lichidare a SAM-urilor), o creștere importantă în special la vârsta de 15 ani (aproximativ 16 p.p. – de la 56,9% la 73%), dar și la 16 și 18 ani; în cazul populației de 17 ani, același lucru se întâmplă un an mai târziu. La celelalte vârste, tendința este fie ușor descendentă, fie relativ constantă. Tendințele înregistrate pe ansamblul populației sunt similare și pe sexe, datele arătând că nu sunt diferențe semnificative între acestea (tabel 1).

Rata specifică de cuprindere în învățământul profesional înregistrează, începând cu 2009/10, anul intrării în lichidare a unităților de tip SAM, scăderi dramatice, ajungând la (sau spre) zero la nivelul anului școlar 2011/12. (tabel 2).

Creșterea ratei specifice de cuprindere la 15, 16, 18 ani în învățământul liceal și reducerea în învățământul profesional la aceeași vârstă este consecința măsurii de creștere a cifrei de școlarizare la învățământul liceal ca urmare a preluării locurilor din cadrul SAM-urilor (intrate în lichidare).

Situația de față/curentă este de natură a provoca îngrijorare, în special în ceea ce privește cuprinderea și formarea prin învățământul profesional. Astfel, sistemul de educație românesc nu mai produce viitori angajați cu niveluri de calificare 1 și 2 și, mai mult, scade și numărul celor care sunt formați cu nivel 3, prin dispariția rutei progresive de profesionalizare prin SAM.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Relevante din perspectiva politicilor educaționale de stimulare a participării la educație, în special a tinerilor din mediul rural, sunt valorile indicatorilor privind rata specifică de cuprindere, pe vârste și medii de rezidență. În prezent, nu sunt însă disponibile informațiile necesare (numărul de elevi înscriși, pe vârste și medii de rezidență, după domiciliul elevilor) pentru calcularea indicatorului.

Fig.1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ liceal

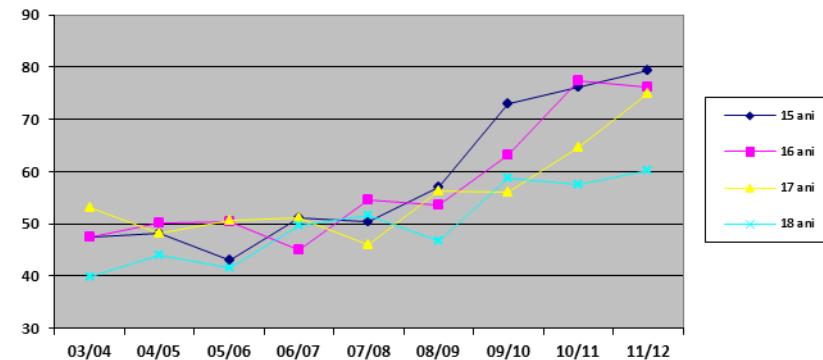
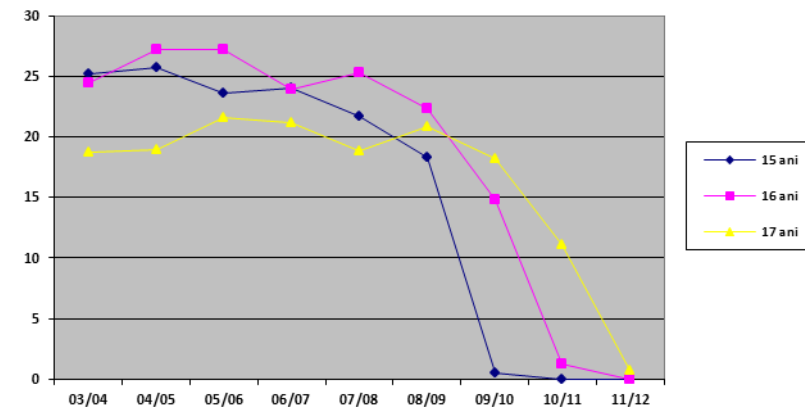

Fig. 2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ profesional (SAM)

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

3. Rata specifică de cuprindere pe vârste

1. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ liceal

		03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10	10/ 11	11/ 12
14 ani	T	9,9	9,3	7,4	6,3	5,9	7,0	9,7	10,4	22,2
	F	11,7	11,1	8,9	7,6	7,1	8,4	10,5	11,4	24,1
	M	8,1	7,5	5,9	5,1	4,8	5,7	8,9	9,4	20,5
15 ani	T	47,4	48,1	43,0	51,1	50,3	56,9	73,0	76,2	79,3
	F	55,2	55,8	49,8	58,7	57,2	63,9	75,7	78,2	80,9
	M	40,0	40,6	36,5	44,0	43,8	50,3	70,4	74,3	77,8
16 ani	T	47,4	50,1	50,3	45,1	54,5	53,5	63,2	77,3	76,1
	F	54,8	58,0	58,2	51,7	62,0	60,2	68,1	78,7	77,4
	M	40,2	42,5	42,6	38,7	47,4	47,0	58,6	75,9	74,9
17 ani	T	53,0	48,3	50,6	51,1	46,0	56,3	56,0	64,7	74,8
	F	61,0	55,3	58,1	58,2	52,0	63,4	62,1	69,4	76,5
	M	45,4	41,5	43,5	44,3	40,2	49,6	50,2	60,1	73,2
18 ani	T	39,8	43,9	41,5	49,7	51,5	46,7	58,7	57,4	60,1
	F	44,1	49,1	45,8	53,7	55,2	49,6	61,5	59,6	60,7
	M	35,7	38,9	37,4	45,9	47,9	44,0	56,0	55,4	59,5
19 ani	T	8,8	8,9	10,7	10,6	15,1	14,2	14,3	18,2	17,0
	F	7,8	7,9	9,8	9,4	13,4	12,4	12,5	15,1	14,3
	M	9,7	9,8	11,7	11,7	16,7	15,9	16,0	21,1	19,6
20 ani	T	4,8	5,4	5,5	6,8	6,7	6,0	5,4	4,8	4,4
	F	3,8	4,3	4,3	5,6	5,6	5,4	4,5	3,9	3,4
	M	5,8	6,3	6,6	7,9	7,7	6,5	6,2	5,7	5,3
21 ani și peste	T	10,0	11,5	15,4	21,0	30,6	33,8	38,1	37,9	31,7
	F	7,4	8,5	10,9	15,8	25,1	29,6	34,4	34,1	28,8
	M	12,4	14,3	19,6	26,0	35,8	37,7	41,7	41,5	34,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste – învățământ profesional (SAM)

		03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10*	10/ 11*	11/ 12*
14 ani	T	5,5	4,2	3,5	2,4	2,5	1,7	0,0	0,0	0,0
	F	4,7	3,5	3,1	2,1	2,0	1,4	0,0	0,0	0,0
	M	6,4	4,9	3,8	2,7	3,0	2,1	0,0	0,0	0,0
15 ani	T	25,2	25,7	23,6	24,0	21,7	18,3	0,5	0,0	0,0
	F	20,6	20,5	19,6	19,5	17,4	13,5	0,4	0,0	0,0
	M	29,5	30,7	27,5	28,3	25,9	22,9	0,6	0,0	0,0
16 ani	T	24,5	27,2	27,2	23,9	25,3	22,3	14,8	1,2	0,0
	F	18,9	21,6	21,1	19,0	19,9	17,1	11,0	0,9	0,0
	M	29,9	32,6	33,1	28,7	30,5	27,2	18,5	1,5	0,1
17 ani	T	18,7	18,9	21,6	21,2	18,8	20,9	18,2	11,1	0,7
	F	13,4	13,7	16,6	15,7	14,3	16,0	13,5	7,8	0,3
	M	23,7	23,9	26,3	26,4	23,1	25,7	22,6	14,2	1,1
18 ani	T	4,5	5,4	5,6	6,1	5,7	4,7	6,2	4,0	0,5
	F	3,0	3,9	5,5	4,2	4,0	3,3	4,3	2,5	0,2
	M	6,0	6,8	5,7	7,9	7,3	6,0	7,9	4,5	0,7
19 ani	T	1,2	1,1	1,4	1,3	1,5	1,6	1,5	1,4	0,5
	F	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,0	0,9	0,3
	M	1,5	1,5	1,8	1,7	1,9	2,0	1,9	1,8	0,6
20 ani	T	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,6	0,7	0,4	0,4
	F	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3
	M	0,3	0,4	0,4	0,6	0,6	0,8	0,9	0,3	0,5
21 ani	T	0,1	0,2	0,3	0,5	1,1	2,1	2,7	2,8	2,1
	F	0,1	0,1	0,2	0,3	0,9	1,9	2,5	2,5	1,8
	M	0,2	0,2	0,4	0,6	1,3	2,2	2,9	3,1	2,4

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

*) Începând cu anul școlar 2009 -2010 nu se mai organizează SAM

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

4. Rata de tranziție

Rata de tranziție de la învățământul gimnazial la învățământul liceal înregistrează o ușoară scădere la nivelul ultimului an, față de precedentul, valoarea la care ajunge fiind de 92,2%.

Un indicator foarte relevant din perspectiva participării la educația de nivel post-gimnazial, care poate constitui, în același timp, un reper important în cadrul discuțiilor privind durata învățământului obligatoriu, este rata de tranziție de la clasa a VIII-a la învățământul liceal (și profesional).

Ca urmare a măsurilor de restructurare a rețelei de învățământ preuniversitar, începând cu anul școlar 2009/10, învățământul secundar superior mai este reprezentat doar de filiera liceală, cel profesional de tip SAM intrând în lichidare.

La nivelul anului școlar 2011/12, valorile ratei de tranziție la învățământul liceal se situează sub cele din cei doi ani anteriori. Aceasta înseamnă că ele coboară sub nivelul atins în 2009/10, anul intrării în lichidare a unităților de tip SAM, moment la care s-a înregistrat cea mai ridicată creștere (de la un an la altul) a acestora (tabel 1).

Analiza datelor nu relevă diferențe semnificative după criteriul sex.

Aspectul pozitiv este acela că valorile indicatorului se află la un nivel înalt, de peste 91,8%, ceea ce indică un nivel bun de tranziție la acest nivel de educație. Partea proastă este aceea că a fost eliminată șansa (prin intrarea în lichidare a unităților de tip SAM) de a obține nivelurile minimale de certificare profesională (1 și 2) pentru acei elevi care urmau numai ciclul inferior al învățământului profesional/secundar superior.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul rata de tranziție în învățământul secundar exprimă numărul de elevi admiși în primul an de studii al învățământului secundar superior într-un anumit an școlar, ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși în anul terminal al învățământului secundar inferior (clasa a VIII-a) din anul școlar anterior.

Acest indicator permite măsurarea gradului de acces / nivelului de tranziție de la învățământul gimnazial la învățământul secundar superior.

Considerat din perspectiva învățământului gimnazial, acesta reprezintă un indicator referitor la ieșirile din sistem; privit din perspectiva nivelului de învățământ secundar superior, acesta este un indicator de acces.

O rată înaltă de tranziție indică un nivel ridicat de acces sau tranziție de la un nivel la altul de învățământ și, totodată, o capacitate mare de cuprindere a elevilor în învățământul secundar de care dispune sistemul de educație. La polul opus, ratele scăzute de tranziție la învățământul secundar superior pot fi determinate de cauze diverse: deficiențe ale sistemului de examinare; capacitatea de admitere necorespunzătoare în aceste filiere de formare, cererea redusă de educație pentru acest nivel.

D. Învățământul liceal și profesional

II. Participarea la educație

4. Rata de tranziție

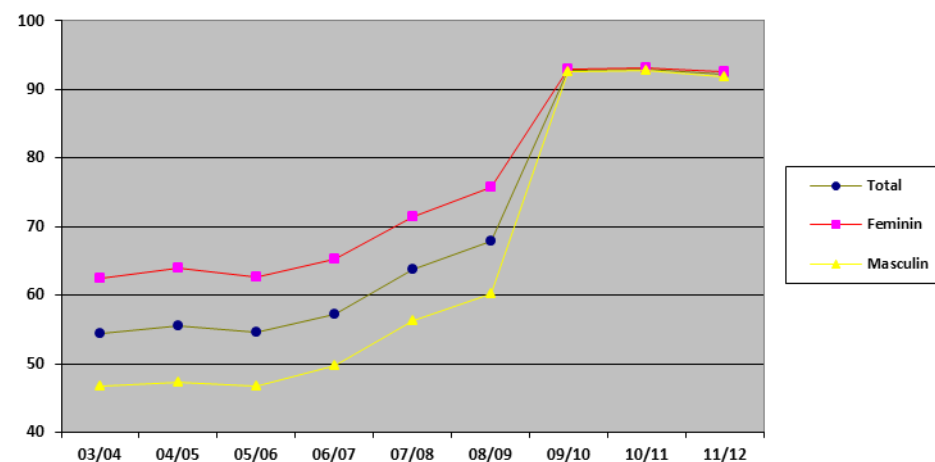
1. Rata de tranziție la învățământul liceal și profesional

		03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12
		4	5	6	7	8	9	0	*	*
Învățământ profesional (SAM)	T	37,1	36,9	36,2	33,1	31,5	26,1	2,2*	-	-
	F	29,5	28,7	29,1	26,2	24,5	19,0	3,8*	-	-
	M	44,6	45,1	43,1	39,7	38,2	32,9	0,8*	-	-
Învățământ liceal	T	54,4	55,6	54,6	57,3	63,7	67,8	92,8	93,0	92,2
	F	62,4	64,0	62,6	65,2	71,5	75,7	93,0	93,2	92,6
	M	46,7	47,3	46,8	49,8	56,2	60,2	92,6	92,8	91,8
Învățământ profesional și liceal	T	91,5	92,5	90,8	90,4	95,2	93,9	92,6	-	-
	F	91,8	92,6	91,7	91,4	96,1	94,7	94,2	-	-
	M	91,2	92,4	89,9	89,5	94,4	93,2	90,9	-	-

* Începând cu anul școlar 2009/2010, SAM este în lichidare.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2003-2012.

Fig. 1. Rata de tranziție în învățământul liceal

D. Învățământul liceal și profesional

II. Eficiența internă a sistemului de educație

5. Rata abandonului

La nivelul anului școlar 2010/11, rata abandonului școlar în învățământul liceal ajunge la unele dintre cele mai înalte valori din intervalul analizat, atât pe total (3,2%), cât și pe sexe (3,7 băieții, față de 2,7% fetele). La nivelul învățământului profesional, situația e și mai gravă, valorile dublându-se față de anii precedenți (19,8% față de 8,6% în anul anterior).

După ce, în anul școlar 2009/10, valorile indicatorului fuseseră cele mai mici din intervalul analizat, situația ultimului an pentru care avem date de la INS (2010/11) indică o înrăutățire a situației, foarte apropiată de cea din anul 2006/07 – cu cele mai mari valori ale indicatorului din intervalul de timp analizat.

Analiza pe sexe relevă o situație mai bună a fetelor de-a lungul întregului interval de timp; la nivelul lui 2010/11, diferența este de 1 p.p.

În ceea ce privește situația abandonului în învățământul profesional, aceasta este și mai rea/dramatică. Astfel, nu doar că, la nivelul anului școlar 2010/11 se înregistrează cele mai mari valori, dar, mai mult, acestea sunt mai mult decât duble față de anii precedenți (19,8%, față de 8,6% în 2009/10 și 5,9% în 2003/04). Valorile foarte mari ale indicatorului la nivelul anului școlar 2010/11 se datorează următoarei situații: efectivele de elevi se reduc aproape la jumătate față de anul precedent, iar efectivele celor care abandonează cresc.

Defalcarea datelor după sexul elevilor relevă o situație mai bună a băieților (18,6% față de 21,9% în 2010/11).

Situația evidențiată de evoluția datelor este de natură să îngrijoreze profund. Situația cea mai gravă este, însă, la nivelul învățământului profesional. Pe lângă reducerea accentuată (totală) a efectivelor de elevi ca urmare a intrării în lichidare a SAM-urilor, cresc și valorile ratei abandonului, ajungându-se la o cincime dintre cei înscriși la începutul anului școlar 2010/11.

Definirea indicatorului/ Note metodologice

Indicatorul reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși la începutul anului școlar. Acesta permite evaluarea eficienței interne a sistemului de educație, fiind totodată important pentru analizarea și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui anumit nivel de educație.

D. Învățământul liceal și profesional

II. Eficiența internă a sistemului de educație

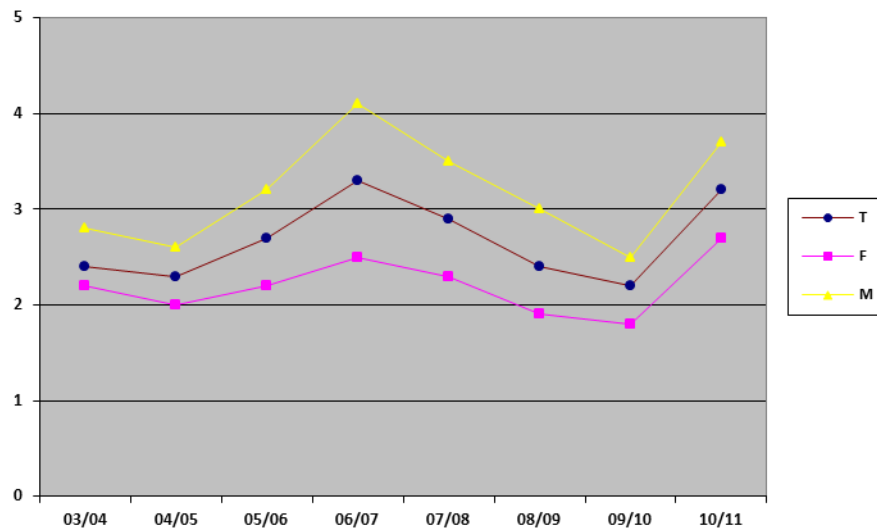
5. Rata abandonului

1. Abandonul școlar în învățământul liceal

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
T	2,4	2,3	2,7	3,3	2,9	2,4	2,2	3,2
F	2,2	2,0	2,2	2,5	2,3	1,9	1,8	2,7
M	2,8	2,6	3,2	4,1	3,5	3,0	2,5	3,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

Fig. 1. Abandonul școlar în învățământul liceal

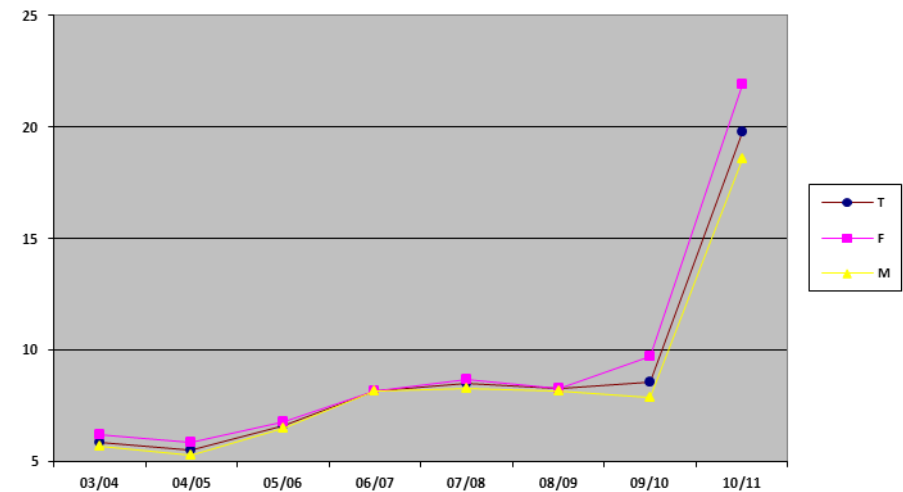

2. Abandonul școlar în învățământul profesional

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
T	5,9	5,5	6,6	8,2	8,5	8,3	8,6	19,8
F	6,2	5,9	6,8	8,2	8,7	8,3	9,7	21,9
M	5,7	5,3	6,5	8,2	8,3	8,2	7,9	18,6

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

Fig. 2. Abandonul școlar în învățământul profesional

D. Învățământul liceal și profesional

III. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului liceal

La nivelul anului școlar 2010/11, ponderea absolvenților, atât a celor cu sau fără examen de bacalaureat, cât și a celor cu examen, atinge cele mai mici valori din ultimii trei ani ai perioadei analizate (76,2%, respectiv 42,4%). Fetele înregistrează o situație mai bună decât a băieților, mai ales în ceea ce privește absolvirea cu examen de bacalaureat (51,1% față de 34,1% în 2010/11).

Rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat (calculată prin raportare la populația în vârstă teoretică de absolvire - 18 ani) scade valoric față de anul anterior, atât pe total, cât și pe sexe. Scăderea mai accentuată se evidențiază la nivelul băieților (cu 4,5 p.p., față de 3 pe total și fete) (tabel 1).

Rata de absolvire a învățământului liceal cu examen de bacalaureat ajunge la nivelul celor mai mici valori din intervalul de timp analizat, atât pe total, cât și pe sexe. Față de anul precedent, care marcase, deja, o scădere accentuată a acestor valori, 2010/11 aduce o reducere și mai accentuată, de aprox. 20 p.p. Pe sexe, analiza relevă o situație mai bună a fetelor, pe întreg parcursul perioadei; 2010/11 înregistrează cea mai mare diferență în acest sens, de 17 p.p. (51,1% față de 34,1%).

Diferențele dintre valorile ratelor în funcție de reușita la susținerea examenului de bacalaureat sunt foarte mari, de peste 30 p.p. – atât pe total, cât și pe sexe (42,4% față de 76,2% pe total).

D. Învățământul liceal și profesional
III. Rezultate

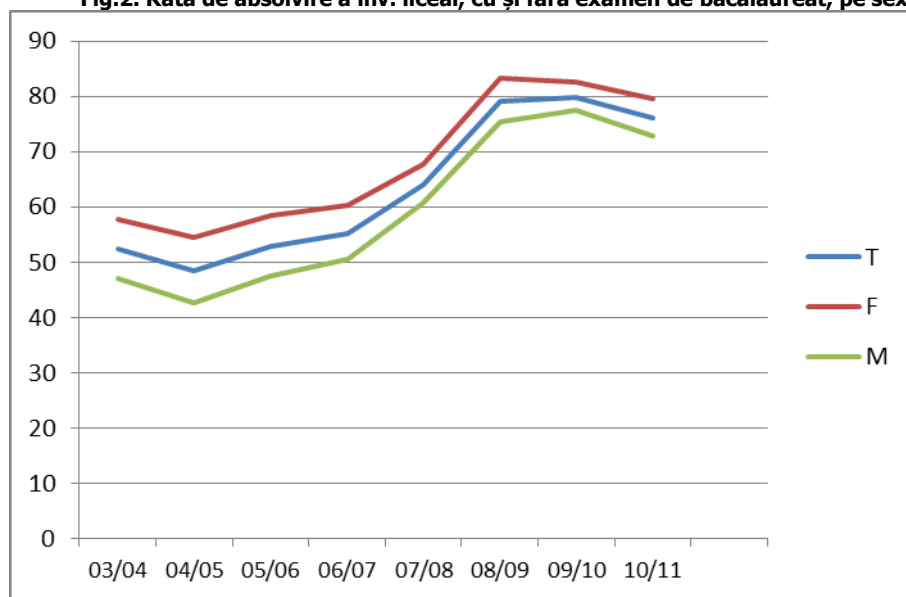
1. Rata de absolvire a învățământului liceal

1. Rata de absolvire a învățământului liceal

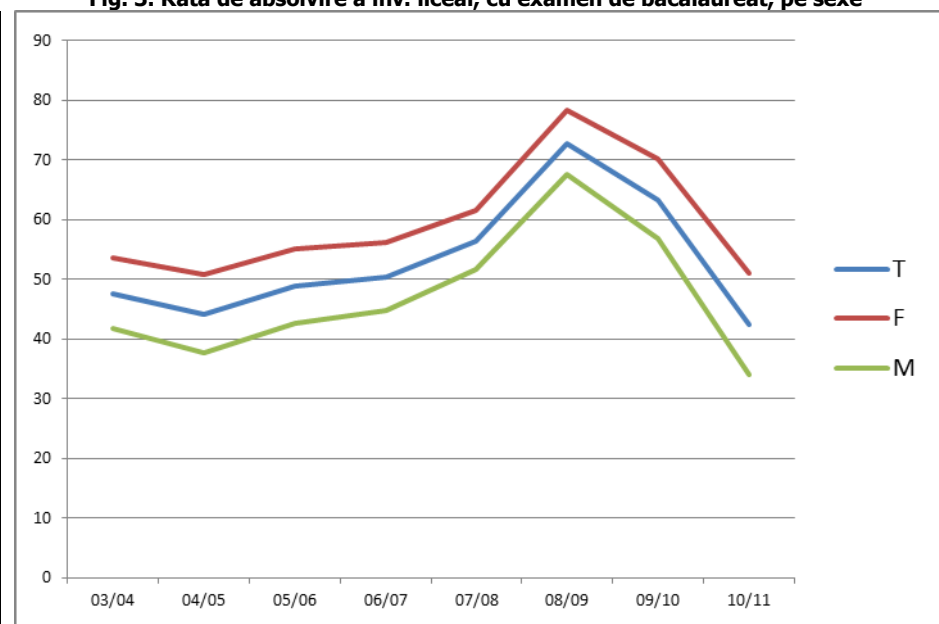
	cu și fără examen de bacalaureat								cu examen de bacalaureat							
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
T	52,3	48,4	52,8	55,3	64,1	79,2	79,9	76,2	47,7	44,2	48,8	50,5	56,5	72,8	63,4	42,4
F	57,7	54,4	58,4	60,3	67,7	83,3	82,6	79,6	53,7	50,8	55,1	56,3	61,5	78,3	70,3	51,1
M	47,1	42,6	47,5	50,5	60,7	75,3	77,4	72,9	41,9	37,8	42,7	44,9	51,8	67,6	56,8	34,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

Fig.2. Rata de absolvire a înv. liceal, cu și fără examen de bacalaureat, pe sexe

Fig. 3. Rata de absolvire a înv. liceal, cu examen de bacalaureat, pe sexe

D. Învățământul liceal și profesional

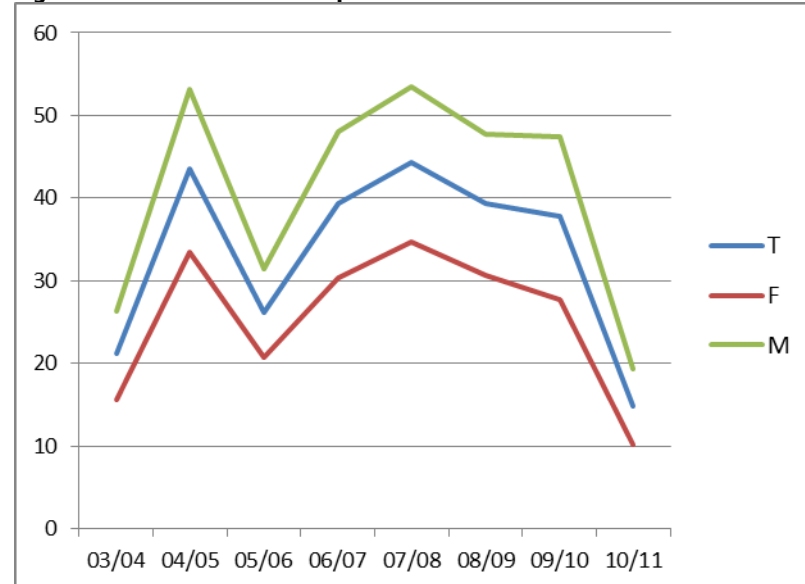
III. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului profesional

În anul școlar 2010/11, rata de absolvire a învățământului profesional a înregistrat cele mai mici valori din întreg intervalul analizat, atât pe total (14,9%), cât și pe sexe. Băieții au o situație mai bună decât cea a fetelor, ei înregistrând o rată mai mare de absolvire (19,3% față de 10,2%).

După cum se poate observa în tabelul 1, anul școlar 2010/11 înregistrează scăderi dramatice ale valorilor indicatorului – mai mult de 50% (14,9% față de 37,8% în 2009/10). Situația pe sexe relevă un lucru interesant, anume cea mai mică diferență (în favoarea băieților) – 9 p.p. – din intervalul de timp analizat.

Fig.1. Rata de absolvire a inv. profesional

Rata de absolvire a învățământului liceal și profesional (cu și fără diplomă de absolvire) scade și ea, ajungând la valoarea de 90,1% (cu 25 p.p. mai puțin decât la nivelul anului precedent).

Diferențele pe sexe nu sunt semnificative.

Situația din învățământul profesional, așa cum o relevă analiza indicatorilor (absolvire, abandon, cuprinderea pe vârste și durata medie de frecvență), este deosebit de proastă, fiind un amestec de reducere a participării și de creștere a eșecului școlar (efecte acutizate de măsura de lichidare a unităților de tip SAM).

Totodată, este demnă de toată atenția (și de o analiză amănunțită, pe măsură), situația din învățământul liceal, în ceea ce privește absolvirea – a scăzut foarte mult în ultimii doi ani, probabil ca urmare a creșterii măsurilor anti-fraudă, dar și abandonul – a crescut.

*Definirea
indicatorului/
Note
metodologice*

*În cazul
învățământului
profesional, vârsta
teoretică de
absolvire este de
17 ani.
Rata de absolvire
pentru
învățământul liceal
și profesional,
calculată
împreună, a avut
ca referință vârsta
de 18 ani.*

D. Învățământul liceal și profesional

III. Rezultate

1. Rata de absolvire a învățământului profesional

1. Rata de absolvire a învățământului profesional (cu și fără diplomă de absolvire)*

	cu și fără diplomă de absolvire							
	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
T	21,2	43,6	26,2	39,3	44,3	39,4	37,8	14,9
F	15,7	33,5	20,7	30,3	34,7	30,6	27,8	10,2
M	26,4	53,2	31,4	48,0	53,4	47,8	47,5	19,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

*)Cu începere din anul școlar 2005/2006, INS nu oferă informații cu privire la rezultatele elevilor la examenul final.

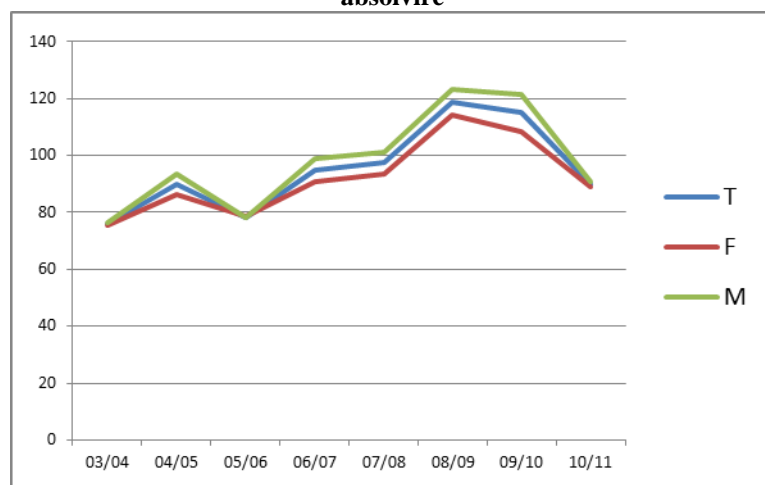
2. Rata de absolvire a învățământului liceal și profesional (cu și fără diplomă de absolvire)*

	03/04	04/05	05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
T	75,9	90,0	78,2	94,8	97,4	118,7	115,0	90,1
F	75,4	86,3	78,5	90,7	93,6	114,1	108,4	89,2
M	76,4	93,6	78,0	98,9	101,1	123,1	121,3	91,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2012.

*)Cu începere din anul școlar 2005/2006, INS nu oferă informații cu privire la rezultatele elevilor la examenul final.

Rata de absolvire a învățământului liceal și profesional, cu și fără diplomă de absolvire

D. Învățământul liceal și profesional

III. Rezultate

2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

În anul școlar 2010/2011 rata de promovare a examenului de bacalaureat a absolvenților care s-au prezentat la examen a înregistrat cea mai scăzută valoare de până în prezent - 55,6%, cu aproape 21 p.p. mai redusă decât în anul școlar anterior . Analiza pe genuri a valorilor indicatorilor relevă în continuare o situație mai bună a populației școlare feminine.

Participare

După o perioadă în care gradul de **participare a absolvenților de liceu (din anul curent) la examenul de bacalaureat** se situa constant la un nivel ridicat - aproape 98%, în anul 2010 - 2011 se înregistrează pentru prima dată o scădere importantă, cu 3,5 p.p. mai redusă decât în anul anterior. Astfel, **aproape 6% dintre absolvenții de liceu din anul școlar 2010 - 2011 nu s-au prezentat la examenul de bacalaureat.**

Rata de participare este mai ridicată în rândul populației feminine, ecartul fiind de 1,3 p.p.

Rezultate

Rata de promovare a examenului de bacalaureat din numărul total al celor prezenți înregistrează în anul școlar 2010 - 2011 cea mai drastică scădere din întreaga perioadă analizată, ajungând la 55,6%, mai scăzută cu aprox. 21 p.p. față de anul anterior. În anul școlar 2010/2011 se înregistrează totodată cea mai mare diferență între fete și băieți, ecartul atingând în acest an 17,5 p.p. în favoarea fetelor, față de 12,2 p.p. în anul școlar precedent.

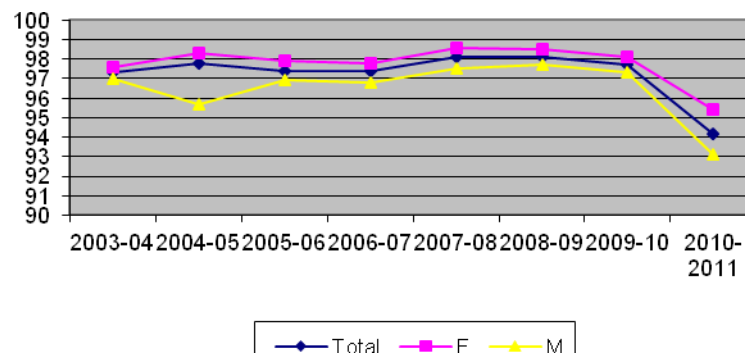
D. Învățământul liceal și profesional

III. Rezultate

2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

1. Rata de participare la examenul de bacalaureat a absolvenților de liceu

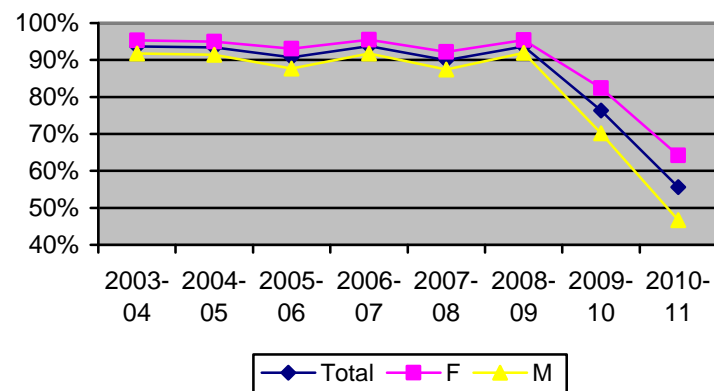
	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	97,3	97,8	97,4	97,4	98,1	98,1	97,7	94,2
Feminin	97,6	98,3	97,9	97,8	98,6	98,5	98,1	95,4
Masculin	97,0	95,7	96,9	96,8	97,5	97,7	97,3	93,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2012.

2. Rata de promovare a examenului de bacalaureat din numărul elevilor prezenți

	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011
Total	93,7	93,4	90,7	93,8	89,9	93,7	76,3	55,6
Feminin	95,3	95,0	93,1	95,5	92,2	95,4	82,4	64,2
Masculin	91,8	91,4	87,7	91,8	87,4	91,9	70,2	46,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2002-2012.

CAP. 3 – PRINCIPALELE REZULTATE ALE ANULUI ȘCOLAR 2011-2012

Măsurile și acțiunile întreprinse în anul școlar 2011-2012 au condus la rezultate structurate pe următoarele direcții:

- 5.1. Modernizarea curriculară – introducerea unui curriculum școlar bazat pe competențe
- 5.2. Transformarea educației timpurii în bun public
- 5.3. Asigurarea accesului egal la educație, în special pentru grupurile dezavantajate
- 5.4. Reorganizarea sistemului de evaluare și examinare
- 5.5. Optimizarea rețelei școlare și asigurarea personalului didactic
- 5.6. Asigurarea calității în învățământul preuniversitar
- 5.7. Încurajarea formării inițiale și continue a personalului didactic
- 5.8. Stimularea educației permanente și obținerea unor calificări noi, extinderea specializării și perfecționării
- 5.9. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic
- 5.10. Încurajarea învățământului în limbile minorităților naționale
- 5.11. Dezvoltarea cooperării internaționale
- 5.12. Dezvoltarea sistemului de recunoașteri și echivalări
- 5.13. Îmbunătățirea absorbției fondurilor europene

5.1. Modernizarea curriculară – introducerea unui curriculum școlar bazat pe competențe

Școala românească de azi pleacă de la premisa formării unor cetățeni productivi, în cadrul unei societăți a cunoașterii; prin înzestrarea progresivă, pe parcursul școlarității, cu un ansamblu de competențe funcționale, tinerii vor putea să îndeplinească sarcini semnificative din viața reală. În aceste condiții misiunea școlii se schimbă, fiind necesară centrarea curriculumului pe formarea și evaluarea de competențe.

Noul curriculum vizează înzestrarea elevilor cu ansambluri de competențe de tip funcțional accentul căzând într-o mai mică măsură pe asimilarea unor sisteme de cunoștințe din diferite domenii ale cunoașterii, prin studiere monodisciplinară; se favorizează transferul și mobilizarea cunoștințelor în vederea accentuării dimensiunii acționale a instruirii.

În acest context, la solicitarea MECTS, au fost realizate studii pentru fundamentarea noului curriculum, studii comparative privind numărul de ore pe discipline, structura anului școlar, achizițiile elevilor la vârsta de 7 ani, implementarea competențelor cheie în sisteme de învățământ din Uniunea Europeană etc.

Este actualizată permanent baza de date privind programele școlare în vigoare în învățământul preuniversitar (la adresa web <http://programe.ise.ro/>). A fost elaborat Planul-cadru de învățământ pentru învățământul primar, ciclul achizițiilor fundamentale – clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a.

Au fost elaborate 60 de programe pentru clasa pregătitoare. Acestea au fost suspuse dezbaterii publice în lunile februarie-martie 2012 și s-au primit observații de la 16.848 de cadre didactice care au completat chestionarul elaborat în scopul colectării observațiilor și propunerilor. Concepute ca propuneri de suport didactic pentru clasa pregătitoare, a fost elaborat un pachet de 101 fișe de lucru, structurate în 10 unități tematice, existente în format electronic pe platforma online a cursului de formare și pe site-ul ISE.

Pentru implementarea în condiții bune a clasei pregătitoare s-a asigurat suportul de curs și desfășurarea sesiunilor rezervate acestei prime clase din cadrul învățământului obligatoriu. Au fost instruiți în calitate de formatori naționali un număr de 194 de cadre didactice, în perioada 20-24 august 2012, precum și 8.700 cadre didactice (27 august – 10 septembrie – program de formare a cadrelor didactice, la nivel local), în cadrul proiectului intitulat *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii din clasele I-IV – program de formare continuă de tip „blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar*. De asemenea, în cadrul licitației organizate de MECTS s-au selectat materiale didactice destinate clasei pregătitoare.

În anul școlar 2011-2012, nu a fost elaborat doar curriculumul specific clasei pregătitoare, menționat anterior, ci și curriculumul pentru o serie de discipline din trunchiul comun sau opțional, pentru învățământul gimnazial sau liceal, după cum urmează:

- Programa școlară pentru disciplina opțională *Dezvoltarea abilităților de viață* (Curriculum la decizia școlii pentru clasele V-VIII), aprobată prin OMECTS 3960/3.05.2012 și Programa școlară pentru disciplina opțională *Lectura și abilitățile de viață* (Curriculum la decizia școlii pentru clasele V-XII), aprobată prin OMECTS 3961/3.05.2012, în cadrul proiectului *Metode inovative în formarea cadrelor didactice pentru dezvoltarea abilităților de viață ale elevilor*;
- Programa de *Educație artistică* pentru clasa a XII-a filiera teoretică, profil umanist și filiera vocațională, profil teologic, aprobată prin OMECTS nr.6082/ 24.10.2012;
- Programele de *Limbă și civilizație franceză* și a Programelor de *Discipline non lingvistice* pentru elevii secțiilor bilingve francofone incluse în proiectul bilateral franco-român *De la învățământul bilingv către filierele universitare francofone*, aprobate prin OMECTS nr.5348/ 07.09. 2011;
- Curriculum diferențiat pentru *Aritmetică*, filiera vocațională, profil pedagogic, specializarea învățător-educatoare, clasa a XII-a, aprobat prin OMECTS 5719/10.09.2012;
- Programa pentru disciplina opțională, în cadrul ofertei la nivel național, *Istoria Monarhiei în România (1866-1947)*- liceu, 1 oră/săptămânal, aprobată prin OMECTS 3793/24.04.2012;
- Programa pentru disciplina opțională, în cadrul ofertei la nivel național, *Educație financiară-primar*, aprobată prin OMECTS 5959/08.10.2011 (disciplina beneficiază de manual și ghidul profesorului), 1 oră/săptămânal;
- Programa școlară pentru disciplina opțională *Fii activ, pregătește-ți accesul către succes*, aprobată prin OMECTS 3843/26.04.2012.

Totodată, au fost aprobate noi ordine de ministru referitoare la planurile de învățământ pentru învățământul profesional și tehnic și planuri de învățământ pentru cultura de specialitate:

OMECTS nr. 5222/29.08.2011 privind aprobarea Metodologiei de organizare și desfășurare a examenului de certificare a calificării profesionale a absolvenților ciclului inferior al liceului care au urmat stagiile de pregătire practică; OMECTS nr. 5346/07.09.2011 privind aprobarea Criteriilor generale de admitere în învățământul postliceal; OMECTS nr. 5562/07.10.2011 pentru aprobarea Metodologiei privind sistemul de acumulare, recunoaștere și echivalare a creditelor profesionale transferabile; OMECTS nr. 3168/03.02.2012 privind organizarea și funcționarea învățământului profesional cu durata de 2 ani; OMECTS nr. 3539/14.03.2012 privind aprobarea contractului de pregătire practică a elevilor din învățământul profesional și tehnic; OMECTS nr. 3749/19.04.2012 privind aprobarea planurilor de învățământ pentru cultura de specialitate, pregătire practică și stagii de pregătire practică din aria curriculară Tehnologii pentru clasa a X-a, învățământ profesional de 2 ani; OMECTS nr. 4681/29.06.2012 privind aprobarea curriculumului pentru cultura de specialitate, pregătire practică și stagii de pregătire practică din aria curriculară Tehnologii pentru clasa a X-a, învățământ profesional cu durata de 2 ani.

5.2. Transformarea educației timpurii în bun public

Măsurile luate pentru introducerea clasei pregătitoare

A fost elaborat și aplicat OMECTS nr. 3064/19.01.2012 pentru aprobarea Metodologiei privind cuprinderea copiilor în clasa pregătitoare și în clasa I pentru anul școlar 2012-2013 și a Calendarului înscrierii. Ca urmare a aplicării acestor prevederi au fost înscriși în BDNE un număr de 130.475 elevi în clasa pregătitoare și un număr de 202.991 elevi în clasa I.

Pentru desfășurarea în condiții corespunzătoare a procesului de învățământ în cadrul clasei pregătitoare, au fost întreprinse următoarele măsuri:

- elaborarea și aprobarea curriculumului specific:
- OMECTS nr. 3654 din 29.03.2012 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul primar, ciclul achizițiilor fundamentale - clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a și a Metodologiei privind aplicarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul primar, ciclul achizițiilor fundamentale - clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a;
- OMECTS nr. 3656 din 29.03.2012 privind aprobarea programelor școlare pentru clasa pregătitoare din învățământul primar;
  - elaborarea, în acord cu prevederile noului curriculum, a unor resurse materiale specifice (în așa fel încât să permită învățarea prin joc, prin intuire sau manipulare de obiecte/imagini și care să susțină formarea competențelor specifice acestui nivel de vârstă), precum și achiziționarea acestora, în baza unei licitații publice;
  - livrarea resurselor materiale specifice (editate de ofertanții care au câștigat licitația) către toate unitățile de învățământ care au clase pregătitoare în anul școlar 2012-2013
  - repartizarea de fonduri necesare dotării cu mobilier școlar a unităților de învățământ preuniversitar de stat, pentru clasele pregătitoare, în anul 2012 (OM. Nr.4310/01.06.2012);
  - conceperea și acreditarea programului de formare pentru cadrele didactice care vor preda la clasa pregătitoare.

5.3. Asigurarea accesului egal la educație, în special al grupurilor dezavantajate

Asigurarea accesului egal la educație, în special pentru grupurile dezavantajate, a vizat trei paliere importante: prevenirea părăsirii timpurii a sistemului de educație, intervenția pentru păstrarea în sistem a elevilor cu risc de abandon școlar și readucerea în școală a celor aflați în afara sistemului. Din această perspectivă, principalele activități desfășurate au avut în vedere:

Prevenirea părăsirii timpurii a sistemului de educație:

- Elaborarea și implementarea politicilor publice care vizează integrarea grupurilor dezavantajate, prin contribuția MECTS la elaborarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romilor, pentru perioada 2012-2020 și a Strategiei Deltei Dunării pentru perioada 2011-2015;
- Derularea, în continuare, a programelor sociale ale MECTS privind sprijinirea elevilor aparținând grupurilor defavorizate:

O problemă cu care se confruntă în special copiii aflați în zone mai puțin accesibile este accesul efectiv la servicii educaționale. Pentru asigurarea transportului școlar gratuit către școlile ce concentrează elevii de pe arii mai largi, MECTS a achiziționat microbuze școlare (pe parcursul anului 2012 – 185 microbuze) și le-a distribuit inspectoratelor școlare județene în funcție de numărul de elevi care nu studiază în localitatea de reședință. Foarte mulți elevi frecventează unități de învățământ aflate la o distanță mai mare de 50 km față de localitatea de reședință; au fost rambursate cheltuielile de transport, pentru întregul an calendaristic 2011 fiind decontate călătoriile în valoare de 139.718 mii lei (datele pentru 2012 nu sunt încă disponibile).

Rechizite școlare au fost acordate atât prin programul național destinat special acestei probleme, numărul estimat al beneficiarilor pentru întregul an 2012 fiind de 742.098, cât și prin programul „Educație, calificare și facilitarea tranziției spre un loc de muncă pentru elevi și tineri cu risc sau în situație de abandon școlar” (pentru elevii cuprinși în: Programul „A doua șansă”, Programul „Școala după școală” și componenta de analfabetism funcțional) – un număr de aproximativ 1.450 de beneficiari

A continuat și programul „EURO 200” destinat să susțină achiziționarea de computere personale de către elevii care provin din familii dezavantajate, pentru 2012 fiind înregistrați 20.610 beneficiari

În sprijinul liceenilor ce provin din rândul familiilor cu venituri reduse se derulează programul intitulat „Bani de liceu”. Pentru 2011 numărul beneficiarilor a fost de 121.145.

Prin aplicarea prevederilor HG nr. 1062 din 30.10.2012 privind modalitatea de subvenționare de către stat a costurilor pentru elevii care frecventează învățământul profesional, 12.500 de elevi de la învățământul profesional vor beneficia de Bursa profesională.

Acordarea de produse lactate și de panificație pentru elevii din învățământul primar și gimnazial de stat și privat, precum și pentru copiii preșcolari din grădinițele de stat și private cu program normal de 4 ore reprezintă unul dintre programele cu tradiție din învățământul preuniversitar românesc. În anul 2011 au fost alocați 431.638 mii lei fiind înregistrați 2.270.523 de beneficiari iar pentru 2012/2013 a fost estimat un nr. de 2.126.878 beneficiari. Deși nu se bucură de aceeași răspândire pe întreg teritoriul național, a continuat și programul de încurajare a consumului de fructe proaspete în școli (pentru elevii din învățământul primar și gimnazial): 1.623.857 beneficiari în 2011-2012 și 1.749.967 beneficiari estimați pentru 2012/2013.

Intervenția pentru păstrarea în sistem a elevilor cu risc de abandon școlar

S-a reușit extinderea și reglementarea implementării programului Școala după școală, ca urmare a elaborării și aprobării metodologiei de organizare a programului și prin implementarea activităților specifice proiectului finanțat din Fondul Social European *Educație, calificare și facilitarea tranziției spre un loc de muncă pentru elevi și tineri cu risc sau în situație de abandon școlar*, având ca obiectiv general crearea cadrului metodologic, a mecanismelor și a instrumentelor de sprijin pentru dezvoltarea unor programe integrate pentru creșterea participării la educație și formare profesională inițială.

5.4. Reorganizarea sistemului de evaluare și examinare

Prioritatea în acest domeniu este legată de creșterea calității și relevanței în evaluarea rezultatelor învățării din învățământul preuniversitar. Au fost derulate următoarele activități:

- pregătirea și administrarea, la nivel național, a celor două sesiuni ale examenului național de Bacalaureat 2012, a sesiunii speciale, a Bacalaureatului bilingv spaniol, a Bacalaureatului francfon și a Bacalaureatului german;
- pregătirea și administrarea, la nivel național, a Evaluării Naționale la finalul clasei a VIII-a și a sesiunii speciale a acestui examen;
- pregătirea și administrarea, la nivel național, a subiectelor pentru Concursul pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/rezervate în unitățile de învățământ preuniversitar de stat 2012;
- pregătirea și administrarea, la nivel național, a subiectelor pentru Examenul de definitivare în învățământ 2012;

Și în anul școlar 2011-2012, accentul a fost pus pe asigurarea calității și relevanței subiectelor, desfășurarea examenelor naționale în condiții optime pentru elevi și descurajarea oricăror tentative de fraudare. S-a reușit pentru prima dată la nivelul întregii țări, pentru ambele sesiuni ale examenului național de bacalaureat, instalarea unor camere de supraveghere video în sălile de examen.

Examene și evaluări naționale

Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a¹ s-a desfășurat în 2012 după aceleași standarde și la aceleași discipline ca și în anii anteriori, 2010 și 2011. Disciplinele la care se susține Evaluarea Națională sunt: Limba și literatura română, Matematică și, pentru elevii care urmează studiile în limbile minorităților naționale, Limba și literatura maternă. Începând cu anul școlar 2009-2010, Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a a înlocuit Tezele cu subiect unic. Numărul disciplinelor la care se putea susține această evaluare a fost redus, față de Teza cu subiect unic de la clasa a VIII-a, la disciplinele menționate, renunțându-se la proba la alegere (între Istorie și Geografie).

Pentru anul 2012 distribuția notelor obținute este redată în figura nr. 1. Se observă că cei mai mulți elevi au obținute note între 5 și 6, procentajele celor cu note între 6-7 și, respectiv, 4-5 fiind sensibil egale.

---

¹ Conform Metodologiei de organizare și desfășurare a Evaluării Naționale pentru elevii clasei a VIII-a, în anul școlar 2011-2012, aprobată prin OMECTS nr. 5219/29.08.2011

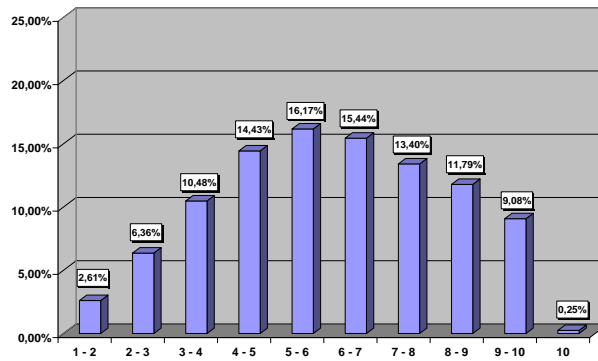

Figura nr. 1 (EN 2012)

Comparația grafică între elevii care au obținut note peste 5 și cei care au note sub acest prag la Evaluarea Națională din anul școlar 2011-2012 este ilustrată de figura nr. 2.

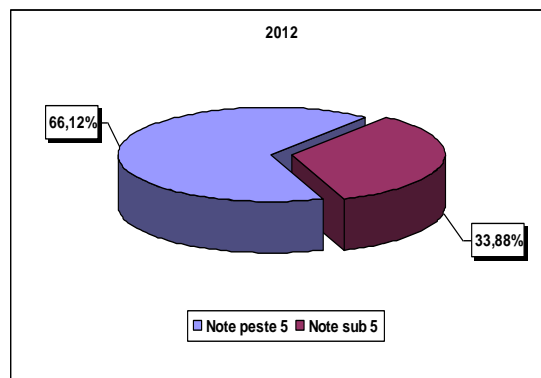

Figura nr. 2 (EN 2012)

Anul școlar 2008-2009 a fost ultimul în care s-au desfășurat Teze cu subiect unic. Acestea realizau o evaluare sumativă a cunoștințelor, abilităților și deprinderilor obținute de elevi, la fel ca și Evaluarea Națională, ulterioară tezelor, cu diferența că tezele cu subiect unic au fost susținute semestrial, pe când Evaluarea Națională s-a desfășurat la finalul anului școlar. Aceste evaluări au fost susținute la clasele a VII-a și a VIII-a, pentru aceasta din urmă disciplinele vizate fiind Limba și literatura română, Matematică, Istorie sau Geografie, la alegere, și o teză la Limba și literatura maternă – pentru elevii aparținând minorităților naționale. Conform metodologiei de desfășurare a acestor evaluări, notele acordate puteau fi de la 1 la 10. Având regim de teze semestriale, nu există statutul „candidați promovați” sau „nepromovați”.

În figura nr. 3 este ilustrată distribuția notelor pentru Teza cu subiect unic (la clasa a VIII-a) în anul 2009 și Evaluarea Națională pentru anii 2010-2012.

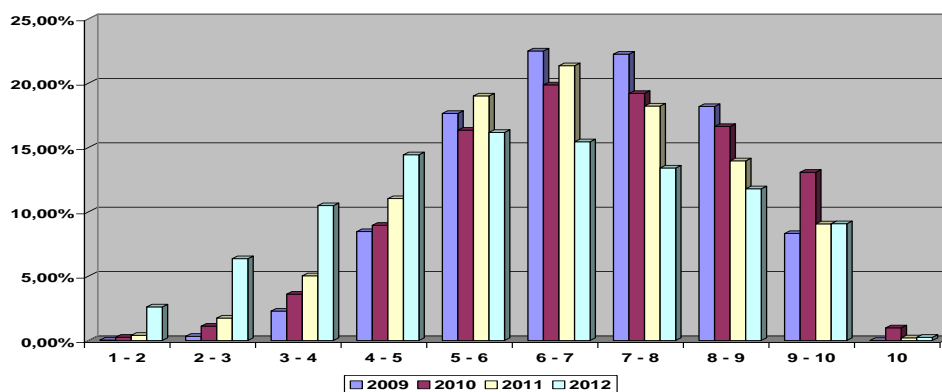

Figura nr. 3

Având un impact mai puternic în procesul continuării studiilor, rezultatele din anul 2010 au demonstrat o creștere a nivelului notelor acordate, numărul notelor din segmentul 9-10 și cel al notelor de 10 fiind mai mare decât în anul precedent. În ceea ce privește notele sub 5, procentajele sunt apropiate celor obținute la Teza cu subiect unic: 11% în 2009 și 14% în 2010. În mod similar (aceleași prevederi metodologice) au fost susținute și Evaluările Naționale pentru elevii clasei a VIII-a în anii 2011 și 2012. Diferența majoră a fost aceea a introducerii camerelor de supraveghere în timpul desfășurării probelor – în 2011, respectiv generalizarea supravegherii video în toate centrele de examen – în 2012. Se poate observa o deplasare spre stânga a curbei notelor obținute. Astfel, dacă din 2010 se observă o scădere a procentajelor de note peste 7, pe fiecare segment, o creștere a numărului de note sub 5 (de asemenea, pe plajele de note 1-2, 2-3, 3-4 și 4-5). Vârful procentual se situează la nivelul 6-7 în 2010 și în 2011, fiind redus la segmentul de note cuprinse între 5 și 6 pentru anul 2012.

Evoluția procentajului de note peste 5 în fiecare dintre cei patru ani ai analizei este redată în tabelul următor:

An	Note peste 5	Note sub 5
2009	88,90%	11,10%
2010	86,09%	13,91%
2011	81,81%	18,19%
2012	66,12%	33,88%

Este de remarcat scăderea procentajului de note peste 5 (nivelul convențional de promovabilitate), mai drastică – cu peste 15% – în 2012 față de 2011 și creșterea numărului de note sub 5 la peste un sfert din numărul candidaților participanți la Evaluarea Națională.

Tabelele de mai jos redau comparativ date despre primele și ultimele trei județe la care s-au înregistrat note peste 5, în fiecare din cei patru ani. Procentajele corespunzătoare reflectă aceeași tendință de scădere de la nivel național.

An	Poziția	Județ	Note peste 5
2009	1	OT	96,09%
2010	1	OT	93,20%
2011	1	MH	92,70%
2012	1	B	79,58%
2009	2	MH	95,03%
2010	2	MH	92,95%
2011	2	OT	92,37%
2012	2	BR	75,93%
2009	3	GJ	93,85%
2010	3	GJ	91,09%
2011	3	BH	88,85%
2012	3	CJ	75,69%

An	Poziția	Județ	Note peste 5
2009	40	IL	82,02%
2010	40	IS	79,06%
2011	40	TM	70,15%
2012	40	OT	54,32%
2009	41	TL	81,32%
2010	41	CL	77,34%
2011	41	CL	68,28%
2012	41	CS	53,89%
2009	42	CL	80,69%
2010	42	TL	76,28%
2011	42	TL	66,17%
2012	42	CL	53,45%

Examenul de Bacalaureat² a fost structurat în două părți:

- prima parte: evaluarea competențelor lingvistice de comunicare orală în limba română și, după caz, în limba minorităților naționale în care au studiat elevii, a competențelor lingvistice într-o limbă de circulație internațională, precum și în evaluarea competențelor digitale.

- a doua parte a constat în evaluarea, prin probe scrise, a competențelor formate pe durata învățământului liceal, astfel:

- Probă scrisă la limba și literatura română – probă comună pentru elevii de la toate filierele, profilurile și specializările;
- Probă scrisă la limba și literatura maternă – probă comună pentru elevii de la toate filierele, profilurile și specializările, care au urmat studiile liceale într-o limbă a minorităților naționale;
- O probă scrisă, diferențiată în funcție de filieră, profil și specializare, după cum urmează:
  - matematică – pentru profilul real din filiera teoretică, pentru filiera tehnologică sau, după caz, pentru filiera vocațională;
  - istorie – pentru profilul umanist din filiera teoretică sau, după caz, pentru filiera vocațională;
- O probă scrisă la care elevul a putut opta, în conformitate cu filiera, profilul și specializarea urmate, pentru una dintre disciplinele cuprinse în următoarele două grupe de discipline:
  - fizică, chimie, biologie sau informatică;
  - geografie, filosofie, logică și argumentare, economie, psihologie și, după caz, sociologie.

La fel ca și în cei doi ani anteriori, pentru fiecare candidat care a obținut cel puțin nota 5 la toate probele scrise de examen s-a calculat media generală de bacalaureat, acesta fiind declarat „promovat” dacă media generală a fost cel puțin 6. În figura nr. 4 este ilustrată situația candidaților promovați, a celor respinși și a celor eliminați. Procentajul celor care au obținut cel puțin media 6 este cel mai mic de după 1989 (!).

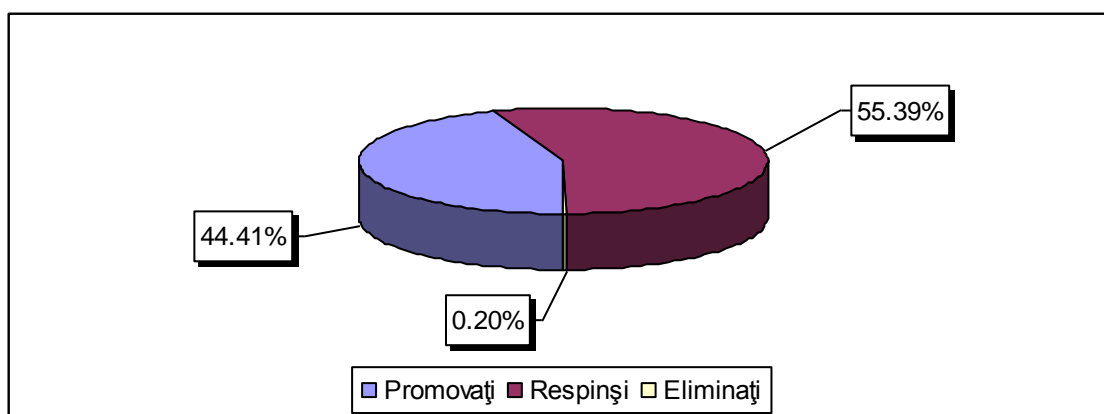

Figura nr. 4 (BAC 2012)

În anul 2009, examenul de bacalaureat era structurat în probe scrise și orale, astfel: Limba și literatura română (probă orală și probă scrisă), Limba modernă (probă orală), Limba și literatura maternă (pentru candidații care urmau cursurile învățământului liceal într-o limbă a minorităților

² Organizat și desfășurat conform prevederilor OMECTS nr. 5218/29.08.2011, examenul de bacalaureat din 2012 nu a avut modificări majore față de cel susținut în anii 2010 și 2011.

naționale – probă orală și probă scrisă), precum și – în funcție de profil – Matematică sau, la alegere, Istorie sau Geografie, ca discipline obligatorii; examenul era completat de o probă scrisă la disciplina profilului (candidații având posibilitatea de alege una dintre aceste discipline) și de o probă opțională la o disciplină din celelalte arii curriculare, alta decât cea susținută anterior (probă scrisă sau, pentru disciplina Educație fizică, probă practică). Media generală de bacalaureat se calcula ca medie aritmetică din notele obținute la toate probele, indiferent de natura lor. În anul 2010, prin O.U.G. nr. 97/09.09.2009 pentru modificarea Legii învățământului nr. 84/1995 s-a legiferat o nouă structură a examenului de bacalaureat pentru a oferi absolvenților învățământului liceal posibilitatea de a li se evalua și certifica competențele, pentru a asigura relevanța evaluărilor în raport cu progresul școlar al elevilor și pentru a raporta rezultatele învățării la standardele europene. Comparativ cu anul 2009, numărul disciplinelor la care s-a susținut examenul de bacalaureat 2010 s-a diminuat semnificativ.

O prezentare comparativă a distribuției mediilor obținute de către candidații prezenți la bacalaureat care au obținut note la toate probele (la care se acordau note) este redată în tabelul de mai jos:

An	Tranșe de medii						
	candidați fără medie calculată	5-5,98	5.99-6,99	7-7,99	8-8,99	9-9,99	10
2009	17,92%	0,49%	7,98%	21,86%	28,29%	23,40%	0,06%
2010	24,80%	5,82%	19,13%	20,87%	18,90%	10,41%	0,07%
2011	47,89%	6,19%	14,80%	13,95%	11,68%	5,46%	0,03%
2012	49,89%	5,61%	14,02%	12,78%	11,36%	6,31%	0,04%

Pentru candidații prezenți care au obținut cel puțin nota 5 la fiecare probă, procentajele pe tranșe de note sunt date în tabelul următor:

An	5-5,99	6-6,99	7-7,99	8-8,99	9-9,99	10
2009	0,60%	9,72%	26,63%	34,47%	28,51%	0,07%
2010	7,74%	25,44%	27,75%	25,13%	13,85%	0,09%
2011	11,87%	28,40%	26,78%	22,42%	10,47%	0,06%
2012	11,20%	27,97%	25,51%	22,66%	12,59%	0,07%

Figura nr. 5 redă comparativ datele din tabel și ilustrează deplasarea spre stânga a vârfului de distribuție: dacă în 2009 cei mai mulți candidați obțineau note între 8-8,99, în fiecare dintre anii următori mediile obținute de cei mai mulți candidați se situau la niveluri mai scăzute – în 2010 între 7-7,99, iar în fiecare din anii următori între 6-6,99.

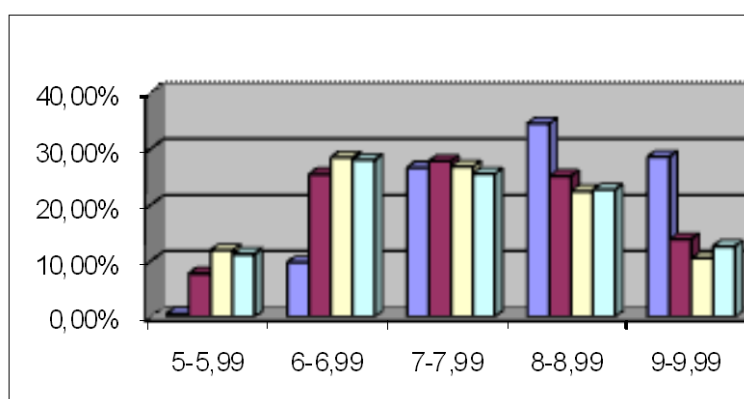

Figura nr. 5

Și modificarea procentajului de elevi prezenți dintre cei înscriși a fost una descendentă: în 2009 – 97,69%, în 2010 – 96,42%, în 2011 – 95,93%, iar în 2012 – 93,41%. În ceea ce privește rata de promovare, valorile calculate sunt raportate la numărul de candidați prezenți:

An	Respiși	Eliminați	Promovabilitate
2009	18,38%	0,15%	81,47%
2010	30,58%	0,12%	69,30%
2011	53,84%	0,44%	45,72%
2012	55,39%	0,20%	44,41%

Involuția ratei de promovare la examenul de bacalaureat este redată și de figura nr. 6. De remarcat este însă faptul că în anul 2009 numărul notelor care pe baza cărora se calcula media generală de bacalaureat a fost de 6 (respectiv 8 pentru candidații aparținând minorităților naționale), iar în fiecare dintre ceilalți ani media s-a calculat din 3 note, corespunzătoare probelor scrise (respectiv 4 note pentru candidații aparținând minorităților naționale). În anul 2011 și la examenul de bacalaureat a fost introdusă supravegherea video a desfășurării probelor, iar în 2012 această prevedere a fost generalizată în toate centrele de examen.

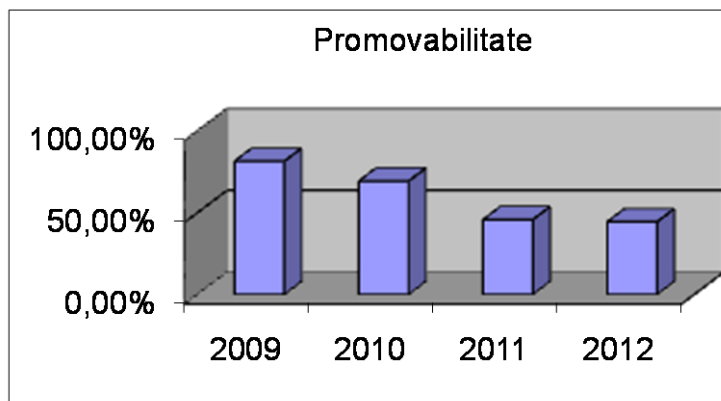

Figura nr. 6

Ordinea nivelului de promovare a examenului este detaliată în tabelele de mai jos, utilizând procentajele corespunzătoare: datele redau comparativ informații despre primele și ultimele trei județe în anii 2009-2012.

An	Poziția	Județ	Promovabilitate
2009	1	MH	98,43%
2010	1	SV	88,92%
2011	1	HR	67,41%
2012	1	BR	60,30%
2009	2	BT	97,42%
2010	2	BH	87,48%
2011	2	SV	66,25%
2012	2	IS	56,80%
2009	3	CT	96,71%
2010	3	HD	86,55%
2011	3	VL	59,21%
2012	3	CJ	56,26%

An	Poziția	Județ	Promovabilitate
2009	40	SB	66,66%
2010	40	DB	53,28%
2011	40	MH	28,16%
2012	40	HR	31,08%
2009	41	GL	62,70%
2010	41	GL	52,74%
2011	41	CS	26,22%
2012	41	TR	30,27%
2009	42	IL	62,52%
2010	42	IL	48,87%
2011	42	IF	26,14%
2012	42	IF	16,03%

Pentru sesiunile august-septembrie ale examenului de bacalaureat, situația este una relativ similară.

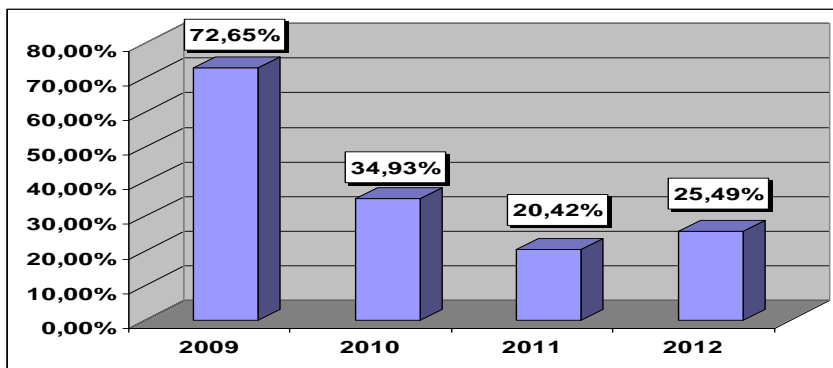

Figura nr. 7

Scăderea dramatică a procentajului de promovare (aproape la jumătate) este înregistrată în anul 2010, față de 2009, odată cu modificarea numărului de note care intră în calculul mediei generale de bacalaureat: în 2009 intrau în calcul și notele obținute la probele orale, în general note peste 7, respectiv notele de la proba de educație fizică – susținută de peste 50% din numărul candidaților – la care frecvent se obțineau note de 8, 9 și 10, pe când începând cu 2010 media se calculează exclusiv din notele probelor scrise. Tendința de scădere s-a menținut și în 2011, pentru sesiunea a II-a a examenului de bacalaureat din anul 2012 înregistrându-se un reviriment de 5 procente. Sintetic, nivelurile la care se situau cifrele privind candidații promovați, respinși și eliminați din examen sunt ilustrate de figura nr. 8.

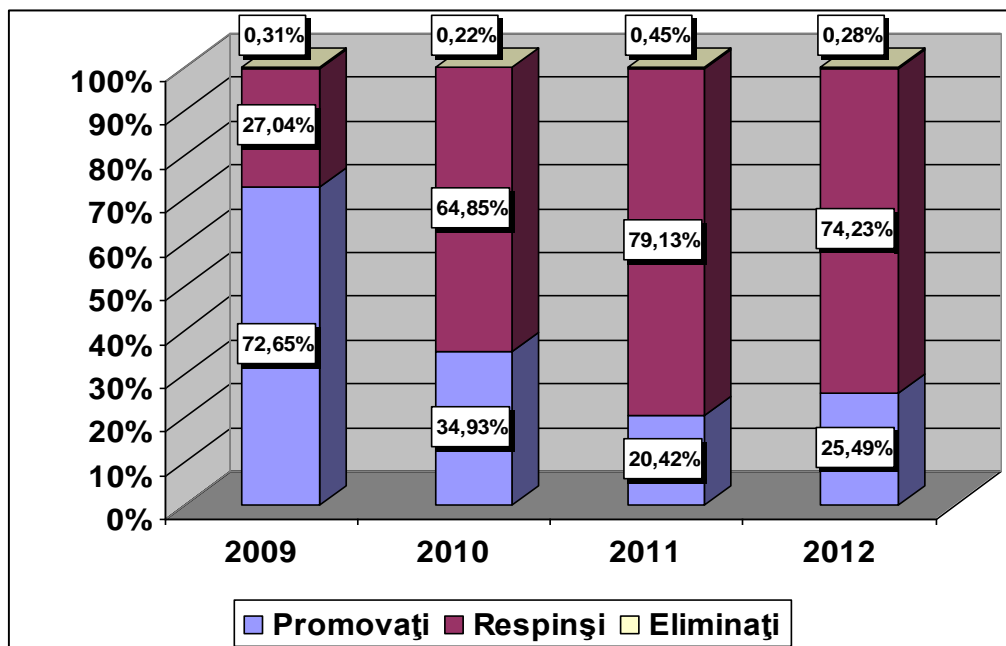

Figura nr. 8

Evaluări internaționale

- Implementarea Programului OECD-PISA 2012, în conformitate cu prevederile contractului semnat cu Secretariatul OECD și prin adoptarea și documentarea implementării standardelor tehnice specifice acestui program de evaluare internațională a elevilor de 15 ani;

- Implementarea Programului OECD – TALIS (de evaluare a competențelor cadrelor didactice) – etapa pretestării;
- Implementarea fazei-pilot a celor trei evaluări naționale - evaluarea la finalul clasei a II-a, la finalul clasei a IV-a și la finalul clasei a VI-a - în conformitate cu prevederile Legii educației naționale (Legea nr. 1/2011).

Olimpiade și concursuri

Olimpiadele și concursurile școlare regionale, naționale și internaționale au fost organizate și desfășurate conform graficului stabilit, în condiții de siguranță și normalitate.

Rezultatele la olimpiadele și concursurile internaționale 2012:

Numele competiției	Aur	Argint	Bronz	M
Balcaniada de Matematică pentru Juniori	2	4	0	0
Olimpiada Balcanică de Informatică	2	2	0	0
Olimpiada Balcanică de Informatică pentru juniori	2	1	1	0
Olimpiada Balcanică de Matematică	3	3	1	
Olimpiada de Informatică a Europei Centrale	3	2	0	0
Olimpiada Internațională de Astronomie	2	0	0	0
Olimpiada Internațională de Astronomie și Astrofizică - concurs individual	2	0	2	1
Olimpiada Internațională de Biologie	0	0	3	0
Olimpiada Internațională de Chimie	1	2	1	0
Olimpiada Internațională de Filozofie	0	0	0	1
Olimpiada Internațională de Fizică	1	3	1	0
Olimpiada Internațională de Geografie	2	1	1	0
Olimpiada Internațională de Informatică	2	0	1	0
Olimpiada Internațională de latină - Arpino	0	0	1	0
Olimpiada Internațională de Limba turcă	0	2	4	10
Olimpiada Internațională de Limbă, Comunicare și Literatură Română	6	6	5	10
Olimpiada Internațională de limbă, literatură și cultură maghiară „Apáczai Csere János”	3	1	3	9
Olimpiada Internațională de Matematică pentru Eleve	1	3	0	0
Olimpiada Internațională de matematică pentru liceele maghiare din Europa	1	1	1	8
Olimpiada Internațională de Științe a Uniunii Europene	3	3	0	0
Olimpiada Internațională Pluridisciplinară Tuymaada	4	6	1	0
Olimpiada Internațională Științele Pământului	0	2	2	0
Olimpiadă Internațională de Matematică	2	3	1	0
Total – 23 de competiții	42	45	29	39

Au fost recompensați cei 138 de elevi care au obținut 155 de distincții (42 de medalii de aur și premiul I, 45 de medalii de argint și premiul II, 29 de medalii de bronz și premiul III,

respectiv 39 de mențiuni) la olimpiadele internaționale sau regionale (juniori și seniori) de matematică, biologie, filosofie, geografie, chimie, fizică, informatică, astronomie, astrofizică etc., cei 167 de profesori care i-au pregătit pe elevi, precum și cele 74 de școli din care provin laureații. Fondul total de premiere alocat de MECTS a fost de 2.001.045 lei.

5.5. Optimizarea rețelei școlare și asigurarea personalului didactic

Anul școlar 2011-2012 a adus elemente noi în ceea ce privește modalitatea de ocupare a posturilor didactice/catedrelor în învățământul preuniversitar, rezultat al unui proces de descentralizare a deciziei în educație și de eficientizare a utilizării resursei umane. În continuare sunt prezentați principalii indicatori privind concursul de ocupare a posturilor și structura personalului din învățământul preuniversitar de stat, în ultimii 4 ani școlari, dintr-o perspectivă comparativă.

Concursul de ocupare a posturilor didactice/catedrelor în învățământul preuniversitar

Spre deosebire de anii anteriori, concursul pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/ rezervate în învățământul preuniversitar, sesiunea 2012, a constat în probă practică sau inspecție specială la clasă și probă scrisă din didactica specialității.

Probele practice și inspecțiile speciale la clasă s-au susținut în perioada 2 mai – 8 iunie 2012. Nota obținută la proba practică sau la inspecția specială la clasă a avut o pondere de 25% în media de repartizare. Candidații care nu au obținut la inspecția specială la clasă sau la proba practică minimum nota 5 (cinci) nu au avut posibilitatea de a participa la proba scrisă.

Pentru organizarea și desfășurarea concursului în toate județele și municipiul București s-au organizat 1161 de centre de concurs. La nivelul centrelor de concurs s-au desfășurat inspecțiile speciale la clasă sau probele practice și proba scrisă și s-au organizat ședințele publice de repartizare

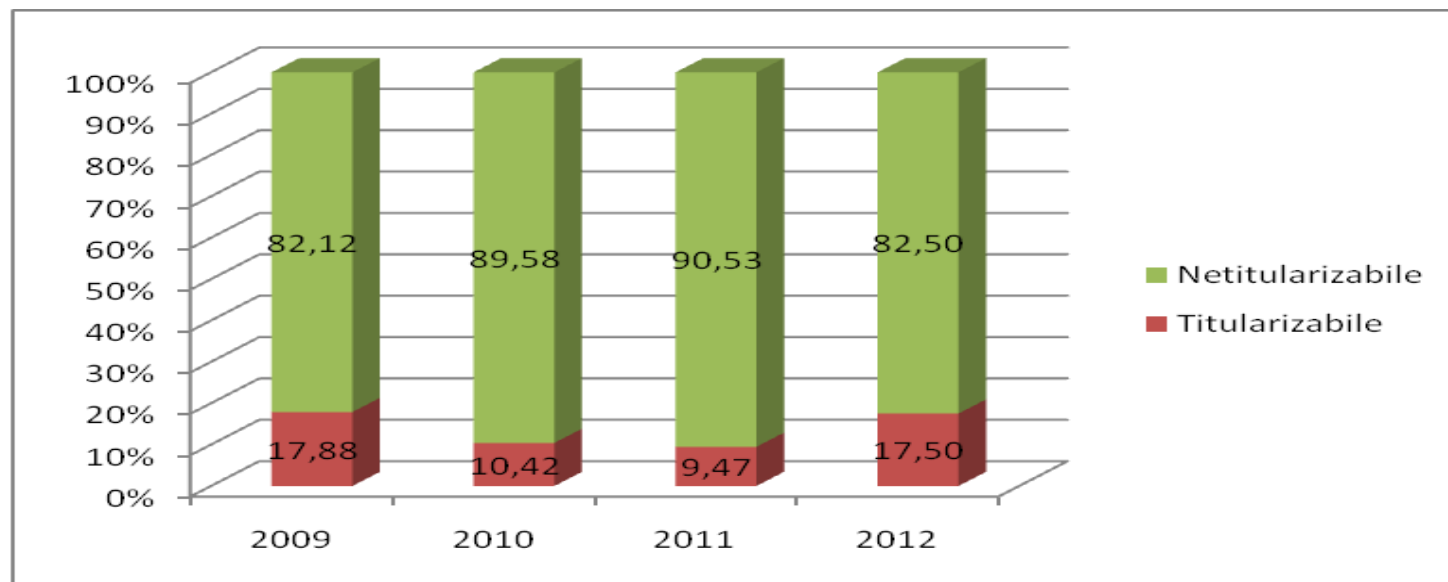
Lucrările scrise au fost evaluate de comisii de evaluare a lucrărilor scrise constituie pe discipline, la nivel național, în 12 centre de evaluare stabilite de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. În baza deciziei de repartizare, semnată de inspectorul școlar general, directorul unității de învățământ a putut încheia cu candidații repartizați contracte individuale de muncă pe perioadă nedeterminată sau determinată, după caz, începând cu **1 septembrie 2012**.

Comparativ cu perioada 2009-2011 situația înregistrată în 2012 la concursul de ocupare a posturilor didactice/catedrelor învățământul preuniversitar se prezintă astfel:

Situația comparativă privind posturile didactice declarate vacante/rezervate la concursurile de ocupare a posturilor didactice din învățământul preuniversitar în perioada 2009-2012

Anul	Total posturi vacante/rezervate publicate pentru concurs	din care:									
		Titularizabile pt. concurs	din care:		Netitularizabile pt. concurs	din care:					
			Titularizabile (urban)	Titularizabile (rural)		Posturi netitularizabile vacante/rezervate complete			Posturi netitularizabile vacante/rezervate incomplete		
						Complete	Complete (urban)	Complete (rural)	Incomplete	Incomplete (urban)	Incomplete (rural)
2009	74.191	13.266	5.516	7.750	60.925	23.290	14.097	9.193	37.635	17.448	20.187
2010	54.957	5.728	2.598	3.130	49.229	19.118	11.723	7.395	30.111	14.311	15.800
2011	47.202	4.471	2.029	2.442	42.731	16.466	9.692	6.774	26.265	11.952	14.313
2012	38.232	6.692	4.264	2.428	31.540	11.887	7.083	4.804	19.653	8.641	11.012

Se observă o revenire în ultimul an la proporția posturilor titularizabile față de cele netitularizabile, pe fondul unei scăderi accentuate (aproape la jumătate) a numărului total de posturi scoase la concurs.

Date comparative privind situația candidaților înscriși la concursul de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în perioada 2009-2012

Anul	Participa la concurs	din care:		
		Absolvenți ai promoției curente	Absolvenți ai promoției curente %	Absolvenți din serii anterioare
2009	69.750	8.899	12,76	60.851
2010	49.614	5.725	11,54	43.889
2011	38.064	4.237	11,13	33.827
2012	38.995	4.100	10,51	34.895

Numărul participanților a scăzut în fiecare an, corespunzător evoluției numărului posturilor scoase la concurs. Mai îngrijorătoare este evoluția numărului de absolvenți ai promoției curente ca pondere în numărul total al candidaților. Deși diferența în puncte procentuale nu este foarte mare demonstrează o scădere a atractivității carierei didactice pentru tineri. Procentele pot fi interpretate și în sensul unei mai clare orientări către cariera didactică, fapt ce nu poate fi influențat decât în sens pozitiv de introducerea masteratului didactic.

Date comparative privind situația rezultatelor obținute la proba scrisă în cadrul concursurilor de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în perioada 2009-2012

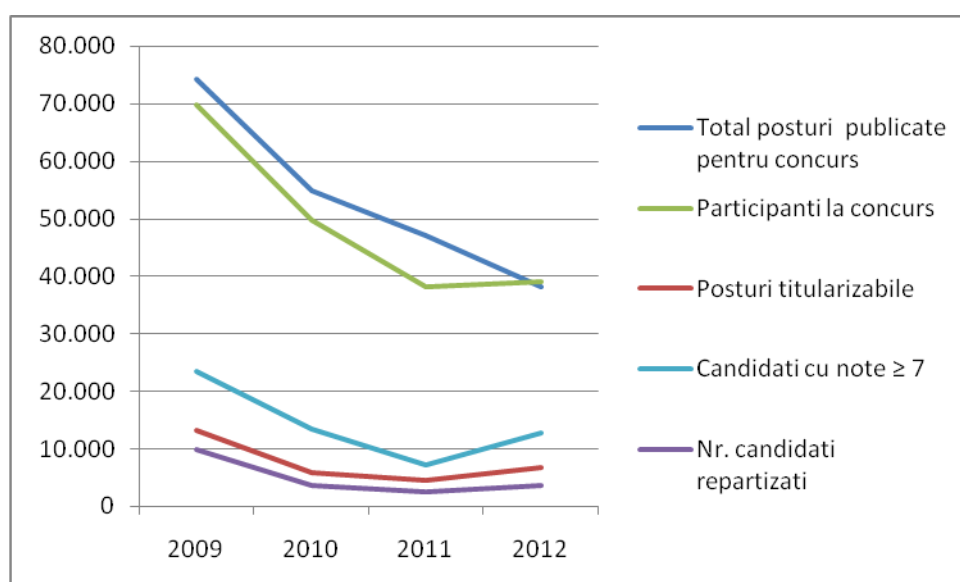
Anul	Nr. cand. cu note	Nr. cand. cu nota sub 5	Nr. cand. cu nota sub 5 %	Nr. cand. cu nota 5-6,99	Nr. cand. cu nota 5-6,99 %	Nr. cand. cu nota 7-9,99	Nr. cand. cu nota 7-9,99 %	Nr. cand. cu nota 10	Nr. cand. cu nota 10 %
2009	53.588	9.166	17,10%	20.929	39,06%	23.401	43,67%	92	0,17%
Absolvenți 2009	7.052	1.677	23,78%	3.049	43,24%	2.319	32,88%	7	0,10%
2010	34.842	7874	22,60%	13471	38,66%	13451	38,61%	46	0,13%
Absolvenți 2010	3.883	1.205	31,03%	1.516	39,04%	1.158	29,82%	4	0,10%
2011	23.491	7.433	31,64%	8.949	38,10%	7.083	30,15%	26	0,11%
Absolvenți 2011	3.025	1.205	39,83%	1.035	34,21%	782	25,85%	3	0,10%
2012	25.914	4.622	17,84%	8.469	32,68%	12.603	48,63%	220	0,85%
Absolvenți 2012	2.613	536	20,51%	896	34,29%	1.162	44,47%	19	0,73%

Date comparative privind situația statistică a repartizării candidaților participanți la concursul de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante în etapele de titularizare în perioada 2009-2012³

Anul	Nr. candidați cu note ≥ 7	Nr. candidați repartizați	Nr. candidați repartizați %	Nr. candidați repartizați în urban	Nr. candidați repartizați în rural
2009	23.493	9.790	41,67%		
2010	13.497	3.728	27,62%	1.639	2.089
2011	7.109	2.613	36,76%	988	1.625
2012	12.764	3.674	28,78%	2.291	1.383

Sintetic, situația se prezintă astfel:

ANUL	Total posturi publicate pentru concurs	Posturi titularizabile	Participanți la concurs	Candidați cu note ≥ 7	Nr. candidați repartizați
2009	74.191	13.266	69.750	23.493	9.790
2010	54.957	5.728	49.614	13.497	3.728
2011	47.202	4.471	38.064	7.109	2.613
2012	38.232	6.692	38.995	12.764	3.674

³ Pentru 2012 au fost luați în calcul candidații care au obținut cel puțin nota 7 atât la proba scrisă cât și la inspecția specială la clasa sau la proba practică.

Date privind structura personalului din învățământul preuniversitar de stat în ultimii 4 ani școlari

Din analiza datelor statistice din ultimii 4 ani școlari privind structura personalului din învățământul preuniversitar de stat, se observă:

- o tendință de scădere a ponderii personalului didactic (de la 74,62% în anul școlar 2008-2009 la 73,51 în anul școlar 2011-2012);
- o creștere semnificativă a ponderii posturilor didactice ocupate cu personal didactic titular (de la 73,63% în anul școlar 2008-2009 la 80,30% în anul școlar 2011-2012)
- o scădere semnificativă a ponderii posturilor didactice ocupate de suplinitori fără studii corespunzătoare postului (de la 3,33% în 2008-2009 la 1,26% în anul școlar 2011-2012);
- o scădere semnificativă a ponderii posturilor didactice ocupate de suplinitori fără studii corespunzătoare postului care au numai studii medii (de la 1,43% în 2008-2009 la 0,35% în anul școlar 2011-2012)

5.6. Asigurarea calității în învățământul preuniversitar

În perioada de referință, au continuat următoarele activități:

- Elaborarea instrumentelor evaluării interne și externe a calității educației
- Evaluarea externă în vederea acordării autorizației de funcționare provizorie
- Dezvoltarea culturii calității
- Formarea inspectorilor și experților din cadrul MECTS și al instituțiilor subordonate și a evaluatorilor externi, formatori, membri în Consiliile de Administrație și în Comisiile de Evaluare și Asigurare a Calității

Aceste activități au fost finanțate din venituri proprii și prin proiectele cu finanțare externă (FSE și LLP) la care Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP) și Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) sunt beneficiari sau parteneri.

Dintr-o perspectivă comparativă pentru ultimii ani școlari, principalele rezultate ale anului școlar 2011-2012 sunt următoarele:

Evaluarea externă a unităților de învățământ preuniversitar – situație sintetică

	Anul școlar 2008-2009	Anul școlar 2009-2010	Anul școlar 2010-2011	Anul școlar 2011-2012
Număr de hotărâri de evaluare	44	44	27	78
Număr de echipe de evaluare	300	364	368	1470
Număr de unități evaluate	498	479	469	1488
Procentul unităților care au primit autorizare, acreditare sau atestate de calitate	94%	95,4%	97,6%	98%
Număr de rapoarte de evaluare externă publicate	520	534	503	1571
Număr de ședințe ale Consiliului ARACIP	14	10	15	17
Număr de ordine de ministru emise/ Atestate eliberate	303	435	448	443/1007

În 2011, a fost inițiată, cu sprijinul FSE prin POSDRU, evaluarea periodică și certificarea nivelului de calitate, pentru un număr de 1023 de unități școlare.

Din datele cuprinse în rapoartele analizate⁴, se pot constata următoarele:

- Evoluția procentelor unităților școlare care au primit autorizația de funcționare provizorie / acreditarea / atestate de calitate (deci, care îndeplinesc standardele minime de calitate), este ascendentă.
- Majoritatea solicitărilor de evaluare pentru autorizare și acreditare venite de la instituțiile publice de învățământ sunt pentru noi specializări / calificări profesionale (specifice învățământului profesional și tehnic), în timp ce în privința celor venite de la instituții private, primează cererile pentru nivelul preșcolar (grădinițe) și postliceal. Ambele situații sunt explicate prin evoluția cererii de educație.

Un alt element caracteristic îl reprezintă diferențele foarte mari dintre județe. În privința învățământului privat, aceste diferențe sunt explicabile prin nivelul economic (aceste instituții fiind finanțate exclusiv din donații și/sau taxe de școlarizare percepute de la părinți sau elevi). În privința școlilor publice, diferențele nu pot fi explicate decât prin interesul autorităților educaționale locale, în speță al inspectoratelor școlare. Criteriul economic, al cererii de forță de muncă sau al indicelui de dezvoltare nu funcționează, pentru că județe cu situație similară din punct de vedere economic au o situație foarte diferită în privința solicitărilor de autorizare a unor noi calificări. Astfel, de exemplu, în 2007, când au fost evaluate cele mai multe unități școlare de acest tip, din județul Iași, 15 unități școlare au solicitat noi niveluri / specializări / calificări, în timp ce din județele vecine – Vaslui și Botoșani -, au existat 1, respectiv, nicio solicitare.

Putem conchide că principalele probleme care împiedică îndeplinirea de către unitățile școlare a standardelor minime de calitate, pot fi grupate în două categorii:

- Probleme de infrastructură – care se pot remedia prin programe de investiție „țintite” pentru îndeplinirea condițiilor sanitare, care țin de securitatea la incendiu, investiții în laboratoare, cabinete și ateliere școlare, precum și în echipamente și auxiliare curricular.
- Probleme care țin de resursa umană – cadre didactice calificate, bine pregătite și stabile, care se pot remedia prin programe de creștere a atractivității carierei didactice și de stabilizare a cadrelor didactice, mai ales în zone defavorizate.

Pe lângă cele de mai sus, analiza rapoartelor de evaluare externă, cât și a celor de evaluare internă⁵ a permis identificarea a două probleme majore care țin atât de **cultura calității**, cât și de practica asigurării și controlului calității, la nivelul unităților școlare, respective al inspectoratelor școlare:

- Tendința aproape generală de supra-evaluare a propriei activități: deși a scăzut constant, procentul unităților școlare care își evaluează propria activitate ca “foarte bună” sau “excelentă” depășește 80%, procent mult superior celui obținut în urma evaluării externe.
- Lipsa fundamentelor obiective ale judecăților de valoare, atât în cazul evaluării interne, cât și al inspecției școlare: judecățile de valoare sunt fundamentate pe date incomplete, eronate și chiar în absența oricăror dovezi. Deci, nu putem, încă, vorbi de proces decizional bazat pe dovezi.

---

⁴ V. Rapoartele anuale de activitate ale ARACIP- <http://aracip.edu.ro>

⁵ ARACIP a analizat circa 1000 de rapoarte de evaluare internă în fiecare an, ale căror rezultate au fost prezentate atât în Rapoartele anuale de activitate ale ARACIP, cât și în cele trei ediții, publicate până acum, ale „Barometrului calității educației” v. <http://aracip.edu.ro>

Poate fi constatată, totodată, și absența unei culturi adecvate a evaluării (evidențiată și de alte analize și rapoarte), fără de care procesul evaluare și îmbunătățire a calității educației nu se poate realiza. Această problemă poate fi rezolvată prin:

- Creșterea capacității instituționale în domeniul evaluării, la trei niveluri de acțiune: la nivelul furnizorilor de educație; la nivelul instituțiilor publice, responsabile cu evaluarea și impactul programelor și măsurilor de reformă, mai ales a celor finanțate din fonduri publice; la nivelul furnizorilor de evaluare, pentru a dezvolta piața internă a evaluării, în special a ofertei de evaluare profesionistă.
- Dezvoltarea sistemelor naționale, regionale și locale de colectare, prelucrare, utilizare și comunicare a datelor și de optimizare a procesului decizional, utilizând tehnologiile moderne de informare și comunicare.

Asigurarea calității în învățământul profesional și tehnic are în vedere implementarea Recomandării Comisiei Europene și a Parlamentului cu privire la implementarea unui Cadru European de Referință pentru Asigurarea Calității în Formarea Profesională (EQAVET):

- Elaborarea de către CNDIPT a Cadrului Național de Asigurare a Calității (CNAC) format dintr-un ansamblu de principii, metodologii, acțiuni, măsuri și instrumente;
- Realizarea unei propuneri de Metodologii pentru implementarea Cadrului European de Referință pentru Asigurarea Calității în formarea profesională (EQAVET) în învățământul profesional și tehnic din România, metodologie aflată în dezbateri publice;
- Dezvoltarea Punctului Național de Referință pentru Asigurarea Calității în educație și formare profesională (GNAC) – CNDIPT coordonează secretariatul GNAC – structură tehnică de coordonare inter-instituțională, cu rol în aplicarea strategiilor și măsurilor naționale și europene în asigurarea calității în formarea profesională;
- Monitorizarea utilizării instrumentului de autoevaluare a sistemului de învățământ profesional și tehnic;

5.7. Încurajarea formării inițiale și continue a personalului didactic

Sistemul național de învățământ are nevoie de o resursă umană bine pregătită și, atât cât permit condițiile socio-economice actuale, motivată și stabilă.

Formarea cadrelor didactice cunoaște două aspecte: pe de o parte există sistemul acordării gradelor didactice – ceea ce presupune parcurgerea unor etape administrative prin care, în urma unui efort de autoperfecționare și de susținere a unor inspecții și examene specifice, cadrele didactice dobândesc un grad profesional superior; pe de altă parte există sistemul formării continue, prin participare voluntară la cursuri de perfecționare, în special derulate prin intermediul Caselor Corpului Didactic. Ultimii ani au marcat schimbări la nivelul ambelor forme de perfecționare.

Poate cea mai spectaculoasă schimbare, parte a unui proces ce se întinde pe o perioadă mai îndelungată, se înregistrează în ceea ce privește examenul de definitivare, care, din perspectiva actualei legi a educației, se dorește punctul final al pregătirii unui aspirant la statutul de cadru didactic.

Acordarea definitivării în învățământ reprezintă recunoașterea competențelor minime necesare pentru exercitarea profesiei didactice iar în anul școlar 2011-2012, definitivarea în învățământ s-a desfășurat pentru prima dată sub formă de examen național⁶. **6028 de candidați** au îndeplinit condițiile legale prevăzute de Metodologie pentru susținerea probei scrise, iar **5464** candidați, pe un număr total de 116 discipline, au participat efectiv la susținerea probei scrise, în 42 de centre de examen (câte un centru de examen pe județ/ISMB). Lucrările scrise au fost corectate în 6 centre naționale de evaluare, de către comisiile mixte alcătuite din cadre didactice din învățământul preuniversitar și universitar.

Validarea rezultatelor obținute s-a realizat prin ordin de ministru, în baza căruia inspectoratele școlare au eliberat candidaților care au promovat examenul național de definitivare în învățământ, adeverința – tip care conferă titlul de profesor cu drept de practică în învățământul preuniversitar. Pentru desfășurarea în condiții optime a examenului național a fost creat site-ul Definitivat 2012 (<http://definitivat.ro>) unde au fost postate toate informațiile care ar fi putut interesa candidații, respectiv programele pe discipline - inclusiv programele noi, aprobate prin OM nr. 3342/2012, la discipline de examen la care nu au mai fost solicitate de candidați în anii anteriori (TIC, Consiliere psihopedagogică, Religie Greco-Catolică, Religie Unitariană, Religie Evanghelică, Religie Romano-Catolică de limba maghiară), modelele-cadru de subiecte și bareme de evaluare elaborate de CNEE etc.

Întrucât modul de organizare a examenului de definitivare în învățământ a suferit modificări esențiale, comparațiile cu rezultatele obținute în anii anteriori nu sunt relevante. De exemplu, scăderea procentului de promovabilitate de la 92,62% în 2011 la 65,09% în 2012 sau a numărului notelor de 10 de la 172 la 25, se poate datora următoarelor cauze obiective: nota de promovare a crescut de la 6 la 7, numărul de probe a fost redus de la 3 la 1, au fost eliminate probele orale, subiectele au fost unice pe țară, corectarea tezelor s-a realizat unitar pe fiecare disciplină în centre naționale de evaluare – eliminându-se factorul subiectiv, variabil de la un centru de perfecționare la altul. Totuși, comparativ cu anul trecut, numărul debutanților care au susținut examenul de definitivare în învățământ a scăzut de la 8328 în 2011 la 5464 în 2012, ceea ce conduce la concluzia unor măsuri necesare, pe de o parte, pentru creșterea atractivității profesiei

---

⁶ Organizat de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, în baza OMECTS 5560/2011 privind Metodologia cadru privind mobilitatea personalului didactic din învățământul preuniversitar în anul școlar 2012-2013.

didactice și pe de altă parte pentru sprijinirea tinerilor debutanți în vederea inserției profesionale, în acest sens, activarea mentorilor din unitățile de învățământ fiind de o importanță crucială.

Acordarea gradelor didactice II și I s-a realizat corespunzător regulilor deja cunoscute în sistem, modificările aduse metodologiilor⁷ fiind unele de corecție, nu de natură să schimbe substanța procesului.

Obținerea gradului didactic II de către personalul didactic de predare este condiționată de promovarea examenului de definitivare în învățământ și de aprobarea înscrierii, după care candidații trebuie să promoveze următoarele probe:

- o inspecție școlară specială;
- un test din metodica specialității;
- o probă orală de pedagogie și elemente de psihologie și de sociologie educațională.

Examenul de acordare a gradului didactic II în învățământ (situație comparativă)

Sesiunea	Nr candidați înscriși*	Nr. candidați promovați (% prezențați)	Din care cu media (% din promovați)			
			între 7 – 7,99	între 8 - 8,99	între 9 -9,99	10
2009	7.537	7.537 (93,52%)	1.250 (16,58%)	2.745 (36,42%)	2.968 (39,37%)	574 (7,61%)
2010	7.283	7.283 (93,53%)	1.318 (18,09%)	2.653 (36,42%)	2.886 (39,62%)	426 (5,84%)
2011	7.397	7.397 (92,67%)	1.411 (19,07%)	2.735 (36,97%)	2.864 (38,71%)	387 (5,23%)
2012	6.532	5.294 (81%)	584 (11,05%)	1.985 (37,49%)	2.452 (46,31%)	273 (5,15%)

*Sunt incluse cadrele didactice respinse, neprezentate, amânate și nepromovate

Obținerea gradului didactic I de către personalul didactic de predare este condiționată de promovarea examenului de definitivare în învățământ și de obținerea gradului didactic II; după aprobarea înscrierii candidații trebuind să promoveze următoarele probe:

- un colocviu de admitere, pe baza unei tematici și a unei bibliografii aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, pentru fiecare specialitate în parte;
- o inspecție școlară specială, precedată de cel puțin două inspecții școlare curente, eșalonate pe parcursul celor 4 ani, toate apreciate cu calificativul maxim;
- elaborarea unei lucrări metodico-științifice, sub îndrumarea unui conducător științific stabilit de instituția cu competențe în domeniu;
- susținerea lucrării metodico-științifice, în fața comisiei instituite, conform metodologiei Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Nota minimă de promovare este 8 (opt).

Trebuie menționat că, în continuare, gradul didactic I poate fi acordat pe baza titlului științific de doctor⁸

⁷ Metodologia privind formarea continuă a personalului din învățământul preuniversitar, aprobată prin OMECTS nr. 5561/2011

⁸ art. 42 – 44 din Metodologia de mai sus;

**Examenul de acordare a gradului didactic I în învățământ
(situație comparativă)**

Seria	Nr candidați Înscriși*	Număr candidați promovați** (% prezențați)	Din care cu media (% din promovați)	
			între 8 - 9,99	10
2007 – 2009	5653	5145 (91.01%)	208 (4.05%)	4937 (95.95%)
2008 – 2010	7317	7029 (96.06%)	292 (4.15%)	6737 (95.85%)
2009 - 2011	6833	6333 (92.68%)	319 (5.03%)	6013 (94.97%)
2010 - 2012	6211	5712 (91.96%)	273 (4.78%)	5439 (95.22%)

*Sunt incluse cadrele didactice respinse, neprezentate, amânate și nepromovate

** Nu sunt incluse echivalările pe baza titlului științific de doctor

**Grade didactice – 2005 – 2012
(sintetic)**

Anul	Definitivare în învățământ	Gradul II	Gradul I	Echivalări doctorate	TOTAL
2005	7 830	3 698	2 582	65	14 175
2006	8 277	7 587	3 261	73	19 198
2007	8 538	5 848	4 184	97	18 667
2008	8 069	6 720	4 763	108	19 660
2009	8 407	7 537	5 145	179	21 268
2010	8 807	7 283	7 029	182	23 301
2011	7 714	7 397	6 333	211	21 655
2012	3 557	5 294	5 712	267	14 830

A doua formă de perfecționare o reprezintă participarea cadrelor didactice la programe de formare continuă acreditate:

- 720 de programe de formare continuă pentru cadrele didactice acreditate, în derulare, din care 255 de programe de formare continuă a cadrelor didactice acreditate în anul școlar 2011-2012;
- 30.628 cadre didactice au participat la programe de formare continuă acreditate;
- 85 cadre didactice cărora li s-a echivalat în credite profesionale, în anul 2012, participarea la stagiile de formare continuă individuale.

În mod tradițional aceste cursuri de formare aveau loc prin Casele Corpului Didactic. În ultimii ani, oferta CCD-urilor a crescut substanțial prin derularea proiectelor finanțate din fonduri europene. În plus, alături de acest furnizor tradițional de formare pentru cadrele didactice, numeroși alți furnizori, din mediul public sau privat, au accesat fondurile europene, în special în cadrul Programului Operațional Dezvoltarea Resurselor Umane. Cadrele didactice din învățământul

preuniversitar au și posibilitatea participării la proiecte Comenius prin care sunt încurajate mobilitățile individuale sau de grup.

Formarea resurselor umane din învățământul profesional și tehnic

Sesiunile de formare a cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic, stabilite prin graficul activităților proiectelor finanțate din Fondul Social European derulate de CNDIPT au avut următoarele tematici:

- Îmbunătățirea calității formării profesionale inițiale prin rețele partenieriale organizate pe domenii de pregătire profesională – 234 cadre didactice (42 inspectori școlari, 96 membri ai Consiliilor de Administrație și 96 de membri ai Comisiilor de Evaluare și Asigurare a Calității) în septembrie – decembrie 2011;
- Aplicarea metodei de învățare „Firma de exercițiu” – 600 cadre didactice în 2012;
- Formarea cadrelor didactice în domeniul evaluării competențelor profesionale – 200 cadre didactice în 2012.

5.8. Stimularea educației permanente și obținerea unor calificări noi, a extinderii specializării și perfecționării

Unul din rezultatele anului 2011 – 2012 îl reprezintă demersurile în vederea implementării Cadrelor Naționale al Calificărilor. Grupul de lucru, constituit din inițiativa Autorității Naționale pentru Calificări, cuprinde reprezentanți ai MECTS, MMFPS, CNDIPT, ISE, ai universităților, ai sindicatelor și ai patronatelor. Proiectul de hotărâre de guvern a fost dezbătut în cadrul reuniunilor organizate prin proiectul finanțat de Comisia Europeană „EQF_NQF- Activities of EQF National Coordination Points with a view to implement the EQF at national level”, rezultând, până în octombrie 2012, 18 versiuni ale documentului inițial, varianta finală a acestuia fiind înaintată către MECTS, în vederea inițierii demersului legislativ necesar aprobării actului normativ în Guvern.

Această propunere de act legislativ face referire la nivelurile de calificare care pot fi dobândite în cadrul sistemului de educație și formare din România pentru calificări obținute prin învățământul general obligatoriu, liceal teoretic, tehnologic și vocațional, postliceal, prin învățământul superior, în formarea profesională continuă, prin ucenicie la locul de muncă și prin recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale și informale, din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții.

5.9. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic. Relevanța acestuia în raport cu piața muncii

Învățământul profesional și tehnic s-a aflat în anul școlar 2011/2012 într-un moment de răscruce. Din ce în ce mai multe semnale venite din partea societății românești reclamă o lipsă de relevanță a pregătirii tinerilor din perspectiva solicitărilor pieței muncii, atât la nivelul învățământului preuniversitar cât și la nivelul învățământului superior. Pe de altă parte, rezultatele de la Bacalaureat demonstrează că înșiși elevii nu văd, ca rezultat al studiilor liceale, o perspectivă clară în ceea ce privește posibilitățile lor de angajare.⁹

Finalitatea învățământului profesional și tehnic este oferirea unei opțiuni certe pentru absolvent în ceea ce privește angajarea în domeniul și meseria pentru care s-a pregătit. Un rol important în această ecuație îl are dinamica cererii de forță de muncă, iar ancheta de teren în rândul

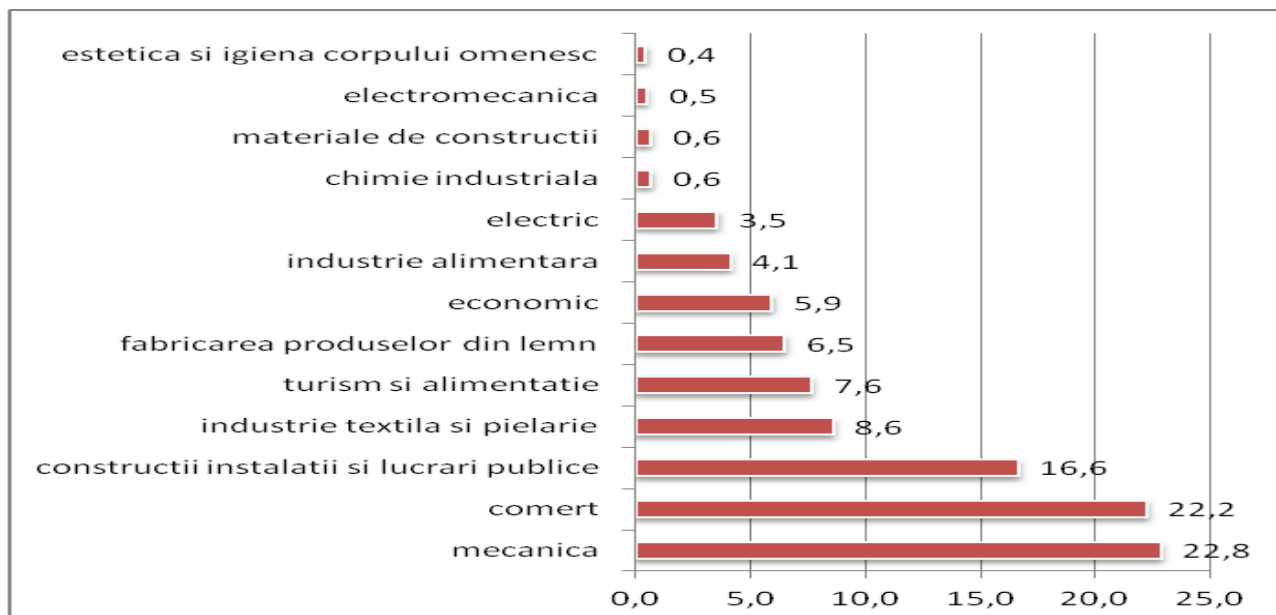
⁹ Efecte colaterale ale acestei lipse de perspectivă sunt: abandonul școlar și înmulțirea cazurilor de violență în școli.

angajatorilor, cu reprezentativitate la nivel național și regional (concretizată într-un studiu derulat la inițiativa CNDIPT), a vizat politicile de resurse umane și planurile de dezvoltare a firmelor active la sfârșitul anului 2009¹⁰ cu minim 5 salariați, din diverse domenii de activitate ale economiei naționale, excluzându-se instituțiile finanțate de la bugetul de stat/public.

Principalele rezultate obținute din prelucrarea informațiilor obținute prin ancheta de teren sunt următoarele¹¹:

La orizontul următoarelor 6 și 12 luni se estimează o creștere a cererii de forță de muncă. Cu cât dimensiunea firmei crește, cu atât crește gradul de încredere a acesteia cu privire la evoluțiile pozitive din punct de vedere al efectivelor de salariați pe termen scurt. De asemenea în toate regiunile se estimează creșteri ale efectivelor de salariați. În profil sectorial cele mai optimiste firme se estimează a fi cele din sănătate și asistență socială și intermediari financiare și asigurări. Cele mai pesimiste cu privire la evoluțiile efectivelor de salariați pe termen scurt sunt firmele din producția și furnizarea de energie electrică, apă, gaze, apă, salubritate, deșeuri, activități profesionale, științifice și tehnice și alte activități de servicii.

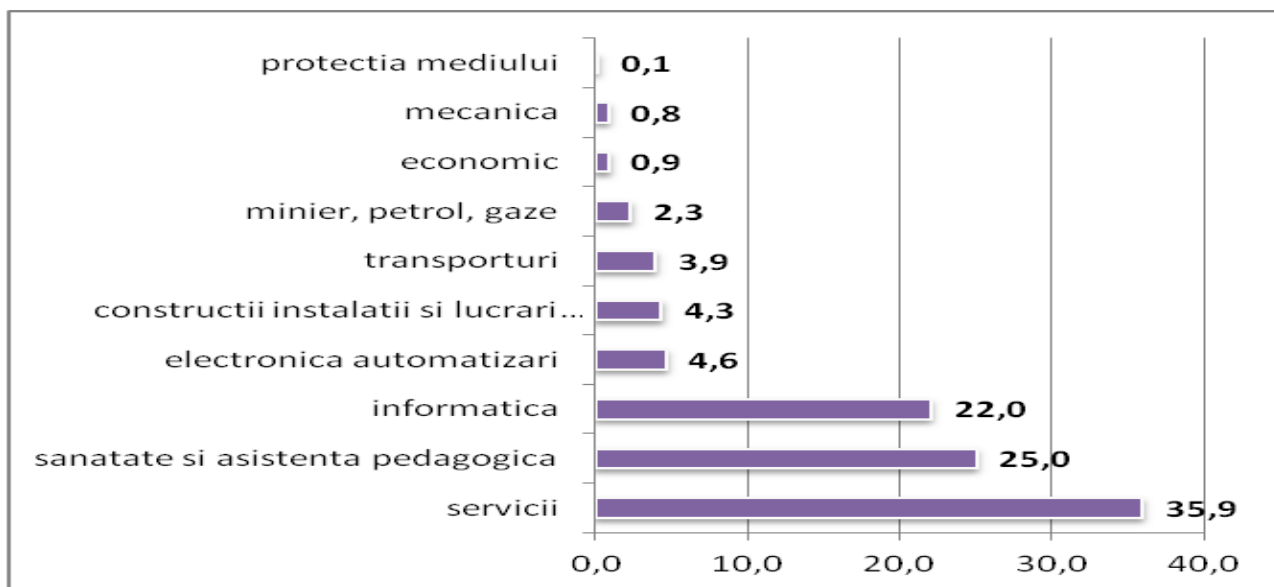
Pe fondul unei perioade în care firmele au manifestat prudență sporită în acțiunile de recrutare și angajare, aproximativ 12,2% dintre firmele investigate au angajat tineri absolvenți. Cei mai mulți dintre angajați au fost absolvenți de învățământ profesional (29,1%), urmați de învățământul superior (23,6%) și liceul tehnologic (21,4%). Din punctul de vedere al domeniilor de calificare relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional, cele mai multe angajări de absolvenți au fost din domeniile mecanică (22,8%), comerț (22,2%), construcții instalații și lucrări publice (16,6%), urmate de industria textilă și pielărie (8,6%), turism și alimentație (7,6%), fabricarea produselor din lemn (6,5%), economic (5,9%), industrie alimentară (4,1%), electric (3,5%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți au fost din domeniile servicii (35,9%), sănătate și asistență pedagogică (25%) și informatică (22%).

Distribuția tinerilor absolvenți ai promoției 2010 angajați de firmele investigate, după domeniul de calificare ocupației relevante pentru liceu tehnologic sau învățământul profesional (%)

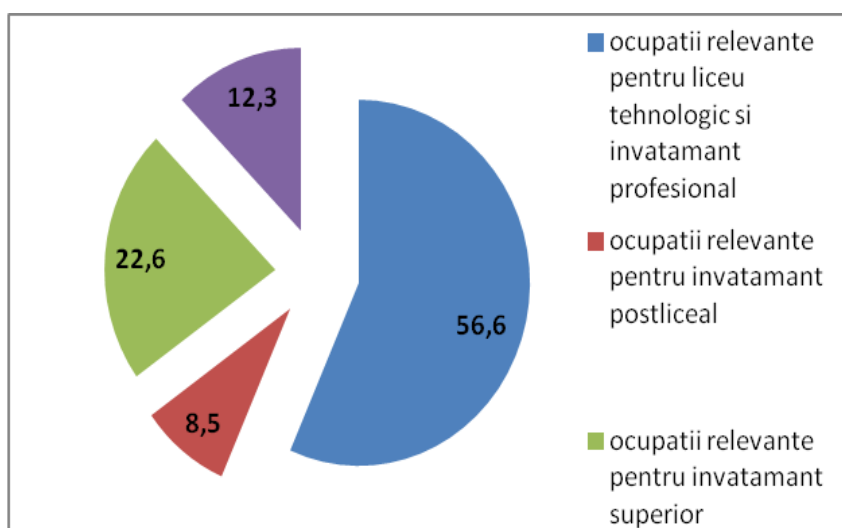
¹⁰ Acestea fiind, la momentul **proiectării** metodologiei, cele mai recente date pe care le putea furniza INS

¹¹ Eșantionul final a constat în 3836 de firme, eroarea tolerată la nivel național fiind de $\pm 1.56\%$ la un nivel de încredere de 95%.

Distribuția tinerilor absolvenți ai promoției 2010 angajați de firmele investigate, după domeniul de calificare – ocupații relevante pentru învățământul postliceal (%)

Distribuția tinerilor absolvenți ai promoției 2010 angajați de firmele investigate, după nivelul de educație solicitat de încadrarea în ocupația numită de angajatori (%)

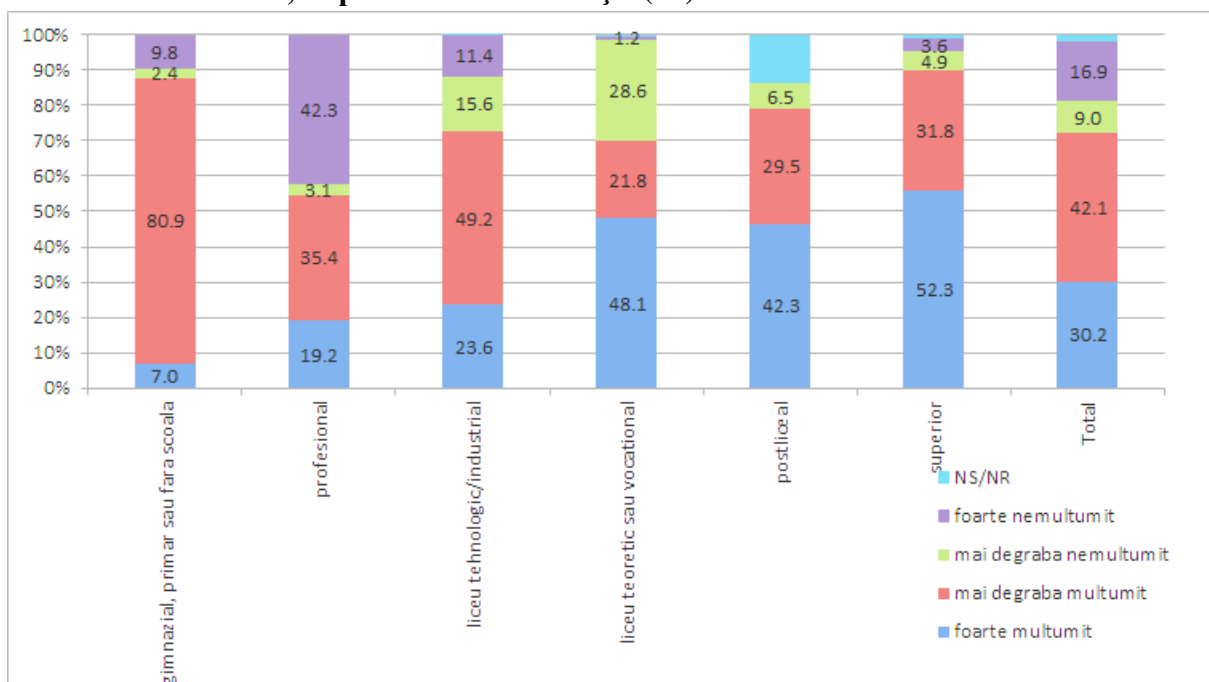

Rugați să evalueze nivelul lor de satisfacție față de calificarea profesională a tinerilor absolvenți angajați, majoritatea angajatorilor se declară “mai degrabă mulțumiți” și “foarte mulțumiți” (72,3%). O pondere destul de ridicată dintre angajatorii intervievați – 25,9% - se declară “nemulțumiți” și chiar “foarte nemulțumiți” față de nivelul de calificare al tinerilor absolvenți.

Peste 70% dintre firmele care au angajat absolvenți s-au declarat a fi mulțumite și foarte mulțumite de nivelul de calificare a acestora. Cel mai ridicat grad de satisfacție a angajatorilor s-a înregistrat pentru cei cu nivel scăzut de educație (pentru care probabil și așteptările angajatorilor sunt mai mici) și pentru absolvenții cu studii superioare. În schimb, gradul cel mai ridicat de nemulțumire din partea angajatorilor a vizat absolvenții de învățământ profesional, față de care 3,1% dintre firme s-au declarat nemulțumite și 42,3% foarte nemulțumite. Nivelul de satisfacție a angajatorilor față de competențele absolvenților de liceu tehnologic/industrial este mai ridicat decât în cazul absolvenților de liceu teoretic.

Analiza referitoare la gradul de satisfacție a angajatorilor în funcție de nivelul de educație a tinerilor absolvenți angajați relevă faptul că acesta variază în funcție de nivelul de educație. Cu cât nivelul de educație este mai ridicat, cu atât crește ponderea celor care se declară foarte mulțumiți. Excepție fac absolvenții fără nici o calificare, față de care gradul de mulțumire este practic comparabil cu cel față de absolvenții cu studii superioare. Gradul cel mai ridicat de nemulțumire caracterizează absolvenții de învățământ profesional, față de care angajatorii se declară într-un procent de 42,3% foarte nemulțumiți și 3,1% mai degrabă nemulțumiți, constatare care trebuie luată în considerație ca expresie a componentei calitative a deficitului de forță de muncă pentru acest nivel de pregătire.

Satisfacția companiilor care au angajat tineri absolvenți ai promoției 2010 față de calificarea profesională a acestora, după nivelul de educație (%)

Nivelul de satisfacție față de competențele tinerilor absolvenți de liceu tehnologic/industrial este mai ridicat decât gradul de satisfacție față de absolvenții de liceu teoretic.

Din analiza gradului de satisfacție a angajatorilor față de calificarea profesională a absolvenților de liceu tehnologic sau învățământ profesional angajați rezultă că cel mai ridicat grad de satisfacție cu privire la competențele profesionale caracterizează absolvenții următoarelor domenii: *industrie textilă și pielărie* (ponderea răspunsurilor ”mulțumit” și ”foarte mulțumit” atinge nivelul de 94,1%), *economic* (ponderea răspunsurilor ”mulțumit” și ”foarte mulțumit” atinge nivelul de 93,7%), *fabricarea produselor din lemn* (ponderea răspunsurilor ”mulțumit” și ”foarte mulțumit” atinge nivelul de 90,5%), *industrie alimentară* (ponderea răspunsurilor ”mulțumit” și ”foarte mulțumit” atinge nivelul de 89,0%) și *electric* (ponderea răspunsurilor ”mulțumit” și ”foarte mulțumit” atinge nivelul de 86,6%). Domeniile profesionale specifice liceului tehnologic și învățământului profesional, față de care angajatorii își exprimă cele mai ridicate nivele de insatisfacție pentru nivelul de pregătire a absolvenților sunt *construcții, instalații și lucrări publice* (ponderea răspunsurilor ”nemulțumit” și ”foarte nemulțumit” atinge nivelul de 72,4%) și *mecanică* (ponderea răspunsurilor ”nemulțumit” și ”foarte nemulțumit” atinge nivelul de 65,1%)

În anul 2011, din cei 238.458 absolvenți ai clasei a VIII, 91.113 (38,2%) au ales învățământul tehnologic. Pe domenii de formare profesională, situația este prezentată în următorul tabel:

Domeniul de formare profesională	Existent în clasa a IX-a liceu tehnologic în anul școlar 2011 - 2012		
	Nr. clase	Nr. elevi	Pondere %
TOTAL, din care:	3083	91.113	100%
mecanică	968	28.601	31,39%
electromecanică	77	2.206	2,42%
electronică automatizări	279	8.152	8,95%
chimie industrială	26	772	0,85%
materiale de construcții	4	119	0,13%
electric	248	7.245	7,95%
construcții instalații și lucrări publice	185	5.347	5,87%
agricultură	144	4.184	4,59%
silvicultură	33	979	1,07%
comerț	160	4.810	5,28%
turism și alimentație	384	11.788	12,94%
industrie alimentară	148	4.415	4,85%
fabricarea produselor din lemn	95	2.635	2,89%
industrie textilă și pielărie	179	5.234	5,74%
tehnici poligrafice	3	101	0,11%
estetica și igiena corpului omenesc	54	1.553	1,70%
producție media	23	659	0,72%

Domeniile aflate în top au fost mecanică, turism și alimentație, electronică automatizări și electric.

În sprijinul elevilor care doresc să urmeze cursurile unei școli profesionale, a fost realizat site-ul „Alege-ti drumul!” – www.alegetidrumul.edu.ro pe care sunt postate toate informațiile necesare înscrierii și promovării acestei forme de învățământ, oferta detaliată pe județe / municipiul București cu precizarea unității școlare, dar și a angajatorului unde se desfășoară stagiile de pregătire practică, avantaje ale parcurgerii acestei forme de învățământ, descrierea calificărilor pentru care există ofertă pentru alegerea de către elevi a unei meserii adecvate afinităților și dorințelor lor – februarie 2012 și actualizat permanent;

Baza legală pentru Învățământul profesional cu durata de 2 ani o reprezintă OMECTS nr. 3168/03.02.2012. Se oferă o pregătire profesională pentru dobândirea unei calificări. Pregătirea prin învățământul profesional este parte a liceului tehnologic și este organizată după clasa a IX-a. Pe parcursul celor doi ani de studiu se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru calificare profesională. O caracteristică majoră a acestui tip de învățământ profesional o reprezintă implicarea angajatorilor în următoarele etape:

- la fundamentarea planului de școlarizare și stabilirea ofertei de pregătire profesională;
- în selecția elevilor care se înscriu în învățământul profesional;

- în elaborarea componentei locale a curriculumului, adaptat la nevoile specifice, în parteneriat cu școala;
- în pregătirea practică a elevilor și în evaluarea performanțelor elevilor pe durata practicii;
- în examenul final în vederea certificării calificării.

Propunerile de plan de școlarizare au fost realizate numai pentru unitățile de învățământ care au încheiate contracte cadru cu operatori economici/instituții publice pe o durată de minimum 2 ani, contracte ce stau la baza convențiilor individuale de stagiu pentru pregătirea practică a elevilor.

Cifra de școlarizare a fost stabilită, pentru anul școlar 2012-2013, prin consultarea a 1551 de angajatori care și-au declarat intenția de a semna contracte cu 473 de unități de învățământ pentru școlarizarea în 72 de calificări.

5.10. Încurajarea învățământului în limbile minorităților naționale

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului a coordonat și monitorizat activitățile ce vizează învățământul în limbile minorităților prin Direcția Minorități. Au fost continuate:

- elaborarea metodologiilor aferente învățământului în limbile minorităților și a completarea celorlalte metodologii (unde era cazul) cu aspecte ce privesc învățământul în limbile minorităților. Metodologia privind studiul în limba maternă și al Limbii și literaturii materne, al Limbii și literaturii române, studiul Istoriei și tradițiilor naționale și al Educației muzicale în limba maternă a fost aprobată prin Ordinul de Ministru Nr. 5671 din 10 septembrie 2012. S-au organizat o serie de întâlniri și consfătuiri cu cei implicați în ceea ce privește specificul învățământului în limbile minorităților.

- revizuirea și elaborarea programelor pentru diferite cicluri de învățământ și minorități
- asigurarea de profesori traducători pentru examenele naționale, concursuri pentru ocuparea posturilor vacante, pentru olimpiadele de la materiile tehnice
- sprijinirea elaborării subiectelor pentru examenele naționale, concursurile de titularizare și monitorizarea acestor examene.

Rezultatele obținute de către elevii din cadrul învățământului pentru minorități se situează peste media pe țară sau la unele minorități sunt bune și foarte bune. Acestea se prezintă la examenul de bacalaureat astfel: la unitățile/secțiile în limba maghiară din cei 7.284 elevi înscriși au promovat 49 % dintre elevi; la unitățile/secțiile în limba germană din cei 790 de elevi înscriși au promovat 95%; la unitățile/secțiile în limba sârbă din cei 26 de elevi au promovat 72%; la unitățile/secțiile în limba slovacă din cei 43 de elevi au promovat 91%; la unitățile/secțiile în limba ucraineană din cei 112 de elevi au promovat 53%;

Elevii care frecventează unități/secții recunoscute de partea germană ca centre pentru susținerea examenului finalizat cu Diploma Germană II, C1 a Conferinței Permanente a Miniștrilor din R. F. Germania, precum și cei ce frecventează unități/secții de învățământ liceal, care furnizează candidați pentru examenul de limbă germană II - C1, beneficiază de avantajele conferite de diplome recunoscute pe plan european. La nivelul întregii țări în 2012 au participat peste 900 elevi cu succes la acest examen.

Pentru elevii aparținând minorităților naționale se organizează olimpiade școlare (etapa națională) finanțate de MECTS: limba maghiară maternă, olimpiada internațională de limba și literatura maghiară, limba germană maternă, limba slovacă maternă, limba ucraineană maternă, limba romani maternă, limba turcă maternă, limba rusă maternă, limba sârbă maternă, limba cehă

maternă, limba croată maternă. În anul școlar 2011-2012 au avut loc un număr de 10 olimpiade școlare pentru elevii aparținând minorităților. Participarea elevilor aparținând minorităților naționale la olimpiade internaționale (la limba maghiară și limba turcă, desfășurată pentru în Turcia, elevii din România obținând o serie de premii și mențiuni).

Elevii aparținând minorităților naționale participă la o serie de concursuri naționale finanțate de către MECTS. În anul școlar 2011-2012 s-au organizat 19 concursuri naționale. Majoritatea concursurilor au fost organizate pentru minoritatea maghiară (Concursul de Limbă și cultură maghiară, de literatură, de ortografie, de recitare, de matematică, de istorie, de teatru, interdisciplinare, sportive, etc.), pentru minoritatea rromă (Concursul național școlar de istoria și tradițiile rromilor, ed. a V-a, apr. 2012, Concursul de creație literară în limba rromani „Ștefan Fuli”, etc.) și Concursul național școlar „Diversitatea” (anual, ianuarie – decembrie: 290 persoane în faza finală, 900 persoane în faza de masă; idem și în 2012, ed. a VI-a).

Au fost inițiate sau continuate cursuri de perfecționare și stagii de formare continuă și inițială a cadrelor didactice pentru învățământul preuniversitar cum ar fi: formarea continuă pentru cadrele didactice care predau în limba germană - se desfășoară în cadrul Centrului pentru Formare Continuă în Limba Germană din Mediaș, cu filială la Timișoara. În anul școlar 2011-2012 s-a constată interesul mare pentru aceste forme de perfecționare, organizându-se 85 de activități de perfecționare, la care au participat peste 1800 cadre didactice. Continuarea formării inițiale, intensive, în cadrul Cursurilor de vară de limba și metodică predării limbii rromani, a potențialilor profesori de limba și istoria rromilor. În vara anului 2012, 55 de persoane au fost pregătite în cea de-a XVIII-a școală de vară de limba rromani (organizată de MECTS și UNICEF); programul presupune formarea, încă din anul 1999, cu finanțare preponderentă din partea UNICEF și parțială din partea MECTS, a câte 50 - 60 profesori rromi, anual, în total peste 1150 potențiali profesori de limba și istoria rromilor; Continuarea formării de către MECTS a mediatorilor școlari rromi. Începând cu anul 2003, MECTS a pregătit cu fonduri PHARE 417 mediatori școlari rromi, iar cu partenerii săi ANR și Reprezentanța UNICEF, în perioada 2007-2012, au fost formați alți 506 de mediatori școlari rromi, în total au fost pregătiți 923 de mediatori școlari, din care, anual, 420-460 funcționează în sistemul educațional. 240 dintre aceștia beneficiază de o formare din perspectivă europeană, asigurată și finanțată de Consiliul European, în Programul ROMED (4 runde de formare, în anii 2012 și 2013); formarea, în anii școlari 2010-2011 și 2011-2012 și 2012-2013, în cadrul parteneriatului MECTS – Reprezentanța UNICEF - ISE, a 300 de directori de unități școlare confruntate cu fenomenele absenteismului și abandonului școlar și cu populație școlară semnificativă (minim 25-30%). Cadrele didactice din astfel de școli au beneficiat, la rândul lor de pregătire din perspectiva metodelor de predare și a drepturilor copilului.

A continuat acordarea de locuri distincte pentru copiii rromi la admiterea în licee pentru diferite specializări (au fost admiși, anual, între 2700-3200 elevi la cl. a IX-a pe astfel de locuri);

S-au organizat grădinițe estivale premergătoare clasei I și derularea programului strategic “Toți la grădiniță!, Toți în clasa I!”, dedicat grădinițelor estivale premergătoare clasei I și serviciilor de asistare integrată pe parcursul clasei I; 8400 copii rromi au beneficiat de acest program (inițiator: MECTS, partener: Fundația Ruhama din Oradea). Programul a fost gândit ca o „a doua șansă” la nivel preșcolar, pentru acei copii care nu au frecventat niciodată grădinița. Obiectivul general al proiectului îl constituie prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii în rândul copiilor cu vârste între 5-8 ani din 420 de comunități dezavantajate (în medie, în câte 10 locații/ județ, cu pondere ridicată de rromi, din localitățile rurale și urbane mici). Conferința finală a proiectului a avut loc în 13 octombrie 2011.

Au fost organizate și finanțate cursuri pentru *recuperare școlară*, gen „A doua șansă” (anual, în jur de 5000-7000 adolescenți, tineri și adulți, din care 60% rromi), dar și producerea legislației secundare pentru demararea, în anul școlar 2012-2013, a programului național Școala după Școală și a celui de sprijinire a liceenilor.

Pe parcursul anului școlar 2011-2012 a continuat emiterea de noi acte normative și revizuirea celor existente, inițiate de MECTS, privind oferta educațională pentru rromi, cu precădere – continuarea colaborării cu partenerii, în structurarea, finanțarea și derularea împreună a unor programe educaționale (din fonduri structurale, cu partenerii: Agenția Națională pentru Romi, Salvați Copiii, Romani Criss, REF RO, CURS etc.), în anii școlari 2009-2010, 2010-2011, 2011-2012.

Rețeaua învățământului profesional și tehnic în limba maghiară este formată din 76 de unități școlare în 15 județe din România, în care funcționează 661 clase cu profil tehnic, servicii și resurse naturale și protecția mediului. În acest învățământ au fost înscriși în anul școlar 2011-2012, 15.441 elevi, care studiază în limba maghiară.

5.11. Dezvoltarea cooperării internaționale

Pentru dezvoltarea cooperării europene și internaționale în domeniul educației, încurajarea mobilității în scop educațional, sprijinirea comunităților românești din afara granițelor țării, precum și pentru promovarea limbii, culturii și civilizației românești, au fost promovate măsuri și acțiuni, după cum urmează:

Dezvoltarea dimensiunii europene a educației

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului a continuat și în 2012 relația de colaborare instituțională în domeniul educației cu partenerii internaționali.

Astfel, a participat la procesul de luare a deciziilor din cadrul Uniunii Europene, prin structurile reprezentative ale acesteia, Consiliul Uniunii Europene și Comitetul Educației al Comisiei Europene, precum și la inițiativele uniunii Europene în domeniul educației: Strategia pentru Regiunea Dunării, Parteneriatul Estic etc.

La nivelul cooperării regionale, ERI SEE (Inițiativa de Reforma Educațională din Europa de Sud-Est) și TF BHC (Task Force-ul pentru Creșterea și Dezvoltarea Capitalului Uman) au recomandat ministerelor și instituțiilor de învățământ din regiune să preia inițiativa înființării unor grupuri de lucru ale cunoașterii. În acest sens, România și-a exprimat interesul pentru crearea și conducerea unui cluster pe tematica VET, activități susținute prin proiectele gestionate de CNDIPT și ARACIP, implicit organizarea unei reuniuni pe această tematică, la București, în perioada 21-22 iunie.

De asemenea, după obținerea în 2010 a statutului de observator regulat în cadrul Comitetului pentru Educație al OCDE (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică), România este reprezentată și în Comitetul Educației al OCDE, dar și în grupurile de lucru ale experților naționali și în programele de evaluare inițiate în cadrul acestuia (PISA, TALIS din 2011).

Relațiile bilaterale cu statele membre UE și Spațiului Economic European (SEE)

În domeniul relațiilor bilaterale între România și statele-membre UE, statele aparținând Spațiului Economic European (SEE) și state terțe, MECTS a contribuit la finalizarea programului interguvernamental cu Belgia Walonă, program semnat în 2012. În prezent sunt în negociere 33 de

programe interguvernamentale și 12 înțelegeri interministeriale. Alte 4 documente bilaterale au fost semnate în 2012 - China, Republica Moldova, Rusia și Turkmenistan. În 2012 au mai fost aprobate prin hotărâri de guvern 2 oferte unilaterale pentru Palestina și Afganistan.

Preocuparea pentru inovare și cercetare în domeniul limbilor moderne face obiectul activităților desfășurate de Centrul European le Limbi Moderne de la Graz, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului fiind reprezentat în Comitetul Director, acolo unde sunt analizate proiectele în derulare, în care sunt implicați și profesori români, atât din învățământul preuniversitar, cât și din învățământul superior.

Promovarea limbii, culturii și civilizației românești

Promovarea limbii culturii și civilizației românești s-a concretizat, la nivel preuniversitar, prin predarea Cursului de Limbă, cultură și civilizație românească în unități de învățământ din state membre ale Uniunii Europene. În anul școlar 2011-2012 au participat la acest curs peste 7000 de elevi. În acest an au început negocieri pentru introducerea proiectului în Irlanda, Germania și Olanda. Acestea s-au finalizat prin aderarea Olandei la proiect începând cu anul școlar 2012-2013.

Cooperarea cu UE în domeniul educației se realizează și prin intermediul Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP), care implementează în România Programele Uniunii Europene - Învățare pe Tot Parcursul Vieții și Tineret în Acțiune. Acestea reprezintă instrumentele concepute de Comisia Europeană pentru punerea în practică, la nivelul UE, a politicilor de stimulare a participării persoanelor de orice vârstă la educația permanentă. Oferta programelor acoperă toate nivelurile educației formale, dar se adresează și tuturor formelor de educație nonformală și informală, prin programele sectoriale. Astfel programul COMENIUS se referă la învățământul preuniversitar și se concretizează în parteneriate școlare multilaterale (231 de candidaturi), parteneriate școlare bilaterale (22 de candidaturi), parteneriate Comenius Regio (17 candidaturi), asistenți COMENIUS (39 de candidaturi), dar și mobilități individuale.

De asemenea, în cadrul Programului Leonardo Da Vinci, care se referă la formarea inițială și continuă inclusiv prin stagii practice, un număr de 1527 de elevi și 165 însoțitori au participat la stagiile, în cadrul proiectelor aprobate.

Stagii de formare pentru profesori sunt organizate și în cadrul Programului Pestalozzi al Consiliului Europei.

Sprijinirea comunităților românești din afara granițelor țării

Promovarea relațiilor cu comunitățile românești de pretutindeni se realizează, inclusiv prin acordarea de burse de studii. În anul școlar 2011-2012, pentru Republica Moldova au fost ocupate 721 de locuri la liceu, în baza HG nr. 414/2011 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar și superior de stat în anul școlar/universitar 2011-2012.

Sprijinirea cetățenilor români pentru obținerea unor burse de studii în străinătate

În anul școlar 2011-2012, 2 cadre didactice titulare în învățământul preuniversitar au beneficiat de burse de studii în străinătate, oferite prin Agenția de Credite și Burse de Studii:

- în Regatul Unit Al Marii Britanii și Irlandei de Nord (pentru 2 luni), prin bursele instituite prin H.G. nr. 697/1996, modificată prin H.G. 533/1998;
- la cursuri de vară în Republica Polonă, în baza documentului de colaborare bilaterală.

5.12. Dezvoltarea sistemului de recunoașteri și echivalări

Apartenența la spațiul comunitar (fapt ce a încurajat libertatea de mișcare a cetățenilor români și implicit a oferit posibilitatea de a studia în afara granițelor) și situația socio-economică a ultimilor ani a creat premisele unei activități intense în domeniul recunoașterii studiilor realizate în afara României și în domeniul învățământului preuniversitar. Procedura de echivalare presupune întocmirea unui dosar care se depune la inspectoratele școlare în subordinea căruia se află unitatea școlară la elevul urmează să-și continue studiile (respectiv ca audient, până în momentul obținerii adevărului de echivalare eliberate de CNRED).

În ceea ce privește cadrele didactice, cetățenii români sau ceilalți cetățeni europeni care au studiat în străinătate pot exercita profesia de cadru didactic în învățământul preuniversitar dacă îndeplinesc condițiile legale în acest sens. CNRED are competența numai de a echivala/recunoaște actele de studii obținute în străinătate, ulterior, solicitanții trebuie să îndeplinească celelalte condiții legale pentru a dobândi statutul de cadru didactic în învățământul preuniversitar.

În ceea ce privește recunoașterea actelor de studii în vederea exercitării profesiei de cadru didactic universitar, menționăm că CNRED aplică ordinul ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 3240/2010 privind reglementarea recunoașterii funcțiilor didactice din învățământul universitar obținute într-o instituție de învățământ universitar acreditată într-un stat membru al Uniunii Europene, Spațiului Economic European și în Confederația Elvețiană, precum și ordinul ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 5690/2011 pentru aprobarea Metodologiei privind dobândirea automată a calității de conducător de doctorat în România pentru persoanele care au obținut această calitate în statele membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și Confederația Elvețiană.

În ceea ce privește elevii, în perioada 1 septembrie 2011 – 14 octombrie 2012, s-au înregistrat 11.941 de solicitări provenite de la cetățeni români și de la alți cetățeni europeni (această cifră cuprinde și completări pentru dosarele depuse anterior, precum și dosare pentru echivalări retroactive).

În general, solicitările pentru echivalarea studiilor provin de la elevi (cetățeni români aprox. 95% și alți cetățeni europeni aprox. 5%) care studiază în statele europene. Astfel, cele mai multe cereri de echivalare provin de la elevi români care se întorc din Italia, Spania, Grecia, Anglia, Portugalia, Franța, Belgia. Aproximativ 10% din solicitările de echivalare provin de la elevi români care au studiat în state terțe precum Siria, Emiratele Arabe Unite, S.U.A., Turcia, Japonia, China.

Pentru anul școlar 2011 - 2012, s-au înregistrat 2.254 de solicitări de recunoaștere a diplomei de Bacalaureat, formulate de cetățeni europeni, dintre care au obținut recunoașterea 1.982.¹²

În ceea ce privește recunoașterea diplomei de Bacalaureat obținute în străinătate de cetățeni români, pentru intervalul ianuarie - decembrie 2011 s-au înregistrat 859 de solicitări iar pentru intervalul ianuarie - noiembrie 2012, 1.084 de solicitări. Atestatul emis de CNRED poate fi utilizat atât pentru continuarea studiilor, cât și pentru exercitarea unei activități profesionale.

5.13. Îmbunătățirea absorbției fondurilor europene

Valoarea finanțării nerambursabile pentru proiectele contractate în cadrul axei prioritare 1 este de cca. 900 mil. Euro (pentru 441 de contracte de finanțare), reprezentând peste 90% din

---

¹² Recunoașterea diplomei de bacalaureat nu garantează înmatricularea efectivă la universitățile românești.

valoarea comunitară alocată pentru perioada 2007-2013, ceea ce oferă o bază solidă pentru accelerarea în perioada imediat următoare a reformelor în sistemul de educație, pentru a oferi un răspuns cât mai eficient nevoilor existente pe piața forței de muncă.

Până la momentul actual s-au finalizat 145 de proiecte cofinanțate în cadrul Axei prioritare 1 ceea ce permite cuantificarea unor rezultate notabile și a unor exemple de bune practici pentru domeniul educației și formării profesionale inițiale și continue din România.

Un exemplu de bună practică al proiectelor care au avut ca obiectiv îmbunătățirea formării inițiale a cercetătorilor în cadrul programelor de studii doctorale și postdoctorale este reprezentat de inițierea de parteneriate între universitățile beneficiare, prin intermediul acestora doctoranzii și postdoctoranzii având acces la posibilități extinse de cercetare în colective interdisciplinare, precum și la moduri de lucru inovative dezvoltate în colective de cercetare, inclusiv transnaționale, din universitățile partenere.

Prin intervenții finanțate prin POS DRU s-a asigurat și susținerea accesului elevilor și cadrelor didactice la aplicații de e-learning, ceea ce asigură baza pentru crearea și implementarea unor servicii dedicate utilizării asistenței informaționale în învățare și a materialelor educaționale adecvate unor metode de formare la distanță sau orientării profesionale (consiliere sau asistență personalizată).

Proiectele aflate în implementare pentru reducerea abandonului școlar timpuriu, sunt în valoare de cca. 180 milioane euro finanțare nerambursabilă, reprezentând aprox. 90% din alocarea UE 2007-2013. De măsurile promovate prin proiectele finanțate vor beneficia un număr de 53.168 de elevi. De asemenea, în cadrul proiectelor sunt organizate programe de educație tip „a doua șansă” pentru 6.054 de persoane.

Până în prezent s-a finalizat 40 de proiecte prin intermediul cărora, putem afirma că intervențiile cofinanțate din Fondul Social European au diminuat riscul de părăsire timpurie a școlii în special pentru elevi cu situații de vulnerabilitate socio-economică, copii de etnie rroma, copii cu domiciliul în mediul rural, cu dizabilități sau proveniți din familii monoparentale.

Gradul de absorbție raportat de OI CNDIPT:

1. Gradul de absorbție la data de 06.01.2012:

2. Gradul de absorbție la data de 16.11.2012:

Formula ACIS-MFP

DMI 2.1 = 51,72%

DMI 2.3 = 12,95%

Medie 2.1 și 2.3 = 22,24%

Formula ACIS-MFP

DMI 2.1 = 72,34%

DMI 2.3 = 19,50%

Medie 2.1 și 2.3 = 32,17%

Formula CE-UE

DMI 2.1 = 21,58%

DMI 2.3 = 5,08%

Medie 2.1 și 2.3 = 9,04%

Formula CE-UE

DMI 2.1 = 48,93%

DMI 2.3 = 12,99%

Medie 2.1 și 2.3 = 21,61%

CAP. 4. – MODERNIZAREA ȘI DOTAREA INFRASTRUCTURII ȘCOLARE

Prioritățile modernizării și dotării infrastructurii școlare au fost, pe parcursul anului școlar 2011-2012, achiziția de mobilier pentru clasa pregătitoare și continuarea dotării unităților de învățământ cu computere (inclusiv licențele pentru sistemele de operare și alte softuri, în special cele educaționale). Pentru facilitarea accesului elevilor ce locuiesc în zone mai izolate a continuat și programul de achiziție a microbuzelor școlare. MECTS a fost interesat și de reducerea numărului școlilor care nu îndeplinesc condițiile minime necesare acordării avizelor sanitare.

În ceea ce privește achiziția de mobilier pentru clasa pregătitoare, anul școlar 2012 – 2013, MECTS a stabilit la nivel central, pe baza datelor din teritoriu, fondurile necesare, urmând ca prin inspectoratele școlare să se aloce sumele necesare unităților de învățământ preuniversitar de stat. Anterior, de la nivelul MECTS, nu au fost alocate fonduri pentru mobilier școlar.

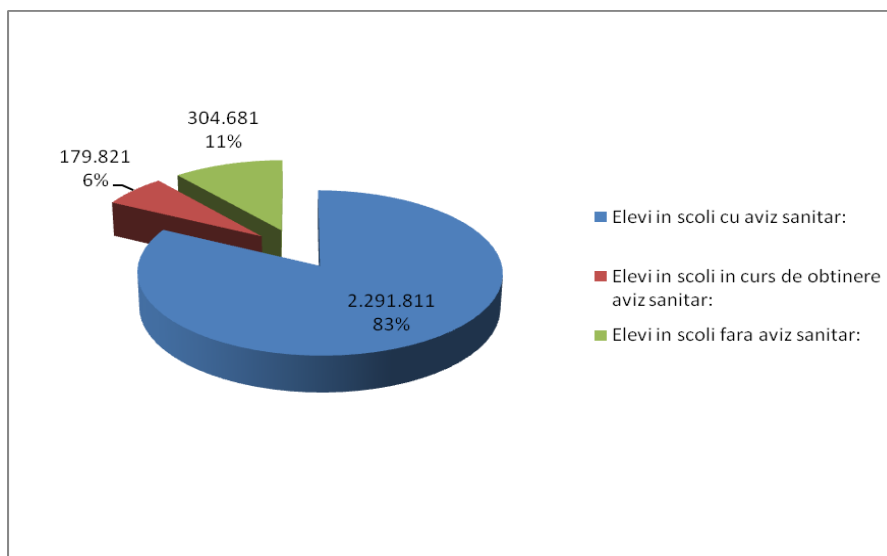
Calculatoarele au intrat în sistemul de învățământ preuniversitar de stat în perioada 2002 – 2012, dar cea mai consistentă dotare cu calculatoare a avut loc în anul 2009 (cca 60.000 de unități). Licențele pentru calculatoare au fost achiziționate în doua tranșe, 50.000 de licențe Microsoft în anul 2004, respectiv 179.000 de licențe (care includ prelungirea duratei de utilizare a celor 50.000) în anul 2011. Aceste licențe achiziționate de către MCSI în anul 2011 au fost distribuite către MECTS la începutul anului 2012, MECTS derulând o amplă acțiune de deployment pe tot parcursul anului 2012 (distribuire a licențelor și instalarea lor în școli).

Anual au fost prevăzute în bugetul MECTS sume consistente pentru achiziția de microbuze școlare destinate transportului elevilor (22.000.000 lei, anual). Tot anual au fost achiziționate 185 microbuze școlare, rezultând un total de cca 555 microbuze în ultimii 3 ani (microbuzele școlare achiziționate în anul 2011 au fost distribuite în ianuarie 2012).

Situația privind acordarea avizelor sanitare în anul 2012

La nivelul MECTS, al inspectoratelor școlare dar și al autorităților locale există permanent preocuparea dezvoltării bazei materiale a învățământului preuniversitar de stat. Prin alocările de fonduri pentru susținerea lucrărilor de natura investițiilor la școli, s-a urmărit diminuarea drastică a numărului de școli fără avize sanitare. Mai mult, s-a urmărit ca numărul copiilor care învață în școli fără avize sanitare să fie diminuat, prioritate având școlile în care învață mai mulți copii.

Sintetic, situația este prezentată în graficul alăturat:

Situația privind numărul de copii care învață în unități de învățământ preuniversitar de stat neavizate sanitar

Nr. crt.	Județ	Fără Aviz Sanitar	Nr. preșcolari	Nr. elevi clasa 0	Nr. elevi	Total Copii
	Total	3.861	83.807	13.138	207.736	304.681
1	AB	167	1.685	254	2.302	4.241
2	AR	146	2.451	343	4.549	7.343
3	AG	70	1.247	50	871	2.168
4	BC	134	1.777	367	7.041	9.185
5	BH	188	2.393	432	5.435	8.260
6	BN	142	2.345	278	3.694	6.317
7	BT	264	3.311	595	8.517	12.423
8	BV	2	55	0	0	55
9	BR	144	3.833	479	7.319	11.631
10	B	0	0	0	0	0
11	BZ	0	0	0	0	0
12	CS	58	471	110	2.215	2.796
13	CL	63	1.576	198	2.168	3.942
14	CJ	99	1.772	217	2.585	4.574
15	CT	91	4.457	284	4.216	8.957
16	CV	12	151	23	123	297
17	DB	53	857	124	2.817	3.798
18	DJ	231	4.803	612	11.666	17.081
19	GL	98	18.622	4.014	72.891	95.527
20	GR	0	0	0	0	0
21	GJ	42	417	40	528	985
22	HR	110	1.681	227	1.813	3.721
23	HD	12	288	90	1.393	1.771
24	IL	2	188	0	0	188
25	IS	51	1.334	458	4.972	6.764
26	IF	2	250	0	155	405
27	MM	0	0	0	0	0
28	MH	48	835	108	1.758	2.701
29	MS	25	423	54	933	1.410
30	NT	57	823	118	1.409	2.350
31	OT	67	1.231	106	2.112	3.449
32	PH	15	438	21	190	649
33	SM	7	141	16	225	382
34	SJ	15	100	5	48	153
35	SB	20	524	120	1.088	1.732
36	SV	491	9.776	1.620	25.792	37.188
37	TR	71	1.481	159	2.076	3.716

38	TM	42	494	61	2.266	2.821
39	TL	14	234	24	450	708
40	VS	323	6.508	769	9.834	17.111
41	VL	67	693	52	1.086	1.831
42	VN	418	4.142	710	11.200	16.052

În anul 2010, prin Programul investițional al MECTS au fost alocate fonduri de la bugetul de stat în valoare de **40,6 milioane lei** pentru lucrări de **investiții la unități conexe** din învățământul preuniversitar (sedii ISJ, palate ale copiilor, cluburi sportive școlare), astfel:

- **23 milioane lei** pentru continuarea lucrărilor la 22 de obiective de investiții și începerea unui obiectiv nou. Din sumele alocate, au fost finalizate și puse în funcțiune 3 obiective noi:
  - Sediul ISJ Sălaj
  - Clubul Copiilor Pașcani, jud. Iași
  - Bazin de înot acoperit la Clubul Sportiv Școlar Gura Humorului, jud. Suceava.

- **17,6 milioane lei** pentru lucrări de reabilitare, consolidare, reparații capitale, dotări.

De asemenea, în anul 2010, au fost alocate din bugetul MECTS fonduri **pe baza de HG** pentru **continuarea și finalizarea unor lucrări începute în anii precedenți la unități de învățământ preuniversitar** în valoare de cca. **382 milioane lei**.

În anul 2011, prin Programul investițional al MECTS au fost alocate fonduri de la bugetul de stat în valoare de **31,3 milioane lei** pentru lucrări de **investiții la unități conexe** din învățământul preuniversitar (sedii ISJ, palate ale copiilor, cluburi sportive școlare), astfel:

- **12,5 milioane lei** pentru continuare lucrărilor la 20 de obiective de investiții. Din sumele alocate, au fost finalizate și puse în funcțiune 2 obiective noi:
  - Clădire Club Sportiv Școlar Toplița, jud. Harghita
  - Sediul ISJ Dâmbovița.

- **18,8 milioane lei** pentru lucrări de reabilitare, consolidare, reparații capitale, dotări.

De asemenea, în anul 2011, au fost alocate din bugetul MECTS fonduri **pe baza de HG** pentru **continuarea și finalizarea unor lucrări începute în anii precedenți la unități de învățământ preuniversitar** în valoare de cca. **154 milioane lei**.

În anul 2012, prin Programul investițional al MECTS au fost alocate fonduri de la bugetul de stat în valoare de **18,3 milioane lei** pentru lucrări de **investiții la unități conexe** din învățământul preuniversitar (sedii ISJ, palate ale copiilor, cluburi sportive școlare), astfel:

- **12,5 milioane lei** pentru continuarea lucrărilor la 18 de obiective de investiții. Din suma alocată, va fi finalizat și pus în funcțiune 1 obiectiv nou:
  - Cantina la Baza Didactică C.S.S. Șoimii Sibiu, jud. Sibiu

- **5,8 milioane lei** pentru lucrări de reabilitare, consolidare, reparații capitale, dotări

De asemenea, în anul 2012, au fost alocate din bugetul MECTS fonduri **pe baza de HG** pentru **continuarea și finalizarea unor lucrări începute în anii precedenți la unități de învățământ preuniversitar** în valoare de **25 milioane lei**.

Centralizatorul alocațiilor bugetare în perioada 2010-2012 învățământ preuniversitar

lei

Nr. crt.	INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI / MUNICIPIULUI	TOTAL 2010	din care:		TOTAL 2011	din care:		TOTAL 2012	din care:	
			TOTAL alocații ISJ+conexe	TOTAL alocații HG prin OMECTS		TOTAL alocații ISJ+conexe	TOTAL alocații HG prin OMECTS		TOTAL alocații ISJ+conexe	TOTAL* alocații HG prin OMECTS (transferuri)
T O T A L		422.850,000	40.607,000	382.243,000	185.530,000	31.276,000	154.254,000	39.033,000	18.309,000	20.724,000
1	ALBA	9.990,500	300,000	9.690,500	2.370,000	200,000	2.170,000	0,000	0,000	0,000
2	ARAD	16.046,000	2.400,000	13.646,000	15.320,000	2.905,000	12.415,000	3.350,000	2.700,000	650,000
3	ARGEȘ	8.686,000	150,000	8.536,000	4.130,000	500,000	3.630,000	1.130,000	0,000	1.130,000
4	BACĂU	7.315,000	150,000	7.165,000	2.706,000	0,000	2.706,000	1.320,000	0,000	1.320,000
5	BIHOR	8.078,500	50,000	8.028,500	4.676,000	0,000	4.676,000	100,000	0,000	100,000
6	BISTRIȚA-NĂSĂUD	10.048,000	150,000	9.898,000	3.651,000	150,000	3.501,000	360,000	60,000	300,000
7	BOTOȘANI	7.105,000	475,000	6.630,000	1.670,000	300,000	1.370,000	150,000	0,000	150,000
8	BRAȘOV	12.296,500	200,000	12.096,500	9.373,000	1.143,000	8.230,000	1.050,000	0,000	1.050,000
9	BRĂILA	5.191,000	197,000	4.994,000	1.980,000	480,000	1.500,000	1.250,000	0,000	1.250,000
10	BUZĂU	8.516,000	72,000	8.444,000	5.541,000	165,000	5.376,000	50,000	0,000	50,000
11	CARAȘ-SEVERIN	8.499,000	315,000	8.184,000	3.658,000	125,000	3.533,000	320,000	0,000	320,000
12	CĂLĂRAȘI	5.195,000	250,000	4.945,000	2.203,000	300,000	1.903,000	0,000	0,000	0,000
13	CLUJ	13.760,500	1.389,000	12.371,500	8.651,000	828,000	7.823,000	4.060,000	4.060,000	0,000
14	CONSTANȚA	8.847,000	1.900,000	6.947,000	3.106,000	1.436,000	1.670,000	950,000	450,000	500,000
15	COVASNA	5.140,500	350,000	4.790,500	2.647,000	418,000	2.229,000	1.650,000	450,000	1.200,000
16	DÂMBOVIȚA	13.230,000	1.470,000	11.760,000	5.324,000	1.707,000	3.617,000	1.000,000	0,000	1.000,000
17	DOLJ	9.318,000	150,000	9.168,000	2.013,000	0,000	2.013,000	50,000	0,000	50,000
18	GALAȚI	7.859,000	300,000	7.559,000	4.031,000	923,000	3.108,000	335,000	0,000	335,000
19	GIURGIU	10.814,000	1.800,000	9.014,000	2.831,000	1.713,000	1.118,000	990,000	490,000	500,000
20	GORJ	5.950,000	100,000	5.850,000	1.970,000	180,000	1.790,000	2.000,000	0,000	2.000,000
21	HARGHITA	6.304,000	1.675,000	4.629,000	4.136,000	1.302,000	2.834,000	1.991,000	1.000,000	991,000
22	HUNEDOARA	6.396,000	1.236,000	5.160,000	3.801,000	1.056,000	2.745,000	640,000	490,000	150,000

23	IALOMIȚA	5.717,000	100,000	5.617,000	3.255,000	614,000	2.641,000	450,000	200,000	250,000
24	IAȘI	11.976,000	1.245,000	10.731,000	7.744,000	620,000	7.124,000	400,000	0,000	400,000
25	ILFOV	8.395,000	200,000	8.195,000	2.743,000	0,000	2.743,000	0,000	0,000	0,000
26	MARAMUREȘ	12.042,000	1.200,000	10.842,000	10.390,000	1.740,000	8.650,000	190,000	0,000	190,000
27	MEHEDINȚI	10.683,000	2.550,000	8.133,000	4.263,000	1.232,000	3.031,000	2.000,000	900,000	1.100,000
28	MUREȘ	8.732,000	560,000	8.172,000	4.651,000	560,000	4.091,000	200,000	200,000	0,000
29	NEAMȚ	16.474,000	4.390,000	12.084,000	4.064,000	1.745,000	2.319,000	1.080,000	1.080,000	0,000
30	OLT	11.026,000	1.000,000	10.026,000	6.601,000	1.350,000	5.251,000	1.000,000	900,000	100,000
31	PRAHOVA	14.425,000	130,000	14.295,000	4.005,000	145,000	3.860,000	0,000	0,000	0,000
32	SATU MARE	7.490,000	700,000	6.790,000	3.845,000	0,000	3.845,000	350,000	0,000	350,000
33	SĂLAJ	6.706,000	736,000	5.970,000	2.383,000	177,000	2.206,000	0,000	0,000	0,000
34	SIBIU	8.236,000	1.400,000	6.836,000	1.805,000	570,000	1.235,000	579,000	579,000	0,000
35	SUCEAVA	17.035,000	1.719,000	15.316,000	6.773,000	1.228,000	5.545,000	1.800,000	1.500,000	300,000
36	TELEORMAN	8.920,000	2.970,000	5.950,000	3.574,000	1.589,000	1.985,000	2.878,000	2.350,000	528,000
37	TIMIȘ	14.977,500	2.010,000	12.967,500	4.904,000	450,000	4.454,000	0,000	0,000	0,000
38	TULCEA	7.879,000	100,000	7.779,000	2.530,000	145,000	2.385,000	0,000	0,000	0,000
39	VASLUI	9.789,000	3.868,000	5.921,000	3.570,000	2.220,000	1.350,000	1.600,000	900,000	700,000
40	VÂLCEA	5.920,000	150,000	5.770,000	2.419,000	260,000	2.159,000	275,000	0,000	275,000
41	VRANCEA	6.414,000	100,000	6.314,000	1.178,000	0,000	1.178,000	25,000	0,000	25,000
42	BUCUREȘTI	35.428,000	400,000	35.028,000	9.045,000	800,000	8.245,000	3.460,000	0,000	3.460,000

*Până la 01.10.2012

CAP. 5 – PROGRAME NAȚIONALE FINANȚATE DIN

FONDURILE BEI, BERD, BDCE

Programul pentru Educația Timpurie Incluzivă (PETI) 2006-2013

Guvernul României cu sprijinul Băncii Mondiale implementează în România Proiectul pentru Educația Timpurie Incluzivă (PETI), valoarea împrumutului fiind de 7,7 mil. euro. Programul urmărește:

- a) să contribuie la stabilirea cadrului necesar unei politici și unei strategii pentru dezvoltarea timpurie convergentă, care să coreleze programele din domeniile educației, sănătății și protecției;
- b) să sporească gradul de acces la educația preșcolară pentru copiii cu vârste între 3 și 6 ani, inclusiv pentru copiii din grupurile defavorizate;
- c) să îmbunătățească calitatea educației timpurii prin îmbunătățirea curriculum-ului, prin formarea profesorilor (atât inițială, cât și continuă) și prin formularea unor standarde de dezvoltare fizică, socială, cognitivă și emoțională;
- d) să ia măsuri în ce privește echitatea, astfel încât copiii din grupurile dezavantajate, vulnerabile, să aibă acces egal la o educație de calitate în perioada timpurie;
- e) să crească eficiența sistemului educațional prin introducerea unor soluții alternative bazate pe comunitate, pentru copiii din zonele rurale izolate.

PETI ajută la demararea măsurilor incluzive din cadrul Programului global de reformă a educației timpurii prin următoarele activități:

- construcția, extinderea, reabilitarea și dotarea cu mobilier a infrastructurii ECE în comunități cu un procent mare de romi;
- dezvoltarea unui curriculum de educație timpurie incluziv, furnizarea de formare pentru personalul din serviciile de educație timpurie, alcătuirea și distribuirea de materiale de învățare/predare pentru educația timpurie și furnizarea de asistență tehnică pentru organizațiile în măsură să candideze cu proiecte pentru a obține finanțare prin fondurile structurale ale UE;
- promovarea serviciilor integrate și a soluțiilor alternative, bazate pe comunitate, pentru educația timpurie, inclusiv dezvoltarea unei legislații coerente în domeniul educației timpurii și furnizarea de programe de pregătire și consiliere pentru părinți;
- activități de monitorizare, evaluare, informare, educație și comunicare.

În cadrul proiectului, s-a elaborat pentru prima oară un curriculum pentru educația timpurie a copilului de la naștere la 3 ani și un ghid de aplicare a acestui curriculum, în serviciile destinate acestei categorii de vârstă sau acasă. Curriculum-ul pentru educația timpurie a copilului de la 3 la 6/7 ani existent a fost revizuit și promovează perspectiva globală asupra dezvoltării copilului, vizând toate domeniile dezvoltării sale: cognitiv, limbaj și comunicare, socio-emoțional și fizic, precum și principiile și practicile unei educații centrate pe copil. Curriculumul revizuit este însoțit de un ghid de bune practici care sprijină întreg personalul din grădinițe, tipărit în 5000 de exemplare, distribuite în toate județele din țară. Standardele de calitate pentru programele de educației timpurie au fost realizate pentru a ajuta cadrele didactice și administratorii în planificarea, implementarea și evaluarea programelor care se adresează educației timpurii. Scopul lor este acela de a crea un program centrat pe copil în care educatorii să faciliteze învățarea într-un mod care să aibă în vedere dezvoltarea globală a copiilor.

Formarea continuă a personalului a avut drept scop perfecționarea personalului (inclusiv manageri) care își desfășoară activitatea în principal în unitățile de educație timpurie asistate prin proiect, pe baza unor module speciale de formare în vederea conștientizării existenței grupurilor

dezavantajate și a determinării unei schimbări de atitudine față de populația rromă, pentru a promova incluziunea socială.

Populația-țintă (aproximativ 2.500 persoane) este reprezentată de educatori și directori din grădinițele existente în cele 100 de comunități selectate.

În cadrul PETI au fost elaborate standarde de calitate pentru materialele de predare/învățare pentru educație timpurie în acord cu concepția și principiile în baza cărora au fost elaborate și celelalte documente privind educația timpurie. Tot în cadrul acestei activități, au fost achiziționate materialele educaționale pentru aproximativ 6600 de copii din comunitățile-țintă.

Promovarea de alternative educaționale comunitare în domeniul educației timpurii

• Soluții alternative bazată pe comunitate

În acest sens, prin PETI se dorește oferirea unor soluții alternative pentru intervențiile în domeniul educației timpurii, bazate pe comunitate, precum grădinița-caravană, grădinițe-satelit ale unităților școlare existente, grădinițe în familie, în special pentru populația rromă și grupurile dezavantajate, sprijin pentru formare, materiale de învățare/predare, stimulente pentru mamă și copil.

• Programe de formare și consiliere pentru părinți

Prin programele de formare și consiliere pentru părinți s-a urmărit ca părinții să devină sensibili la problemele sociale, psihologice, de nutriție și sănătate ale copiilor, problemele legate de prevenirea accidentelor și de drepturile copiilor, precum și la alte teme specifice legate de creșterea și îngrijirea copilului.

Indicatorii-consecință

5% creștere a participării la educația timpurie a copiilor din grupurile vulnerabile din cadrul comunităților-țintă;

10% creștere a competențelor personalului în domeniul educației incluzive;

60% din intervențiile privind educația timpurie în comunități cu mai mult de 50% populație rromă;

10% creștere a finanțării pentru soluții bazate în ECE;

70% dintre părinții beneficiari de servicii ECE satisfăcuți de calitatea acestor servicii;

20% diminuare a numărului de părinți din grupurile vulnerabile care observă practici discriminatorii în procesul de predare în cadrul ECE;

60% dintre promotorii de propuneri de proiecte mature asistați prin PETI eligibili pentru finanțare UE.

Indicatori de rezultat

2.000 de copii din categorii defavorizate, în special din comunitățile rrome, cu acces la o infrastructură și la servicii educaționale îmbunătățite (numărul mediu pentru fiecare grădiniță este 70)

2.500 persoane (cadre didactice, personal medical și de asistență, directori) din grădinițele selectate și din comunitățile învecinate formați în domenii care au în vedere abordarea holistă a dezvoltării copiilor, educația timpurie incluzivă, comunicarea, metode active de învățare, adaptarea curriculum-ului la nevoile individuale și ale comunității, comunicarea eficientă într-un context multicultural etc;

1.500 părinți ai copiilor din grădinițele selectate participanți la cursuri de pregătire concentrate asupra rolului și importanței familiei în educația timpurie a copilului, asupra metodelor de stimulare și încurajare a dezvoltării copilului, asupra metodelor de sprijinire a educației timpurii etc;

19 clădiri noi vor fi construite și dotate în comunitățile dezavantajate identificate;

8 grădinițe din comunitățile dezavantajate identificate vor fi reabilitate și dotate potrivit standardelor în vigoare;

4 soluții alternative bazate pe comunitate implementate care oferă servicii de educație timpurie copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 și 6/7 ani;

8 centre de resurse pentru părinți funcționale și dotate, în cadrul grădinițelor din 8 zone dezavantajate.

PRET - Proiectul privind reforma educației timpurii

Prin acest proiect, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului implementează activități care duc la îmbunătățirea calității infrastructurii sistemului de educație preșcolară din România, dezvoltarea profesională a personalului didactic și auxiliar din grădinițe prin intermediul îmbunătățirii serviciilor, astfel încât să permită copiilor să-și valorifice potențialul într-un grad maxim și să atingă standardele de educație europene și internaționale. Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii este un proiect național, localizat în toate cele 42 de județe (inclusiv București) și este finanțat printr-un împrumut de 105.000.000 euro acordat de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și Guvernul României. Proiectul a început în anul 2007 și se află în implementare până la finele anului 2013. Activitățile din proiect urmăresc:

- îmbunătățirea infrastructurii existente în grădinițele cele mai sărace până la un standard minim de funcționare;
- dezvoltarea aptitudinilor personalului angajat în grădinițe, inclusiv manageri și personal auxiliar, aptitudini esențiale îmbunătățirii educației și îngrijirii copilului, printr-un program de formare special, în vederea unei schimbări de atitudine față de educația copilului și față de comunicare, cu o componentă legată de incluziunea socială, de stimularea receptivității culturale și a receptivității față de problemele legate de egalitatea genurilor;
- asigurarea accesului copiilor cu vârste cuprinse între 3 și 6-7 ani din grădinițe la materialele de învățare-predare de bază și la jocuri cu caracter educațional;
- crearea în vederea susținerii unei rețele cuprinzând 325 de CRED, care vor oferi sistemului preșcolar servicii integrate, inclusiv sesiuni de formare pentru resursele umane din grădinițe, suport și formare pentru părinți, promovarea educației părinților ca parte a activităților sistemului preșcolar; suport pentru dezvoltarea materialelor de învățare-predare necesare pentru activitățile cu părinții și copiii, campanii de informare și diseminare, promovarea comunicării dintre grădinițe, autorități locale, etc.

Finalități PRET:

- dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a personalității copilului, în funcție de ritmul propriu și de trebuințele sale, sprijinind formarea autonomă și creativă a acestuia;
- dezvoltarea capacității de a interacționa cu alți copii, cu adulții și cu mediul pentru a dobândi cunoștințe, deprinderi, atitudini și conduite noi; încurajarea explorărilor, exercițiilor, încercărilor și experimentărilor, ca experiențe autonome de învățare;
- descoperirea, de către fiecare copil, a propriei identități, a autonomiei și dezvoltarea unei imagini de sine pozitive;
- sprijinirea copilului în achiziționarea de cunoștințe, capacități, deprinderi și atitudini necesare acestuia la intrarea în școală și pe tot parcursul vieții;
- copiii care au beneficiat de o educație timpurie se simt atrași de școală, manifestă atitudini pozitive față de învățare, obțin rezultate mai bune;
- egalizarea șanselor copiilor (copii în situații de risc, care provin din medii socio-culturale dezavantajate, cei care prezintă dizabilități sau aparțin unor grupuri etnice minoritare) progresul acestora și ulterior integrarea în societate.

PRET...în cifrele de astăzi...

- servicii de proiectare pentru grădinițe cu 2, 3 și 4 grupe;
- 7 module specializate pe beneficiar, tipărite în 5.000 de exemplare;
- 10.851 de grădinițe cuprinse în programul de formare și dezvoltare profesională a personalului angajat;

- 671.276 de copii beneficiari ai serviciilor de instruire profesională derulate prin proiect;
- 39.184 de profesori care au urmat programul de dezvoltare în carieră;
- 18.139 de angajați ca personal de îngrijire în grădinițe au dezvoltat competențe specifice;
- 3.112 de directori de grădinițe și-au dezvoltat competențe de manageri educaționali;
- toate grădinițele din România au fost dotate cu materiale didactice, jocuri și materiale de învățare – aproximativ 20.210.000 lei valoarea dotărilor efectuate;
- 325 de Centre de Resurse pentru Educație și Dezvoltare operaționale, echipate cu laptopuri, echipamente multifuncționale (copy, print, scan), televizoare, DVD-play-ere, sisteme audio, videoproiectoare, ecrane de proiecție, camere foto, flip-chart-uri, materiale consumabile – aproximativ 5.145.000 lei valoarea achizițiilor efectuate;
- 236.206 vizitatori ai centrelor de la înființare și până în prezent, din care 29% părinți, 29% copii, 19% profesori, 13% personal angajat al grădinițelor, reprezentanți ai comunității locale 7% și un procent de 3% format din alte persoane interesate de activitățile derulate în CRED;
- serviciile de informare, de comunicare și de dezvoltare profesională sunt cele mai mult solicitate în CRED;
- flexibil și dinamic – Centrul de Resurse pentru Educație și Dezvoltare desfășoară activități precum: întâlniri ale copiilor și părinților cu specialiști (medici stomatologici, alergologi, psihologi), implementarea unor proiecte educaționale incluzive, educația copiilor de către bunici, educație pentru sănătate, campanii de informare și diseminare pe teme diverse, consiliere, terapie cu logopezi și instituții specializate, informare medicală etc.

An școlar	Proiect	Tip	Beneficiari	Valoare, lei fără TVA
2008-2009	PIR	materiale didactice	școlile cu clase V-VIII din mediul rural	3.159.454,20
2009-2010	PRET	dotări cu calculatoare echipamente	325 centre CRED	5.148.872,75
2009-2010	PIR	dotări cu calculatoare echipamente	1630 școli din mediul rural; 1725 școli din mediul rural	4.866.322,50
2009-2010	PETI	materiale didactice	100 grădinițe	214.758,03
2010-2011	PRET	materiale didactice	toate grădinițele din România	20.213.488,91
2010-2011	Sprijinirea sistemului educațional special prin portal educațional dedicat	dotări cu calculatoare echipamente	140 școli speciale	3.393.579,00
2010-2011	PETI	materiale didactice	100 grădinițe	693.773,33
2011-2012	PRET	materiale didactice	toate grădinițele din România	3.185.208,00
TOTAL				40.875.456,72

Reabilitare școli

Guvernul României a primit un împrumut de la Banca Europeană de Investiții (BEI) și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (BDCE), pentru finanțarea costurilor implicate de implementarea Proiectului de Reabilitare a Infrastructurii Școlare (PRIS). Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS), desemnat ca agenție de implementare pentru acest proiect, a delegat Unității de Management al Proiectelor privind Modernizarea Rețelei Școlare și Universitare (UMPMRȘU) responsabilitatea pentru implementarea și coordonarea proiectului.

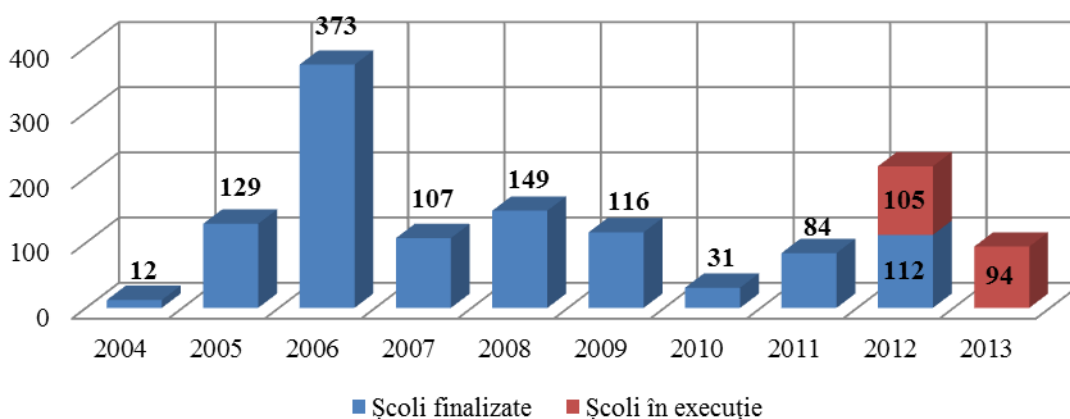
Proiectul privind Reabilitarea Infrastructurii Școlare este un proiect în curs de desfășurare care a început în 2004 și ale cărui principale obiective sunt reabilitarea, modernizarea și mobilarea a 1.400 de școli din învățământul preuniversitar pentru restabilirea siguranței în exploatare a clădirilor școlare și a condițiilor igienico-sanitare și de confort, precum și pentru eliminarea dezavantajelor educaționale ale elevilor care ocupă asemenea școli și, de asemenea, pentru îmbunătățirea condițiilor de învățământ în vederea creșterii calității acestuia și a actului educațional.

Proiectul privind Reabilitarea Infrastructurii Școlare a fost structurat în cinci componente după cum urmează:

Componenta I	Școli rămase din Proiectul de Reabilitare a Școlilor (PRS – Tranșa V) – 40 unități școlare din care 5 în mediul urban și 35 în mediul rural, beneficiari 9.500 elevi din 18 județe
Componenta II	Înlocuirea Școlilor cu Structură din Chirpici – 367 unități școlare din mediul rural, beneficiari aproximativ 40.000 elevi din 29 județe
Componenta III	Reabilitare Școli din Mediul Urban – 268 unități școlare din mediul urban, beneficiari 130.000 elevi din 40 județe
Componenta IV	Reabilitarea Căminelor Studentești – 16 cămine studentești, beneficiari 24.000 elevi din 7 județe și municipiul București
Componenta V	Reabilitare Școli din mediul Rural – 620 unități școlare din mediul rural, beneficiari 153.000 elevi din 41 județe

De la demararea acestui proiect și până în prezent au fost finalizate 1113 unități școlare din care 610 construcții noi și 503 reabilitări ale clădirilor deja existente. Evoluția Proiectului privind Reabilitarea Infrastructurii Școlare în cei nouă ani de implementare este prezentată în graficul următor:

Evoluție PRIS 2004-2013

Proiectul se derulează la nivel național, în toate cele 41 de județe și municipiul București, grupate în șapte regiuni: NORD-EST MOLDOVA (județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui), SUD-EST DOBROGEA (Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea), SUD MUNTENIA (Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova, Teleorman, București, Ilfov), SUD-VEST OLTENIA (Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea), VEST BANAT (Arad, Caraș Severin, Hunedoara, Timiș), NORD-VEST CRIȘANA (Bihor, Bistrița Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare, Sălaj) și CENTRU TRANSILVANIA (Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș, Sibiu).

Situația pe regiuni privind lucrările finalizate și cele aflate în execuție se prezintă după cum urmează:

REGIUNE	JUDEȚ	UNITĂȚI ȘCOLARE FINALIZATE	UNITĂȚI ȘCOLARE ÎN EXECUȚIE
NORD-EST MOLDOVA	BACĂU	31	4
	BOTOȘANI	118	4
	IAȘI	76	8
	NEAMȚ	43	3
	SUCEAVA	29	7
	VASLUI	67	13
	TOTAL REGIUNE		364
SUD-EST DOBROGEA	BRĂILA	35	5
	BUZĂU	30	10
	CONSTANȚA	28	11
	GALAȚI	49	8
	TULCEA	39	3
	VRANCEA	48	11
	TOTAL REGIUNE		229

SUD MUNTENIA	ARGEȘ	13	5
	CĂLĂRAȘI	16	6
	DÂMBOVIȚA	19	6
	GIURGIU	9	3
	IALOMIȚA	22	7
	PRAHOVA	11	2
	TELEORMAN	11	3
	BUCUREȘTI	4	
	ILFOV	4	
	TOTAL REGIUNE	109	32
SUD-VEST OLTENIA	DOLJ	22	6
	GORJ	22	5
	MEHEDINȚI	23	2
	OLT	17	2
	VÂLCEA	22	2
	TOTAL REGIUNE	106	17
VEST BANAT	ARAD	12	3
	CARAȘ SEVERIN	15	6
	HUNEDOARA	17	
	TIMIȘ	39	12
	TOTAL REGIUNE	83	21
NORD-VEST CRIȘANA	BIHOR	25	1
	BISTRIȚA NĂSĂUD	34	
	CLUJ	28	5
	MARAMUREȘ	23	5
	SATU MARE	15	5
	SĂLAJ	19	4
	TOTAL REGIUNE	144	20
CENTRU TRANSILVANIA	ALBA	19	5
	BRAȘOV	11	2
	COVASNA	9	2
	HARGHITA	10	2
	MUREȘ	14	
	SIBIU	15	4
	TOTAL REGIUNE	78	15
TOTAL GENERAL		1113	192

Un alt proiect implementat și coordonat de UMPMRȘU este Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii (PRET), proiect național cofinanțat de Guvernul României și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (BDCE).

Scopul principal al Proiectului pentru Reforma Educației Timpurii este acela de a îmbunătăți calitatea infrastructurii sistemului și de a răspunde nevoilor concrete ale copiilor prin asigurarea unor spații de studiu adecvate, care să favorizeze atingerea potențialului maxim al fiecărui copil, totul în conformitate cu standardele educaționale internaționale.

Obiectivul principal al acestei componente este construirea și utilizarea a 750 noi unități de educație în vederea îmbunătățirii infrastructurii actuale a sistemului de educație timpurie pentru copiii de la 3 la 6/7 ani, fiind de asemenea analizată posibilitatea dotării claselor pregătitoare cu echipamente speciale. Primele lucrări de execuție vor demara la începutul anului 2013.

Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii se desfășoară la nivel național, în toate cele 41 de județe ale României, ca parte a programului mai larg de reformă a educației timpurii din România și a strategiei complexe de reformă a educației timpurii dezvoltate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, urmând a beneficia de pe urma acestui proiect un număr de aproximativ 53.000 de copii.

CAP. 6 – REZULTATE ALE ACȚIUNILOR DE CONTROL ȘI AUDIT

6.1 AUDIT

Cadrul legal și procesual al misiunilor de audit public intern:

- Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, actualizată
- OMECT nr. 5281/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și exercitarea activității de audit public intern în structura MECT și în unitățile aflate în subordinea sau coordonarea MECT

Misiunile de audit public intern au avut ca scop să evalueze dacă sistemele de management financiar și control ale entității publice sunt transparente și sunt conforme cu normele de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate.

Obiectivele acestor misiuni au fost:

- a) angajamentele bugetare și legale din care derivă direct sau indirect obligații de plată, inclusiv din fondurile comunitare;
- b) plățile asumate prin angajamente bugetare și legale, inclusiv din fondurile comunitare;
- c) vânzarea, gajarea, concesiunea sau închirierea de bunuri din domeniul privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale;
- d) concesiunea sau închirierea de bunuri din domeniul public al statului ori al unităților administrativ-teritoriale;
- e) constituirea veniturilor publice, respectiv modul de autorizare și stabilire a titlurilor de creanță, precum și a facilităților acordate la încasarea acestora;
- f) alocarea creditelor bugetare;
- g) sistemul contabil și fiabilitatea acestuia;
- h) sistemul de luare a deciziilor;
- i) sistemele de conducere și control, precum și riscurile asociate unor astfel de sisteme;
- j) sistemele informatice.

În urma efectuării de misiuni de audit public la unități de învățământ preuniversitar au fost formulate următoarele constatări și recomandări:

Constatare: În data de 09.01.2001 s-a încheiat un Protocol între Inspectoratul Școlar Județean Brașov și Primăria orașului Predeal, prin care inspectoratul predă un imobil primăriei. Au fost efectuate investiții de către MECTS în perioada 2001-2011, la acest obiectiv, cu toate că în baza acestui protocol, Judecătoria Brașov, emite extras de carte funciară către Primăria Predeal în anul 2001.

Recomandare: Transmiterea unei fotocopii a raportului de audit public intern Direcției Generale Buget Patrimoniu și Investiții, Direcției Generale Juridice din cadrul MECTS și Curții de Conturi a României, în vederea analizării și luării măsurilor ce se impun, conform atribuțiilor ce le revin.

Constatare: Inexistența programelor anuale de achiziții cu excepția anilor 2008, 2009;

Recomandare: Întocmirea programelor anuale de achiziții.

Constatare: Inexistența unei forme contractuale între beneficiar și dirigintele de șantier. Plata unor sume privind această activitate, fără a exista documente din care să reiasă modalitatea de calcul a acestora.

Recomandări: Conducerea entității auditate va analiza și va lua măsurile ce se impun. În acest context s-a întocmit FCRI. **Acesta a fost înaintat la Corpul de Control al Ministrului.**

Constatare: Încălcări ale legislației aplicabile la achiziționarea lucrărilor de construcții.

Recomandare: Conducerea entității auditate va analiza și va lua măsurile ce se impun. În acest context s-a întocmit FCRI. **Acesta a fost înaintat la Corpul de Control al Ministrului.**

Constatare: Existența unor documente care nu prezintă semnături și mențiunea bun de plată

Recomandare: Conducerea entității va dispune măsurile ce se impun în vederea remedierii aspectelor negative

Constatare: Plata în avans 100% prin ordin de plată nr.133/09.07.2002, în sumă de 50000 lei, fără a exista contract încheiat.

Recomandare: Conducerea entității auditate va analiza și va lua măsurile ce se impun. În acest context **s-a întocmit FCRI. Acesta a fost înaintat la Corpul de Control al Ministrului.**

Constatare: Neimplementarea OMFP nr. 946/2005

Recomandare: Comisia de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică cu privire la sistemele proprii de control managerial din entitate va lua măsurile ce se impun în vederea implementării standardelor de control intern/managerial

Constatare: Neexercitarea activității de control financiar preventiv propriu

Recomandări: Conducerea entității va lua măsurilor ce se impun în vederea remedierii acestei situații

Constatare: Neconstituirea garanției de participare la licitațiile de lucrări

Recomandări: Conducerea entității auditate va analiza și va lua măsurile ce se impun. În acest context **s-a întocmit FCRI. Acesta a fost înaintat la Corpul de Control al Ministrului.**

6.2 CONTROL

În anul școlar 2011 - 2012, activitatea desfășurată de către Corpul de Control al Ministrului s-a desfășurat în baza atribuțiilor specifice precizate la art 6.1. din Regulamentul de Organizare și Funcționare a MECTS, aprobat prin OMECTS nr. 5650//10.10.2011, a OMedC nr. 5672/13.12.2005 privind regulamentul de organizare și desfășurare a activității de control și a O.M.Ed.C. nr. 217/24.01.2007 privind modificarea OMedC nr. 5534/2005, privind constituirea Corpului de Experți al Corpului de Control al Ministrului.

Controalele efectuate au avut în vedere verificarea activității manageriale desfășurate la nivelul inspectoratelor școlare județene/ISMB și al unităților de învățământ și anume:

- a. verificarea existenței, a conținutului și eficienței documentelor manageriale;
- b. verificarea, evaluarea și controlul privind respectarea regulamentelor de organizare și desfășurare a examenelor naționale, a examenului de bacalaureat, a metodologiei referitoare la admiterea în învățământul liceal și profesional, continuarea studiilor după finalizarea învățământului obligatoriu;
- c. verificarea respectării metodologiei privind mișcarea personalului didactic;
- d. evaluarea modului în care se realizează circulația informației: circulația și gestionarea informației între minister, inspectorate școlare, unități de învățământ, unități independente, cadre didactice, elevi, familie, colaborarea cu mass-media;
- e. evaluarea abilităților manageriale și profesionale a inspectorilor generali și inspectorilor generali adjuncți;
- f. verificarea modul de respectare a procedurilor privind achizițiile publice la nivelul tuturor unităților de învățământ preuniversitar aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea MECTS;

Rezultate ale acțiunilor de control – au fost efectuate un număr de 65 de activități de control:

1. 53 de controale tematice la unități de învățământ din 8 județe și municipiul București.

Măsurile propuse:

- **7 propuneri** de cercetare disciplinară a cadrelor didactice care s-au făcut vinovate de încălcarea prevederilor legale.
- **3 propuneri** de evaluare managerială a directorilor unităților de învățământ;
- **5 propuneri** de inspecție de evaluare instituțională a unității de învățământ;
- **10 propuneri** de monitorizare a procesului instructiv educativ;
- **1 propunere** de inspecție de specialitate la nivel preșcolar.

2. 8 controale au fost efectuate ca urmare a unor sesizări/reclamații.

Măsuri propuse: 3 propuneri de evaluare instituțională a directorilor unităților de învățământ.

Ca urmare a măsurilor propuse, au fost sancționate disciplinar 7 cadre didactice care s-au făcut vinovate de încălcarea prevederilor legale, 3 directori au fost schimbați din funcție ca urmare a evaluării manageriale a activității acestora.

3. Ca urmare a recorectării prin sondaj a unor lucrări de la examenul de bacalaureat din 2011, a fost sesizat Parchetul de pe lângă Tribunalul Ilfov și Mehedinți pentru **un număr de 161 de cadre didactice** care nu au respectat prevederile legale privind organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat 2011.

4. În perioada iulie – august 2012 au fost efectuate **2 controale** care au avut ca tematică verificate un număr de 3 contracte, care cuprind 6 (șase) obiective, unde se desfășoară lucrări de construcții și reabilitare la unitățile școlare care sunt incluse în proiectul de Reabilitare infrastructură Școlară în județul Bacău și 1 contract de lucrări, care cuprinde 2 (două) obiective, unde se desfășoară lucrări de construcții și reabilitare la unitățile școlare care sunt incluse în proiectul de Reabilitare infrastructură Școlară în județul Ilfov.

Măsuri:

- 1) **Sesizarea organelor de cercetare penală pentru prezentarea la plată beneficiarului, a unor documente ce conțin date și informații ce nu corespund realității, inclusiv lucrări neexecutate și îndeplinirea cu rea credință a obligațiilor contractuale de către cei implicați în această activitate, de către CCM.**
- 2) **Analizarea situației create și luarea măsurilor legale pentru încetarea relațiilor contractuale ale coordonatorilor județeni și regionali de proiect care nu respectă condițiile de calificare și de experiență în domeniul construcțiilor, de către conducerea UMPMRSU.**
- 3) **Analizarea situației coordonatorilor județeni de proiect care sunt angajați și în cadrul inspectoratelor școlare județene și luarea măsurilor legale de eliminare a suspiciunilor de conflict de interese sau incompatibilitate, de către conducerea UMPMRSU.**

Activitatea petiționară

La nivelul CCM au fost soluționate sau sunt în curs de soluționare un număr de 486 conform legislației în vigoare.

Perfecționarea personalului didactic și didactic auxiliar

CCM împreună cu CCD București, CCD Argeș au efectuat stagii de formare continuă pentru perfecționarea personalului de conducere, îndrumare și control din unitățile de învățământ din municipiul București, Argeș, Călărași, Teleorman, privind implementarea, dezvoltarea și ținerea sub control a sistemului de management al calității în propria unitate de învățământ, prin participarea la un program modular denumit: „Gestionarea documentelor în unitățile școlare”.

CAP. 7 - PRIORITĂȚI ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE PENTRU ANUL ȘCOLAR 2012 – 2013

Programul de Guvernare 2013-2016, documentele europene programatice în domeniu (Strategia Europa 2020, Cadrul ET 2020), Planul Național de Dezvoltare 2007 – 2013 și Programul Național de Reforma 2011 – 2013 fundamentează principalele orientări strategice ale MEN. Pentru anul 2013 sunt vizate următoarele priorități ale sistemului de educație și formare profesională:

- I. Asigurarea de șanse egale de acces și participare la educație pentru fiecare copil din România**
- II. Asigurarea calității la toate nivelurile de educație și formare profesională**
- III. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic; corelarea sistemului de învățământ și formare profesională cu piața muncii**
- IV. Asigurarea și modernizarea bazei materiale a învățământului preuniversitar; utilizarea noilor tehnologii**
- V. Finanțarea corespunzătoare a sistemului de educație și formare profesională**
- VI. Încurajarea educației pe tot parcursul vieții**

- I. Asigurarea de șanse egale de acces și participare la educație pentru fiecare copil din România**

- Organizarea și susținerea educației timpurii antepreșcolare și a învățământului preșcolar
- Susținerea clasei pregătitoare și a clasei I
- Dezvoltarea programului A doua șansă, în vederea eliminării analfabetismului și integrării pe piața muncii și a altor programe suport, finanțate din fonduri europene, pentru cei care au părăsit școala
- Susținerea programului Școala după școală
- Încurajarea participării elevilor din mediul rural la toate nivelurile de educație și formare
- Asigurarea condițiilor de participare la educație pentru elevi minorităților naționale (inclusiv populația rroma) și stimularea participării acestora la niveluri superioare de educație
- Susținerea elevilor cu dizabilități pentru accesul la educația de bază și nivelurile superioare
- Continuarea programelor de sprijin social pentru grupurile cu risc particular: Bani de Liceu, Euro 200, Cornul și Laptele, Burse pentru elevii ce frecventează învățământul profesional, Rambursarea cheltuielilor de transport pentru navetă elevi, Rechizite școlare, Microbuze școlare.

- II. Asigurarea calității la toate nivelurile de educație și formare profesională**

Conținuturi

- Elaborarea noului curriculum și asigurarea manualelor corespunzătoare;
- Realizarea de evaluări relevante și organizarea în condiții optime a examenelor și concursurilor naționale;

- Organizarea concursurilor și olimpiadelor școlare și a activităților extrașcolare prevăzute în Calendarul național.

Resurse umane

- Asigurarea încadrării cu personal didactic calificat;
- Dezvoltarea unei piețe educaționale a programelor de formare continuă pentru cadrele didactice, bazată pe un sistem competițional;
- Profesionalizarea carierei manageriale în educație;
- Corelarea structurilor și a etapelor din cariera didactică cu standardele educaționale și asigurarea unei dinamici profesionale prin utilizarea sistemului creditelor profesionale transferabile; Reconsiderarea sistemului de grade didactice din această perspectivă;
- Redefinirea statutului și rolului personalului didactic auxiliar din perspectiva creșterii competențelor profesionale.

Descentralizare, depolitizarea unităților de învățământ

- Asigurarea autonomiei de decizie la nivelul școlii (în cadrul consiliilor de administrație ș.a.) în parteneriat cu părinții, autoritățile locale contribuatoare și cu agenții economici interesați;
- Asumarea responsabilității publice față de performanțele școlii;
- Încurajarea formării consorțiilor școlare și asociațiilor profesionale;
- Participarea școlilor și a cadrelor didactice în programe și proiecte care aduc beneficii procesului didactic; promovarea de proiecte pentru creșterea contribuției școlii și familiei în personalizarea educației copilului.
- Încurajarea inițiativei private în învățământul preuniversitar.

Creșterea capacității de inovare și de creativitate din perspectiva dezvoltării durabile

- Promovarea, prin educație, a unui sistem de valori de referință în societate;
- Stimularea inovării și creativității, inclusiv a spiritului antreprenorial; susținerea elevilor capabili de inovare și creație;
- Dezvoltarea de alternative educaționale și a proiectelor axate pe achiziții culturale, de cunoștințe tehnologice, formarea deprinderilor pentru o viață sănătoasă, pentru sport, pentru mediu;
- Promovarea activităților complementare extracurriculare și extrașcolare și instituționalizarea participării în proiecte și programe cu teme care sunt complementare față de curriculum.

III. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic; corelarea sistemului de învățământ și formare profesională cu piața muncii

- Realizarea de analize de nevoi la nivelul agenților economici și utilizarea rezultatelor acestor studii;
- Susținerea învățământului profesional pentru absolvenții claselor a IX-a;
- Fundamentarea planului de școlarizare în funcție de nevoi și în conformitate cu interesele educaționale ale elevilor;
- Stimularea parteneriatului public-privat dintre sistemul educațional și mediul economic cu scopul creșterii ratei de absorbție a absolvenților pe piața muncii prin dezvoltarea stagiilor de practică de specialitate/internship;

- Modificarea legislației muncii pentru a permite elevilor cu vârsta de peste 16 ani și studenților să lucreze pe perioada vacanțelor, în condițiile asigurării tuturor drepturilor specifice nivelului de pregătire și vârstei lor;
- Urmărirea absolvenților pe parcursul traseului lor profesional pentru a înregistra feed-back-ul privind succesul lor în carieră.

IV. Asigurarea și modernizarea bazei materiale a învățământului preuniversitar; utilizarea noilor tehnologii

- Finalizarea unor obiective de investiții în infrastructura școlară (inclusiv campusuri școlare);
- Dotarea cu echipamente și mijloace didactice a unităților de învățământ, mai ales pentru învățământul profesional și tehnic;
- Demararea programului care să asigure că în fiecare comună va exista cel puțin o școală la standarde europene, dotată cu mijloace didactice moderne și microbuze școlare;
- Realizarea de investiții pentru noi locuri în grădinițe și creșe;
- Modernizarea procesului de predare-învățare cu ajutorul TIC; crearea de noi oportunități de învățare cu mijloace informatice, sisteme multimedia, softuri educaționale și rețele de date;
- Dotarea bibliotecilor școlare, inclusiv extinderea bibliotecilor virtuale;
- Informatizarea și asigurarea accesului la Internet de mare viteză în unități de învățământ;

V. Finanțarea corespunzătoare a sistemului de educație și formare profesională

- Asigurarea unui sistem de salarizare și motivare financiară corespunzător rolului pe care cadrul didactic îl îndeplinește în societate;
- Asigurarea activităților de monitorizare/evaluare/consiliere și control prin Inspekția școlară.

VI. Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții

- Elaborarea Strategiei naționale de învățare pe tot parcursul vieții;
- Promovarea conceptului de servicii educaționale în folosul comunității;
- Cuprinderea unui procent de cel puțin 5% din populația activă în programe de formare continuă;
- Înființarea de Centre Comunitare de Învățare Permanentă;
- Finalizarea legislației secundare privind recunoașterea rezultatelor învățării în contexte informale și non-formale;
- Încurajarea dezvoltării de noi competențe/calificări; îmbunătățirea orientării și consilierii în carieră prin cabinetele psihopedagogice;
- Centrarea formării continue a cadrelor didactice pe învățământ digitalizat; curriculum adecvat formării inovative, creative și formării de competențe; pedagogie modernă, optimizarea relației cu părinții, elevii și cu autoritățile locale; actualizarea cunoașterii în aria curriculară a disciplinei;
- Dezvoltarea de programe de recalificare și/sau formare continuă, în funcție de nevoile înregistrate în sistem.

VII. Dezvoltarea dimensiunii europene și internaționale a învățământului românesc

- Continuarea și dezvoltarea cooperării europene și internaționale în domeniul educației, consolidarea relațiilor bilaterale cu statele membre ale UE, cele din Spațiul Economic European și cu statele terțe

- Consolidarea cooperării în cadrul diferitelor organizații și instituții internaționale, în domeniul educației, formării profesionale și cercetării
- Asumarea unui rol activ în cadrul inițiativelor regionale ale Uniunii Europene: Strategia pentru Regiunea Dunării, UE – Asia, UE - America Latină și Caraibe, Parteneriatul estic, America de Nord și Africa etc.
- Sprijinirea comunităților românești din afara granițelor țării prin continuarea programului de acordare de burse și a predării Cursului de limbă, cultură și civilizație românească în unități de învățământ din state membre ale Uniunii Europene
- Creșterea rolului României în acordarea de asistență în domeniul educației altor țări, în vederea atingerii obiectivelor asociate inițiativei Education for All, inițiativă susținută de ONU și coordonată la nivel global de UNESCO.

**CAP. 8. PROIECTE FINANȚATE DIN FONDURI EUROPENE,
DERULATE DE CĂTRE MECTS ȘI INSTITUȚIILE DIRECT SUBORDONATE**

Nr. crt.	ID proiect/ Denumire proiect/	Inițiator	Perioada de implementare	Obiectivul general al proiectului	Rezultatele proiectului
1.	Dezvoltarea sistemului național de management și asigurarea calității în învățământul preuniversitar, FSE POSDRU, ID 2984;	Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățăm. Preuniversitar - ARACIP	2008-2011	Dezvoltarea sistemului național de management și de asigurare a calității și a culturii calității ca modalitate esențială de creștere a competitivității și eficienței sistemului de învățământ preuniversitar.	Harta Națională a Riscului Educațional” - bază de date operațională - elaborată; 1 aplicație informatică DSS (Decision Support System) – elaborată; Noile seturi de standarde pilotate pe un eșantion reprezentativ de unități școlare - 300 de unități școlare pilot evaluate cu noile seturi de standarde, metodologii și proceduri dezbătute public; 606 formatori în domeniul calității educației formați, evaluați și certificați; 591 experți evaluatori formați, evaluați și certificați; 970 de inspectori și experți din cadrul MECTS formați, evaluați și certificați
2.	Dezvoltarea culturii calității și furnizarea unei educații de calitate în sistemul de învățământ preuniversitar din România prin implementarea standardelor de referință, FSE-POSDRU, ID 55330	ARACIP	2010-2013 Proiect aflat în curs de implementare	Creșterea capacității sistemului de învățământ preuniversitar de a furniza educație de calitate prin implementarea standardelor de referință. Vor fi sprijiniți furnizorii de educație și formare pentru implementarea standardelor de calitate/referință, în vederea evaluării periodice a calității din 5 în 5 ani.	1 metodologie de evaluare externă a calității educației, 1 proiect de hotărâre a Guvernului de aprobare a metodologiei de evaluare externă a calității, 2 instrucțiuni privind implementarea mecanismelor de evaluare externă a calității (una pentru furnizorul de educație și una pentru experții în evaluare și acreditare); Pilotarea instrumentelor elaborate pe 1023 unități pilot, publice și private; 1 campanie de conștientizare a stadiului culturii calității și a dreptului la o educație de calitate; 4 materiale promoționale, distribuite în toate unitățile de învățământ preuniversitar; 18 conferințe de presă organizate; 4 numere ale Newsletter-ului NOTE PENTRU CALITATE – Jurnal al educației din România, tipărite în câte 10000 de exemplare fiecare și distribuite în fiecare unitate de învățământ.
3.	Sprijin pentru unitățile școlare în	ARACIP	2010-2013	Dezvoltarea capacității furnizorilor de educație de a	1 manual de evaluare externă a calității ; o aplicație informatică; 200 de școli selectate pentru pilotarea Manualului de evaluare internă și a

	implementarea manualului de evaluare internă a calității educației, FSE-POSDR, ID 55668		Proiect aflat în curs de implementare	elabora, implementa, evalua și revizui sisteme și proceduri de asigurare a calității educației în învățământul preuniversitar.	aplicației informatice; 120 de formatori de formatori selectați; 1 conferință de lansare a proiectului; 5 seminarii regionale, în diferite municipii din 4 Regiuni de dezvoltare ale României (București, Brașov, Cluj-Napoca, Râmnicu Vâlcea); 1 material informativ elaborat și distribuit.
4.	Capacity Building for the Romanian National Reference Point: Promoting Quality – QUALVET@RO 191183-LLP-1-2010-1-RO-LEONARDO-EQAVET	ARACIP	2011-2012	Conștientizarea, la nivelul tuturor părților interesate, a importanței implementării inițiativelor europene în domeniul asigurării calității și privind educația și formarea profesională.	O întâlnire inițială de proiect desfășurată în mai 2011 cu participarea tuturor celor 5 parteneri din Olanda (1), Italia(1), Austria (1), Romania (2); Primul draft al Strategiei de comunicare realizat în ianuarie 2012 (termenul de finalizare este oct. 2012); Realizarea primului draft al Website-ului și bazei de date ale proiectului în februarie 2012; Organizarea și desfășurarea a tuturor celor opt seminare regionale proiectate; Organizarea și desfășurarea unei conferințe în data de 29 februarie, din cele 2 proiectate; Realizarea tuturor celor 3 broșuri de bune practici proiectate, elaborate de partenerii din proiect.
5.	Rolul cadrului didactic în "triunghiul" calității: elev-profesor-evaluarea externă a calității educației LLP-LdV/PLM/2012/R 0/027	ARACIP	2012 – 2013 Proiect aflat în curs de implementare	Dezvoltarea competențelor specifice activității de evaluare externă a calității educației furnizate de o școală prin cunoașterea directă a altor modele de sisteme de calitate implementate într-o instituție de învățământ, precum și a rezultatelor acestora.	6 experți ai ARACIP formați într-un sistem european, cu noi competențe necesare în debirocratizarea activității de evaluare externă a calității educației; Un set de instrumente de lucru (rapoarte și fișe) revizuit, adaptat pentru mai buna surprindere a rolului profesorului în asigurarea calității școlii; Revizuirea listei naționale de documente relevante ca dovezi pentru îndeplinirea standardelor naționale de calitate.
6.	Revizuirea metodologiilor, instrumentelor și procedurilor pentru creșterea calității învățământului profesional și tehnic	CNDIPT	2009 – 2012 Proiectul se află în curs de implementare	Susținerea procesului de îmbunătățire a sistemului național de educație și formare profesională, prin îmbunătățirea sistemului de educație și formare profesională inițială, prin analizarea și formularea unor propuneri de revizuire a metodologiilor, instrumentelor	1 raport de analiză a metodologiilor, instrumentelor și procedurilor ce operaționalizează la nivelul sistemului IPT din perspectiva politicilor asumate versus politici implementate; 9 rapoarte tematice privind concluziile și recomandările necesare pentru revizuirile metodologiile, instrumentele și procedurile analizate; 1 instrument de autoevaluare a calității sistemului de învățământ profesional și tehnic; 16 seminarii tematice - aproximativ 2250 de persoane din grupul ținta informați cu privire la rezultatele procesului de analiza a calității sistemului IPT și la recomandările de revizuire rezultate în urma analizelor efectuate;

				și procedurilor care operaționalizează politicile de dezvoltare ale învățământului profesional și tehnic.	1 raport național privind IPT.
7.	Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii	CNDIPT	2010 – 2012	Creșterea relevanței ofertei de formare profesională inițială prin învățământul profesional și tehnic preuniversitar (IPT) în raport cu nevoile pieței muncii și cerințele de dezvoltare economică și socială, din perspectiva societății bazate pe cunoaștere, prin îmbunătățirea documentelor de planificare strategică în IPT la nivel județean și local.	1 Metodologie pentru realizarea Studiului previzional privind nevoile de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020; 1 Studiu previzional privind nevoile de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020 realizat în sprijinul planificării strategice a IPT; Anchetă în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6-12 luni) – componentă a studiului previzional; 1 Metodologie revizuită pentru monitorizarea PAS; 1200 Planuri de Acțiune ale Școlilor (PAS) monitorizate; 42 de seminarii județene pentru prezentarea concluziilor monitorizării PAS directorilor unităților școlare IPT; 1 Metodologie revizuită pentru actualizarea PLAI; 8 Seminarii regionale de pregătire pt. integrarea în PLAI a rezultatelor studiului previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva 2020; 42 schimburi de experiență interjudețene (peer learning).
8.	Formarea cadrelor didactice în domeniul evaluării competențelor profesionale	CNDIPT	2011 – 2014	Susținerea procesului de îmbunătățire a sistemului național de educație și formare profesională.	1 program general de formare continuă în domeniul evaluării competențelor profesionale „ <i>Profesor – evaluator de competențe profesionale</i> ” acreditat; 3 programe specializate de formare continuă în domeniul evaluării competențelor profesionale: <i>Formator profesor evaluatori de competențe profesionale, Dezvoltatori de instrumente de evaluare, Formator de profesori monitori interni și externi ai evaluării în curs de acreditare</i> (dosarele de acreditare depuse la MECTS); 200 cadre didactice participante la prima sesiune de formare a programului general de formare continuă în domeniul evaluării competențelor profesionale „ <i>Profesor – evaluator de competențe profesionale</i> ”.
9.	Formarea cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic-profil SERVICII, pentru extinderea	CNDIPT	2010 – 2013	Susținerea procesului de îmbunătățire a sistemului național de educație și formare profesională, prin creșterea atractivității și calității programelor de educație și formare profesională asigurată	1 set de competențe pentru profilul cadrului didactic specializat în implementarea metodei active de învățare-firmă de exercițiu; 6 seturi de materiale auxiliare pentru cadre didactice (2 seturi de materiale/stagiu) multiplicat pentru cei 600 de participanți la programele de formare, materiale ce vor fi folosite ulterior în procesul de formare de competențe la nivelul tuturor unităților din învățământul profesional și tehnic, profil servicii;

	metodei moderne de învățare firmă de exercițiu			prin pregătirea cadrelor didactice pentru realizarea unei evaluări moderne și relevante a rezultatelor învățării.	572 de certificate de competențe profesionale obținute de cadrele didactice din IPT, profil servicii, care au parcurs programul de formare continuă; 1 ghid metodologic al cadrelor didactice din IPT, profil servicii, necesar implementării metodei moderne de instruire-firmă de exercițiu ; 2 seminarii tematice cu cadrele didactice din unități IPT, profil servicii, reprezentanți ai agenților economici, reprezentanți ai partenerilor sociali pentru promovarea rezultatelor proiectului.
10.	Curriculum Revizuit în Învățământul Profesional și Tehnic (CRIPT)	CNDIPT	2010 – 2013	Îmbunătățirea calității ofertei educaționale (curriculare) din sistemul național de educație și formare profesională inițială, prin intervenții ameliorative, ample, sistemice, la nivelul fiecărei componente a procesului de proiectare a acestei oferte specifice sistemului de învățământ profesional și tehnic (IPT), pe baza evidențelor furnizate de analiza comparativă a ofertei existente cu nevoile identificate în context național	1 metodologie de analiză a calificărilor, SPP-urilor și curriculumului actual din IPT adecvat acestora; 1 metodologie pentru elaborarea și revizuirea SPP-urilor pentru IPT; 1 document strategic revizuit intitulat „Nomenclatorul Calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar”; 151 cadre didactice și membrii ai Comitetelor Sectoriale/reprezentanți ai agenților economici instruiți metodologic pentru realizarea analizei calificărilor, SPP-urilor și curriculumului actual din IPT pentru domeniile de pregătire profesională; 144 cadre didactice și membrii ai Comitetelor Sectoriale/reprezentanți ai agenților economici instruiți metodologic pentru elaborarea standardelor de pregătire profesională.
11.	Îmbunătățirea calității educației și formării profesionale prin rețele parteneriale	CNDIPT	2010 – 2013	Îmbunătățirea sistemului de educație și formare profesională, prin dezvoltarea de instrumente și metodologii pentru implementarea Cadrelui Comun European de Referință pentru Asigurarea Calității în formarea profesională în context național	1 metodologie pentru implementarea Cadrelui Comun European de Referință pentru Asigurarea Calității în formarea profesională în context național; 1 metodologie pentru dezvoltarea rețelelor parteneriale în învățământul profesional și tehnic; 234 persoane formate și atestate pentru implementarea rețelelor parteneriale în învățământul profesional și tehnic; 16 rețele parteneriale formate între 96 de școli; 40 de persoane participante la vizite de studiu în Austria.
12.	Parteneriate active școală – întreprindere pentru îmbunătățirea	CNDIPT	2010 – 2013	Îmbunătățirea capacității învățământului profesional și tehnic (IPT) de a asigura calificări și oferte educaționale relevante pentru nevoile pieței	20 parteneriate școală – întreprindere vizând domeniile Electric, Electronică și automatizări; 8 seminarii regionale de sensibilizare/conștientizare a importanței dezvoltării parteneriatelor școală – întreprindere; 93 specialiști din întreprinderi formați pentru a interveni în activitățile de

	formării profesionale inițiale – PAȘII FPI			muncii prin colaborarea directă cu reprezentanții mediului economic.	informare și consiliere în carieră; 102 cadre didactice și 101 specialiști din întreprinderi formați în vederea elaborării studiilor de caz (materiale de învățare); 40 studii de caz (materiale de învățare) elaborate; 500 elevi care au beneficiat de vizite de lucru în întreprinderi
13.	Proiectul POS DRU Competențele TIC în curriculumul școlar, ID 4615	CNEE	2009 – 2012	Îmbunătățirea și restructurarea sistemului de învățământ preuniversitar prin adaptarea curriculum-ului național la cerințele actuale care necesită utilizarea și perfecționarea continuă a competențelor TIC.	720 de inspectori, directori formați; 226.293 elevi au pilotat materialele elaborate în proiect; 1 model curricular al disciplinei TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI A COMUNICAȚIILOR; 12 ghiduri pe discipline pentru disciplinele: Informatică, Limba și literatura română, Limbi moderne, Matematică, Fizică, Chimie, Biologie, Istorie, Geografie, Socio-umane, Religie, disciplinele din aria curriculară Arte; 12 suporturi de curs pentru disciplinele: Informatică, Limba și literatura română, Limbi moderne, Matematică, Fizică, Chimie, Biologie, Istorie, Geografie, Socio-umane, Religie, disciplinele din aria curriculară Arte; 1 document curricular pentru programul „Competențe-cheie TIC în curriculum școlar”, durata totală a programului 62 ore.
14.	Proiectul POS DRU Cadru de referință al curriculumului național pentru învățământul preuniversitar: un imperativ al reformei curriculare, ID 25088	CNEE	2009 – 2012	Revizuirea, completarea și dezvoltarea Cadrului de Referință a Curriculumului Național în conformitate cu noua realitate educațională națională și europeană. Noul Curriculum Național va fi un document reglator cu rol, pe termen lung, de a asigura concepția unitară a curriculumului și de a-l corela cu toate componentele procesului educațional.	Analiza dinamicii performanțelor școlare ale elevilor; Elaborarea metodologiei de analiză a performanțelor școlare ale elevilor; Dezbatere publică: Factori dinamizatori ai performanțelor școlare; Elaborarea metodologiei de cercetare a programelor școlare și a manualelor din perspectiva organizării proiectării, dezvoltării și evaluării curriculumului; Formularea principiilor generale de proiectare a planurilor-cadru de învățământ; Descrierea profilurilor de formare al absolventului de învățământ obligatoriu, respectiv învățământ liceal; Realizarea unei analize multicriteriale a politicilor naționale și internaționale în domeniul curriculumului; Elaborarea cercetării; Elaborarea Cadrului de referință (CR) al curriculumului național din învățământul preuniversitar revizuit, completat și adaptat sistemului actual de învățământ.
15.	Proiectul POS DRU Restructurarea curriculumului național în	CNEE	2009 – 2013	Restructurarea curriculumului național la toate disciplinele de la liceu, filierele teoretică și vocațională și la disciplinele de cultură generală de la filiera	Restructurarea curriculumului național pentru învățământul liceal; Elaborarea planurilor-cadru din învățământul liceal; Intervenția echipei de implementare a proiectului, asupra planurilor-cadru în urma postării, spre dezbatere publică, pe <i>website</i> , a planurilor-cadru elaborate de grupurile de lucru;

	<i>învățământul liceal, ID 31536</i>			tehnologică, denumită restructurarea curriculumului național în învățământul liceal. Proiectul va genera un efect pozitiv pe termen lung la nivelul întregii societăți românești prin eficientizarea demersului educativ care va conduce la o inserție socială optimă a absolvenților de învățământ liceal.	Analiza principiilor de elaborare a programelor școlare; 303 de programe școlare pentru învățământul liceal; Analiza interdisciplinară/ transdisciplinară a programelor școlare; Validarea produselor curriculare elaborate; Raportul de expertiză privitor la validarea produselor curriculare realizate prin proiect.
16.	Profesioniști în managementul educațional preuniversitar, POSDRU/1/1.1/S/2	MECTS	2008 – 2011 Complet	Îmbunătățirea calității managementului educațional din învățământul preuniversitar prin revizuirea politicii în domeniu și formarea competențelor manageriale specifice categoriilor profesionale implicate, pentru asigurarea unei mai bune adaptări a educației și formării profesionale inițiale la nevoile pieței muncii și societății bazate pe cunoaștere.	Studiu de diagnoză privind nevoile de reformă managerială în mediu descentralizat din sistemul preuniversitar realizat; Document de politică MECT în domeniul managementului educațional preuniversitar elaborat; Seturi de instrumente strategice de proces necesare implementării politicii în domeniul managementului educațional preuniversitar elaborate, testate și aprobate; Standarde ocupaționale revizuite/noi pentru categoriile de personal de conducere din învățământul preuniversitar; Categoriile de standarde profesionale/ standarde de formare/programe de formare elaborate pentru categoriile de personal de conducere, îndrumare și control din învățământul preuniversitar; Sistem informatic suport pentru desfășurarea activității de formare în managementul educațional operațional; 28 formatori de formatori care au urmat programul de formare; 240 absolvenți din grupul țintă, din etapa a doua a programului de formare; 1176 absolvenți, din categoriile de personal cu funcții de conducere, îndrumare și control din învățământ preuniversitar care au absolvit programe de formare în management educațional.
17.	Instrumente digitale de ameliorare a calității evaluării în învățământul preuniversitar, POSDRU/1/1.1/S/3	MECTS	2008 – 2011 Complet	Dezvoltarea și implementarea de instrumente și mecanisme digitale de îmbunătățire a proceselor evaluative și de autopozitionare/ autoevaluare a elevilor din învățământul preuniversitar liceal.	Metodologie de evaluare pe materiile din ariile curriculare la nivel de liceu; 1 Metodologie de elaborare a itemilor de evaluare; 1 Metodologie pentru formarea cadrelor didactice pentru evaluare; 1 Metodologie de utilizare a sistemului informatic; 2 Ghiduri de evaluare pentru utilizarea sistemului informatic de evaluare (unul pentru elevi și unul pentru cadrele didactice); 1 Suport de curs pentru formarea formatorilor specialiști în evaluare; 1 Suport de curs pentru formarea specialiștilor în elaborarea de itemi; 146 de formatori specialiști în evaluare certificați în aplicarea metodologiilor de evaluare și utilizării facilităților de evaluare oferite de sistemul informatic; 10714 de specialiști în evaluare certificați în aplicarea noilor metodologii de

					evaluare și de utilizare a facilităților de evaluare oferite de sistemul informatic; Sistemului informatic de resurse și servicii digitale de evaluare/ autoevaluare/ autopozitionare (design, funcționalități, resurse) operațional; Site al proiectului operațional, cu indicatorul de rezultat: număr de accesări a site-ului proiectului.
18.	Tinerii împotriva violenței, POSDRU/1/1.1/S/6	MECTS	2008 – 2012 În curs de finalizare	Dezvoltarea unor structuri și mecanisme de informare, formare, monitorizare și comunicare la nivel local, regional și național în domeniul prevenirii și combaterii fenomenelor de violență în școală, în vederea dezvoltării capacității instituționale a diferitelor structuri cu rol în domeniu și a competențelor resurselor umane implicate în educație.	Perfectarea unui sistem de monitorizare a fenomenelor de violență în școli; Sprijin pentru dezvoltare instituțională; Formarea în domeniul prevenirii și combaterii violenței în școală; Formarea elevilor implicați în programul de gestionare a conflictelor și comunicare / interacțiune non-violentă.
19.	Oferte educaționale inclusive extracurriculare și extrașcolare pentru formarea stilului de viață sănătos și a cetățeniei active pentru copiii din comunități dezavantajate, cu precădere rurale în învățământul preuniversitar din Romania, POSDRU/1/1.1/S/7	MECTS	2008 – 2012 În curs de finalizare	Promovarea stilului de viață sănătos și a cetățeniei active în sprijinul unei educații inclusive, de calitate, pentru copiii din comunități rurale, prin formarea specifică a categoriilor de factori de decizie din domeniul învățământului preuniversitar și oferte educaționale specifice.	Dezvoltarea unui set de 86 de oferte educaționale extrașcolare și extracurriculare diferite; Peste 2.500.000 persoane atinse prin campania națională de informare; Cca. 10000 de elevi implicați activ în activități extrașcolare și extracurriculare la nivelul tuturor județelor (concursuri sportive, activități voluntare, activități de creație etc.); 250 de elevi participanți într-o tabără de vară dedicată vieții sănătoase (membrii ai Consiliilor Județene ale Elevilor); 3 suporturi de curs de formare dezvoltate și acreditate (pentru factori de decizie la nivel de inspectorate școlare județene, unități de învățământ, pentru cadre didactice implementatoare și pentru elevi voluntari).
20.	Formarea de consilieri și	MECTS	2008 – 2011	Îmbunătățirea managementului și capacității unităților de	1682 de persoane formate în domeniul descentralizării, pentru o mai bună funcționare și eficiență la locul de muncă (unități de învățământ,

	asistenți suport pentru implementarea strategiei de descentralizare a învățământului preuniversitar, POSDRU/1/1.1/S/8		Complet	Învățământ de a gestiona schimbările antrenate de procesul de descentralizare la scara națională.	inspectorate, Consilii locale și Primării), respectiv inspectori, consilieri locali, membri ai Consiliului de Administrație, precum și asistenți pentru birourile de asistență, care ar putea funcționa suplimentar față de statutul lor de cadre didactice, câte 2 pe județ; Site-ul www.edudescentralizare.ro ; Baza de date pentru monitorizarea la nivel județean și raportarea către organizația centrală despre desfășurarea procesului de descentralizare la nivel național; Ghiduri și metodologii în domeniile descentralizării, care vor răspunde diverselor întrebări din domeniul gestionării și administrării fondurilor, mobilității cadrelor, statutului lor și raporturilor dintre școală și mediul economic din comunitate; 42 de birouri de asistență tip HELP DESK în implementarea măsurilor descentralizate în educație; O campanie de informare asupra descentralizării la nivel național.
21.	Metode inovative în formarea personalului didactic pentru dezvoltarea abilităților de viață ale elevilor, POSDRU/3/1.3/S/3	MECTS	2008 – 2011 Complet	Modernizarea sistemului de educație și formare inițială și continuă prin îmbunătățirea formării personalului didactic din învățământul preuniversitar în vederea asigurării unei mai bune corelări a educației și formării profesionale inițiale cu nevoile pieței muncii și ale societății bazate pe cunoaștere.	Un studiu de analiză privind identificarea abilităților cheie de viață ce trebuie dezvoltate elevilor din grupe de vârste diferite; Elaborarea ghidurilor metodice pentru dezvoltarea abilităților cheie de viață pe grupe de vârstă diferite, Formarea a 15 experți-cadre didactice în abilități de viață în cadrul unui ToT; Pilotarea a 80 de programe de dezvoltare abilităților de viață la nivel național; Formare pentru dezvoltarea abilităților de viață pentru 800 de cadre didactice; Un DVD cu bune practici realizat și diseminat în instituțiile de învățământ; Elaborarea de materiale informative.
22.	Dezvoltarea resurselor umane în educație pentru administrarea rețelelor de calculatoare din școlile românești, prin dezvoltarea și susținerea de programe care să sprijine noi profesii în educație, în	MECTS	2008 – 2012 În curs de finalizare	Dezvoltarea capitalului uman prin corelarea educației și formării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă și flexibilă.	Dobândirea de competențe profesionale într-o nouă ocupație – administrator de rețea de calculatoare – într-un domeniu în expansiune pe piața muncii și important pentru societatea bazată pe cunoaștere; Extinderea utilizării TIC în școli; Posibilitatea de a completa norma didactică și de a nu părăsi sistemul de educație; Posibilitatea de a se integra într-un sistem social echitabil

	contextul procesului de reconversie a profesorilor și atingerea masei critice de stabilizare a acestora în școli, precum și orientarea lor către domenii cerute de piața muncii, POSDRU/3/1.3/S/5				
23.	Profesorul creator de soft educațional, POSDRU/57/1.3/S/34533	MECTS	2009 – 2012 Complet	Elaborarea și implementarea unui program de formare continuă pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar în vederea dezvoltării competențelor privind realizarea propriilor aplicații de soft educațional și îmbunătățirea capacității de a utiliza metode interactive de predare – învățare.	A fost realizat portalul proiectului http://profesorulcreator.siveco.ro care a permis: <ul style="list-style-type: none"> ▪ înscrierea candidaților pentru cursul de formare ▪ comunicarea în cadrul proiectului ▪ publicarea tuturor lucrărilor finale ale participanților (sunt postate aproape 1700 de scenarii de lecție). A fost elaborat Manualul/suport de curs care a fost multiplicat în peste 1500 exemplare și a fost distribuit tuturor cadrelor didactice implicate în proiect; S-au achiziționat echipamentele necesare desfășurării sesiunilor de formare: 46 de laptopuri și 46 de videoproiectoare (aflate în custodia SIVECO și care rămân în proprietatea unităților de învățământ – centre de formare); Au fost atestate 1687 de cadre didactice; Desfășurarea concursului de proiecte – ediția 2011 – Sinaia 23-26 august 2011; Desfășurarea concursului de proiecte – ediția 2012 – Sinaia 27- 30 august 2012; Participarea la Târguri educaționale internaționale: Educa Berlin 2011, Bett London 2012
24.	Educație, calificare și facilitarea tranziției spre un loc de muncă pentru elevi și tineri cu risc sau	MECTS	2009 – 2012 În curs de implementare	Crearea cadrului metodologic, a mecanismelor și instrumentelor de sprijin pentru dezvoltarea unor programe integrate pentru creșterea participării la educație și formare	În cadrul acestui proiect Colegiul National al Asistenților Sociali va acorda asistență în vederea dezvoltării unui sistem informatic de monitorizare și asistența socială, pe termen de cel puțin 6 luni de la finalizarea participării în proiect. De asemenea, va acorda asistență pentru elaborarea/revizuirea metodologiilor și instrumentelor generale și specifice pentru programele: Școala după școală, A doua Șansă, Alfabetizare funcțională, va participa la dezvoltarea de curriculum și materiale suport pentru noile teme și nu în

	în situație de abandon școlar, POSDRU/8/2.2/S/4			profesională inițială și facilitarea tranziției către un loc de muncă a elevilor și tinerilor care prezintă risc sau sunt în situație de abandon școlar.	ultimul rând va acorda asistență în ceea ce privește formarea profesorilor și a altor categorii profesionale și grupuri multiprofesionale.
25.	Promovarea și stimularea performanței școlare pentru elevii din învățământul preuniversitar care provin din grupuri vulnerabile, POSRU/85/1.1/S/6 0817	MECTS	2011 – 2013 În curs de implementare	Dezvoltarea unei culturi a calității în învățământul preuniversitar prin promovarea și stimularea exemplelor de bune practici reprezentate de elevii cu performanțe școlare de excepție proveniți din grupuri vulnerabile.	O metodologie de aplicare a chestionarelor; O metodologie de selecție pentru eșantionul chestionat; O metodologie și un regulament de desfășurare a olimpiadelor și concursurilor școlare, elaborate în faza de proiect; O structură curriculară în faza de proiect, rezultată prin revizuirea programelor de concurs anterioare; Un număr de 4 work-shopuri cu câte 42 de participanți; - 168 de persoane formate; 168 de mape cu documentația în lucru pentru participanții la work-shopuri ; Un raport sinteză pe baza propunerilor primite pe site; Metodologia de organizare și desfășurare a concursurilor și olimpiadelor școlare în învățământul preuniversitar; Regulamentul de desfășurare a olimpiadelor școlare; Programele pe discipline și ani de studii.
26.	Formarea competențelor personalului didactic pentru promovarea stării de bine a copiilor în școli, POSDRU/57/1.3/S/ 33894	MECTS	2010 – 2013 În curs de implementare	Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul preșcolar, primar și gimnazial pentru a dezvolta abilitățile sociale, emoționale și de management comportamental ale copiilor din mediul școlar.	Cadre didactice/personal didactic din învățământul preșcolar – 250; cadre didactice/personal didactic din învățământul primar – 750; cadre didactice/personal didactic din învățământul secundar inferior – 1.000; consilieri școlari – 48; formatori – 90; tineri absolvenți sub 35 ani debutanți în cariera didactică – 200; formarea pe teme referitoare la asigurarea stării de bine a copiilor în unitățile de învățământ prin dezvoltarea abilităților sociale, emoționale, comportamentale ale cadrelor didactice.
27.	Formarea continuă a cadrelor didactice pentru utilizarea resurselor informatice moderne în predarea eficientă a limbii engleze și evaluarea la nivel	MECTS	2011 – 2013 În curs de implementare	Îmbunătățirea calității capitalului uman din educație prin dezvoltarea competențelor personalului didactic cu ajutorul tehnologiilor moderne, în scopul utilizării instrumentelor digitale în predarea eficientă a limbii engleze și evaluarea standardizată a competențelor	Formarea a 4500 de cadre didactice care predau limba engleză, selectate din 4000 unități de învățământ din toate regiunile de dezvoltare ale țării Proiectul contribuie la dezvoltarea și creșterea competitivității capitalului uman din educație, oferind profesorilor de limba engleză un program de formare profesională centrat pe tehnici pedagogice interactive, aliniat standardelor europene și utilizarea instrumentelor TIC moderne în predare și evaluare.

	europena competențelor lingvistice, POSDRU/87/1.3/S/ 62665			lingvistice	
28.	Formarea continuă a cadrelor didactice pentru utilizarea resurselor informatice moderne în predarea eficientă a limbii franceze și evaluarea la nivel european a competențelor lingvistice, POSDRU/87/1.3/S/ 62771	MECTS	2011 – 2013 În curs de implementare	Îmbunătățirea calității capitalului uman din educație prin dezvoltarea competențelor personalului didactic cu ajutorul tehnologiilor moderne, în scopul utilizării instrumentelor digitale în predarea eficientă a limbii franceze și evaluarea standardizată a competențelor lingvistice.	Formarea a 4500 de cadre didactice care predau limba franceză, selectate din 4000 unități de învățământ din toate regiunile de dezvoltare ale țării. Proiectul contribuie la dezvoltarea și creșterea competitivității capitalului uman din educație, oferind profesorilor de limba engleză un program de formare profesională centrat pe tehnici pedagogice interactive, aliniate standardelor europene și utilizarea instrumentelor TIC moderne în predare și evaluare.
29.	Oportunități pentru o cariera didactică de calitate printr-un program național de formare continuă a profesorilor de matematică din învățământul preuniversitar, POSDRU/87/1.3/S/ 62882	MECTS	2010 – 2013 În curs de implementare	Îmbunătățirea accesului și participării cadrelor didactice din învățământul preuniversitar la oportunități de formare continuă în domeniul didacticii specialității matematica pentru asigurarea unui învățământ de calitate prin intermediul unui program național inovativ de formare bazat pe resurse digitale și prin inițierea sustenabilă a instrumentelor managementului programelor de formare continuă.	Oferta de programe de formare continuă pentru profesorii de matematică care se va îmbogăți ca abordare, conținut și diversitate, inclusiv din perspectiva asigurării managementului de calitate al programelor de formare continuă; Eficientizarea activității didactice prin furnizarea unor servicii educaționale de calitate sporită la nivel școlar și extracurricular, inclusiv prin respectarea egalității de șanse, dezvoltării durabile, transferabilității produselor învățării din școală și învățarea pe parcursul întregii vieți; Documente noi de didactică a specialității matematică care vor emerge din acest proiect, ca și produse ale acestuia, nemaifiind produsul unui colectiv limitat de autori, ci având la bază implicarea, experiența și propunerile unui număr relevant de cadre didactice participante la proiect.
30.	Managementul situațiilor de criză	MECTS	2011 – 2013	Asigurarea unei educații de calitate în învățământul	Proiectul urmărește creșterea calității actului educațional prin adecvarea curriculum-ului de consiliere și orientare la specificul societății

	la nivelul unității școlare, POSDRU/85/1.1/S/ 64345		În curs de implementare	preuniversitar prin restructurarea curriculumului pentru consiliere și orientare și prin elaborarea, implementarea și monitorizarea de proceduri, instrumente și mecanisme, în vederea asigurării unui management eficient al situațiilor de criză la nivelul unităților de învățământ.	contemporane românești, dezvoltarea abilităților de mediere ale cadrelor didactice și ale elevilor implicați în activități manageriale la nivelul unității școlare, centrate pe prevenirea și dezamorsarea situațiilor de criză, asigurarea procedurilor și instrumentelor de intervenție în cadrul instituțiilor de învățământ. Realizarea unui manual de proceduri și a unei metodologii de intervenție în managementul situațiilor de criză la nivelul unității de învățământ, elemente fundamentale în asigurarea climatului instituțional propice asigurării unei educații de calitate.
31.	Banca de date națională a formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar, POSRU/87/1.3/S/6 3931	MECTS	2010 – 2013 În curs de implementare	Dezvoltarea unui sistem național informatizat de evidență și gestiune a perfecționării și formării continue din perspectiva carierei didactice în vederea îmbunătățirii managementului și calității programelor de formare continuă pentru personalul din învățământul preuniversitar și fundamentării politicilor și strategiilor educaționale în domeniu.	Personal implicat în dezvoltarea și managementul programelor de formare continuă a personalului didactic și formatorilor – 72; proceduri de asigurare a managementului național pentru programele de formare a personalului didactic prin intermediul unui sistem coerent de evidență și gestiune a formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar; baza de date /sistem electronic privind numărul de credite profesionale transferabile acumulate de cadrele didactice prin programe de formare continuă acreditate; evidența electronică centralizată care va permite includerea cu prioritate în activitățile programelor de formare continuă acreditate a persoanelor care nu și-au acumulat cele 90 credite profesionale transferabile în intervalul prevăzut de legislația în vigoare.
32.	Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii din clasele I-IV – program de formare continuă de tip `blended learning` pentru cadrele didactice din învățământul	MECTS	2011 – 2013 În curs de implementare	Îmbunătățirea accesului și participării cadrelor didactice din învățământul primar la oportunități de formare continuă bazate pe resurse digitale și pe cursuri de tip `blended learning`, în vederea susținerii formării de competențe cheie la școlarii mici, prin organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare.	Oferte de programe de formare continuă pentru învățătoare/institutoare îmbogățite ca abordare, conținut și diversitate (obiective, metode, tematică, resurse); Creșterea numărului de cadre didactice participante la programe de perfecționare profesionale, precum și a ritmului de frecvență a programelor de formare continuă de către cadrele didactice conform intereselor lor de cunoaștere (prin câștigare de timp și resurse digitale noi de studiu); Eficientizarea activității didactice ulterioare desfășurate de cursanți prin furnizarea unor servicii educaționale de calitate sporită la nivel școlar și extracurricular, inclusiv prin respectarea egalității de șanse, dezvoltării durabile, transferabilității produselor învățării din școală și învățarea pe parcursul întregii vieți.

	primar, POSDRU/87/1.3/S/ 63113				
33.	Program educațional integrat de facilitare a tranziției din ciclul de învățământ gimnazial în vederea prevenirii insuccesului școlar la elevi, POSDRU/91/2.2/S/ 63189	MECTS	2010 – 2013 În curs de implementare	Prevenirea insuccesului școlar la elevii din clasele a 5-a prin crearea / testarea/ pilotarea unui program educațional integrat și resurse digitale de facilitare a tranziției din ciclul de învățământ primar în ciclul de învățământ gimnazial.	Prin implementarea proiectului se va forma o echipă de experți în domeniul tranziției școlare către gimnaziu, operațională pe tot parcursul proiectului, se va realiza un program educațional integrat, "Mă pregătesc din cursul primar pentru gimnaziu", pentru pregătirea tranziției școlare a elevilor către clasa a V-a proiectat /dezvoltat/testat din perspectiva curriculară și de e-learning, va fi creat un set de instrumente denumit "mapa digitală personală a elevului", pentru verificarea nivelului de pregătire pentru trecerea la ciclul gimnazial, validat și funcțional. De asemenea, va fi creat un set de resurse educaționale digitalizate pentru elevii din clasa a IV-a și a V-a (abordări pentru activități instructiv - educative, de învățare, de joc, recreative sub forma unor filme educaționale, jocuri interactive, simulări, animații) proiectat/testat/pilotat, un program de formare continuă acreditat MECTS-DFCPIP.
34.	Facilitator pentru învățarea permanentă în școală – o nouă calificare didactică pentru o școală care învață! POSDRU/ 57/1.3/30074	MECTS	2011 – 2013 În curs de implementare	Creșterea competitivității resurselor umane din educație și formare profesională continuă și îmbunătățirea oportunităților de carieră în domeniul educației permanente.	400 de cadre didactice vor deveni facilitatori pentru învățarea permanentă. Proiectul dorește să pregătească personalul didactic în domeniul proiectării și implementării activităților de învățare permanentă în școală, precum și în ceea ce privește dezvoltarea unor metodologii specifice de intervenție. Activitățile organizate în cadrul proiectului vor urmări atât dezvoltarea unor oportunități de informare și schimb de experiență în domeniul învățării permanente, cât și formarea și promovarea de facilitatori de învățare permanentă.
35.	Împreună cu copiii pentru un debut școlar de calitate – instrumente didactice pentru preșcolarii din grupa pregătitoare, POSDRU/91/2.2/S/ 63126	MECTS	2010 – 2013 În curs de implementare	Creșterea adaptabilității școlare, asociată cu prevenirea insuccesului școlar la copiii preșcolari din grupa mare pregătitoare prin crearea /testarea/pilotarea instrumentelor didactice digitale și a unei abordări educaționale alternative în vederea pregătirii debutului școlar.	Un program educațional alternativ „Împreună cu copiii pentru un debut școlar de calitate”, proiectat / realizat / pilotat; Un set de instrumente psihopedagogice pentru verificarea aptitudinii de școlaritate proiectat / realizat / digitalizat / testat / pilotat; Un set de resurse educaționale digitalizate pentru fiecare domeniu de dezvoltare curriculară pentru grupa mare pregătitoare, corelate cu exigențe din clasa I; Un program de formare continuă pentru cadre didactice din învățământul preprimar/profesori psihopedagogi în domeniul programului educațional alternativ pentru pregătirea debutului școlar și a instrumentelor didactice digitale proiectat/realizat; 1000 ghiduri de bune practici în realizarea și utilizarea abordărilor curriculare și resurselor digitale de învățare prin joc pentru preșcolari realizate / multiplicare.

36.	Competențe cheie prin jocuri virtuale la grădiniță – resurse didactice pentru punerea bazelor formării competențelor cheie la preșcolari POSDRU/91/2.2/S/63158	MECTS	2010 – 2013 În curs de implementare	Asigurarea unui debut școlar echilibrat asociat cu evitarea riscurilor de părăsire timpurie a sistemului de educație pentru preșcolari prin crearea / testarea/ pilotarea unei noi abordări educaționale integrate.	Sunt implicați alături de cei 3120 de preșcolari cu vârste cuprinse între 3 și 5 ani, 700 de părinți – tatori ai copiilor preșcolari mai sus menționați și 156 de cadre didactice din grădinițe de la nivel național.
37.	Pentru sănătatea, pentru a nu abandona școala!; POSDRU/91/2.2/S/61752	MECTS	2010 – 2013 În curs de implementare	Dezvoltarea măsurilor de prevenire a fenomenului de părăsire timpurie a școlii și menținerea în sistemul de educație și formare profesională inițială, a elevilor cu risc de părăsire timpurie a școlii cu vârsta cuprinsă între 7 și 17 ani din 8 regiuni din România, pe o perioadă de 36 luni	Proiectul urmărește creșterea nivelului de educație a elevilor cuprinși în sistemul preuniversitar de învățământ, clasele I - VIII, expuși riscului de părăsire a școlii; intervine în acest sens, prin măsuri <i>preventive</i> , de <i>menținere în educație</i> a elevilor și <i>corective</i> , vizând <i>reintegrarea în educație</i> a celor ce abandonează timpuriu școala, prin crearea cadrului de furnizare/dezvoltare a programelor educaționale de tip „a doua șansă”. <i>Campania de conștientizare</i> a grupului vizat se va realiza prin intermediul <i>Caravanei „San - School”</i> ce va parcurge, <i>150 de localități din mediul rural</i> . Localitățile au fost identificate/selectate pe temeiul unui studiu asupra mediului rural, realizat la nivel național, având reprezentativitate regională.
38.	De la debut la succes; POSDRU/57/1.3/S/36525	MECTS	2011 – 2013 În curs de implementare	Îmbunătățirea inserției profesionale și creșterea calității activității didactice a debutanților din învățământul preuniversitar prin dezvoltarea unui sistem național coerent, coeziv și sustenabil de asistare în stagiatură.	Îmbunătățirea cooperării dintre instituțiile de învățământ superior și sistemul de învățământ preuniversitar pentru asigurarea continuității între formarea inițială și formarea continuă a personalului didactic; adaptarea sistemului de educație și formare la noile cerințe de calificare pe piața a forței de muncă și creșterea competitivității forței de muncă din domeniul educației din România; atragerea, motivarea și creșterea ratei de inserție a debutanților în învățământul preuniversitar; dezvoltarea sentimentului solidarității și reducerea tensiunilor dintre generațiile de cadre didactice, cu impact pozitiv asupra culturii organizaționale a școlii; crearea unor oportunități de evoluție în carieră pentru cadrele didactice prin dezvoltarea noilor profesii: formator de mentor și mentor de inserție profesională.

LISTA DE ABREVIERI

ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPCDEFOP – Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale
ANR – Agenția Națională pentru Rromi
ANC – Autoritatea Națională pentru Calificări
ARACIP – Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar
BDCE – Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
BDNE – Baza de Date Națională a Educației
BIM - Biroul Internațional al Muncii
CCD – Casa Corpului Didactic
CDI – Centrul/centre de Documentare și Informare
CEDEFOP – Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale
CES – Cerințe Educative Speciale
CNCD – Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării
CNEE – Centrul Național pentru Evaluare și Examinare
CNDIPT – Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic
CNFIPS – Consiliul Național al Finanțării Învățământului Preuniversitar de Stat
COR – Clasificarea Ocupațiilor din România
CRFP – Centrul Regional de Formare a Personalului din Învățământul Preuniversitar
CQAF - Cadrul Comun de Asigurare a Calității
DPPD – Departamentul/Departamente pentru Pregătirea Personalului Didactic
ECVET – European Credit System for Vocational Education and Training (Sistemul european de credit pentru educație și formare vocațională)
EN – Evaluarea Națională
ENQA-VET- Rețeaua Europeană pentru Asigurarea Calității în Educația și Formarea Profesională
EQF – European Qualifications Framework (Cadrul European al Calificărilor)
EQARF - European Quality Assurance Reference Framework (Cadrul European de Referință pentru Asigurarea Calității)
ERI SEE – The Education Reform Initiative of South Eastern Europe (Inițiativa de reformă educațională în sud - estul Europei)
EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Comunităților Europene
FEDR – Fondul European de Dezvoltare Europeană
FPC – Formare Profesională Continuă
FSE – Fondul Social European
HG – Hotărâre de Guvern
INS – Institutul Național de Statistică
IPT – Învățământ Profesional și Tehnic
ISCED – International Standard Classification of Education (Clasificare internațională standard a educației)
ISJ – Inspectorat/inspectorate școlare județene
ISMB - Inspectoratul Școlar al Municipiului București
IT – Information Technology (Tehnologia Informației)

IR – Indicator de rezultat

LCCR – Limbă, Cultură și Civilizație Românească

LLP – Lifelong-Learning Programme (Program de învățare pe tot parcursul vieții)

MAE – Ministerul Afacerilor Externe

MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

MECTS - Ministerul Educației, Cercetării Tineretului și Sportului

MIP – Mentorat pentru Inserție Profesională

NQF – National Qualifications Framework (Cadrul Național al Calificărilor)

OECD – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

OG – Ordonanță de Guvern

OUG – Ordonanță de Urgență

OIPOSDRU CNDIPT - Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane din cadrul Centrului Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar

OMECI/OMECTS – Ordin al ministrului educației, cercetării și inovării / Ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului și sportului

ONG – Organizație non-guvernamentală

PE – Parlamentul European

PER – Project on Ethnic Relations (Barometrul relațiilor etnice)

PETI – Programul pentru Educația Timpurie Incluzivă

PIB – Produsul Intern Brut

PIR – Proiect pentru Învățământul Rural

PIRLS – The Progress in International Reading Literacy Study (Studiu internațional privind capacitatea de citire și interpretare)

PISA – Programme for International Student Assessment (Programul pentru evaluarea internațională a elevilor/ studenților)

PLAI – Planul Local de Acțiune pentru Învățământ

POSDRU – Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane

PP – Puncte procentuale

PRAI – Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ

PRET – Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii

PRIS – Proiectul de Reabilitare a Infrastructurii Școlare

PROQAVET - Utilizarea Cadrului Comun de Asigurarea a Calității (CQAF) în VET

RAEI – Raport anual de evaluare internă

ROCT - Centrala Rețelei Firmelor de Exercițiu/Întreprinderilor Simulate din România

SAM - Școala/ Școli de Arte și Meserii

SICI – The Standing International Conference of Inspectorates (Conferința Internațională a Inspectoratelor)

SCAC – Service de Cooperation et d’Action Culturelle (Serviciul de Cooperare și de Acțiune Culturală)

SNIE – Sistemul Național de Indicatori pentru Educație

SSE – Sistemul Statistic European

SSP – Standarde de pregătire profesională

TIC – Tehnologia Informațiilor și Comunicației

TIMSS – Tendințe Internaționale în Studiul Matematicii și al Științelor

UE – Uniunea Europeană

UNESCO – United Nations Education, Science and Culture Organization (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură)

UNICEF – Fondul Internațional al Națiunilor Unite pentru Urgențe ale Copiilor

VET – Vocational Education and Training (Educație și formare vocațională)